

# Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tulostavoitteet vuodelle 2013

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisu  
Konserni  
7/2013



TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ  
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET  
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

# Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tulostavoitteet vuodelle 2013

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja

Konserni

7/2013

<b>Tekijät   Författare   Authors</b>  TEM/Konserniohjausyksikkö	<b>Julkaisu-aika   Publiceringstid   Date</b> Maaliskuu 2013 <b>Toimeksiantaja(t)   Uppdragsgivare   Commissioned by</b> Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy <b>Toimielimen asettamispäivä   Organets tillsättningsdatum   Date of appointment</b>
<b>Julkaisun nimi   Titel   Title</b> Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tulostavoitteet vuodelle 2013	
<b>Tiivistelmä   Referat   Abstract</b>  Työ- ja elinkeinoministeriö vahvistaa tämän julkaisun mukaisesti valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 11 §:n nojalla hallinnonalan tulostavoitteet vuodelle 2013. TEM-konsernin (työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala) perustehtävänä on huolehtia Suomen innovaatiotoiminnan ja yritysten toimintaympäristöstä, työ-, hyödyke- ja energiamarkkinoiden toimivuudesta, työntekijöiden työllistymisedellytyksistä sekä alueiden tasapainoisesta kehittämisestä globaalissa taloudessa. Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman linjauksiin perustuvan konsernistrategian pohjalta on laadittu konsernin yhteiset tavoitelinjaukset, jotka on otettu huomioon tulosalueiden tavoitteissa ja hallinnonalan yksiköiden tulossopimuksissa. Konsernistrategia ja sen alaiset tulostavoitteet ovat lähtökohtaisesti voimassa koko hallituskauden ellei niiden tarkistamiselle ole erityistä tarvetta. Erityisesti tarkistustarve arvioidaan hallituksen helmikuun 2013 puolivälitarkastelun jälkeen. Konsernistrategian mukaisesti TEM-konsernin tavoitteena on kestäväällä pohjalla oleva korkea työllisyys ja siitä seuraava hyvinvointi. TEM-konsernin visiossa Suomen kilpailukyky, työllisyys ja hyvinvointi ovat maailman kärkiluokkaa ja kestävät maailmantalouden ravistelut. Konsernistrategia kirkastaa hallitusohjelman pohjalta valmistellut keskeiset tavoitteet. Lisäksi eri politiikkalohkojen toimintaa ohjaavat erilaiset substanssistrategiat, jotka määrittelevät osan keskeisistä tavoitteista. Luvussa kaksi on esitetty ministeriön toimialan yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet. Luvussa kolme on esitetty politiikkalohkokohdaisesti tulostavoitteet, jotka pohjautuvat konsernistrategian tavoitelinjausten perusteella määriteltyihin tulostavoitteisiin sekä tulosalueen muihin tulostavoitteisiin. Em. tavoitteet sisältyvät vuoden 2013 talousarvioon, edelleen tarvittavilta osin tarkistettuna ja täydennettynä. Asiakirjan liitteenä ovat hallinnonalan virastojen, laitosten ja sopimusyhteisöjen tulossopimukset sekä tavoitelinjauksiin liittyvä tulostavoitelistaus.  Työ- ja elinkeinoministeriön yhdyshenkilö: Konserniohjausyksikkö/neuvotteleva virkamies Minna Tukiainen, puh. 029 506 4784	
<b>Asiasanat   Nyckelord   Key words</b> Tulostavoitteet, tulossopimus, talousarvio	
<b>ISSN</b> 1797-3562	<b>ISBN</b> 978-952-227-752-7
<b>Kokonaissivumäärä   Sidoantal   Pages</b> 191	<b>Kieli   Språk   Language</b> Suomi, Finska, Finnish
<b>Julkaisija   Utgivare   Published by</b> Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy	Vain sähköinen julkaisu Endast som elektronisk publikation Published in electronic format only

# Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tulostavoitteet vuodelle 2013

Työ- ja elinkeinoministeriö vahvistaa tämän julkaisun mukaisesti valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 11 §:n nojalla hallinnonalan tulostavoitteet vuodelle 2013.

Helsingissä 22.02.2013

Elinkeinoministeri Jan Vapaavuori

Työministeri Lauri Ihalainen

Kansliapäällikkö Erkki Virtanen

# Sisältö

<b>1</b>	<b>Johdanto</b> .....	<b>9</b>
<b>2</b>	<b>Työ- ja elinkeinoministeriön toimialan ja hallinnonalan keskeiset tulostavoitteet</b> .....	<b>10</b>
<b>3</b>	<b>Tulosalueiden tulostavoitteet</b> .....	<b>14</b>
	3.1 Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka .....	14
	3.2 Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka .....	16
	3.3 Kotouttamispolitiikka.....	18
	3.4 Yritysten toimintaympäristö, markkinoiden sääntely ja työelämä .....	18
	3.5 Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopolitiikka .....	21
	3.6 Energiapolitiikka .....	23
<b>4</b>	<b>Hallinnonalan virastojen, laitosten ja sopimusyhteisöjen tulossopimukset ja tavoitteet</b> .....	<b>25</b>
<b>Liite 1</b>	<b>Tavoitelinjausten mukaiset tulostavoitteet (Netra-raportti)</b>	<b>26</b>
<b>Liite 2</b>	<b>Hallinnonalan virastojen, laitosten ja sopimusyhteisöjen tulossopimukset toimijaryhmittäin jaoteltuna</b> .....	<b>33</b>

# 1 Johdanto

TEM-konsernin (työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala) perustehtävänä on huolehtia Suomen innovaatiotoiminnan ja yritysten toimintaympäristöstä, työ-, hyödyke- ja energiamarkkinoiden toimivuudesta, työntekijöiden työllistymisedellytyksistä sekä alueiden tasapainoisesta kehittämisestä globaalissa taloudessa.

Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman linjauksiin perustuvan konsernistrategian pohjalta on laadittu konsernin yhteiset tavoitelinjaukset, jotka on otettu huomioon tulosalueiden tavoitteissa ja hallinnonalan yksiköiden tulossopimuksissa. Konsernistrategia ja sen alaiset tulostavoitteet ovat lähtökohtaisesti voimassa koko hallituskauden ellei niiden tarkistamiselle ole erityistä tarvetta. Erityisesti tarkistus-  
tarve arvioidaan helmikuun 2013 puolivälitarkastelun jälkeen.

Konsernistrategian mukaisesti TEM-konsernin tavoitteena on kestäväällä pohjalla oleva korkea työllisyys ja siitä seuraava hyvinvointi. TEM-konsernin visiossa Suomen kilpailukyky, työllisyys ja hyvinvointi ovat maailman kärkiluokkaa ja kestävät maailmantalouden ravistelut. Konsernistrategia kirkastaa hallitusohjelman pohjalta valmistellut keskeiset tavoitteet. Lisäksi eri politiikkalohkojen toimintaa ohjaavat erilaiset substanssistrategiat, jotka määrittelevät osan keskeisistä tavoitteista.

Ministeriö vahvistaa tämän asiakirjan mukaisesti hallinnonolansa merkittävimmät tulostavoitteet vuodelle 2013. Luvussa kaksi on esitetty ministeriön toimialan yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet. Luvussa kolme on esitetty politiikkalohko-kohtaisesti tulostavoitteet, jotka pohjautuvat konsernistrategian tavoitelinjausten perusteella määriteltyihin tulostavoitteisiin sekä tulosalueen muihin tulostavoitteisiin. Em. tavoitteet sisältyvät vuoden 2013 talousarvioon, edelleen tarvittavilta osin tarkistettuna ja täydennettynä.

Liitteeseen kaksi on koottu hallinnonalan virastojen, laitosten ja sopimusyhteisöjen tulossopimukset.

## 2 Työ- ja elinkeinoministeriön toimialan ja hallinnonalan keskeiset tulostavoitteet

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan (TEM-konserni) tehtävänä on rakentaa kestävää kasvua ja uudistumista tukevaa, kansainvälisessä kilpailussa menestyvää työ- ja elinkeinoelämän toimintaympäristöä. Tavoitteena on kestäväällä pohjalla oleva korkea työllisyys ja siitä seuraava hyvinvointi.

Hallinnonalan avainindikaattorit
Työllisyysasteen kausi- ja satunnaisvaihteluista tasoitettu trendi on vähintään 72 prosenttia vuonna 2015
Työttömyysasteen trendi on korkeintaan 5 % vuonna 2015

Tahtotilaan pääsemiseksi tarvitaan konsernin yhteistä tapaa toimia ja vahvaa yhteistyötä yli organisaatorajojen, osana koko valtiokonsernia. Työ- ja elinkeinoministeriö toteuttaa hallituksen työ- ja elinkeinopolitiikkaa yhdessä hallinnonalan yksiköiden ja yhteistyössä muiden ministeriöiden kanssa.

Hallitusohjelma asettaa keskeiset tavoitteet työ- ja elinkeinoministeriön konsernille. Hallitusohjelman strategisesta toimeenpanosuunnitelmasta keskeisessä asemassa on kestävä talouskasvu, työllisyyden ja kilpailukyvyn vahvistaminen -politiikkakokoisuus ja sen sisältämät kärkihankkeet. Hallitusohjelman pohjalta valmisteltu konsernistrategia kirkastaa keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet. Lisäksi eri politiikkalohkojen toimintaa ohjaavat erilaiset substanssistrategiat, jotka määrittelevät osan keskeisistä tavoitteista.

Konsernistrategian tehtävänä on auttaa hahmottamaan TEM:n laajan konsernin yhteisiä tavoitteita ja auttaa yhdensuuntaistamaan strategioita, linjauksia, suunnitelmia ja toimia eri tasoilla. Lisäksi sen tehtävä on selkeyttää hallinnonalan ulkoista kuvaa. Konsernistrategia pannaan toimeen tavoitelinjauksen ja niiden alaisten tulostavoitteiden kautta, jotka on asetettu vuosille 2011-2014. Tavoitelinjaukset kattavat konsernin laajasta tehtäväkentästä vain osan, mutta ovat keskeisimpiä suuntaa korjaavia asioita. Tavoitelinjauksen alaiset tulostavoitteet kokoavat vaikuttavimmat toimenpiteet kullekin tavoitelinjaukselle osasto- ja virastorajojen yli. Virastojen tavoitelinjauksiin liittyvien tulostavoitteiden seuranta toteutetaan valtion raportointipalvelun Netran tulostietojärjestelmän avulla.

Työ- ja elinkeinoministeriö on asettanut toimialalleen seuraavat konsernistrategian mukaiset yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuodelle 2013:

## Tavoitelinjauksiin liittyvät indikaattorit

### **TL 1: Edistämme korkean arvonlisän uutta, kasvavaa ja vientiin suuntautuvaa yritystoimintaa**

Tavoitelinjauksen yleisenä tavoitteena on synnyttää ja ylläpitää kilpailukykyistä yritystoimintaa kaikilla aloilla, ml. paikalliset palvelumarkkinat. Tavoitelinjauus kohdistuu kuitenkin haastavimpaan yritystoimintaan, joka pystyy luomaan kasvavia maailmanluokan yrityksiä ja jatkuvasti kehittyvää osaamista.

#### **Mittarit:**

- Tavaravienti kasvaa
- Palvelujen vienti kasvaa
- Korkean teknologian tuotteiden vienti ja suomalainen osuus niiden jalostusarvossa kasvaa
- Kasvuyritysten määrä kasvaa

### **TL 2: Edistämme työllisyyttä panostamalla erityisesti nuoriin, pitkäaikaisyöttömiin ja työelämän laatuun**

Korkealla oleva pitkäaikaistyöttömyys ja nuorisotyöttömyys rajoittavat talouden kasvua, väestön hyvinvointia ja heikentävät julkisen talouden tasapainoa. Työttömyyden alentaminen tukee myös työvoiman saatavuutta ja helpottaa työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmia. Työelämän laadun parantaminen lisää työn houkuttelevuutta ja tukee työurien pidentymistä.

#### **Mittarit:**

- Työllisyysasteen kausi- ja satunnaisvaihteluista tasoitettu trendi on vähintään 72 prosenttia vuonna 2015
- Työttömyysasteen trendi on korkeintaan 5 % vuonna 2015
- 15-24-vuotiaiden nuorten työttömyysasteen trendi alenee
- Vaikeasti työllistyvien määrä vähenee
- Työolobarometrin työelämän laadun yleiskeskisarvo nousee

### **TL 3: Lisäämme Suomen energiaomavaraisuutta**

Energiapolitiikan keskeinen tavoite on energiaomavaraisuuden lisääminen. Oma-omavaraisuutta lisätään käyttäen taloudellisia kannusteita, normeja ja johdonmukaista lupapolitiikkaa sekä edistämällä energiatehokkuutta.

#### **Mittarit:**

- Riippuvuus tuontienergiasta laskee



#### **TL 4: Poistamme rakenteellisia kilpailun esteitä**

Kilpailun toimivuuden esteet ovat Suomessa tyypillisesti rakenteellisia. Esteet voivat olla seurausta esim. sääntelystä, julkisesta rahoituksesta tai julkisen sektorin toiminnasta yksityisillä markkinoilla. Rakenteelliset kilpailun esteet voivat liittyä myös markkinoiden luonteeseen.

##### **Mittarit:**

- Consumer Conditions Index - CCI kasvaa
- Market Performance Indicator - MPI (palvelut ja ongelmallisimmiksi osoitettavat toimialat)

#### **Tavoitelinjauksiin perustavat tulostavoitteet**

TL 0: Toteutamme strategiaa seuraavia periaatteita noudattaen:

- syvennämme vuorovaikutusta hallinnon ja sidosryhmien kanssa eri toimien yhdensuuntaistamiseksi
- uudistamme rakenteitamme ja toimintatapojamme jatkuvasti
- keskitymme olennaiseen ja toimimme siinä tehokkaasti

##### **Tulostavoitteet:**

o.1. Sähköinen toimintatapa lisääntyy

o.2. Poliittikka-alueiden arviointi ohjaa konsernin kehittämistä

o.3. Asiakaspalvelu parantuu

#### **TL 1: Edistämme korkean arvonlisän uutta, kasvavaa ja vientiin suuntautuvaa yritystoimintaa**

Tulostavoitteet:

1.1. Yritys- ja innovaatiopolitiikan toimet kohdistuvat uudistuviin ja kasvuhakuisiin yrityksiin

1.2. Julkisten rahoituspalvelujen riskinotto lisääntyy

1.3. Pk- yritysten kansainvälistymisvalmiudet parantuvat

#### **TL 2: Edistämme työllisyyttä panostamalla erityisesti nuoriin, pitkäaikaisyöttömiin ja työelämän laatuun**

##### **Tulostavoitteet:**

2.1. Nuorten yhteiskuntatakuu toteutuu

2.2. Rakennetyöttömyys alenee

2.3. Työelämän laatu paranee

### **TL 3: Lisäämme Suomen energiaomavaraisuutta**

#### **Tulostavoitteet:**

- 3.1. Sähkötalouden toimivuus paranee
- 3.2. Uusiutuvan energian osuus energian loppukulutuksesta lisääntyy 33 prosenttiin vuonna 2015
- 3.3. Energiatodellisuus paranee

### **TL 4: Poistamme rakenteellisia kilpailun esteitä**

#### **Tulostavoitteet:**

- 4.1. Kaupan keskittymisestä aiheutuvat haitat vähenevät
- 4.2. Julkisten toimijoiden liiketoiminta muuttuu kilpailuneutraaliksi
- 4.3. Harmaa talous supistuu

TEM konsernistrategian ja niistä johdettujen tavoitelinjausten lisäksi toimintaa ohjaavat useat ajankohtaiset esimerkiksi alueiden kehittämiseen, innovaatio- ja elinkeinopolitiikkaan, kilpailu- kuluttajapolitiikkaan sekä työpolitiikkaan ja energiapolitiikkaan liittyvät jo hyväksytyt tai valmistumassa olevat linjaukset.

Julkisen sektorin tuottavuuden lisääminen on osa hallitusohjelmaan kirjattua hallituksen talouspoliittista strategiaa. Osana tätä kokonaisuutta valtionhallinnon tuottavuusohjelma korvattiin vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmalla.

Vuonna 2012 vahvistetun TEM-konsernin tietohallintostrategian linjausten ja periaatteiden tavoitteena on luoda edellytykset tietohallinnon ja organisaatioiden johdon ja kehittäjien entistä tiiviimmälle yhteistyölle sekä ohjata hallinnonalan tietohallintoa kokonaisuutena. Erityisesti strategiassa kiinnitetään huomiota tiedon johtamiseen ja tietovarantojen avaamiseen, yhteiseen arkkitehtuurisuunnitteluun ja yhteisiin toimintatapoihin sekä sähköisen hallinnon toteuttamiseen ja palveluiden ja toiminnan sähköistämiseen.

TEM-konsernin henkilö- ja yritysasiakkaiden palvelujen kehittämisessä tähdätään kustannustehokkaisiin monikanavaisiin palveluihin ja sähköiseen hallintoon (eTEM). Hallitusohjelman linjausten mukaisesti hallinnonalalla jatketaan toimialariippumattomien ICT-palvelujen keskittämistä.

# 3 Tulosalueiden tulostavoitteet

## 3.1 Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka

Elinkeino- ja innovaatiopolitiikalla vahvistetaan kilpailukyvyyn ja talouden kasvun edellytyksiä. Lähivuosina elinkeino- ja innovaatiopolitiikassa korostuvat toimenpiteet, jotka kohdistuvat kasvun uusien lähteiden vahvistamiseen rakenteita uudistamalla ja tuottavuuden kasvun nopeuttamiseen.

Tavoitteena on edistää korkeaan arvonlisään tähtäävää rakennemuutosta eli yritysten hakeutumista uusiin, kasvaviin liiketoimintoihin, työntekijöiden siirtymistä entistä vaativampiin ja korkeamman tulotason tehtäviin sekä entistä tehokkaampien toimintatapojen käyttöönottoa yrityksissä ja julkisella sektorilla.

Kilpailullinen toimintaympäristö on tärkeä tekijä muutosvalmiuden aikaansaamisessa. Kilpailu pakottaa yritykset innovoimaan, muuttamaan toimintatapojaan ja hakemaan uusia markkinoita. Innovaatiopolitiikan toimilla parannetaan yritysten kyvykkyyttä vastata kilpailun haasteisiin.

Julkisen rahoituksen välineillä on tärkeä tehtävä rahoitusmarkkinoiden toiminnassa olevien puutteiden korjaamisessa. Näitä välineitä tarvitaan erityisesti aloittavien, uusissa liiketoiminnoissa olevien yritysten rahoittamisessa.

Kasvuyritysten menestys kertoo talouden muutosvalmiuden, dynamiikan, onnistumisesta. Kasvuyritysten kansainvälistymisen ja muiden toimintaedellytysten parantaminen on keskeinen rakennemuutoksen edistämistoimi. Konsernistrategian tavoitelinjauksiin liittyen elinkeino- ja innovaatiopolitiikka liittyy ensisijaisesti tavoitelinjaukseen 1 ”Edistämme korkean arvonlisän uutta, kasvavaa ja vientiin suuntautuvaa yritystoimintaa”.

<b>Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet</b>
1.1. Yritys- ja innovaatiopolitiikan toimet kohdistuvat uudistuviin ja kasvuhakuihin yrityksiin <ul style="list-style-type: none"><li>• Kasvuyritysten määrä kasvaa (691 vuosina 2006–2009)</li></ul>
1.2. Julkisten rahoituspalvelujen riskinotto lisääntyy
1.3. Pk- yritysten kansainvälistymisvalmiudet parantuvat <ul style="list-style-type: none"><li>• Tavaravienti kasvaa (52,4 mrd euroa vuonna 2010, 56,6 mrd euroa 2011, lähde Tilastokeskus ja Tulli)</li><li>• Palvelujen vienti kasvaa (15,1 mrd euroa 2010, 14,9 mrd euroa 2011, lähde Tilastokeskus ja Tulli)</li><li>• Korkean teknologian tuotteiden vienti ja suomalainen osuus niiden jalostusarvossa kasvaa (5,3 mrd. euroa vuonna 2010, 4,6 mrd 2011, lähde Tulli)</li></ul>

Tulosalueen yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuodelle 2013 ovat:

<b>Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet</b>	<b>2013 tavoite</b>
<b>1. Elinkeino- ja innovaatiopolitiikan toimet kohdistuvat uudistuviin ja kasvuhakuisiin yrityksiin</b> - Alkavien yritysten osuus yrityskannasta (%) - Lopettaneiden yritysten osuus yrityskannasta (%) - Alkaviin yrityksiin tehtyjen riskisijoitusten määrä (milj. euroa) - Kasvuyritysten tuottamien työpaikkojen määrä edellisten 3 vuoden aikana	~ 10 ~ 7 150 > 51 000
<b>2. Julkisten rahoituspalvelujen riskinotto lisääntyy</b>	
<b>3. Pk-yritysten kansainvälistymisvalmiudet parantuvat</b> - Pk-yritysten vienti (mrd. euroa) - Osuus koko viennistä (%)	>7,7 >13
<b>4. Innovaatiotoiminta lisääntyy ja sen hyödyntäminen elinkeinoelämässä ja julkisella sektorilla kasvaa</b> - Innovaatiotoimintaa harjoittavien yritysten määrä (% kaikista yrityksistä) - Käyttäjälähtöiseen innovaatiotoimintaan panostavien yritysten määrä (% kaikista yrityksistä) - Innovaatioiden osuus julkisista hankinnoista - Julkisten tietovarantojen avaamisen avulla syntyvän uuden liiketoiminnan määrä	>56 >21
<b>5. Yritysten vienti ja kansainvälistyminen lisääntyvät ja kansainvälistynyt yritystoiminta monipuolistuu</b> - Viennin määrä (mrd. euroa) - Julkisesti tuetun viennin osuus kokonaisviennistä (%) - Ulkomaisten pääomasijoitusten määrä (milj. euroa)	>78 >4,5 >512
<b>6. Kansainvälisesti vetovoimaiset innovaatiokeskittymät vahvistuvat</b> Yritysten T&K&I-sijoitukset (%/BKT)	>2,6
<b>7. Elinkeinorakenne uudistuu äkillisen rakennemuutoksen toimintamallin kohdealueilla<sup>1)</sup></b> - Äkillisen rakennemuutoksen toimintamallin kautta synnytyt uudet yritykset - Äkillisen rakennemuutoksen toimintamallin kautta synnytyt uudet työpaikat	>25 >1 170
<b>8. Uutta liiketoimintaa syntyy Suomen uusille vahvuusalueille, erityisesti bio- ja luonnonvaratalouteen ja ympäristöalalle</b> - Biotalous, kaivostoiminnan ja ympäristöliiketoiminnan alan uusien yritysten määrä - Biotalous, kaivostoiminnan ja ympäristöliiketoiminnan alan uusien yritysten liikevaihto	kasvaa kasvaa

1) Eri vuosien luvut eivät ole vertailukelpoisia, koska äkillisen rakennemuutoksen alueet poikkeavat eri vuosina toisistaan.

## 3.2 Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka

Konsernistrategian mukaisesti työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikalla edistetään työllisyyttä panostamalla erityisesti nuoriin, pitkäaikaistyöttömiin ja työelämän laatuun (Tavoitelinjaus 2). Korkealla oleva pitkäaikaistyöttömyys ja nuorisotyöttömyys rajoittavat talouden kasvua, väestön hyvinvointia ja heikentävät julkisen talouden tasapainoa. Työttömyyden alentaminen tukee myös työvoiman saatavuutta ja helpottaa työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmia. Työelämän laadun parantaminen lisää työn houkuttelevuutta ja tukee työurien pidentymistä.

Hallitusohjelman mukaisesti vahvistetaan maahanmuuttajien kiinnittymistä työelämään. Tavoitteeksi on asetettu maahanmuuttajien työllisyysasteen nostaminen ja työttömyyden puolittaminen. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikkaa toteutetaan julkisilla työvoima- ja yrityspalveluilla ja yritysrahoituksella.

Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikalla tuetaan työvoiman osaamisen kehittämistä ja yritysten kasvua, alkavaa yritystoimintaa sekä torjutaan työttömyyttä ja työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmia. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikalla vaikutetaan myös toimintaympäristön pitkän aikavälin muutoksiin, joita aiheuttavat globalisaatio, väestön ikääntyminen sekä energiapolitiikan ja ilmastomuutoksen tuomat haasteet.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteuttaa yhteistyössä muiden ministeriöiden kanssa valtioneuvoston vuonna 2012 hyväksymää periaatepäätöstä työmarkkinoiden toimivuuden ja työvoiman tarjonnan turvaamiseksi. Tämän työpoliittisen toimintaohjelman mukaisesti muun muassa laaditaan poikkihallinnollinen arviointi työpoliittisten palvelujen toteuttamistapojen kehittämiseksi, kehitetään työelämän laatua työelämästrategian linjausten mukaisesti, parannetaan rakennemuutostilanteiden hallintaa sekä huolehditaan koko työvoimapotentiaalin käyttöön saamisesta syrjäytymistä ehkäisemällä sekä työvoiman ammatillista ja alueellista liikkuvuutta edistämällä.

Työllisyys- ja yrityspolitiikassa painotuksena on kasvun vauhdittaminen luomalla edellytyksiä uudelle yritystoiminnalle ja investoinneille sekä vastaamalla yritysten työvoima- ja osaamistarpeisiin. Yritysrahoitusta ja palveluja suunnataan erityisesti pk-yritysten kasvun, kehittymisen ja kansainvälistymisen edistämiseen. Yritysten kehittymistä, rakennemuutosten hallintaa ja työurien jatkumista tuetaan toteuttamalla yritysten tarpeiden mukaista työvoimakoulutusta sekä yritysten ja työelämän laadun kehittämistoimenpiteitä. Uusien yritysten syntymistä edistetään starttirahalla ja antamalla alkaville yrityksille kokonaisvaltaista tukea niiden elinkaaren alkuvaiheissa neuvonnan ja koulutuksen keinoin.

Työvoima- ja yrityspalvelujen uudistus on käynnistetty vuoden 2013 alusta lähtien. Uudistuksen tavoitteena on tukea osaavan työvoiman saatavuutta, työnhakijoiden nopeaa työllistymistä ja yrittäjyyttä. Työ- ja elinkeinotoimistojen (TE-toimistot) palveluissa vahvistetaan yrityslähtöisyyttä, ja palvelut järjestetään valtakunnallisten palvelulinjojen mukaisesti. Näitä ovat työnvälitys- ja yrityspalvelut, osaamisen kehittämisen palvelut ja tuetun työllistymisen palvelut. Julkisten työvoima- ja

yrittäjäpalvelujen palveluvalikoima on uudistettu. Ydinpalvelu on työnvälitys, joka tukee nopeaa työllistymistä ja avoimien työpaikkojen mahdollisimman tehokasta täyttämistä. TE-toimistoverkko on uudistettu kokoamalla hallinto 15 alueelliseen TE-toimistoon, joiden alaisuudessa on tarpeellinen määrä toimipaikkoja. Työvoima- ja yrittäjäpalvelujen toteutuksessa verkotutaan muiden palvelutuottajien kanssa seudullisissa yrittäjäpalveluissa ja työvoiman palvelukeskuksissa. Palkkatuen käyttöä suunnataan työntekijöiden rekrytoimiseksi yrityksiin.

Nuorten ja vastavalmistuneiden kiinnittymistä työmarkkinoille tuetaan vuoden 2013 alussa käynnistetyllä nuorisotakuulla. Kaikille alle 25-vuotiaille työttömille ja alle 30-vuotiaille vastavalmistuneille työttömille tarjotaan työ- tai koulutuspaikka tai aktiivitoimenpide viimeistään kolmen työttömyyskuukauden kuluessa. Nuorten ohjauspalveluja vahvistetaan. Kouluttamattomat nuoret ohjataan ensisijaisesti ammatilliseen koulutukseen, oppisopimuskoulutukseen tai muihin työssä oppimisen muotoihin. Tutkinnon suorittaneita nuoria ohjataan hakemaan avoimia työpaikkoja tai tuetaan heidän työllistymistään palkkatuen ja siihen pohjautuvan Sanssikortin avulla. Nuorten yrittäjyyttä tuetaan räätälöimällä alkavan yrittäjän palveluja nuorten tarpeisiin.

Pitkäaikaistyöttömyyttä ja työmarkkinoilta syrjäytymistä vähennetään. Pitkäaikaistyöttömien osallistumista palkkatuettuun työhön, koulutukseen ja muihin palveluihin lisätään. Pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi toteutetaan vuosina 2012–2015 kuntakokeilu, jossa kunnan vastuuta pitkäaikaistyöttömien palvelussa lisätään. Kokeilussa pyritään löytämään uusia paikalliseen kumppanuuteen perustuvia työllistymistä edistäviä toimintamalleja, joissa otetaan huomioon sekä työttömien työnhakijoiden että paikallisten työmarkkinoiden tarpeet. Kokeilun tulosten perusteella tehdään päätökset kuntien ja valtion välisestä työnjaosta työllisyyden edistämiseksi. Vuoden 2013 kuluessa käynnistetään toimintaohjelma osatyökykyisten työllistymisen edistämiseksi. Maahanmuuttajien kotouttamista tehostetaan lisäämällä kotoutumiskoulutusta.

Työssä jaksamisen ja oppimisen edellytysten parantaminen nähdään entistä selkeämmin myös yritysten tuloksellisuutta lisäävänä arvona ja työssä jaksamista ja jatkamista edistävänä asiana. Keskeisenä tavoitteena on, että yrityksissä tunnetaan entistä paremmin työelämän laadun ja tuottavuuden väliset yhteydet ja että pitkäjänteisen henkilöstön ja toimintatapojen kehittämisen merkitys työpaikoilla tunnustetaan. ELY-keskukset ovat määritelleet toimintatapamallit ja tekevät toimintasuunnitelmat vuodelle 2013 työelämän laadun ja työorganisaatioiden kehittämiseksi. Malleissa tuodaan esille yhteistyö muiden sidosryhmien ja palvelutarjoajien kanssa. Tiedon jakamista työorganisaatioille jatketaan monikanavaisesti ja asiakaslähtöisesti.

Tulosalueen vuoden 2013 yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ovat:

<b>Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet 2013 tavoite</b>	<b>2013 tavoite</b>
Rekrytointiongelmia kokeneiden toimipaikkojen osuus, enintään %	29
Ulkomaalaisten työttömyysaste, enintään %	17,9
Virta yli 3 kk työttömyyteen, enintään %	29
Virta yli 3 kk työttömyyteen alle 25-vuotiailla, enintään %	10
Virta yli 3 kk työttömyyteen alle 25-29 vuotiailla vastavalmistuneilla, enintään %	13
Uusien yritysten määrä (lkm)	9 000

### 3.3 Kotouttamispolitiikka

Työ- ja elinkeinoministeriön tehtävänä on maahanmuuttajien kotouttaminen kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) pohjalta.

Tarkoituksena on tukea ja edistää kotoutumista ja maahanmuuttajan mahdollisuutta osallistua aktiivisesti suomalaisen yhteiskunnan toimintaan. Tavoitteena on parantaa aiempaa useampien maahanmuuttajaryhmien kotoutumisedellytyksiä. Kotoutumista nopeutetaan ja tehostetaan erityisesti alkuvaiheen tiedottamisella, neuvonnalla ja ohjauksella sekä johdonmukaisella kotouttamisen toimenpidekokonaisuudella. Kotouttamispolitiikan toimeenpanon periaatteet ja toteutettavat keskeiset toimenpiteet on määritelty valtioneuvoston periaatepäätöksenä annetussa valtion kotouttamisohjelmassa vuosille 2012-2015.

Kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden kuntiin sijoittumista edistetään hallituksen ja kuntien välillä soveltavien toimenpiteiden pohjalta. Hyvien etnisten suhteiden edistämistä tehostetaan vahvistamalla kotouttamistyön rakenteita.

Tulosalueen vuoden 2013 yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ovat:

<b>Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet</b>	<b>2013 tavoite</b>
Pakolaisten toteutuneet kuntasijoituspaikat, vähintään (lkm)	2 000

### 3.4 Yritysten toimintaympäristö, markkinoiden sääntely ja työelämä

Työ- ja elinkeinoministeriön strategisten tavoitteiden toteutuminen rakentuu lainsäädännön ja muun toimintaympäristön kilpailukykyisyyden perustalle.

Konsernistrategian mukaisesti yritysten toimintaympäristön, markkinoiden sääntelyn ja työelämän osalta panostetaan erityisesti rakenteellisten kilpailun esteiden poistamiseen.

Sisämarkkinalainsäädännön laatuun ja tehokkaaseen soveltamiseen panostetaan kotimaassa ja varmistetaan suomalaisten yritysten pääsy muiden EU-maiden markkinoille auttamalla kohdattujen sisämarkkinaesteiden poistamisessa. Digitaalisten markkinoiden toteuttamista edistetään EU-tasolla ja kansallisesti.

Moderni kilpailupolitiikka on elinkeinopolitiikan olennainen osa ja kilpailukyvyn parantamisen välttämätön ehto. Kilpailuvalvontaa tehostetaan osana terveen kilpailun ohjelmaa. Uudistuva lainsäädäntö mahdollistaa sen, että päivittäistavarakaupan määräävässä markkina-asemassa olevien toimijoiden kilpailua vääristäviin toimintatapoihin voidaan puuttua. Toimivaltuuksia on tarkoitus tarkistaa myös kilpailuneutraliteetin osalta: Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi valvonnassaan puuttua jatkossa myös julkisen ja yksityisen sektorin kilpailuneutraliteettia vääristäviin rakenteisiin ja toimintatapoihin.

Kuluttajapoliittisen ohjelman (2012–2015) toimeenpano jatkuu. Kuluttajanäkökulman huomioon ottamista yhteiskuntapolitiikan eri lohkoilla vahvistetaan tiivistämällä yhteistyötä viranomaisten, elinkeinoelämän sekä kuluttaja- ja kansalaisjärjestöjen kesken. Kuluttajatutkimuskeskuksen organisointi järjestetään valtioneuvoston ratkaisujen pohjalta sekä vahvistetaan kuluttajaliikkeen toimintaedellytyksiä.

Valtiontukisääntelyn näkökulmasta on ensiarvoista tunnistaa aidosti elinkelpoiset yritykset toimijoista, joiden kannattavuus perustuu jatkuvaan julkiseen rahoitukseen. EU-sääntelyn kokonaisuudistus mahdollistaa sen, että Suomen kannalta kaikkein haitallisimpiin ja jäsenmaiden välistä tukikilpailua ylläpitäviin rakenteisiin voidaan nyt vaikuttaa. Taloudellisten yleishyödyllisten palvelujen toteuttamisessa otetaan aiempaa enemmän huomioon markkinoiden tarjoamat mahdollisuudet. Julkisten hankintojen sääntelyn kokonaisuudistuksessa tavoitteena on tarpeettoman hallintotyön vähentäminen ja aiempaa nopeampien ja joustavampien menettelyiden käyttöönotto.

Harmaata taloutta torjutaan tehostetusti sekä erillisen toimintaohjelman mukaisesti että osana yritysten toimintaympäristön muuta kehittämistä. Yritysten hallinnollisen taakan vähentämistä jatketaan. Uuden lainsäädännön yritysvaikutusten arvioinnissa tavoitteena on toimiva ja yritysten kilpailukykyä tukeva säädösympäristö.

Toimivat työmarkkinat, ajanmukainen työlainsäädäntö sekä yritysten yhteiskuntavastuullisuus ovat yritysten kilpailuetuja. Työmarkkinoiden toimivuuden parantamiseksi valmistellaan lainsäädäntöä, jolla kitketään harmaata taloutta ja varmistetaan yritysten tasapuoliset toimintaedellytykset, kannustetaan henkilöstön osaamisen kehittämistä ja ajanmukaistetaan työelämän yhdenvertaisuussääntely. Yhteiskuntavastuun periaatepäätöksen toimeenpanolla edistetään elinkeinoelämän ja julkisen sektorin toimijoiden vastuullisuutta, mikä tukee kestävästä kasvun tavoitteita.



Taloudellisen informaation luotettavuus ja tehokkuus on tärkeä kilpailukykyisen toimintaympäristön elementti. Tilintarkastajajärjestelmän uudistamista jatketaan EU-tasolla ja kansallisesti vuonna 2012 valmistuneen työryhmäraportin pohjalta. Erityisesti pk-yritysten taloudellisen raportoinnin keventämisellä ja kaupparekisteripalveluiden sähköistämällä vähennetään yritysten hallinnollista taakkaa ja tuetaan harmaan talouden torjuntaa.

Teollisoikeusjärjestelmien toimivuus ja IPR-palveluiden saatavuus Suomessa varmistetaan eurooppalaisten ja kansainvälisten järjestelmien kehittyessä. Patentti- ja rekisterihallituksen palveluiden kehittämisen ja turvaamisen ohella panostetaan kansallisen ja eurooppalaisen oikeudenkäyntijärjestelmän kehittämiseen. Kiinteistövälitysliikkeitä koskevat lainmuutokset saatetaan voimaan ja käynnistetään elinkeinolain uudistaminen.

Teknisen turvallisuuden ja luotettavuuden alueella merkittäviä EU-tason hankkeita ovat yhdeksän tuotedirektiivin mukauttaminen akkreditointia ja markkina- valvontaa koskevan EU-päätöksen mukaiseksi, uuden horisontaalisen markkina- valvonta-asetuksen valmistelu sekä uuden Seveso III -direktiiviin kansallisen täytäntöönpanon valmistelu. Standardisoinnissa sopeutetaan toiminta EU:n standardisointiasetuksen säädöksiin sekä jatketaan kansallisen täytäntöönpanon valmistelua. Kuluttajapalveluiden paikallistason valvonnan järjestämismallia kehitetään ottaen huomioon muu hallinnon kehitys.

Politiikkalohkon tehtäviin kuuluu myös poikkeusoloihin varautuminen, jota toimintaa linjaava uusi huoltovarmuuden tavoitepäätös annetaan vuoden 2013 aikana.

Tulosalueen vuoden 2013 yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ovat:

#### **Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet**

Markkinat toimivat terveellä ja vastuullisella tavalla

Kaikkien toimijoiden toimintaolosuhteet markkinoilla ovat tasavertaiset, kilpailumahdollisuudet parantuvat ja taloudellinen huoltovarmuus on korkealla tasolla.

Kuluttajien asema on turvallinen, ja kuluttajat sekä yrittäjät luottavat markkinoiden toimivuuteen

Tekninen turvallisuus ja luotettavuus yhteiskunnassa ja yrityksissä pysyy korkealla tasolla, toiminnanharjoittajat tuntevat laissa säädetyt velvollisuutensa ja noudattavat niitä.

Ajanmukaiset teollisoikeusjärjestelmät edistävät innovaatioita sekä tavaroiden ja palvelujen kaupallistamista.

## 3.5 Alueiden kehittäminen ja rakenerahastopoliittika

Alueiden kehittämistoimintaa suuntaavat lain alueiden kehittämisestä (1651/2009) lisäksi valtioneuvoston määrittelemät alueiden kehittämistavoitteet, niitä tarkentavat ministeriöiden aluestrategiat ja maakuntien liittojen valmistelemat maakuntaohjelmat sekä niiden toteuttamissuunnitelmat. Näitä kansallisia tavoitteita tukee EU:n rakenerahasto-ohjelmien toteuttamiseksi vuosiksi 2007–2013 määritelty rakenerahastostrategia.

Vuonna 2013 toteutetaan hallituksen nimeämiä aluekehittämisen painopisteitä ja vahvistetaan strategista otetta. Tavoitteena on aluekehityksen sisällyttäminen TEM:n hallinnonalan ja muiden ministeriöiden strategioihin ja TEM:n osastojen toimintaan. Eri hallinnonalojen aluekehittämisen strategiat ja talousarvion määrärahojen suuntaaminen vaikuttavalla tavalla vahvistavat aluepolitiikan strategista roolia valtioneuvoston ja eri hallinnonalojen päätöksenteossa. Vuonna 2013 jatketaan aluekehityslainsäädännön uudistuksen valmistelua. Tavoitteena on, että uudet lait alueiden kehittämisestä ja rakenerahasto-ohjelmien hallinnoinnista sekä rahoituslaki tulevat voimaan vuoden 2014 alussa.

Keskushallinnossa alueiden kehittämisen rahoitusta ja toimenpiteiden toteutusta seuraa ja arvioi valtioneuvoston asettama poikkihallinnollinen alue- ja rakennepoliitiikan neuvottelukunta. Pääosa alueellisista kehittämistoimista kanavoituu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY-keskukset) kautta.

Maakuntaohjelma ja sen vuosittainen toteuttamissuunnitelma ilmaisevat alueen kehittämistavoitteet ja toimenpiteet niiden saavuttamiseksi. Nämä asiakirjat nivoivat yhteen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä aluehallintovirastojen eri sektoreiden toiminnan alueen kehittämiseksi. Aluehallintoviranomaisia ohjaavien ministeriöiden, aluehallintoviranomaisten ja maakunnan liittojen yhteistyönä kehitetään maakuntaohjelmaprosessia ja käynnistetään maakuntaohjelmien 2014–2017 laadinta.

Vuonna 2013 toteutetaan valtion tuella kansallista osaamiskeskusohjelmaa (OSKE), jonka tavoitteena on parantaa kansainvälisesti kilpailukykyisen, korkeaa osaamista vaativan yritys- ja tutkimustoiminnan sijoittumisen ja kehittämisen edellytyksiä. Alueellista innovaatiopoliittikkaa uudistetaan, sillä nykymuotoinen OSKE päättyy vuoden 2013 lopussa. Kansallisessa aluekehittämisessä kiinnitetään erityistä huomiota eri politiikkojen (kaupunki-, maaseutu- ja saaristopoliittika) yhteensovittamiseen. Myös kansallisen aluekehittämisen ja EU:n rakenerahastopoliitiikan yhteensovitusta lisätään. Tavoitteena on lisäksi kasvusopimusmenettelyn kehittäminen ja toteuttaminen yhdessä valtion ja suurten kaupunkiseutujen kanssa. Näiden ohella edistetään Itä- ja Pohjois-Suomi -työryhmän esittämien toimenpiteiden täytäntöönpanoa.

Alueiden jatkuvaa uusiutumiskykyä tuetaan toteuttamalla alueiden kehityksen seuranta ja analysointia sekä osallistamalla alueiden kehityksen ennakkointiin ja tutkimukseen. Lisäksi kehitetään sekä toteutetaan yhteistyössä ministeriön eri osastojen kanssa alueilla tapahtuvan rakennemuutoksen hoitamisen toimintamallia. Vuonna 2012 laaditaan uudet kaupunki-, maaseutu- ja saaristopolitiikan toimenpideohjelmat vaalikauden ajaksi.

Kansallinen rakennerahastostrategia toteuttaa osaltaan kansallista aluekehittämistästrategiaa. Rakennerahastostrategian yleisenä tavoitteena on vahvistaa sekä kansallista että alueellista kilpailukykyä, työllisyyttä ja hyvinvointia. Tavoitteisiin pyritään muun muassa tukemalla toimia, joilla voidaan kansallisesti ja alueellisesti menestyksekkäästi vastata kiristyvään kansalliseen ja kansainväliseen kilpailuun, ennakoida ja reagoida joustavasti maailmantalouden muutoksiin, luoda houkuttelevia yritys-, osaamis-, työ- ja asuinympäristöjä sekä tasoittaa alueiden välisiä kehittyneisyyseroja.

Rakennerahastostrategiaa toteutetaan toimenpideohjelmissa. Ohjelmien tavoitteena on tuottaa lisäarvoa kansalliseen alue-, elinkeino- ja työllisyyspolitiikkaan. Ohjelmat kytkeytyvät tiiviisti Lissabonin strategian kansalliseen toimeenpanoon yrittäjyyden, osaamisen, innovaatiotoiminnan, työllisyyden edistämisen ja työvoiman kehittämisen kautta.

Vuosi 2013 on ohjelmakauden 2007–2013 viimeinen varsinainen toteutusvuosi. Tavoitteena on ohjelmakauden toimenpideohjelmien täysimääräisen ja laadukkaan toteutumisen sekä hallitun sulkemisen varmistaminen.

Vuonna 2013 vaikutetaan EU:n budjetti- ja koheesiopolitiikan sekä ulkorajayhteistyön sisältöratkaisuihin niin, että Suomen tavoitteet kaudelle 2014–2020 toteutuvat. Tavoitteena on lisäksi ohjelmakauden 2014–2020 tehokas valmistelu kumppanuussopimuksen ja kansallisen rakennerahasto-ohjelman sekä hallinnon toimeenpanon osalta.

Kansainväliseen yhteistyöhön liittyen varmistetaan alueellisen yhteistyön tavoitteen ja ENPI CBC -ohjelmien tehokas ja täysimääräinen toteutus sekä toimeenpannaan Suomen ja Venäjän välisen rajat ylittävää yhteistyötä koskevan valtiosopimus. Lisäksi hyödynnetään kansainvälisiä verkostoja aluekehittämisessä ja vahvistetaan kansainvälisyyttä kauden 2014–2020 valmistelussa. Tulosalueen vuoden 2012 yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ovat:

<b>Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet</b>	<b>2013 tavoite</b>
<b>Alueiden kansainvälinen kilpailukyky paranee</b>	
– Koko Suomi: BKT/asukas (indeksi, EU=100)	116,0
– Etelä-Suomi: BKT/asukas (indeksi, EU=100)	132,0
– Länsi-Suomi: BKT/asukas (indeksi, EU=100)	104,6
– Itä-Suomi: BKT/asukas (indeksi, EU=100)	96,7
– Pohjois-Suomi BKT/asukas (indeksi, EU=100)	92,1
<b>Alueiden väliset kehityserot pienenevät</b>	
– Maakuntien BKT/asukas keskihajonta (indeksiluku)	14,2
<b>Vahvoihin maakuntiin perustuva monikeskuksinen aluerakenne vahvistaa sekä kaupunkialueiden että maaseudun elinvoimaisuutta</b>	
<b>Euroopan aluekehitysrahastosta ja Euroopan sosiaalirahastosta osarahoitettavien alueellinen kilpailukyky ja työllisyys -toimenpideohjelmien päätavoitteet ohjelmakaudella 2007–2013<sup>1)</sup></b>	
–Työllistämis- ja koulutustoimenpiteissä aloittaneet henkilöt (ESR)	450 000
–Uudet yritykset (EAKR ja ESR)	13 440
–Uudet työpaikat (EAKR ja ESR)	50 230
–Uudet t&k-töpaikat	2 240
–Lissabonin strategian mukaiset hankkeet (%) <sup>2)</sup>	81

1) Rakennerrahasto-ohjelmien yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet on asetettu koko ohjelmakaudeksi 2007–2013.

2) Ohjelmakauden 2007-2013 kilpailukyky ja työllisyys –tavoitetta toteuttavien rakennerrahasto-ohjelmien sisällölliset määrittelyt ja tavoitteet pohjautuvat ns. Lissabonin strategiaan. Tulevan ohjelmakauden 2014-2020 rakennerrahasto-ohjelman perustana oleva Eurooppa 2020 –strategia on rakenteeltaan laajempi, mutta sisältää paljolti samoja elementtejä kuin Lissabonin strategia.

## 3.6 Energiapolitiikka

Osana elinkeinopolitiikkaa energiapolitiikka nivoutuu myös talous- ja ympäristöpolitiikkaan. Kansallisessa toimintaympäristössä energiapolitiikalle asettavat reunaehdot ja finanssipolitiikan tavoitteet, työllisyystavoitteet ja ympäristövaatimukset. Kansainvälisessä toimintaympäristössä korostuvat polttoaineiden maailmanmarkkinahintojen nousu, energia- ja ilmastopoliittiset tavoitelinjaukset ja niistä aiheutuvat toimenpiteet Euroopan unionissa. Lisäksi jatkuva perustehtävä on energiajärjestelmän toimivuuden ja saannin varmuuden ylläpito korkealla luotettavuustasolla.

Euroopan unioni on sitoutunut yksipuolisesti vähentämään kasvihuonekaasujaan 20 prosentilla vuoden 1990 tasosta vuoteen 2020 mennessä. Keskusteluita on käyty tavoitteen nostamisesta 30 prosenttiin, jos keskeiset muut maat sitoutuvat vähennystoimiin. Lisäksi EU on sitoutunut kasvattamaan uusiutuvan energian osuutta 20 prosenttiin koko unionin alueella vuoteen 2020 mennessä. Energian säästössä on myös 20 prosentin tavoite vuoteen 2020 mennessä verrattuna kehitykseen, joka toteutuisi ilman uusia toimenpiteitä. Kaikki nämä tavoitteet purkautuvat

moniksi toimenpiteiksi, joista useat merkitsevät merkittäviä säädös- tai tukipohjaisia järjestelmiä.

Hallitusohjelmassa todetaan, että päästöjen vähentämisessä ja samalla energiansaannin turvaavassa työssä energiatehokkuus, toimitusvarmuus, energian koh- tuuhintaisuus sekä omavaraisuuden lisääminen muodostavat yhteen sovitettavan tavoitteiden kokonaisuuden. Valtioneuvoston asettama energia- ja ilmastopoliittinen ministerityöryhmä on saamassa vuonna 2008 valmistuneen ilmasto- ja energia- poliittisen strategian päivityksen valmiiksi. Ministerityöryhmää johtaa elinkeinomi- nisteri ja sitä avustaa TEM-johtoinen usean ministeriön edustajista koostuva yhdys- verkko. Strategiassa tullaan esittämään keinot, joilla samaan aikaan turvataan ener- gian saatavuus, energiaomavaraisuuden kohentaminen ja päästöjen vähentäminen uusiutuvan energian osuuden lisääminen, energian säästö sekä energiatehokkuu- den parantaminen. Vuonna 2013 käynnistyy uuden strategian järjestelmällinen toi- meenpano. Ydinenergia-alalla merkittävä tehtävä on käytetyn polttoaineen kapse- lointi- ja loppusijoituslaitoksen rakentamisluvan valmistelu.

Työ- ja elinkeinoministeriön tulee siis toimia tavoitteellisesti energiapolitiikan tulosalueella yhteistyössä konsernin muiden tulosalueiden kanssa seuraavien yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamiseksi vuonna 2013:

<b>Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet</b>
Energiaomavaraisuus kasvaa ja energiatalous pysyy monipuolisena (v. 2010 tuon- tienergian osuus 48 %)
Sähkö-MPI kasvaa (EU:n indeksi kuluttajatytyväisyydelle, v. 2010 75)
Uusiutuvan energian osuus loppukulutuksesta lisääntyy (v. 2011 32,5 %)
Energian loppukulutus/bruttokansantulo pienenee (v. 2011 5,8 TJ/BKT milj. €)
Energian toimitusvarmuus säilyy korkeana
Suomi täyttää EU:n vuodelle 2020 asettamat tavoitteet vähentää päästöjä, lisätä uusiutuvan energian käyttöä ja parantaa energiatehokkuutta.
Ydinenergian edellytykset Suomessa ovat kunnossa.

## 4 Hallinnonalan virastojen, laitosten ja sopimusyhteisöjen tulossopimukset ja tavoitteet

Tulossopimuksia laadittiin yli 30 konsernin toimijan kanssa<sup>1</sup>. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kanssa tehtiin monivuotisten strategisten sopimusten tarkistukset yhdessä muiden ELY-keskuksia ohjaavien ministeriöiden kanssa sekä laadittiin yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön sekä sisäasiainministeriön kanssa E-vasualueen toiminnalliset tulossopimukset.

Teknologian tutkimuskeskus VTT:n, Geologian tutkimuskeskuksen sekä Mittatekniikan keskuksen osalta jatkettiin monivuotisten tulossopimusten pilotointia ja sopimuksia tarkistettiin vuoden 2013 tavoitteiden osalta. Monivuotisen sopimuksen tavoitteena on mahdollistaa entistä laajempien strategisten tavoitteiden asettaminen, hallinnollisen työn keventäminen, parempi kytkentä sekä hallitusohjelman toteuttamiseen ja seurantaan että kehyksiin. Monivuotisiin sopimuksiin siirtyminen vastaa valtiovarainministeriön johdolla asetettuja tulosohjauksen kehittämistavoitteita.

Erityistehtävayhtiöiden omistajaohjausta kehitettiin elinkeinopoliittisten tavoitteiden osalta entistä strategisemmiksi ja niiden ohjausasiakirjoissa otettiin käyttöön tavoitehierarkia. Elinkeino- ja innovaatiopolitiikan toimijoille asetettiin yhteisiä tavoitteita yritysasiakkuuksiin liittyen.

Vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman (VATU-ohjelma) edellyttämät ydintoimintoanalyysin sekä inhimillisen pääoman kehittämistavoitteet käsiteltiin syksyn tulosneuvottelukierroksella. Tulosneuvotteluissa sovittiin virastojen ydintoimintoanalyysiesitysten jatkotoimenpiteistä sekä asetettiin virastojen inhimillisen pääoman tavoitteet ohjelman asettamien yhteisten tavoitteiden osalta. TEM on esittänyt valtiovarainministeriölle hallinnonalan ydintoimintoanalyysivastauksessaan 12 kehittämis-, luopumis- tai yhteistyöehdotusta, joiden toimeenpano aloitetaan vaikuttavuus- ja tuottavuusohjelman ohjeistuksen mukaisesti vuonna 2013. Lisäksi TEM on valinnut syksyllä 2012 kahdeksi hallinnonalan VATU-hankkeeksi poikkihallinnollisen työpolitiikan palvelurakennearvion sekä julkisten kansainvälistymispalveluiden taloudellisten ulkosuhteiden toimintaohjelman (Team Finland), joiden toimeenpanoa jatketaan vuonna 2013.

Tämän asiakirjan liitteenä 1 on Valtiokonttorin ylläpitämästä Netra-tulostietojärjestelmästä tulostettu raportti vuoden 2013 mukaisista tavoitelinjauksiin kytkeytyistä tulostavoitteista sen mukaan kuin toimijat ovat tietonsa sinne ilmoittaneet<sup>2</sup>. Liitteenä 2 ovat hallinnonalan virastojen ja laitosten sekä eräiden sopimusyhteisöjen tulossopimukset ja tavoitteet, jotka ministeriö on hyväksynyt.

<sup>1</sup> Sisältää 15 ELY-keskusta.

<sup>2</sup> ELY-keskusten strategisten ja toiminnallisten tulossopimusten tavoitelinjauksiin kytkeytyt tulostavoitetiedot päivitetään Netra-tulostietojärjestelmään niiden valmistuttua.

## Tavoitelinjausten mukaiset tulostavoitteet (Netra-raportti)

### 32 Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala/Tavoitteet vuosi: 2013

#### Tavoitelinjaukset 2012-2014

##### TL\_2012-14 Tavoitelinjaukset 2012-2014

###### TL 0 Toteutamme strategiaa seuraavia periaatteita noudattaen

Virasto	Mittari	Lopullinen tavoite
<i>Finpro</i>	High Impact Success Cases - onnistuneita pitkäaikaisia useamman toimeksiannon asiakasmenestyksiä	30 kpl

##### TL\_2012-14 Tavoitelinjaukset 2012-2014

###### TL 0 Toteutamme strategiaa seuraavia periaatteita noudattaen/

###### TL 0.1. Sähköinen toimintatapa lisääntyy

Virasto	Mittari	Lopullinen tavoite
<i>Patentti- ja rekisterihallitus</i>	Sähköiset kaupparekisteri-ilmoitukset	60 %
	Sähköiset patenttihakemukset	90 %
	Sähköiset tavaramerkkihakemukset	60 %
	Sähköiset yhdistysrekisteri-ilmoitukset	55 %

##### TL\_2012-14 Tavoitelinjaukset 2012-2014

###### TL 0 Toteutamme strategiaa seuraavia periaatteita noudattaen/ TL 0.3. Asiakaspalvelu parantuu

Virasto	Mittari	Lopullinen tavoite
<i>Finpro</i>	Sidosryhmien arvio Finpron palveluista	4,15 p
<i>Patentti- ja rekisterihallitus</i>	Asiakastytyväisyys	4 p

##### TL\_2012-14 Tavoitelinjaukset 2012-2014

###### TL 1 Edistämme korkean arvonlisän uutta, kasvavaa ja vientiin suuntautuvaa yritystoimintaa

Virasto	Mittari	Lopullinen tavoite
<i>Invest in Finland</i>	Investointien innovatiivisuus	20 kpl
	Investointien välillinen kansantaloudellinen vaikutus	20 kpl
<i>Kuluttajatutkimuskeskus</i>	Edistämme kysyntä- ja käyttäjälähtöistä innovaatiotoimintaa	Uutta, kasvavaa yritystoimintaa edistetään käyttäjälähtöisissä, paljolti TEKESin rahoittamissa tuote- ja palvelukehityshankkeissa, jotka vastaavat myös ministeriön kysyntä- ja käyttäjälähtöisen innovaatiotoiminnan tavoitteisiin.
<i>Teknologian tutkimuskeskus VTT</i>	VTT:n ulkopuoliset tuotot SHOK-projekteissa (tavoite 11-13)	11 milj.€
	Yritystuottojen osuus kärki- ja innovaatio-ohjelmissa (tavoite 20-25)	20 %

##### TL\_2012-14 Tavoitelinjaukset 2012-2014

###### TL 1 Edistämme korkean arvonlisän uutta, kasvavaa ja vientiin suuntautuvaa yritystoimintaa/ TL 1.1. Yritys- ja innovaatiopolitiikan toimet kohdistuvat uudistuviin ja kasvuhakuisiin yrityksiin

Virasto	Mittari	Lopullinen tavoite
<i>Finnvera</i>	Finnvera Oyj:n toiminnan vaikutus yritysten kansainvälistymiseen ja vientitoimintaan	Finnvera lisää tärkeiden elinkeinopolitiikkaan tai kilpailukykyyn liittyvien perusteiden nojalla tapahtuvaa riskiöttoa vientitakuutoiminnassa hallitusohjelmassa asetetun tavoitteen pohjalta ja vientitakuulain muutoksen sallimalla tavalla.

Finnveran varainhankintaan perustuva vienti- ja alusluottojärjestelmä saadaan toimimaan sujuvasti (ml. varainhankintaprosessi).

		Yhtiö jatkaa vienninrahoitusjärjestelmän kehittämistä TEMin kanssa siten, että suomalaisilla viejillä olisi käytössään mahdollisimman kilpailukykyinen vienninrahoituksen järjestelmä.
	Kasvuyrittäjyyden edistäminen	(tavoitelinjaus 1.1, EIO2) Finpron, Finnveran ja Tekesin kansainvälistymällä kasvua hakevien asiakasyritysten liikevaihto ja vienti kasvavat +50 % vuodesta 2011 vuoteen 2015. Toimijat järjestävät yhdessä ko. asiakasryhmän liikevaihdon ja viennin vuosittaisen seurannan.  Finnvera osallistuu aktiivisesti Kasvuväylä-palvelun tuottamiseen asiakkaille ja osallistuu Enterprise Finland -sijoittajatapahtumaan.
	Rahoituksen suuntaaminen aloittaville ja kansainvälistymällä kasvua hakeville pk-yrityksille	(tavoitelinjaus 1.1) Finnvera (ottaen huomioon TEMin yhteisen tavoitteen) suuntaa vuonna 2013 aktiivisesti rahoitusta aloittaville ja kansainvälistymällä kasvua hakeville pk-yrityksille lisäten riskinottoaan. Kansainvälistymällä kasvua hakevien asiakasyritysten (LTA3) osuus yhtiön rahoitustoiminnassa kasvaa 50 prosenttiin vuonna 2013. (tavoitelinjaus 1.1)
<i>Finpro</i>	Finpron osallistuminen OSKE & SHOK -lähtöisiin kansainvälistyisprosesseihin Kasvuväylä toiminta	8 kpl  Osallistuvia yrityksiä 110 kpl, joista uusia 40. Kasvuryitysten määrä 66 ja asiakastytyväisyys asteikolla 3= hyvä, 4= kiitettävä, 5= erinomainen vähintään 4,0)
<i>Geologian tutkimuskeskus</i>	Uusien yritysasiakkaiden osuus asiakaskunnasta Ekotehokas kaivostoiminta ja energiatuotanto	40 %  GTK luo ratkaisuja ja teknologiaa ekotehokkaalle kaivostoiminnalle ja energiatuotannolle
	Luonnonvarojen arvioinnin kohdennus eri geologisiin luonnonvaroihin	Luonnonvarojen pitkäjänteinen arviointitoiminta luo mahdollisuuksia mineraalisten raaka-aineiden sekä turve-, kiviaines- ja pohjavesivarojen hyödyntämiselle
	Mineraalialan vahvistaminen	Mineraaliala vahvistuu osana elinvoimaista kestävän kehityksen taloutta
	Mineraalipoliittisen ohjelman toteuttamisen edellytykset vahvistuvat	GTK edistää luonnonvara- ja mineraalipolitiikkaa, sen vahvistumista ja kansainvälistymistä sekä tukee ministeriötä kehittämistyössä
<i>Matkailun edistämiskeskus</i>	MEK osallistuu Matkailun toimialaraportin laadintaan	MEK osallistuu vuonna 2013 TEM toimialapalvelun Matkailun toimialaraportin kansainvälistymiskatsauksen laadintaan.



MEK osallistuu Team Finland toimintamallin toimeenpanoon

MEK osallistuu Team Finland -toimintamallin toimeenpanoon yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa toimintamallin periaatteiden mukaisesti. MEK huolehtii sen toteutumisesta tarkoituksenmukaisella tavalla, erityisesti matkailumaakuvamarkkinoinnin osalta sekä varmistaa ulkomaan edusajaverkoston yhteistyön muiden kohdemaan Team Finland -edustajien kanssa.

*Suomen Teollisuussijoitus Oy* Pääomasijoitusmarkkinoiden kehittäminen

Teollisuussijoituksen tavoitteena on pääomasijoitusmarkkinoiden kehittäminen myötävaikuttamalla markkinaehtoisten rahastojen syntyminen venture capital -alueelle yhteistyössä kotimaisten ja kansainvälisten sijoittajien kanssa. Yhtiön kautta tapahtuva rahoitus mahdollistaa innovatiivisten yritysten kasvuun ja kansainvälistymiseen tähtääviä investointeja.

Yhtiön toiminta edistää Suomen pääomasijoitusmarkkinoiden kansainvälistymistä. Yhtiö toimii kansainvälisillä sijoitusmarkkinoilla siten, että ulkomaisiin rahastoihin tehdyt sijoitukset hyödyttävät Suomea.

Rahastosijoitukset

Teollisuussijoitus tekee sijoituksia kansainvälisiin pääomasijoitusrahastoihin tavoitteena edistää kansainvälisiä pääomasijoituksia suomalaisiin kasvuyrityksiin. Teollisuussijoitus pyrkii rahastosijoituksilla ja manageriverkostoa kasvattamalla kansainvälistämään kasvuyritysten kehitysvaiheen pääomasijoitusmarkkinaa. Myöhemmän vaiheen rahastoissa Teollisuussijoitus keskittyy rahastoihin, joiden liiketoimintamalli perustuu yritysten pitkäjänteiseen kehittämiseen.

Teollisuussijoitus edistää rahastosijoituksillaan kansainvälisten, alku- ja kasvuvaiheen rahoittamiseen keskittyvien rahastojen syntymistä Suomessa ja Pohjoismaissa kasvavilla ja kehittyvillä aloilla (esimerkkinä työeläkeyhtiöiden kanssa perustettu Kasvurahastojen Rahasto). Yhtiö käynnistää valmistelut Kasvurahastojen rahasto II:n perustamiseksi.

Sijoitukset eri toimialoille

Teollisuussijoituksen sijoitustoimintaa on suunnattu erityisesti clean technology -yrityksiin, ja yhtiö jatkaa aktiivista toimintaansa tällä alalla. Teollisuussijoitus toteuttaa myös markkinaehtoisesti toimivaa kaivosklusteriohjelmaa ja jatkaa sitä kautta uusien kaivoshankkeiden käynnistämisen edistämistä ja osallistuu mineraalistrategian toteuttamiseen. Yhtiön sijoitustoimintaan ei liity toimialarajoituksia.

Suorat sijoitukset

Yhtiö osallistuu aktiivisesti yritystoiminnan kehittämiseen ÄRM-alueilla ja -toimialoilla sekä osallistuu mahdollisuuksien mukaan sijoituskelpoisten hankkeiden rahoitukseen. Yhtiö selvittää sektorien/toimialojen rakennemuutoksen tarjoamia sijoitusmahdollisuuksia.

Teollisuussijoitus tekee markkinaehtoisesti suoria syndikointisijoituksia yhdessä yksityisten sijoittajien kanssa. Teollisuussijoitus toimii tarvittaessa hankkeiden katalysoijana, mikä tarkoittaa hankkeiden aktiivista tutkimista ja muiden sijoittajien sitouttamista hankkeisiin yhdessä nykyisen omistajan kanssa.

Teollisuussijoituksen kautta tapahtuva rahoitus mahdollistaa innovatiivisten yritysten kasvuun ja kansainvälistymiseen tähtääviä investointeja. Yhtiö voi suorilla syndikointisijoituksilla edistää kilpailukyvyyn kasvattamista lupaavilla toimialoilla, esimerkkeinä cleantech, kaivosteollisuus ja palvelut.

TEM-konsernin kehityshankkeet

Teollisuussijoituksen toiminta on työ- ja elinkeinoministeriön vahvistamien tavoitelinjauksen mukaista. Teollisuussijoituksen sijoitustoiminta edistää TEM-konsernistrategiaa, kansallista innovaatiostrategiaa sekä alakohtaisia tavoitteita.

Teollisuussijoitus sijoittaa innovaatiopolitiikan ja energiaomavaraisuuden kannalta keskeisille toimialueille niin, että sijoitustoiminta kohdistuu uudistuviin ja kasvuhakuisiin yrityksiin (esim. luovat alat, hoiva-ala, metsäala). Pääomasijoitukset kohdistuvat nykyistä enemmän yritysten kasvuun ja kansainvälistymiseen.

Yhtiö jatkaa yhteistyötä seuraavilla erityisrahoituksen rajapinnoilla: Tekes/nuoret innovatiiviset yritykset, Finn-vera/Avera/Veraventure sekä Tekes/Vigo-kiihdyttämöohjelma. Yhtiö toimii aktiivisessa yhteistyössä Tekesin, Finnveran ja Averen kanssa innovatiivisten yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistämiseksi.

		Teollisuussijoitus osallistuu aktiivisesti TEM-konsernin kehityshankkeisiin ja konsernin toimijaryhmä 1:lle asetettuihin yhteisiin tulostavoitteisiin sekä Kasvuväylää ja Enterprise Finland - sijoittajatapahtumaa koskevaan työhön. Yhtiö kehittää palvelujaan TEM-konsernin palvelustrategian mukaisesti ja huomioi TEM:n laatusuosikset liittyen asiakastytyväisyyteen ja palvelumielikuvaan.	
<i>Tekes - teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus</i>	Julkiset tutkimusorganisaatiot: Tutkimuslähtöisten uusien yritysten lukumäärä, kpl		30 kpl
	Nuorten yritysten ennakoitu henkilömäärä/Tekesin rahoitus (milj. euoroa), kerroin		35 milj.€
	Nuorten yritysten toteutunut henkilömäärä/Tekesin rahoitus (milj. euoroa), kerroin		1 milj.€
	Rahoitettujen hankkeiden uutuusarvo (indeksi 0-100)		80 ind
	Rahoitettujen nuorten yritysten lukumäärä		420 kpl
<i>Teknologian tutkimuskeskus VTT</i>	Kaupallisesti tai tuotannollisesti hyödynn. hanketulokset 1-3 v kuluessa, % vastaajista (tav. 65-70)		65 %

#### TL\_2012-14 Tavoitelinjaukset 2012-2014

#### TL 1 Edistämme korkean arvonlisän uutta, kasvavaa ja vientiin suuntautuvaa yritystoimintaa/

#### TL 1.2. Julkisten rahoituspalvelujen riskinotto lisääntyy

Virasto	Mittari	Lopullinen tavoite
<i>Tekes - teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus</i>	Kasvuyritysten kehitettyjen liiketoimintojen ennakoitu liikevaihto / Tekesin rahoitus, kerroin	16,5
	Kasvuyritysten kehitettyjen liiketoimintojen tot. liikevaihto / ennakoitu liikevaihto, kerroin	1
	Nuorten yritysten ennakoitu liikevaihto/Tekesin rahoitus, kerroin	16,5
	Nuorten yritysten toteutunut liikevaihto/ennakoitu liikevaihto, kerroin	1

#### TL\_2012-14 Tavoitelinjaukset 2012-2014

#### TL 1 Edistämme korkean arvonlisän uutta, kasvavaa ja vientiin suuntautuvaa yritystoimintaa/

#### TL 1.3. Pk- yritysten kansainvälistymisvalmiudet parantuvat

Virasto	Mittari	Lopullinen tavoite
<i>Finpro</i>	Asiakkaiden arvio Finpron palveluiden hyödyllisyydestä	3,98 p
	PK-yritysten osuus kaikista asiakkaista	67 %
<i>Matkailun edistämiskeskus</i>	Matkailuyritysten kansainvälistymisvalmiudet paranevat	Yhteistyössä yritysten kanssa tehdyt moninaiset markkinointitoimenpiteet sekä kesäaktiiviteettien ja kulttuurimatkailuun liittyvien katto-ohjelmien tuottamien että talvi- ja hyvinvointimatkailuun kehittämisen myötä syntyneiden erilaisten työkalujen kautta matkailuyritysten kansainvälistymisvalmiudet paranevat.
<i>Tekes - teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus</i>	Kansainvälisen liiketoiminnan osuus yritysten liikevaihdosta (%)	47 %
<i>Teknologian tutkimuskeskus VTT</i>	VTT:n rooli teknologian kehittäjänä ja käyttöönoton edistäjänä (VTT:n ASVA 1-5)	4 p

## TL\_2012-14 Tavoitelinjaukset 2012-2014

### TL 3 Lisäämme Suomen energiaomavaraisuutta

Virasto	Mittari	Lopullinen tavoite
<i>Energiamarkkinavirasto</i>	Riittävien tehoreservien varmistaminen	31.5.2013
	Toimitusvarmuusraportin julkaiseminen määräajassa	1.11.2013
<i>Finnvera</i>	Puhdas energia	Finnvera kohdentaa rahoitusta ympäristöliiketoiminnan hankkeisiin sekä hankkeisiin, jotka edistävät puhtaan sekä uusiutuvan energian käyttöä ja/tai jotka samalla edistävät Suomen energiaomavaraisuutta. (tavoitelinjau 3)
<i>Kuluttajatutkimuskeskus</i>	Lisäämme Suomen energiatehokkuutta- ja omavaraisuutta.	Energiaomavaraisuuden ja energiatehokkuuden tavoitetta tuetaan hankkeissa, joissa käsitellään kestävää kulutusta ja energiainnovaatioita käyttäjien näkökulmasta.

## TL\_2012-14 Tavoitelinjaukset 2012-2014

### TL 3 Lisäämme Suomen energiaomavaraisuutta/ TL 3.1. Sähkötöiminnän toimivuus paranee

Virasto	Mittari	Lopullinen tavoite
<i>Energiamarkkinavirasto</i>	Asiakkaan kokemus keskimääräinen keskeytysaika jakeluverkossa, enintään (min)	120 m
	Asiakkaiden kokemien keskeytysten lukumäärä jakeluverkossa, enintään (kpl)	5 kpl
	EMV:n pohjoismaisen ja eurooppalaisen viranomaisyhteistyön vaikuttavuus (asiakaskysely)	3,6 p
	Kuluttaja-arvio Suomen sähkömarkkinoista	75
	Maakaasuverkko toiminnan hinnoittelun kohtuullisuuslaskelmien valmistuminen	31.10.2013
	Maakaasuverkkovalvonnan toimenpiteiden ja lupahakemusten käsittelyaika	3 kk
	Maakaasuverkkovalvonnan toimivuus, vuotuinen asiakaskysely (asteikko 1-5)	3,6 p
	Sähkön pienkäyttäjien kokemus sähkönmyyjän vaihdon sujuvuudesta (asiakaskysely, arviointiasteikolla)	4 p
	Sähkön vähittäismyyntiä koskevien toimenpide- ja lausuntopyyntöjen käsittelyaika, enintään kk	3 kk
	Sähkönmyyjän vaihtoaktiivisuus vähittäismarkkinoilla, vähintään %	7 %
	Sähköverkkovalvonnan toimenpiteiden ja lupahakemusten käsittelyaika	3 kk
	Sähköverkkovalvonnan toimivuus, vuotuinen asiakaskysely (asteikko 1-5)	3,6 p
	Väh 12 h keskeytysten perusteella vakiokorvauksia saaneiden asiakkaiden osuus, enint	0,8 %
	Vähittäismarkkinoiden toimivuus, vuotuinen asiakaskysely (asteikko 1-5)	3,5 p

## TL\_2012-14 Tavoitelinjaukset 2012-2014

### TL 3 Lisäämme Suomen energiaomavaraisuutta/

#### TL 3.2. Uusiutuvan energian osuus energian loppukulutuksesta lisääntyy 33 prosenttiin v. 2015

Virasto	Mittari	Lopullinen tavoite
<i>Energiamarkkinavirasto</i>	Tuotantotukien maksatusten keskim. käsittelaika, kk	2 kk
	Tuotantotukijärjestelmän toimivuus, vuotuinen asiakaskysely, asteikko 1-5	3,4 ind
	Tuotantotukijärjestelmän tuottajien ennakkotieto- ja hyväksymishakemusten käsittelyaika, enintään kk	3,8 kk
	Uusiutuvan energian osuus sähköntuotannossa kasvaa	30 %
<i>Geologian tutkimuskeskus</i>	Kestävät energiaratkaisut	Kestävien energiaratkaisujen käyttöönottomahdollisuudet paranevat
<i>Teknologian tutkimuskeskus VTT</i>	VTT:n rooli energian ja raaka-aineiden käytön tehostamisessa (VTT:n ASVA 1-5) (tavoite 3,6-3,9)	3,6 p

## TL\_2012-14 Tavoitelinjaukset 2012-2014

### TL 4 Poistamme rakenteellisia kilpailun esteitä

Virasto	Mittari	Lopullinen tavoite
<i>Kuluttajatutkimuskeskus</i>	Poistamme rakenteellisia kilpailun esteitä.	Tunnistetaan rakenteellisia kilpailun esteitä arvioimalla markkinoiden ml. palvelutuotannon toimivuutta kuluttajan kannalta.
	Poistamme rakenteellisia kilpailun esteitä.	Tunnistetaan rakenteellisia kilpailun esteitä arvioimalla markkinoiden ml. palvelutuotannon toimivuutta kuluttajan kannalta.
<i>Mittatekniikan keskus</i>	FINASin arvioimien toimielinten lukumäärä	213 kpl
	Metrologian alan sopimuslaboratorioiden määrä	6 kpl
	Metrologian ja akkreditoinnin horisontaalinen laajentaminen	Yhteistyön käynnistäminen kahden hallinnonalan kanssa
	Metrologian yksikön antamat kalibroitodistukset	1 700 kpl
	Vaikuttavuusselvitys	Väliraportti

## Liite 2

### Hallinnonalan virastojen, laitosten ja sopimusyhteisöjen tulossopimukset toimijaryhmittäin jaoteltuna

#### Toimijaryhmä 1

Finnvera Oyj

Finpro ry/Invest in Finland

Geologian tutkimuskeskus

Suomen Teollisuussijoitus Oy

Tekes - teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus

Teknologian tutkimuskeskus VTT

Patentti- ja rekisterihallitus

#### Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskukset)

##### Strategiset sopimukset<sup>3</sup>

Etelä-Pohjanmaa

Etelä-Savo

Häme

Kaakkois-Suomi

Kainuu

Keski-Suomi

Lappi

Pirkanmaa

Pohjanmaa

Pohjois-Karjala

Pohjois-Pohjanmaa

Pohjois-Savo

Satakunta

Uusimaa

Varsinais-Suomi

#### Toimijaryhmä 2

Julkisten hankintojen neuvontayksikkö

Keksintösäätiö

Matkailun edistämiskeskus

Suomen Standardisoimisliitto SFS ry

<sup>3</sup> ELY-keskusten ohjausasiakirjojen laajuuden vuoksi strategiset sopimukset kokonaisuudessaan sekä työ- ja elinkeinoministeriön ja ELY-keskusten väliset toiminnalliset sopimukset löytyvät TEM:n verkkosivuilta kohdasta [www.tem.fi/elyasiakirjat](http://www.tem.fi/elyasiakirjat).

Toimijaryhmä 3  
Kuluttajatutkimuskeskus  
Kilpailu- ja kuluttajavirasto  
Mittatekniikan keskus  
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Toimijaryhmä 4  
Energiamarkkinavirasto  
Kuluttajaliitto

## FINNVERA OYJ:N ELINKEINO- JA OMISTAJAPOLIITTISET TAVOITTEET VUONNA 2013

### 1. YLEISTÄ

Elinkeinopoliittisia tavoitteita määritettäessä on otettu huomioon hallitusohjelma, työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) konsernistrategia, sen nojalla annetut TEM:n tavoitelinjaukset (TL) ja niiden nojalla laaditut tulostavoitteet ajanjaksolle 2011–2014, TEM:n elinkeino- ja innovaatio-osaston (EIO) tavoitteet vuosille 2013–2015 sekä valtioneuvoston omistajapoliittinen periaatepäätös.

Yhtiön tulee lisäksi noudattaa talouspoliittisen ministerivaliokunnan kannanottoa palkitsemisesta (8.9.2012).

Finnvera kehittää yhteistyössä muiden TEM-toimijoiden kanssa Suomen elinkeinorakennetta kasvua ja kansainvälistymistä painottavaan suuntaan, pyrkii korjaamaan yritysrahoituksessa ilmenevää tyypillisten riskien markkinapuutetta ja suuntaa pitkällä aikavälillä toimintaansa siten, että uusiin yritysrahoituksen haasteisiin voidaan vastata tehokkaasti.

### 2. TEM:N YHTEISET TAVOITTEET

#### 2.1. Kasvuyrittäjyyden edistäminen (TL 1.1)

Tavoitteet: Finpron, Finnveran ja Tekesin kansainvälistymällä kasvua hakevien asiakasyritysten liikevaihto ja vienti kasvavat +50 % vuodesta 2011 vuoteen 2015. Toimijat järjestävät yhdessä ko. asiakasryhmän liikevaihdon ja viennin vuosittaisen seurannan.

Finnvera osallistuu aktiivisesti Kasvuväylä-palvelun tuottamiseen asiakkaille ja osallistuu Enterprise Finland -sijoittajatapahtumaan.

#### 2.2. Yritysassiakkuusstrategia ja asiakaslähtöiset toimet yhteisen toiminnan kehittämiseksi

Tavoitteet: Vuoden 2013 kuluessa Finnvera rakentaa ministeriön nykyisen Yritysassiakkuusstrategian ja Kasvuväylän pohjalta yhdessä Finpron ja Tekesin sekä soveltuvien osin ELY-keskusten ja Teollisuussijoituksen kanssa konkreettisen suunnitelman yhteisen yritysassiakkaiden palvelumallin käyttöön ottamiseksi.

Työ tähtää siihen, että vuoden 2015 loppuun mennessä Finnveralla on käytössä yhteinen yritysassiakkaiden palvelumalli Finpron ja Tekesin sekä soveltuvien osin ELY-keskusten ja Teollisuussijoituksen kanssa. Palvelumalli sisältää myös yhteisen asiakastyytyväisyysmittauksen ja asiakastiedon vaihdon.

Finnvera toteuttaa Team Finland – toimintamallia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa (EIO 2). Finnvera, Finpro ja Tekes rakentavat kansainvälistymispalveluista palvelukokonaisuuden osana Team Finland -toimintamallia. Työ tehdään mm. alueellisia yritysassiakkuusjohtoryhmiä hyödyntäen.

Finnvera osallistuu myös kansallisen investointistrategian toteuttamiseen yhdessä muiden Team Finland toimijoiden kanssa niin ulkomailla kuin kotimaassa, erityisesti kiihdytyskaistalle valittujen hankkeiden / yritysten osalta.



### 2.3. Pääomasijoitustoiminta

Tavoite: Finnvera toteuttaa osaltaan aloittavien yritysten pääomasijoitustoiminnan siirron Tekesille onnistuneesti ja jatkaa Veraventureen ja Aloitusrahoitusrahaston toimesta rahastosijoituksia ja suoria sijoituksia kohdeyrityksiin siihen asti kunnes pääomasijoitustoiminnot on käynnistetty Tekesissä.

### 2.4. Äkillisten rakennemuutosten hoito (EIO 4)

Tavoite: Rahoituskelpoiset hankkeet rahoitetaan äkillisen rakennemuutoksen alueilla ja toimialoilla (mm. ICT-klusteri).

### 2.5. Puhdas energia (TL 3.)

Tavoite: Finnvera kohdentaa rahoitusta ympäristöliiketoiminnan hankkeisiin sekä hankkeisiin, jotka edistävät puhtaan sekä uusiutuvan energian käyttöä ja/tai jotka samalla edistävät Suomen energiaomavaraisuutta.

## 3. FINNVERALLE ASETETUT ERILLISTAVOITTEET

### 3.1. Rahoituksen suuntaaminen aloittaville ja kansainvälistymällä kasvua hakeville pk-yrityksille (TL 1.1)

Tavoite: Finnvera (ottaen huomioon TEM:n yhteisen tavoitteen; yhteinen tavoite I/1.) suuntaa vuonna 2013 aktiivisesti rahoitusta aloittaville ja kansainvälistymällä kasvua hakeville pk-yrityksille lisäten riskinottoaan. Kansainvälistymällä kasvua hakevien asiakasyritysten (LTA 3) osuus yhtiön rahoitustoiminnassa kasvaa vuonna 2013 50 prosenttiin.

### 3.2. Finnveran (ml. Suomen Vientiluotto Oy) toiminnan vaikuttavuus yritysten kansainvälistymiseen ja vientitoimintaan (TL 1.1, EIO 2)

Tavoitteet: Finnvera lisää tärkeiden elinkeinopolitiikkaan tai kilpailukykyyn liittyvien perusteiden nojalla tapahtuvaa riskinottoa vientitakuutoiminnassa hallitusohjelmassa asetetun tavoitteen pohjalta ja vientitakuulain muutoksen sallimalla tavalla.

Finnveran varainhankintaan perustuva vienti- ja alusluottojärjestelmä saadaan toimimaan sujuvasti (ml. varainhankintaprosessi).

Yhtiö jatkaa vienninrahoitusjärjestelmän kehittämistä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa siten, että suomalaisilla viejillä olisi käytössään mahdollisimman kilpailukykyinen vienninrahoituksen järjestelmä.

### 3.3. Suuret yritykset (kotimaan toiminta)

Tavoite: Suurille yrityksille tukialueiden ulkopuolella myönnetään rahoitusta siten, että sen määrä voi olla ilman tappiokorvausta enintään 10 prosenttia Finnveran myöntämän rahoituksen määrästä.

#### 4. OMISTAJAPOLIITTISET TAVOITTEET

##### 4.1. Finnveran toiminnan tehokkuus

Tavoite: Finnvera toimii tehokkaasti. Finnvera kehittää työn tuottavuuden mittaamiskäytännöt ja parantaa näihin perustuen työn tuottavuutta 3 % vuonna 2013. Finnvera parantaa työn tuottavuutta keskimäärin 4 % vuodessa vuoden 2015 loppuun mennessä. Tavoiteasettelu on tehty olettaen, ettei yhtiön rakenteessa eikä yhtiön tulokseen vaikuttavissa yhtiön vaikutuspiiriin ulkopuolisissa tekijöissä tapahdu oleellisia tällä hetkellä ennakoimattomia muutoksia.

##### 4.2. Finnveran vakavaraisuus

Tavoite: Finnvera-konsernin vakavaraisuussuhde on 12-20 %.

Finnveran vakavaraisuuden tulee olla riittävä yhtiön riskinkantokyvyn varmistamiseksi ja rahoituksen hankintakulujen pitämiseksi mahdollisimman kohtuullisina. Yhtiön on suunniteltava toimintansa siten, että se voi säilyttää vähintään 12 % vakavaraisuussuhteen. Alarajan alitus edellyttää työ- ja elinkeinoministeriön arviota siitä, mihin toimenpiteisiin on tarpeen ryhtyä vakavaraisuuden palauttamiseksi vähintään em. minimitasolle. Vastaavasti myös ylärajan (20 %) ylittäminen vaatii työ- ja elinkeinoministeriön arviota mahdollisesti tarvittavista toimenpiteistä ylipääomittamisen välttämiseksi.

#### 5. TAVOITTEIDEN SEURANTA

Finnveralle lainsäädännössä ja tässä asiakirjassa asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan. Seurannan tunnusluvuista sovitaan erikseen.

Vuoden 2013 talousarvioesityksessä on esitetty tavoitteina uudet työpaikat, rahoitusta saavien kasvuyritysten määrä, aloittavien yritysten määrä ja aluepoliittisille tukialueille suunnatun rahoituksen määrä. Nämä tavoiteindikaattorit sisältyvät seurannan kohteisiin.



Tulossopimus

10.12.2012

TEM/2379/05.01.01/2012

## TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN JA FINPRO RY:N VÄLINEN TULOSSOPIMUS VUODELLE 2013

### 1. YLEISTÄ

Finpro ry:n (jäljempänä Finpro) toiminnan tarkoituksena on parantaa suomalaisten yritysten kilpailukykyä ja edistää niiden kansainvälistymistä kehittämällä yritysten kansainväliseen kauppaan ja talouteen liittyvää osaamista sekä tukemalla yrityksiä niiden vientitoiminnassa ja kansainvälistymispyrkimyksissä. Tavoitteidensa saavuttamiseksi Finpro toteuttaa tiedotus-, neuvonta-, palvelu- sekä julkaisu- ja valistustoimintaa kansainvälistymisen ja vienninedistämisen alalla.

Kansainvälistymispolitiikan lähtökohtana on lisätä työllisyyttä ja taloudellista kasvua yritysten kansainvälistymistä ja vientiä edistämällä. Toiminnalla luodaan yhä useammille kasvukykyisille teollisille yrityksille ja palveluyrityksille hyvät edellytykset kansainvälistymiseen, vientiin ja globaalin kilpailun kohtaamiseen. Erityisesti on parannettava pk-yritysten mahdollisuuksia onnistua ulkomaantoiminnoissa ja markkinoinnissa. Eri toimenpiteillä nopeutetaan yritysten markkinoillepääsyä, madalletaan viennin aloituskynnystä, aikaistetaan viennin käynnistymistä sekä muutoinkin vähennetään kansainvälistymiseen ja vientiin kohdistuvia riskejä.

Finpron toteuttamalla kansainvälistymispolitiikalla vaikutetaan elinkeino- ja innovaatio-osaston tulostavoitteiden 2013 – 2015 toteutumiseen sekä yritysten kansainvälistymisen ja vienninedistämisen (YKE) linjausten, 2011 – 2015, toteutumiseen.

Tässä asiakirjassa määritellään yleisavustuksesta ulkomaankauppaa, elinkeinopolitiikkaa sekä yritysten kansainvälistymistä edistävälle yhteisöille annetun valtioneuvoston asetuksen (1301/2010) 3 §:n nojalla Finprolle myönnettävän yleisavustuksen (momentti 32.20.41) käytöstä ja käytölle asetetuista ehdoista ja tulostavoitteista. Tässä asiakirjassa on yksi erillinen liite, joka koskee Invest in Finlandin toimintaa.

#### 1.1 FINPRON YLEISHYÖDYLLISET TEHTÄVÄT

Finpron kansalliseen tehtävään kuuluu vientikeskusverkoston ylläpitäminen sekä muiden kansainvälistymispalvelujen tuottaminen ja tarjoaminen tässä tulossopimuksessa, yleisavustuksen käyttöä koskeissa ohjeissa ja yleisavustusta koskevassa avustuspäätöksessä tarkemmin määrätyn ehdoin.

Edellä mainittujen palveluiden tuottamista pidetään Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 106 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvänä

palveluna. Kyseessä on perustamissopimuksen 106.2 artiklan mukainen komission päätöksen (2005/842/EY) edellytykset täyttävä ja notifiointivelvollisuuden ulkopuolelle jäävä EY:n valtiontuki.

Finpron tuottamat yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvät palvelut, joihin ministeriön avustus kohdistuu, on mainittu kohdassa 1.2.

Ministeriö on yhdessä Finpron ja Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n kanssa jatkanut ns. Triangeli-yhteistyötä.

## 1.2 FINPRON TUETTAVAT TOIMINNOT

Finpron elinkeinopoliittinen tehtävä on korjata pk-yritysten kansainvälistymispalveluiden (asiantuntija-, neuvonta- ja konsultointipalvelut sekä innovaatiotoimintaa tukevat palvelut) tarjonnan markkinapuutetta tarjoamalla suomalaisille yrityksille yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä ilmaisipalveluita sekä maksullisia asiantuntijapalveluita.

Finpro tukee myös kansainvälistymiskonsultointi-toimialan kehittämistä järjestämällä alan konsulteille mahdollisuuksia verkottua, lisäksi Finpro tarjoaa osaamistaan konsulttien asiakastoimeksiantojen käyttöön.

Ministeriö tukee korkeammalla yleisavustuksen osuudella (80 %) yleishyödyllisten ilmaisipalvelujen tuottamista (Finpron julkinen palvelutehtävä) ja matalammalla yleisavustuksen osuudella (50 %) sellaisten kansainvälistymispalvelujen tarjontaa, joiden kaupallisessa tarjonnassa esiintyy selvä markkinapuute (Finpron julkisesti tuettu VKE-asiantuntijapalvelu).

Finpron yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluita, joiden tuottamista ministeriö tukee 80 %:n yleisavustuksella, ovat:

- pk-yrityksille tarjottavat maksuttomat asiantuntija- ja neuvontapalvelut,
- pk-yrityksille suunnattujen maksuttomien markkinatietopalvelujen ja verkottumispalvelujen tuottaminen,
- vientikeskusverkoston ministeriön kanssa määriteltyjen ydintoimintojen ylläpito,
- vientikeskusverkoston rakenteen ja ydintoimintojen kehittämistehtävät,
- informaatiopalvelut, joista veloitetaan vain niiden välittömät kustannukset tai niitä alhaisempi veloitus,
- osallistuminen ministeriön tai muiden TEM-konsernin organisaatioiden kanssa määriteltyihin innovaatio- ja ennakointihankkeisiin
- osallistuminen ministeriön kanssa sovitulla tavalla Kasvuväylä – palvelumallin toteutukseen yhdessä muiden alueellisten toimijoiden kanssa,
- ministeriön määrittelemät elinkeinopoliittiset kehittämistehtävät,
- Suomen maailmannäyttelyosallistumisten järjestäminen,
- ulkomaisten investointien edistämiseen liittyvät tehtävät Invest in Finlandin toimintaa koskevan erillisen liitteen mukaan,
- ulkoasiainministeriön ja Finpron välisessä yhteistyöasiakirjassa (v 2006 ja sen liite 2009) luetellut tehtävät,
- ministerivetoisten ja korkean tason virkamiesvaltuuskuntien ja -matkojen järjestäminen,
- kehittää valittujen toimialojen kansainvälistymisnäkyviä toimialajohtajien työpanoksella,
- muut ministeriön määräämät erityistehtävät,
- edellä mainittuihin toimintoihin liittyvät välttämättömät pääkonttoritoiminnot.

Finpron julkisesti tuettuja kansainvälistymisen asiantuntijapalveluita ja muita toimintoja, joiden tuottamista ministeriö tukee 50 %:n yleisavustuksella, ovat:

- vientikeskusverkoston kohdealueen paikallistuntemusta keskeisesti hyödyntävät VKE-asiantuntijapalvelut (yrityskehitys- ja konsultointipalvelut),
- viestintä- ja markkinointipalvelut,
- kotimaan konsultointi,
- vientiverkostohankkeet ja kumppanuusohjelmat sekä muut yhteishankkeet,
- viestintä ja markkinointi,
- asiakashallinta,
- edellä mainittuihin toimintoihin liittyvät pääkonttoritoiminnot.

## 2. VAIKUTTAVUUS

### 2.1 Konsernistrategian tavoitelinjaukset

Työ- ja elinkeinoministeriön (jäljempänä ministeriö) laatiman konsernistrategian, 2011 – 2014, tavoitelinjauksista Finpro toteuttaa osaa tavoitelinjauksen 0 tulostavoitteista sekä tavoitelinjauksen 1 tulostavoitetta. Tavoitelinjaukset määrittelevät ne toimenpidealueet, jotka ovat erityisen tarpeellisia työ- ja elinkeinopolitiikan tavoitteiden saavuttamiseksi. Ne ovat politiikan painopisteitä.

Konsernistrategian (17.10.2011) asettamat tavoitelinjaukset 0 ja 1 ovat seuraavat:

0. Toteutamme strategiaa seuraavia periaatteita noudattaen:
  - syvennämme vuorovaikutusta hallinnon ja sidosryhmien kanssa eri toimien yhdensuuntaistamiseksi
  - uudistamme rakenteitamme ja toimintatapojamme jatkuvasti
  - keskitymme olennaiseen ja toimimme siinä tehokkaasti (TL 0)
1. Edistämme korkean arvonlisän uutta, kasvavaa ja vientiin suuntautuvaa yritystoimintaa. (TL 1)

Tavoitelinjaukset / Yksikön tulostavoite	Toteutuma 2010	Toteutuma 2011	Tavoite 2012	Tavoite 2013
Syvennämme vuorovaikutusta hallinnon ja sidosryhmien kanssa eri toimien yhdensuuntaistamiseksi (TL 0) <ul style="list-style-type: none"> <li>- Finpron saamat referenssiluvut onnistuneista yritysten kv prosesseista ja palveluista = High Impact Success Case (=HISC) (TL 0)</li> <li>- Sidoryhmien asiakastyytyväisyys (TL 0.3)</li> </ul>	30	60	60	>30
	-	4,12	4,10	4,15
Edistämme korkean arvonlisän uutta, kasvavaa ja vientiin suuntautuvaa yritystoimintaa (TL 1) <ul style="list-style-type: none"> <li>- Finpron osallistuminen OS-KE-, SHOK ja INKA- lähtöisiin kv-projekteihin (TL 1.1)</li> </ul>	5	6	10	>8

- Finpron kaikkien yritysasiakkaiden (laskutetut asiakkaat) lukumäärä (kpl)	2 561	2 001	1 850	1 700
- Uusien yritysasiakkaiden osuus kaikista asiakkaista (%) (TL 1.1)	-	-	40 %	40 %
- palveluiden hyödyllisyys yritysten kannalta (TL 1.3)	3,94	3,92	3,95	3,98
Finpro osallistuu Kasvuväylä palvelumallin toimeenpanoon yhteistyössä muiden TEM-toimijoiden kanssa palvelumallin periaatteisen mukaisesti ja huolehtii osaltaan, että kohdeyrityksille etsitään ja tarjotaan mahdollisimman nopeasti ja kattavasti yrityksen kasvua kansainvälisillä markkinoilla tukevat palvelut ja rahoitus (TL 1.1)	-	Finpro osallistunut palvelumallin pilotointiin ja kehitysohjon	Finpro osallistuu valtakunnalliseen kehitysohjon	-
- osallistuneet yritykset,	-	-	50	110
- näistä uusia	-	-	-	40
- kasvuyritysten määrä asiakkaista	-	-	32	66
- kasvuyritysten asiakastytyväisyys (3=hyvä, 4=kiitettävä ja 5=erinomainen)	-	-	4,0	4,0

### 3. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

Tavoitelinjausten pohjalta on laadittu vuoden 2013 talousarvioesityksen lukutason (32.20 Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka) tulostavoitteet, joista Finpron toimintaa ohjaavat osin tai kokonaan erityisesti seuraavat tavoitteet:

Talousarvion pääluokan 32.20 tulostavoite / Yksikön tulostavoite	Toteutuma 2010	Toteutuma 2011	Tavoite 2012	Tavoite 2013
Pk-yritysten kansainvälistymisvalmiudet parantuvat:				
- Pk-yritysten osuus (%)	67	67	67	67
- Finpron järjestämien kv-valmiuksia lisäävien seminaarien ja tilaisuuksien lukumäärä (kpl)	-	78	79	40
- päivitettyjen ja julkaistujen maaraorttien lukumäärä (kpl)	-	70	70	60
Yritysten vienti ja kansainvälistyminen lisääntyvät ja kansainvälistynyt yritystoiminta monipuolistuu:				
- Finpron Business Case- seurannassa olevien asiakkaiden liikevaihdon kasvu (vuoden 2012 liikevaihdon kasvu raportoidaan 2013) (%)	-	-	-	15 %

Vientikeskusten alueellinen sijoittautuminen on kattava (maiden lukumäärä):				
- Omia toimistoja	39	39	39	37
- Edustaja-mallilla hoidettuja toimistoja	6	6	8	11
- Alihankintasopimuksella hoidettuja toimistoja	3	4	6	13

### 3.1 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

#### 3.1.1 Finpron toiminnan tulostavoitteet

Finpron toiminnalle on asetettu seuraavat toiminnalliset tulostavoitteet:

- Finpron yritys- ja innovaatiopolitiikan toimet kohdistuvat uudistuviin ja kasvuhakuisiin yrityksiin (EIO 1).
- Finpro toteuttaa Team Finland – toimintamallia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa (EIO 2).
- Finpro, Finnvera ja Tekes rakentavat kansainvälistymispalveluista palvelukokonaisuuden osana Team Finland toimintamallia. Työ tehdään mm. alueellisia yritysasiakkuusjohtoryhmiä hyödyntäen.
- Vuoden 2013 kuluessa Finpro rakentaa ministeriön nykyisen Yritysasiakkuusstrategian ja Kasvuväylän pohjalta yhdessä Tekesin ja Finnveran sekä soveltuvin osin ELY-keskusten ja Teollisuussijoituksen kanssa konkreettisen suunnitelman yhteisten yritysasiakkaiden toimintamallien kehittämiseksi ja käyttöön ottamiseksi kansainvälistymällä kasvavien pk-yritysten ja suuryritysten segmenttien osalta.
- Työ tähtää siihen, että vuoden 2015 loppuun mennessä Finprolla on käytössään yhteiset yritysasiakkaiden toimintamallit Tekesin ja Finnveran sekä soveltuvin osin ELY-keskusten ja Teollisuussijoituksen kanssa em. segmenttien osalta. Toimintamallit sisältävät myös mm. yhteisen palvelumallin, yhteisen asiakastytyväisyyssmittauksen ja asiakastiedon vaihdon.
- Finpron, Finnveran ja Tekesin kansainvälistymällä kasvua hakevien asiakasyritysten liikevaihto ja vienti kasvavat + 50 % vuodesta 2011 vuoteen 2015. Toimijat järjestävät yhdessä ko. asiakasryhmän liikevaihdon ja viennin vuosittaisen seurannan.
- Finpro osallistuu kansallisen investointistrategian toteuttamiseen yhdessä muiden Team Finland toimijoiden kanssa niin ulkomailla kuin kotimaassa, erityisesti kiihdytyskaistalle valittujen hankkeiden / yritysten osalta.
- Suorien investointien ohella Invest in-toiminnassa korostetaan pääomien hankkimista sekä sijoittajien palvelemista erityisesti kasvuhakuisten ja kansainvälistyvien pk-yritysten pääomittamiseksi.
- Finpro osallistuu äkillisten rakennemuutosalueiden kehittämishankkeiden toteutukseen, erityisesti informaatio-, kommunikaatio- ja korkean teknologian aloilla.

- Finpro osallistuu myös ympäristöliiketoiminnan kehittämiseen ja puhtaan energian ohjelmaan liittyvien hankkeiden toteutukseen.
- Vientikeskusverkoston rinnalla kehitetään edustajamallia ja projektiorganisaatiomallia. Finpron edustajien on huolehdittava riittävässä laajuudessa myös Finpron yleishyödylliseen tehtävään liittyvien palvelujen tarjonnasta. Edustajamallilla toimivissa maissa edustajien tarjoamien palveluiden tulee täyttää Finpron toiminnalle asetetut laadulliset vaatimukset.
- Finpro seuraa ja raportoi yhteistyössä ulkoasiainministeriön kanssa UM:n ja Finpron välillä solmitun yhteistyöasiakirjan tavoitteiden toteutumista (yhteistyöasiakirja 2006 ja sen liite 2009).
- Erityisesti pk-yrityksille tarjottavien, vaativampien asiantuntijapalveluiden hinnoittelun tulee olla toimeksiannon laatuun ja laajuuteen nähden kohtuullisia. Markkinatiedon ja tietopalvelujen tarjonnassa hyödynnetään sähköisiä toimintamalleja.

#### Konsernin erityisteemat:

- Finpro noudattaa ministeriön tietohallintostrategian (19.6.2012) linjauksia ja periaatteita toiminnassaan ja palvelujen kehittämisessä.
- Finpro kehittää palvelujaan TEM-konsernin palvelustrategian ja yritysasiakkuusstrategian mukaisesti ottaen huomioon konsernin palvelutoiminnan ja IT-johtoyhmien linjaukset.
- Finpro ohjaa asiakkaitaan yhteisten Yritys-Suomi – palvelujen käyttöön sekä osallistuu yhteisten Yritys-Suomi ratkaisujen ja komponenttien rakentamiseen ja hyödyntää niitä toiminnassaan.
- Finpro osallistuu Yritys-Suomi – palvelujen tunnettuuden lisäämiseen.
- Finpro jatkaa toimenpiteitä tasa-arvon valtavirtaistamisen toteuttamiseksi.
- Finpron tulee toiminnassaan ottaa huomioon talouspoliittisen ministerivaliokunnan 13.8.2012 antama palkitsemiskannanotto. Finpron ei tule palkitsemisessaan ylittää erityistehtäviä hoitavien yhteisöjen palkitsemisuositusta, joka on 15 % kiinteästä palkasta. Poikkeuksellisen hyvästä suorituksesta voidaan palkita enintään 30 % kiinteästä palkasta.

### 3.1.2 Suoritteet

Määrälliset tulostavoitteet	Toteutuma 2010	Toteutuma 2011	Tavoite 2012	Tavoite 2013
Toimeksiantojen lukumäärät	1 514	1 658	1 300	1 200
Suurempien toimeksiantojen euromääräinen keskiarvo	-	18 000	19 500	20 500
Ennakointitoiminnan käynnistyminen - kerättyjä ensivaiheen signaaleja	5 091	11 557	6 000	7 000



### 3.1.3 Palvelukyky ja laatu

Määrälliset ja laadulliset tulostavoitteet	Toteutuma 2010	Toteutuma 2011	Tavoite 2012	Tavoite 2013
Yritysten asiakastyytyväisyys	3,98	4,11	4,0	4,1
Laadun arviointimenetelmät - menetelmä	on ISO 9001	on ISO 9001	on ISO 9001	on ISO 9001
Käytössä on CAF (Common Assesment Framework) tai muu järjestelmä	Kyllä / FQM	Kyllä / FQM	Kyllä / FQM	Kyllä / FQM
Finpron tunnettuus TEMin hallinnonalan palvelumielikuvatutkimuksessa 2012				
- tunnettuus kansainvälistymällä kasvua hakevien yritysten joukossa (tuntee ja käyttänyt palveluita + tuntee, ei käyttänyt palveluita (%))	-	-	62	>62
- mielikuva Finprosta, palveluita käyttäneet (erittäin hyvä + melko hyvä %)	-	-	47	>47
- www-sivujen tunnettuus, kansainvälistymällä kasvua hakevien yritysten segmentissä (%)	-	-	51	>51
- www-sivujen käytön helppous (%)	-	-	47	>47

Tämän lisäksi ministeriö seuraa Finpron hallituksen vahvistaman tasapainotetun tuloskortin mittaristoa (BSC) ja tuloksia vuonna 2013.

### 3.2 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

Alla on esitetty Finpron taloutta koskevia tulostavoitteita. Finpron tulee rahoittaa toimintoja vähintään 25 % elinkeinoelämältä ja yrityksiltä saatavilla tuloilla ja jäsenmaksuilla.

Talouden mittarit	Toteutuma 2010	Toteutuma 2011	Tavoite 2012	Tavoite 2013
Omarahoituksen osuus kokonaisrahoituksesta	37 %	37 %	25 %	25 %
- kokonaisuuyntikate (t€)	12 880	14 169	15 750	15 200
- Finpron kiinteät kulut (t€)	36 281	37 829	38 193	40 100
Finpron henkilöstön kehitys				
- htv kotimaassa	132	132	138	158
- htv ulkomailla	219	209	214	184
Finpron yritysjäsenten lukumäärä	-	550	546	560

Kotimaan henkilöstön kasvu ja kiinteiden kulujen nousu vuonna 2013 johtuu Invest in Finland säätiön toimintojen yhdistämisestä Finproon 1.6.2012.

### 3.2.1 Tuottavuus

Tuottavuutta koskevat mittarit	Toteutuma 2010	Toteutuma 2011	Tavoite 2012	Tavoite 2013
Finpron verkkosivujen kävijämäärä	-	149 000	190 000	200 000

## 4. HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Finpro kartoittaa henkilöstön tyytyväisyyttä säännöllisesti (My Voice tutkimusmenetelmä, aiemmin STAR-tutkimus) ja asiakkaiden tyytyväisyyttä Feedbacker – menetelmällä.

Henkilöstön osaamisen kehittämisessä pyritään tuloskortin osoittamalla tavalla edistämään henkilöstön sitoutumista Finpron strategiaan tavoitteisiin, tietämyksen yhteiskäyttöön sekä ammatillisten valmiuksien systemaattiseen ja yhdenmukaiseen soveltamiseen. Uusina mittareina seurantaan on lisätty henkilöstön lähtövaihtuvuus ja työhakemusten määrä / avoin työpaikka sekä Finpron henkilöstön sairaspöissaolojen seuranta.

Henkiset voimavarat	Toteutuma 2010	Toteutuma 2011	Tavoite 2012	Tavoite 2013
Työtyytyväisyys - kysely				
- strategian eteneminen	3,38	3,49	3,42	3,45
- johtaminen	3,21	3,35	3,32	3,35
- tiimityö	3,41	3,56	3,50	3,55
- mahdollisuus osaamisen kehittämiseen ja uudistumiseen (uusi)	-	-	-	3,50
Henkilöstön sairaspöissaolot (2011–12 kotimaan henkilöstö ja vuodesta 2013 koko henkilöstö)	-	2,6	2,4	3,9
Vakinaisen henkilöstön lähtövaihtuvuus (%):	-	-	< 12	<12
- työhakemukset / avoin tehtävä, kpl	-	-	40	>40

## 5. RESURSSIT

Tulossopimuksen resurssien mitoituksessa on käytetty lähtökohtana vuoden 2013 talousarvioesityksen mukaisia alustavia lukuja. Tämän lisäksi Finpro voi hakea kärkihankkeisiinsa ja strategiaan laajempiin hankkeisiinsa valtionavustusta yritysten yhteishankkeisiin varatuista määrärahoista.

## 6. RAPORTOINTI

Tulossopimuksen talousarviovuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa sekä puolivuotistoteutumaa syksyn tulosneuvotteluiden yhteydessä.

Raportointi tulostavoitteiden toteutumisesta tapahtuu kaksi kertaa vuodessa Valtion tulostietojärjestelmään Netraan 30.6 tilanteesta 30.8 ja 31.12 tilanteesta 15.3 mennessä. Tavoitelinjausten alaisten tulostavoitteiden raportointi tapahtuu myös Netraan 30.6 tilanteesta 30.8 ja 31.12 tilanteesta mahdollisuuksien mukaan 31.1 mennessä.

## 7. VOIMAANTULO

Tämä sopimus tulee voimaan 1.1.2013 ja on voimassa 31.12.2013 saakka.

Helsingissä 12 päivänä joulukuuta 2012

Työ- ja elinkeinoministeriö

Finpro ry

Petri Peltonen  
Osastopäällikkö

Harri Kerminen  
Finpron hallituksen puheenjohtaja

Raila Kehälinna  
Kaupallinen neuvos

Kari Häyrinen  
Toimitusjohtaja

LIITTEET: Invest in Finlandin toimintaa vuonna 2013 koskeva erillinen liite

Tulossopimus

LIITE

11.12.2012

TEM/2379/05.01.01/2012

Liite TEM:n ja Finpro ry:n väliseen tulossopimukseen vuodelle 2013

## **TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN JA FINPRO RY:N VÄLINEN TULOSSOPIMUS VUODELLE 2013; INVEST IN FINLAND -TOIMINNOT**

### **1. YLEISTÄ**

Hallitusohjelman mukaisesti Invest in Finland -toiminnot liitettiin osaksi Finproa 1.6.2012. Invest in Finlandin yhdistämisellä Finprohon yksinkertaistettiin Suomen elinkeino- ja innovaatiopalvelujärjestelmää sekä tehostettiin invest in -toimintaa, jolla on nyt käytössään Finpron kansainvälinen verkosto.

Finpron Invest in Finland -toimintojen tehtävänä on hankkia ulkomaisia investointeja ja yrityksiä Suomeen. Lisäksi toiminnan tavoitteena on vahvistaa osaamiskeskittyviä, lisää työllisyyttä ja yritysten kansainvälistymistä.

Invest in Finland tuottaa tietoa Suomesta investointikohteena sekä kehittää ja koordinoi kansallista ulkomaisten investointien hankintatyötä verkottuen alueellisten ja kansainvälisten toimijoiden kanssa. Lisäksi Invest in Finland kerää ja ylläpitää tietoa ulkomalaisomisteisista yrityksistä Suomessa.

Työ- ja elinkeinoministeriön (jäljempänä ministeriö) työryhmä laati esityksen ”Team Finland -strategia ulkomaisten investointien edistämiseksi” lokakuussa 2012. Esityksen pohjalta laaditaan valtioneuvoston periaatepäätös investointistrategiasta vuoden 2012 loppuun mennessä.

Ulkomaisten investointien kanta Suomessa vuonna 2011 oli 31 prosenttia bruttokansantuotteesta. Euroopan unionin keskiarvo oli 41 prosenttia. Esityksessä asetetaan tavoitteeksi, että Suomi ylittää EU:n keskimääräisen tason suorien ulkomaisten investointien kannassa prosentteina suhteessa bruttokansantuotteeseen vuoteen 2020 mennessä. Investointien edistämistoiminnot keskitetään erityisesti investointeihin, jotka luovat talouskasvua, lisäävät työpaikkoja ja vahvistavat osaamis pohjaa.

Strategiaesitys sisältää 17 toimenpide-ehdotusta, joista tärkeimmät koskevat Invest in Finlandin yhteistyön tiivistämistä ja kehittämistä Team Finland -ulkomaanverkoston kanssa ja kotimaisten toimijoiden kanssa.

Invest in Finlandin toteuttamalla investointien edistämispolitiikalla vaikutetaan elinkeino- ja innovaatio-osaston tulostavoitteiden 2013-2015 toteutumiseen sekä vuoden 2012 loppuun mennessä hyväksyttävän valtioneuvoston ulkomaisten investointien edistämisen strategian toimeenpanoon.

Tässä asiakirjassa määritellään yleisavustuksesta Invest in Finland -toiminnoille myönnettävän yleisavustuksen (momentti 32.20.41) käytöstä sekä käytölle asetetuista ehdoista ja tulostavoitteista.

## 2. VAIKUTTAVUUS

Invest in Finland toteuttaa työ- ja elinkeinoministeriön konsernistrategian 2011-2014 tavoitelinjauksia 0 ja 1. Tavoitelinjaukset määrittelevät ne toimenpiteet, jotka ovat erityisen tarpeellisia työ- ja elinkeinopolitiikan tavoitteiden saavuttamiseksi. Ne ovat politiikan painopisteitä.

Konsernistrategian (17.10.2011) asettamat tavoitelinjaukset 0 ja 1 ovat seuraavat:

0. Toteutamme strategiaa seuraavia periaatteita noudattaen:
  - syvennämme vuorovaikutusta hallinnon ja sidosryhmien kanssa eri toimien yhdensuuntaistamiseksi
  - uudistamme rakenteitamme ja toimintatapojamme jatkuvasti
  - keskitymme olennaiseen ja toimimme siinä tehokkaasti (TL 0)
1. Edistämme korkean arvonlisän uutta, kasvavaa ja vientiin suuntautuvaa yritystoimintaa. (TL 1)

Invest in Finland suorittaa seuraavia toimenpiteitä, joilla toteutetaan tavoitelinjauksia:

- IIF hankkii Suomeen ulkomaisia investointeja ja yrityksiä, jotka luovat talouskasvua, lisäävät työpaikkoja sekä vahvistavat osaamispohjaa. Erityisesti panostetaan korkean tuottavuuden innovatiivisiin yrityksiin. Investointien määrän sijasta korostetaan niiden tulostavoitemittariston mukaista laatua.
- IIF luo ja ylläpitää tarvittavat työkalut ja materiaalit Team Finland -verkoston käyttöön investointien edistämistyöhön.
- IIF kehittää ja tiivistää yhteistyötään alueellisten toimijoiden kanssa. IIF selvittää yhdessä alueellisten toimijoiden kanssa mahdollisuuden yhtenäistää toimintatapojaan ja järjestelmiään investointien hankkimisen tehostamiseksi.
- Aktiivinen investointien edistämistyö kohdennetaan erityisesti Suomen vahvuusaloille: ympäristöliiketoiminta, ICT ja kaivannaisteollisuus. Alueellisesti resursseja kohdennetaan erityisesti Yhdysvaltojen, Venäjän ja Kiinan yrityksiin. Lisäksi huolehditaan merkittävistä lähimarkkinoista ja saksankielisestä Euroopasta.
- Invest in Finland seuraa ulkomaalaisten yritysostojen toteutumista. Seurannan kohteena ovat sellaiset yritysostot, joissa ulkomaalainen omistaja saa omistukseensa 10 % tai sen yli menevän määrän osakeyhtiön äänivallasta tai vastaavan tosiasiallisen vaikutusvallan osakeyhtiössä tai muussa seurannan kohteessa. IIF toimittaa ministeriölle ja huoltovarmuuskeskukselle säännöllisesti listauksen tietoon tulleista ulkomaalaisista yritysostoista.

Invest in Finlandin toiminnan vaikuttavuutta mitataan seuraavilla tulostavoitemittareilla:

Tulostavoitemittaristo	Toteutuma 2010	Toteutuma 2011	Ennuste 2012	Tavoite 2013
Investointien työllistävyys, työpaikkojen kappalemäärä (huomioi EU-tukialueet)	-	Uusi mittari vuodesta 2012	340	650
Investointien taloudellinen merkitys (miljoonaa euroa, huomioi investointien luonteen)	-	Uusi mittari vuodesta 2012	47	120
Investointien välillinen kansantaloudellinen vaikutus (neliportainen mittaristo seitsemällä muuttujalla, investointien pisteytys 0-70 pistettä)	-	Uusi mittari vuodesta 2012	-	Kymmenen merkittävimmän investoinnin keskiarvo on 20 pistettä
Investointien innovatiivisuus (neliportainen mittaristo viidellä muuttujalla, investointien pisteytys 0-70 pistettä)	-	Uusi mittari vuodesta 2012	-	Kymmenen merkittävimmän investoinnin keskiarvo on 20 pistettä

Invest in Finlandin toiminnan vaikuttavuutta seurataan lisäksi seuraavilla mittareilla:

Seurantamittarit	Toteutuma 2010	Toteutuma 2011	Toteutuma 2012	Tavoite 2013
Toteutuneiden investointien avulla syntyneet ja säilyneet työpaikat (vuodesta 2008 yhteensä + 4140)	+ 347	+ 1414	+ 850	> 1000
Kansallinen välitavoite investointistrategian tavoitteen saavuttamisessa (ulkomaisten suorien investointien kanta 41 % bkt:sta 2020 mennessä)	35,9 %	31,0 %	Unctad julkaisee elokuussa 2013	32,0 %
Investointien esteet – suullinen raportti vuosittain				raportti ministeriölle tulosneuvottelujen yhteydessä

### 3. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

Tavoitelinjausten pohjalta on laadittu vuoden 2013 talousarvioesityksen lukutason (32.20 Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka) tulostavoitteet, joista Invest in Finland -toimintaa koskevat alla mainitut tavoitteet. IIF:lle asettavissa tulostavoitteissa painotetaan erityisesti laadullisia kriteerejä määrällisten tavoitteiden sijaan.

Talousarvion pääluokan 32.20 tulostavoite / Yksikön tulostavoite	Toteutuma 2010	Toteutuma 2011	Tavoite 2012	Tavoite 2013
Edistämällä ulkomaisia investointeja saadaan Suomeen uusia yritysinvestointeja (kpl)	39	52	45 (ennuste 2012: 31)	60

### 3.1 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

Koko Finpron toiminnalle asetetut toiminnalliset tulostavoitteet sekä konsernin erityis-teemat on kirjattu Finpron tulossopimuksen kohtaan 3.2.1 Finpron toiminnalliset tulostavoitteet.

#### 3.1.1 Suoritteet

Seurantamittarit	Toteutuma 2010	Toteutuma 2011	Tavoite 2012	Tavoite 2013
IIF:n Suomeen hankkimien T&K&I – hankkeiden ja investointien määrä (kpl)	-	3	7 (ennuste 2012: 6)	10

#### 3.1.2 Palvelukyky ja laatu

Seurantamittarit	Toteutuma 2010	Toteutuma 2011	Tavoite 2012	Tavoite 2013
Asiakastyytyväisyys - yritysten	4,00	4,15	4,00	4,10
Laadun arviointimenetelmät - menetelmä	-	-	-	IIF auditoidaan Finpron laatujärjestelmään ISO 9001

Tämän lisäksi ministeriö seuraa Finpron hallituksen vahvistaman tasapainotetun tuloskortin mittaristoa (BSC) ja tuloksia vuonna 2013.

### 3.2 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

Invest in Finland -toiminnassa seurataan sen osuutta Suomen kokonaisinvestoinneista. Ennen toiminnan fuusioimista Finprohon seurattiin myös investointien toteuttamista verkostoyhteistyönä, mutta enää tämän mittarin arviointia ei voi vanhoihin perusteisiin toteuttaa.

Koko Finprota koskeva HTV-kehitysmittari on kirjattu Finpron tulossopimuksen kohtaan 3.3 Toiminnallinen tehokkuus.

Talouden mittarit	Toteutuma 2010	Toteutuma 2011	Tavoite 2012	Tavoite 2013
IIF:n hankkimien investointien osuus (%)	24,5	30,2	28	28
Henkilöstömenojen osuus kaikista menoista (%)	39	41	40	41

### 3.2.1 Tuottavuus

Tuottavuutta koskevat mittarit	Toteutuma 2010	Toteutuma 2011	Tavoite 2012	Tavoite 2013
Asiakkaille tehtyjen konsulttiselvitysten määrä (kpl)	Uusi mittari vuodesta 2011	83	130 (ennuste 2012: 115)	130
Tuotettujen projektitoimeksiantojen määrä (kpl)		Uusi mittari	Ennuste 2012: 111	120

## 4. RESURSSIT

Tulossopimuksen resurssien mitoituksessa on käytetty vuoden 2013 talousarvioesityksen lukuja.

## 5. RAPORTOINTI

Tulossopimuksen talousarviovuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa sekä puolivuotistoteutumaa syksyn tulosneuvotteluiden yhteydessä.

Raportointi tulostavoitteiden toteutumisesta tapahtuu kaksi kertaa vuodessa Valtion tulostietojärjestelmään Netraan 30.6 tilanteesta 30.8 ja 31.12 tilanteesta 15.3 mennessä. Tavoitelinjausten alaisten tulostavoitteiden raportointi tapahtuu myös Netraan 30.6 tilanteesta 30.8 ja 31.12 tilanteesta mahdollisuuksien mukaan 31.1 mennessä.



## 6. VOIMAANTULO

Tämä sopimus tulee voimaan 1.1.2013 ja on voimassa 31.12.2013 saakka.

Helsingissä 12. päivänä joulukuuta 2012

Työ- ja elinkeinoministeriö

Finpro ry/Invest in Finland

Petri Peltonen  
Osastopäällikkö

Harri Kerminen  
Finpron hallituksen puheenjohtaja

Henri Backman  
Neuvotteleva virkamies

Kari Häyrynen  
Toimitusjohtaja

Tuomo Airaksinen  
Johtaja



PÄIVITETTY  
TULOSSOPIMUS

5.12.2012

TEM/2590/00.03.01.02/2011

TEM – GTK TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2012-2015

**A. YLEISTÄ**

GTK:n toiminta-ajatuksena on tuottaa käyttöön tietoa, joka edistää yhteiskunnan taloudellista kasvua ja hyvinvointia. GTK:n toiminta tähtää elinkeino- sekä ilmasto- ja energiapolitiikan toteuttamiseen ministeriön asettamien tavoitteiden ohjaamina ja hallitusohjelman strategisen toimeenpanosuunnitelman mukaisesti. Keskeisiä tavoitteita ovat yrityksille kilpailukykyisen toimintaympäristön luominen, tuotannollisten investointien aikaansaaminen ja työpaikkojen luominen sekä uusiutuvien energialähteiden lisääntyvä käyttö ja energiaomavaraisuuden kohentaminen. GTK:n toiminta tukee samalla myös ympäristöpolitiikan tavoitteita sekä tasapainoista alueellista kehitystä.

Työ- ja elinkeinoministeriön konsernistrategian tavoitelinjaukset ovat politiikan painopisteitä, ja niissä määritellään ne toimenpidealueet, jotka ovat erityisen tarpeellisia ja ajankohtaisia työ- ja elinkeinopolitiikan tavoitteiden saavuttamiseksi tällä hallituskaudella. Niiden pohjalta määritellään hallinnonalan eri toimijoille yhteisesti toteutettavia tavoitteita.

”EIO:lle asetetut tulostavoitteet vuosille 2013-2015” –asiakirjassa asetetut tulostavoitteet ohjaavat elinkeino- ja innovaatiopolitiikan toimeenpanoa elinkeino- ja innovaatio-osastolla sekä osaston ohjaamissa virastoissa ja laitoksissa. Tulostavoitteet on jaettu kahteen ryhmään eli konsernistrategian sekä elinkeino- ja innovaatiopolitiikan linjauksista johdettuihin tulostavoitteisiin. GTK:n toiminta toteuttaa näitä linjauksia.

Tulossopimus koskee vuosia 2012-2015. Tulossopimuksen välitarkistus toteutetaan vuonna 2013. Muina vuosina käydään kevyempi tarkistusneuvottelu, jossa lähtökohtana on voimavaroista sopiminen, toiminnallisten tulostavoitteiden tavoitetasojen tarkistus, konsernin yhteisten toiminnan kehittämistä koskevien erityisteemojen päivitys ja muut erilliskysymykset.

Tässä sopimuksessa on täydennetty ja tarkistettu valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2013 asetettuja tavoitteita.

GTK:n osalta toteutettiin kattava arviointi vuonna 2010. Arvioinnin perusteella tehtyjä toimintalinjauksia on viety käytäntöön toiminnan fokusoinnin kautta ja myös arvoketjujen merkittävyyden arvioinnin kautta. Arvioinnin tavoitteita toteutetaan ja seurataan myös GTK:n pääjohtajan johtamissopimuksen kautta.

## B. YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS

Työ- ja elinkeinoministeriö on täsmentänyt GTK:lle asetettuja talousarvioehdotuksessa asetettuja vaikuttavuustavoitteita<sup>1</sup>.

GTK:n vaikuttavuustavoitteet kaudelle 2012-2015 ovat seuraavat:

1. Mineraaliala vahvistuu osana elinvoimaista kestävän kehityksen taloutta (TL1)
2. Kestävien energiaratkaisujen käyttöönottomahdollisuudet paranevat. (TL3)
3. Yhdyskuntien raaka-ainehuollon ja maankäytön suunnittelun edellytykset paranevat.
4. Geologinen tieto ja asiantuntemus laajasti yhteiskunnan kehityksen tukena.
5. Mineraaliset luonnonvarat osaksi globaalien kehityshaasteiden ratkaisua.

Luetelluissa tavoitteissa on otettu huomioon TEM-konsernin tavoitelinjaukset<sup>2</sup>.

GTK:n toiminnan yhteiskunnallinen vaikuttavuus ilmenee ensisijaisesti tavoitelinjauksen 1:n alaan koskevassa toiminnassa. Myös tavoitelinjaus 3 näkyy korostetusti GTK:n toiminnassa.

Nämä ovat pitkän aikavälin tavoitteita, joiden toteutumista seurataan ensisijaisesti kokonaisvaltaisilla vaikuttavuusarvioinneilla sekä erilliselvytyksillä tässä sopimuksessa mainituilla tavoilla. Vuosittain toteutumista seurataan suuntaa-antavilla mittareilla.

Ensimmäinen arviointi toteutetaan GTK:n itsearviointina vuonna 2013 syyskuun loppuun mennessä ja jälkimmäinen ulkopuolisen arviointina keväällä 2015, siten, että aineisto on käytettävissä GTK:n seuraavaan runkosopimukseen. Ulkopuolisen arvioinnin kustannukset katetaan GTK:n toimintamenoista.

## C. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

Ministeriö asettaa GTK:lle seuraavat toiminnallisuuden päätavoitteet:

- Luonnonvarojen pitkäjänteinen arviointitoiminta luo mahdollisuuksia mineraalisten raaka-aineiden sekä turve-, kiviaines- ja pohjavesivarojen hyödyntämiselle (TL 1 ja 3).
- GTK luo ratkaisuja ja teknologiaa ekotehokkaalle kaivostoiminnalle ja energiatuotannolle (TL1 ja 3)
- GTK edistää luonnonvara- ja mineraalipolitiikkaa, sen vahvistumista ja kansainvälistymistä sekä tukee ministeriötä kehittämistyössä (TL1)
- Geologisten aineistojen kuvaustiedot ja palvelut valmistuvat EU:n paikkatietodirektiivin ja kansallisen paikkatietolain asettamien tavoitteiden mukaisesti.
- GTK osallistuu osaltaan suostrategian valtioneuvoston periaatepäätöksen 2012 toimeenpanoon (TL3)
- GTK tuottaa osaltaan vesienhoitosuunnitelmien toteuttamisessa tarvittavaa geologista tietoa (VN:n vesienhoidon toteutusohjelma vuoteen 2015) teemoina happamat sulfaattimaat, pohjavesialueet ja turvetuotannon vesistövaikutukset.

<sup>1</sup> HE vuoden 2012 talousarvioksi: yhteiskunnan ja elinkeinoelämän tarvitseman raaka-ainehuollon ja rakentamisen edellytykset paranevat, uusiutuvien energialähteiden käyttöönottomahdollisuudet lisääntyvät ja parantavat energiahuollon omavaraisuutta, ministeriöllä ja viranomaisilla on päätöksentekonsa tueksi käytössään ajankohtaista ja laadukasta tutkimustietoa  
<sup>2</sup> Tavoitelinjaus 1 (TL 1): Edistämme korkean arvonlisänsä uutta, kasvavaa ja vientiin suuntautuvaa yritystoimintaa  
 Tavoitelinjaus 2 (TL 2): Edistämme työllisyyttä panostamalla erityisesti nuoriin, pitkäaikaistyöttömiin ja työelämän laatuun  
 Tavoitelinjaus 3 (TL 3): Lisäämme Suomen energiaomavaraisuutta  
 Tavoitelinjaus 4 (TL 4) Poistamme rakenteellisia kilpailun esteitä.

### 3.1 Toiminnallinen tehokkuus

Ohjelmatoiminnan avulla tehostetaan laitostason tutkimusohjausta ja keskittymistä ydintehtäviin. Ohjelmaperusteinen panos-tuotosseuranta tuottaa entistä yksilöidymää seurantatietoa toiminnan kehittämiseen. GTK:n toiminnan tehokkuuden kehittämistavoitteet painottuvat suunnittelukaudella kriittisen osaamisen ja projektiosaamisen vahvistamiseen, toiminnan ja talouden ohjauksen tehostamiseen sekä prosessien kehittämiseen ja virtaviivaistamiseen. Osaamisen edelleen kehittäminen ja parantaminen ovat merkittäviä tehokkuutta lisääviä menestystekijöitä.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	toteutuma	toteutuma	tavoite	tavoite	tavoite	tavoite
<b>Resurssien jakautuminen %</b>						
<b>Mineraalivarat ja raaka- ainehuolto</b>	<b>59</b>	<b>57</b>	<b>59</b>	<b>58</b>	<b>57</b>	<b>57</b>
- Mineraalipotentiali	46	-	-	44	42	42
- Ekotehokas kaivostoimin- ta	13	-	-	14	15	15
<b>Energiahuolto ja ympäristö</b>	<b>22</b>	<b>25</b>	<b>22</b>	<b>22</b>	<b>22</b>	<b>22</b>
- Energia	17	-	-	17	17	17
- Merigeologia ja globaali- muutos	5	-	-	5	5	5
<b>Maankäyttö ja rakentaminen</b>	<b>19</b>	<b>18</b>	<b>19</b>	<b>20</b>	<b>21</b>	<b>21</b>
- Yhdyskuntarakentaminen	8	-	-	8	8	8
- Pohjavesi ja kiviainekset	11	-	-	12	13	13
<b>Yhteensä</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
<b>Yhteisrahoitteinen toiminta</b>						
osuus ydintoiminnan htv- kertymästä, %	11,6	15,4	11,0	11,0	11,0	11,0
hankkeiden lukumäärä, kpl	72	84	80	80	80	80
<b>Maksullinen toiminta</b>						
tulot, m€	9,1	9,9	6,5	6,5	6,5	6,5
ylijäämä, k€	534	471	455	455	455	455
htv-kertymä	59	64	60	60	60	60
<b>Kannattavuus ja kustannus- vastaavuus</b>						
- maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus	5,9%	4,8%	7 %	7 %	7 %	7 %
- yhteisrahoitteisen toimin- nan kustannusvastaavuus	68,2%	61,5%	50 %	50 %	50 %	50 %

### 3.1 Tuotokset ja laadunhallinta

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	toteutuma	toteutuma	tavoite	tavoite	tavoite	tavoite
<b>Suoritteet</b>						
<b>Raportoidut kallioperän raaka- ainetutkimukset **</b>						
- laajat yhteenveto- ja myyntiraportit, kpl	7	5	5	2-5	2-5	2-5
- muut raportit ja selvitetty aiheet, kpl	17	26	25	10-20	10-20	10-20
<i>** metallimalmi-, teollisuusmineraali- ja luonnonkiviesiintymiä ja niiden potentiaalia koskevat raportit</i>						
<b>Turvevarojen kartoitus</b>						
- kartoitettu suoala, km <sup>2</sup>	315	328	300	300	300	300
- raportoitu teknisesti käyttökelpoinen turvemäärä:						
milj. m <sup>3</sup>	227	208,7	100	100	100	100
TWh	75	88	50	50	50	50
<b>Alueelliset kiviainesselvitykset, kpl</b>	<b>3</b>	<b>5</b>	<b>3</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>1</b>
<b>Pohjavesialueiden geologiset raken- nesselvitykset, kpl</b>	<b>15</b>	<b>14</b>	<b>16</b>	<b>18</b>	<b>18</b>	<b>18</b>
<b>Merigeologinen kartoitus</b>						
- kartoitettu pinta-ala, km <sup>2</sup>	275	400	500	500	500	500
- luotaukset linja-km	900	2 400	1 000	1 000	1 000	1 000
<b>Julkaiseminen</b>						
- vertaisarvioidut kansainväliset julkaisut, kpl	36	40	60	45	50	55
<b>Palvelukyky ja laatu</b>						
- sisäiset auditoinnit, kpl	5	5	6	8	10	10
- CAF	käytössä	käytössä	käytössä	Käytössä	Käytössä	Käytössä
- sidosryhmäkysely- ja asiakastytyväisyyssmenettelyt	käytössä	käytössä	käytössä	Käytössä	Käytössä	Käytössä

### 3.2 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

GTK:n keskeiset henkilöstötavoitteet perustuvat laitoksen toimintastrategioihin ja kohdistuvat osaamisen ylläpitoon ja kehittämiseen, henkilöstörakenteen hallittuun muuttamiseen sekä motivoituneen työyhteisön kehittämiseen. Ne soveltuvat luontevasti pidemmän aikavälin seurantaan.

Tavoite/mittarit	Tot. 2010	Tot. 2011	2012	2013	2014	2015
<b>1. Henkilöstön hyvinvointi</b>						
- sairauspoissaolopäivät/htv	7,60	< 8,4	< 8,0	< 8,0	< 8,0	< 8,0
- lyhytaikaiset (1-3 pv) 75,8 % sairauspoissaolotapaukset/htv	1,30	< 1,0	< 2,0	< 2,0	< 2,0	< 2,0
<b>2. Korkeatasoinen osaaminen</b>						
- osaamisen indeksiluvun kehittyminen (mediaaniluku)	9,0	9,25	9,50	9,75	10,0	10,25
- ulkomaiset htv:t GTK:ssa ja kv-verkostohankkeiden htv-määrä, % - osuus kok. htv-määrästä	3,72	4,1	4,25	4,50	4,75	5,0
- huippututkijoiden osuus (%) tutkijoista	10,0	10,5	11,0	11,5	12,0	12,5
- jatkotutkinnon suorittaneiden %-osuus tutkijoista	29,0	36,0	31,0	32,0	33,0	34,0
<b>3. Toimintastrategiaa vastaava henkilöstörakenne</b>						
- asiantuntijoiden %-osuus koko henkilöstöstä	48,2	50,2	48,5	49	50	51
<b>4. Työnantajan kilpailukyky paranee</b>						
- sisäinen työnantajakuva (VM baro1-5)			3,33	3,40	3,40	3,50
- kokonaistyötyytyväisyys (VM baro 1-5)	-	-	3,45	3,45	3,45	3,50
- johtaminen (VM baro 1-5)	-	-	3,34	3,40	3,40	3,50
<b>5. Henkilötyövuodet</b>						
- budjettirahoitteinen	601	617	592	574	553	533
- ulkopuolinen rahoitus	26	8	22	22	22	22
- yhteensä	627	622	614	596	575	555

- ei lähtöarvoa

#### 4 MUUT ASIAT

GTK varautuu kaivostoiminnan ympäristöongelmien aiheuttamien jatkotoimenpiteiden edellyttämiin resurssointeihin omalta osaltaan yhteistyössä viranomaisten ja muiden tutkimuslaitosten kanssa.

GTK tekee yhteistyötä Tukesin ja muiden TEM:n hallinnonalan toimijoiden kanssa kaivannaisalan tietopalvelun toteuttamiseksi ja kehittämiseksi siten, että kaivannaissektorin työnjako toteutuu ja resurssit ovat tehokkaassa käytössä.

GTK ylläpitää kaivostoiminta.fi –palvelua toistaiseksi. Asia tarkistetaan vuosittain.

GTK toteuttaa vuonna 2012 laatimaansa energiatehokkuussuunnitelmaa valtioneuvoston energiatehokkuustoimenpiteitä koskevan periaatepäätöksen (4.2.2010) mukaisesti.

GTK toteuttaa ydintoiminta-analyysin (YTA) ja inhimillisen pääoman kehittämissuunnitelman (IPO) edellyttämät toimenpiteet.

## 5 RESURSSIT

Valtion vuoden 2013 talousarvioesityksessä esitetään GTK:n toimintamenoihin 39 395 000 euron määrärahaa. Mikäli tähän tulee merkittäviä muutoksia, käydään tulostavoitteita koskevat tarkentavat neuvottelut valtion vuoden 2013 talousarvioesityksen hyväksymisen jälkeen.

2013 talousarvio	39 395 000
2012 II lisätalousarvio	533 000 (v. 2012 palkankorotuksiin myönnetty lisärahoitus)
2012 talousarvio	40 090 000
2011 tilinpäätös	41 256 000

## 6 RAPORTOINTI

GTK:n tulee raportoida työ- ja elinkeinoministeriölle Netra-järjestelmän kautta tulostavoitelinjausten mukaisten suuntaa-antavien seurantamittareiden toteutumisesta ministeriön erillisen ohjeen mukaan. Lisäksi GTK raportoi Netran avulla 30.8. mennessä tulostavoitteiden toteutumisesta ajalta 1.1.–30.6. Koko vuoden tulostavoitteiden toteutumisesta tulee raportoida 15.3. mennessä. Lisäksi GTK raportoi taloutensa kehityksestä säännöllisesti johtokunnan kanavan kautta ministeriölle. Merkittävistä tilinpäätöspoikkeamista raportoidaan erikseen.

Helsingissä 5.12.2012

Työ- ja elinkeinoministeriön  
puolesta

Geologian tutkimuskeskuksen  
puolesta

Petri Peltonen  
osastopäällikkö

Tom Niemi  
johtokunnan puheenjohtaja

Riikka Aaltonen  
kaivosylitarkastaja

Elias Ekdahl  
pääjohtaja

## SUOMEN TEOLLISUUSSIJOITUS OY:LLE ASETETTAVAT ELINKEINO- JA OMISTAJAPOLIITTISET TAVOITTEET VUODELLE 2013

### 1 Yleistä

Valtioneuvoston päätöksessä 26.9.2009 Suomen Teollisuussijoituksen sijoitustoiminnan yleisistä suunta- viivoista määritellään yhtiön sijoitustoiminnan tavoitteet. Elinkeinopoliittisia tavoitteita määritettäessä on otettu huomioon hallitusohjelma, työ- ja elinkeinoministeriön konsernistrategia, sen nojalla annetut TEM:n tavoitelinjaukset<sup>1</sup> (TL) ja niiden nojalla laaditut tulostavoitteet ajanjaksolle 2011-2014, TEM:n elinkeino- ja innovaatio-osaston (EIO) tavoitteet<sup>2</sup> vuosille 2013-2015 sekä valtioneuvoston omistajapoliittinen periaate- päätös.

Yhtiön toiminta perustuu markkinaehtoiisiin, yksityisten sijoittajien kanssa yhdessä toteutettaviin rahastosi- joituksiin ja suoriin sijoituksiin. Yhtiön tavoitteena on pääomasijoitusmarkkinoiden kehittäminen myötävai- kuttamalla markkinaehtoisten rahastojen syntymiseen venture capital –alueelle yhteistyössä kotimaisten ja kansainvälisten sijoittajien kanssa. Yhtiön kautta tapahtuva rahoitus omalta osaltaan mahdollistaa inno- vatiivisten yritysten kasvuun ja kansainvälistymiseen tähtäviä investointeja.

Yhtiölle asetettavia tavoitteita on uudistettu vuotta 2013 koskien. Yhtiölle asetettavat tavoitteet ovat luon- teeltaan pitkäaikaisia, hallituskauden mittaisia, mutta ne tarkistetaan vuosittain VNp mukaisesti. Tavoittei- den mukainen toiminta varmistetaan erikseen sovittavilla seurantamittareilla.

### 2 TEM:n yhteiset tavoitteet

#### 2.1 Kasvuyrittäjyyden edistäminen (TL 1.1)

Työ- ja elinkeinoministeriö on asettanut toimijaryhmä 1 yksiköille yhteiset tavoitteet kasvuyrittäjyydestä, joista Teollisuussijoituksen toimintaan liittyviä ovat:

Kansainvälisesti kasvua hakevien asiakasyritysten (asiakassegmentti 4) liikevaihdon ja viennin kasvu +50% vuodesta 2011 vuoteen 2015.

Kansainvälistymällä kasvua hakevien yritysten määrä asiakkaana kasvaa +20 %.

Teollisuussijoitus osallistuu Kasvuväylä-palvelun<sup>3</sup> tuottamiseen asiakkaille ja Enterprise Finland Venture Forum -sijoittajatapahtumaan.

1

TL 0 Toteutamme strategiaa seuraavia periaatteita noudattaen

- syvennämme vuorovaikutusta hallinnon ja sidosryhmien kanssa eri toimien yhdensuuntaistamiseksi
- uudistamme rakenteitamme ja toimintatapojamme jatkuvasti
- keskitymme olennaiseen ja toimimme siinä tehokkaasti

TL 1 Edistämme korkean arvonlisän uutta, kasvavaa ja vientiin suuntautuvaa yritystoimintaa

TL 2 Edistämme työllisyyttä panostamalla erityisesti nuoriin, pitkäaikaistyöttömiin ja työelämän laatuun

TL 3 Lisäämme Suomen energiaomavaraisuutta

TL 4 Poistamme rakenteellisia kilpailun esteitä.

2

EIO 1 Innovaatiotoiminta lisääntyy ja sen hyödyntäminen elinkeinoelämässä ja julkisella sektorilla kasvaa

EIO 2 Yritysten vienti ja kansainvälistyminen lisääntyvät ja kansainvälistynyt yritystoiminta monipuolistuu

EIO 3 Kansainvälisesti vetovoimaiset innovaatiokeskittymät vahvistuvat

EIO 4 Elinkeinorakenne uudistuu ÄRM-toimintamallin kohdealueilla

EIO 5 Uutta liiketoimintaa syntyy Suomen uusille vahvuusalueille, erityisesti bio-, luonnonvaratalouteen ja ympäristöalalle

<sup>3</sup> Kasvuväylä on ELY-keskusten, Finnveran, Finpron, Patentti- ja rekisterihallituksen, Suomen Teollisuussijoitus Oy:n sekä Tekesin yhteinen palvelumalli, joka on tarkoitettu nopeaan kasvuun ja kansainvälistymiseen tähtäville yrityksille.



Kasvuyritysten kehittämiseksi ja kansainvälistymiseksi Teollisuussijoitus toimii hankkeiden katalysoijana, mikä tarkoittaa potentiaalisten sijoitushankkeiden aktiivista tutkimista ja uusien yksityisen sektorin sijoittajien sitouttamista hankkeisiin nykyisten omistajien lisäksi.

Osana sijoitustoimintaa arvioidaan myös luoville aloille syntyviä sijoitusmahdollisuuksia.

## 2.2 Kansainvälistymisen edistäminen (TL 1.1)

Työ- ja elinkeinoministeriö on asettanut yksiköille yhteisen tavoitteen liittyen kansainvälistymiseen. Yhtiö tukee kansainvälisellä sijoitustoiminnalla ulkomaisten investointien strategian toteuttamista (kiihdytyskaista ulkomaisille investoinneille Suomeen) ja osallistuu Team Finland –toimintamallin kehittämiseen ja toteutukseen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa (erityisesti Finpro ja Invest in Finland).

Yhtiö tekee sijoituksia kansainvälisiin pääomasijoitusrahastoihin tavoitteena edistää kansainvälisiä pääomasijoituksia suomalaisiin kasvuyrityksiin.

## 2.3 Äkilliset rakennemuutokset (EIO4)

Yhtiö osallistuu aktiivisesti yritystoiminnan kehittämiseen ÄRM-alueilla ja –toimialoilla sekä osallistuu mahdollisuuksien mukaan sijoituskelpoisten hankkeiden rahoitukseen. Yhtiö selvittää sektorien/toimialojen rakennemuutoksen tarjoamia sijoitusmahdollisuuksia.

## 2.4 Rahoituksen suuntaaminen uusille vahvuusalueille, erityisesti bio- ja luonnonvaratalouteen ja ympäristölle (EIO5)

Yhtiö toteuttaa markkinaehtoisesti toimivaa kaivosklusteri -ohjelmaa. Yhtiö jatkaa uusien kaivoshankkeiden käynnistämisen edistämistä ja osallistuu mineraalistrategian toteuttamiseen. Yhtiö tukee kotimaisen omistuksen lisäämistä kaivosalalla. Yhtiö suuntaa toimintaansa bio- ja ympäristölle.

## 2.6 Yritysassiakuusstrategia ja asiakaslähtöiset toimet yhteisen toiminnan kehittämiseksi

Yhtiö osallistuu aktiivisesti TEM-konsernin kehityshankkeisiin. Vuoden 2013 kuluessa Teollisuussijoitus osallistuu soveltuvin osin konkreettisen suunnitelman rakentamiseen yhteisen yritysasiakkaiden palvelumallin käyttöön ottamiseksi TEM:n nykyisen Yritysassiakuusstrategian ja Kasvuväylän pohjalta. Työ tapahtuu yhteistyössä Tekesin, Finnveran, ELY-keskusten ja Finpron kanssa.

Yhtiö jatkaa yhteistyötä seuraavilla erityisrahoituksen rajapinnoilla: Tekes/nuoret innovatiiviset yritykset, Finnvera/Avera/Veraventure sekä Tekes/Vigo-kiihdyttämöohjelma. Yhtiö toimii aktiivisessa yhteistyössä Tekesin, Finnveran ja Avera kanssa innovatiivisten yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistämiseksi.

Yhtiö kehittää palvelujaan TEM-konsernin palvelustrategian mukaisesti ottaen huomioon konsernin palvelutoiminnan ja IT-johtoryhmien linjaukset. Yhtiö osallistuu yritysasiakkuuksien yhteisten toimintamallien kehittämiseen ja toimeenpanoon. Yhtiö ohjaa asiakkaitaan yhteisten Yritys-Suomi –palvelujen käyttöön sekä osallistuu yhteisten Yritys-Suomi –ratkaisujen ja komponenttien rakentamiseen ja hyödyntää niitä toiminnassaan. Yhtiö osallistuu Yritys-Suomi –palvelujen tunnettuuden lisäämiseen viestimällä palveluista sekä kertomalla olevansa osa Yritys-Suomi-toimijoiden verkostoa.

Yhtiö huomioi TEM:n laatusuositukset liittyen asiakastyytyväisyyteen ja palvelumielikuvaan (TEM:n yhteinen kysely).

## 3. Teollisuussijoitukselle asetetut erillistavoitteet

### 3.1 Riskirahoituksen kehittyminen

Yhtiö edistää toiminnallaan riskirahoituksen kehittymistä. Yhtiö käynnistää Kasvurahastojen rahasto II valmistelut vuodesta 2014 eteenpäin ja tekee esityksen ministeriölle alkuvuonna 2013. Esityksen tulee sisältää myös arvio Kasvurahastojen rahasto I:n vaikutuksista.

### 3.2 Vakautusrahoitusohjelman jälkeinen toiminta

Osana valtion elvytystoimia yhtiössä käynnistettiin kolmivuotinen vakautusrahoitusohjelma vuonna 2009. Ohjelma päättyi vuonna 2012. Käyttämättä oleva pääoma (noin 40 M€) kohdennetaan osin jo tehtyihin kohteisiin jatkosijoituksina (arviolta noin 20 M€). Ministeriö tekee erillisen päätöksen käyttämättä (arviolta noin 20 M€) jäävän rahoituksen osalta.

#### 4. Omistajapoliittiset tavoitteet

Pitkän aikavälin liiketaloudellinen kannattavuus huomioiden yhtiön tavoitteena on kannattavuustaso, joka mahdollistaa yhtiön oman pääoman reaaliikasvun. Yhtiön elinkeinopoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi voidaan yksittäisissä sijoituspäätöksissä hyväksyä tavanomaista suurempi riski. Yhtiön tulee kiinnittää erityistä huomiota riskienhallintaan.

Yhtiön toiminnan tulee olla pitkällä aikavälillä (5-10 v) kannattavaa (vuonna 2011 oman pääoman tuotto oli +1,8%/10 vuotta ja -0,3%/5-vuotta).

Yhtiön sitoumusten määrä suhteessa omiin pääomiin tulee pysyä kohtuullisena. Sijoitukset ja sijoitussitoumukset suhteessa omaan pääomaan on enintään 150 % (2011/111%, nostettu vuonna 130%:ta 150%:iin vuonna 2007 sijoitustoiminnan riittävän volyymin turvaamiseksi).

Elinkeinopoliittisen tehtävän lisäksi yhtiö voi kohdentaa sijoituksiaan myös muihin rahastoihin ja suoriin sijoituksiin, jos se on yhtiön pitkän aikavälin liiketaloudellisen kannattavuuden turvaamiseksi välttämätöntä. Buyout –sijoituksilla (Private Equity –rahastot, joiden liiketoimintamalli perustuu yritysten pitkäjänteiseen kehittämiseen) tasapainotetaan riskiä, joka sisältyy yhtiön elinkeinopoliittisessa tarkoituksessa tehtyihin sijoituksiin. Buyout-rahastojen osuus toiminnasta on enintään 30 % (2011/kokonaisalkusta 18,3% ja rahastosalkusta 27,3%). Ylitys edellyttää työ- ja elinkeinoministeriön luvan. Suoran sijoitustoiminnan osuus toiminnasta (sijoitusten ja sijoitussitoumusten kokonaismäärästä) on enintään 35 % (2011/19,4%).

Yhtiön riskienhallinnassa kiinnitetään huomiota likviditeetin riittävyyteen huomioiden talouden arvioitu heikko kehitys.

Yhtiön tulee ottaa toiminnassaan huomioon talouspoliittisen ministerivaliokunnan kannanotto palkitsemisesta (8.9.2012).

#### 5. Raportointi

Ministeriö teettää Teollisuussijoituksesta ulkopuolisen arvioinnin vuonna 2013. Yhtiö varaa tarvittavat resurssit arvioinnin toteutuksen tukemiseen.

Teollisuussijoitus raportoi tämän ohjausasiakirjan tavoitteiden toteutumisesta ja erikseen sovittavista seurantamittareista työ- ja elinkeinoministeriölle ajalta 1.1.-30.6.2013 elokuun 2013 loppuun mennessä. Koko vuoden 2013 toteutumisesta raportoidaan 31.3.2014 mennessä sekä lopullisten tulosten varmistuttua kesäkuussa 2014. Raportointiin sisältyy katsaus käynnissä olevasta kaivosrahoitusohjelmasta sekä katsaus sijoituksiin liittyvistä riskeistä. Raportointi toteutetaan lisäksi valtionhallinnon tuloksellisuusraportointijärjestelmään erikseen sovittujen seurantamittareiden osalta (netra; elinkeino- ja omistajapoliittiset tavoitteet ja seurantamittarit, tavoitelinjauskytkennät).

Teollisuussijoituksen tulee raportoida päättyvän vakautusrahoitusohjelman toteutumisesta (sijoitukset) ja vaikutuksista (mm. työllisyys) vuosiraportoinnin 2012 yhteydessä sekä jatkaa vuosiraportointia jatkosijoitusten osalta.

Yhtiö toteuttaa vaikuttavuusarvioinnin kahden vuoden välein, vuoden 2013 keväällä ja vuonna 2015, yhtiön sijoitustoiminnan suuntaviivojen ja elinkeinopoliittisten tavoitteiden toteutumisesta. Yhtiö kehittää vaikuttavuusmittausta vuoden 2013 aikana yhtiön elinkeinopoliittisen vaikuttavuuden nykyistä paremmaksi osoittamiseksi.

## Seurantamittarit koskien Suomen Teollisuussijoituksen vuoden 2013 ohjausasiakirjaa

### Elinkeinopoliittiset tavoitteet

#### TL 1.1:

Sijoitustoiminnan volyymi, suorat ja rahastosijoitukset (€ ja kpl)

Vipuvaikutus: yhtiön sijoitustoiminta > yksityisten sijoitusten määrä suorissa ja rahastosijoituksissa (osuudet, €)

Kansainvälisten rahastosijoitusten osuus rahastosijoituksista (toiminnan volyymista) ja paljonko näistä on tullut sijoituksia Suomeen kumulatiivisesti (€ ja %), erittely sen mukaan onko kyseessä tuottopainotteinen vai vaikuttavuuspainotteinen sijoitus.

Kansainvälisten kanssasijoittajien kanssa toteutetut sijoitukset suomalaisiin yrityksiin (osuudet, € ja kpl)

Uudet kasvuyrityksiin sijoittavat Venture Capital –rahastot (€ ja kpl)

Tehdyt sijoitukset kasvuyrityksiin (€ ja kpl)

Suorien sijoitusten ja rahastosijoitusten kohdeyritysten liikevaihdon kasvu sijoituksen pitoaikana (€ ja %, vuositasoinen tieto)

Luoville aloille kohdistuvat sijoitukset vuoden aikana ja kumulatiivisesti (€ ja kpl)

Suorien sijoitusten ja rahastosijoitusten kohdeyritysten työpaikat ja kehitys Suomessa (kpl ja %, huomioiden tehtyjen irtautumisten vaikutukset, vuositasoinen tieto)

#### EIO4:

Tehdyt suorat sijoitukset ÄRM-alueilla (€ ja kpl)

#### EIO5:

Kaivosklusteriin kohdistuvat sijoitukset vuoden aikana ja kumulatiivisesti (€ ja kpl)

Biotalous ja cleantechklusteriin kohdistuvat sijoitukset vuoden aikana ja kumulatiivisesti (€ ja kpl)

#### Pääomasijoitusmarkkinoiden kehittyminen

Kuvaus Suomen pääomasijoitusmarkkinoiden nykytilanteesta ja yhtiön vaikutus markkinoiden kehittymiseen



## Tulossopimus

20.11.2012

TEM/2165/00.03.01.02/2012

# Työ- ja elinkeinoministeriön ja Tekes - teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskuksen välinen tulossopimus vuodelle 2013

## 1. YLEISTÄ

Tekesin strategian päätavoitteena on aikaansaada kansantalouden kasvua ja hyvinvointia elinkeinoelämää ja julkista tutkimusta uudistamalla. Rahoitus kohdistuu pääasiassa edelläkävijöille ja kansainvälistä kasvua tavoitteleville yrityksille.

Elinkeino- ja innovaatio-osastolle asetetut tulostavoitteet vuosille 2013-2015 (EIO 1-5) on johdettu hallitusohjelmaan perustuvan konsernistrategian tavoitelinjauksista (TL1-3) sekä elinkeino- ja innovaatiopoliittikan linjauksista (kansallinen innovaatiostrategia (2008) ja Tutkimus- ja innovaatiopoliittinen linjaus 2011 - 2015). Tekesin toiminta toteuttaa näitä linjauksia. Tekes osallistuu myös valtioneuvoston pitkän aikavälin ilmasto- ja energiastategian toteuttamiseen edistämällä energia- ja ympäristöteknologian kehittämistä.

Vuotta 2013 koskevat vaikuttavuuden tulostavoitteet on uudistettu vastaamaan paremmin TEM:n konsernistrategiaa ja Tekesin uutta strategiaa. Uusien indikaattoreiden lähtökohtana on seurata vaikutuksia asiakassegmenteittäin.

## 2. VAIKUTTAUUS

Työ- ja elinkeinoministeriö on asettanut toimialalleen konsernistrategiasta johdetut hallituskauden mittaiset tavoitelinjaukset<sup>1</sup>. Tekesille asetetut tulostavoitteet on johdettu näistä tavoitelinjauksista sekä ministeriön elinkeino- ja innovaatiopoliittikan tulosalueelle asettamista tulostavoitteista.

Taluarvioesityksessä Tekesille on asetettu seuraavat yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet, joita on täsmennetty vuodelle 2013 kohdistuvilla erityisillä painopisteillä:

### 1. Tuottavuus paranee ja elinkeinoelämä uudistuu kestävästi kasvavan talouden edellyttämällä tavalla (TL 1)

1

TL 0 Toteutamme strategiaa seuraavia periaatteita noudattaen

- syvennämme vuorovaikutusta hallinnon ja sidosryhmien kanssa eri toimien yhdensuuntaistamiseksi
- uudistamme rakenteitamme ja toimintatapojamme jatkuvasti
- keskitymme olennaiseen ja toimimme siinä tehokkaasti

TL 1 Edistämme korkean arvonlisänsä uutta, kasvavaa ja vientiin suuntautuvaa yritystoimintaa

TL 2 Edistämme työllisyyttä panostamalla erityisesti nuoriin, pitkäaikaistyöttömiin ja työelämän laatuun

TL 3 Lisäämme Suomen energiaomavaraisuutta

TL 4 poistamme rakenteellisia kilpailun esteitä.

1.1 Rahoitus kohdistuu entistä vahvemmin kansainvälistymällä kasvua hakeviin yrityksiin (TL1.1)

Tekes toteuttaa TEM toimijaryhmälle 1 asetettuja yhteisiä kasvutavoitteita: (EIO 2)

- Finpron, Finnveran ja Tekesin kansainvälistymällä kasvua hakevien asiakasyritysten liikevaihto ja vienti kasvavat +50 % vuodesta 2011 vuoteen 2015. Toimijat järjestävät yhdessä ko. asiakasryhmän liikevaihdon ja viennin vuosittaisen seurannan.
- Kasvuväylä –palvelumallin toteutukseen osallistuminen

1.2 Rahoitus kohdistuu aiempaa riskipitoisempiin, suurempia kehityshyppäyksiä ja radikaaleja innovaatioita tavoitteleviin hankkeisiin. Tutkimus- ja kehitystoiminnan verokannustimen käyttöönotto tukee tavoitetta. (TL1.2)

- rahoitusperiaatteet mahdollistavat kokeilevuuden ja nopean kehittämisen mallit

1.3 Innovaatiotoiminta laaja-alaistuu (EIO 1)

- Tekes aktivoi ja seuraa verokannustimien hyödyntämistä yhdessä ministeriön kanssa
- Tekesin rahoitus- ja muut palvelut kannustavat yrityksiä lisäämään aineetonta (ml. käytäjälähtöistä) arvonluontia liiketoiminnassaan. Tekes osallistuu kansallisen muotoiluohjelman toteutukseen.
- Tekes vaikuttaa välineillään julkisen sektorin kysynnän innovatiivisuuden lisääntymiseen

Vaikuttavuustavoitteiden toteutumista ennakoidaan suuntaa-antavasti valikoiduilla seurannan tunnusluvuilla:

	<b>Seurannan tunnusluvut yhteiskunnalliselle vaikuttavuustavoitteelle 1:</b>	Toteuma 2011	Arvio 2012	Tavoite 2013
	<b>Nopean kasvun nuoret yritykset</b>			
TL1.1, TL1.2	Rahoitettujen nuorten yritysten lukumäärä		400	420
TL1.1, TL1.2	Yritysten ennakoitu liikevaihto/Tekesin rahoitus, kerroin		16	16,5
TL1.1, TL1.2	Yritysten toteutunut liikevaihto/ennakoitu liikevaihto, kerroin		1	1
TL1.1	Yritysten ennakoitu henkilömäärä/Tekesin rahoitus (milj. euroa), kerroin		35	35
TL1.1	Yritysten toteutunut henkilömäärä/Tekesin rahoitus (milj. euroa), kerroin		1,5	1
	<b>Kansainvälistyvät kasvuyritykset</b>			
TL1.1, TL1.2	Kehitettyjen liiketoimintojen ennakoitu liikevaihto/Tekesin rahoitus, kerroin		16	16,5
TL1.1, TL1.2	Kehitettyjen liiketoimintojen toteutunut liikevaihto/ennakoitu liikevaihto, kerroin		0,9	1
	<b>Julkiset tutkimusorganisaatiot</b>			
	Verkottuneiden hankkeiden tulosten hyödyntäjien lukumäärä		10	10
TL1.1, TL1.2	Tutkimuslähtöisten uusien yritysten lukumäärä, kpl		29	30

## 2. Menestyvän innovaatiotoiminnan mahdollistavat osaamiset ja verkostot vahvistuvat (TL1)

### 2.1 Team Finland –toimintamallin toteutus: (EIO 2)

- Tekes toteuttaa Team Finland –toimintamallia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.
- Finnvera, Finpro ja Tekes rakentavat kansainvälistymispalveluista palvelukokonaisuuden osana Team Finland–toimintamallia. Työ tehdään mm. alueellisia yritysasiakkuusjohtoryhmiä hyödyntäen. Työhön sisältyy Team Finland–ennakointitoimintamallin valmistelu ja toteutus Tekesin johdolla yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa.
- Vuoden 2013 kuluessa Tekes rakentaa TEM:n nykyisen yritysasiakkuusstrategian ja Kasvuväylän pohjalta yhdessä Finnveran ja Finpron sekä soveltuvin osin ELY-keskusten ja Teollisuussijoituksen kanssa konkreettisen suunnitelman yhteisen yritysasiakkaiden toimintamallin kehittämiseksi ja käyttöön ottamiseksi.
- Työ tähtää siihen, että vuoden 2015 loppuun mennessä Tekesillä on käytössä yhteiset yritysasiakkaiden toimintamallit Finnveran ja Finpron sekä soveltuvin osin ELY-keskusten ja Teollisuussijoituksen kanssa. Toimintamallit sisältävät myös mm. yhteisen palvelumallin, yhteisen asiakastyytyväisyyssmittauksen ja asiakastiedon vaihdon.

### 2.2 Innovatiiviset kaupungit INKA -ohjelman toteutus (EIO 3)

- Vuoden 2013 loppuun mennessä Tekesillä on valmiina hallinnollinen malli INKA-ohjelman toteuttamiseksi
- Tekes osallistuu INKA-ohjelman esitysten arviointiin.

	<b>Seurannan tunnusluvut yhteiskunnalliselle vaikuttavuustavoitteelle 2</b>	Toteuma 2011	Arvio 2012	Tavoite 2013
	<b>Kansainvälistyvät kasvuyritykset</b>			
TL1.1, TL1.2	Rahoitettujen hankkeiden uutuusarvo (indeksi 0–100)		80	80
TL1.3	Kansainvälisen liiketoiminnan osuus yritysten liikevaihdosta (%)		45	47
	<b>Suuryritykset</b>			
	Suurten yritysten Tekes-rahavirrat (pk-yritysten ja tutkimuslaitosten osuus/Tekesin rahoitus, %)		80	80
	Suurten yritysten kokonaisverkottuminen Tekes-projekteissa(%)		170	170
	<b>Julkiset tutkimusorganisaatiot</b>			
	Kansainvälisten yhteisprojektien osuus (% kaikista projekteista)	70	85	85

### 3. Toiminnalla aikaansaadaan ihmisten ja ympäristön hyvinvointia parantavia palveluita, tuotteita ja prosesseja (EIO 5)

- 3.1 Tekes mahdollistaa omalla toiminnallaan edelläkävijyyden tavoittelun ympäristö- ja energia-alalla sekä bio- ja luonnonvarataloudessa
- Tekes ottaa huomioon TEMin Puhtaan energian ohjelman tavoitteet ja toteuttaa niiden saavuttamista edistäviä toimenpiteitä.
- 3.2 Tekes tiivistää yhteistyötään Suomen Akatemian kanssa Suomen tulevaisuuden kannalta tärkeillä alueilla (esim. yhteiskunnalliset haasteet), tavoitteena tunnistaa yhteisen toiminnan alueita.

	<b>Seurannan tunnusluvut yhteiskunnalliselle vaikuttavuustavoitteelle 3:</b>	Toteuma 2011	Arvio 2012	Tavoite 2013
TL2.3	Työorganisaatioiden kehittämishankkeista hyötyvien työntekijöiden määrä, kpl		11 000	11 500
TL3.3	Kansallisia energia- ja ympäristötavoitteita suoraan edistävien innovaatioiden määrä		380	400

Lisäksi Tekes vaikuttaa Suomen energiaomavaraisuuden lisäämiseen (TL 3). Tekes vaikuttaa välillisesti työllisyyteen, koska yritystoiminnan edistäminen lisää työpaikkoja ja parantaa sitä kautta työllisyyttä. Tekes tunnistaa rakenteellisia kilpailun esteitä (tavoitelinjaukset 4) ja nostaa niitä esiin sekä ottaa sääntelyn ja julkiset hankinnat huomioon ohjelmissaan innovaatiotoiminnan edistämiskeinoina.

Tekesin vaikuttavuustavoitteiden toteutumista seurataan ensisijaisesti kolmen vuoden välein teetettävillä vaikuttavuusarvioinneilla. Tuottavuutta ja uudistumista koskevan tavoitteen toteutumista arvioitiin vuonna 2009 ja uusi ulkopuolinen arvio valmistuu vuoden 2013 alussa. Arvio innovaatiotoiminnan kyvykkyydestä valmistui helmikuussa 2012. Hyvinvointia koskeva kokonaisarviointi tehtiin vuonna 2010 ja seuraava arviointi tehdään tulossopimusvuonna.

### 3. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

#### 3.1. TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

##### 3.1.1. Suoritteet ja julkishyödykkeet

Tulossopimuksessa esitetään merkittävimpien suoritteiden määrälliset tavoitteet ja aikaansaatuja julkishyödykkeitä koskevat tärkeimmät tiedot siten kuin ohjauksen kannalta on olennaista.

	Toteuma 2010	Toteuma 2011	Tavoite 2012	Tavoite 2013
Pk-yritysten osuus rahoituksesta,%		58	60	50-60
Alle 500 henkilön yritysten osuus rahoituksesta, %		73,4	70	70

### 3.1.2. Palvelukyky ja laatu

	Toteuma 2010	Toteuma 2011	Arvio 2012	Tavoite 2013
<b>Asiakaspalaute Tekesin toiminnasta (1-5)</b>				
Tekes-palvelujen hyödyllisyys yritysasiakkaille (1-5)		4,3	4,1	>3,7
Tekes-palvelujen laatu yritysasiakkailla (1-5)		3,8	3,8	>3,7
Asiakaspalautteen yleisarvio Tekesin toiminnasta	3,7	3,8	3,8	>3,7
<b>Käsittelyajat merkittävimmistä suoritteista</b>				
Uuden rahoitushakemuksen käsittelyaika (mediaani) pk-yrityksille, vrk *)	73	71	69	<60
Uuden rahoitushakemuksen käsittelyaika (mediaani) suuryrityksille, vrk *)	84	84	90	<75
Maksupyynnön ja raportin käsittelyaika pk-yrityksille, vrk	30	28	24	<22
Oikaisuvaatimukset/ muutoksenhakukelpoiset päätökset, %	0,3	0,4	0,5	<0,7
<b>EFQM-mallin mukainen arviointi</b> (joka toinen vuosi)		kyllä	kyllä	
<b>Tunnettuuden lisääntyminen **)</b> Kansainvälistymällä kasvua hakevat, %	12,7		<12	
<b>Yhteinen tavoite toimijaryhmälle 1:</b> Kasvuväylä-yritysten asiakasyytyväisyys				kiitettävä

\*) Tavoite ei sisällä projekteja, joissa merkittävä osa käsittelyajasta koostuu kansainvälisestä arvioinnista ja rahoituksen yhteensovittamisesta.

\*\* )Niiden yritysten osuuden väheneminen, jotka eivät lainkaan tunne Tekesiä

## 3.2. TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

### 3.2.1. Taloudellisuus

Tunnusluku	Toteuma 2010	Toteuma 2011	Tavoite 2012	Tavoite 2013
Rahoitus- ja asiakkuustyön kokonais-				



kustannus/myönnetty rahoitus, %	4,0	4,2	<5,3	<5,3
---------------------------------	-----	-----	------	------

### 3.2.2. Tuottavuus

Tunnusluku	Toteuma 2010	Toteuma 2011	Tavoite 2012	Tavoite 2013
Käynnistytävä projektivolyyymi, milj. euroa/htv	3,0	3,1	>2,8	>2,8

## 4. HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Tulosopimuksessa henkisten voimavarojen hallinnasta ja kehittämisestä esitetään vähintään seuraavat tavoitteet:

	Toteuma 2010	Toteuma 2011	Tavoite 2012	Tavoite 2013
<b>1. Henkilötyövuosien kehitys (htv)</b>	289,5	284,2	290	290*)
<b>2. Henkilöstön hyvinvointi paranee</b>				
Sairauspoissaolopäivät/htv	5,7	6,5	7	< 8
Lyhytaikaiset (1-3 pv) sairauspoissaolotapaukset/htv	1,6	1,7	2	< 2
Työttyytyväisyysindeksi 1-5, naiset/miehet)	3,6	3,6	3,7	>3,7
Johtaminen (asteikko 1-5 VM-baro)	3,7	3,7	3,7	>3,7
Tyytyväisyys työilmapiiriin ja yhteistyöhön (1-5)	3,9	3,9	3,7	>3,7
<b>3. Innostava johtaminen ja esimiestyö</b>				
Johdon toiminta esimerkkinä ja suunnannäyttäjänä	3,8	3,9	3,7	3,7
Töiden yleinen organisointi työyhteisössä	3,3	3,4	3,7	3,7
<b>4. Osaamisen kehittyminen ja uudistuminen</b>				
Tulos- ja kehityskeskustelujen toimivuus osaamisen kehittämisessä	3,9	3,8	3,7	3,7
Esimiesten ja johdon asettamat mahdollisuudet uudistua työssä	3,8	3,8	3,7	3,7

<b>5. Henkinen, fyysinen, sosiaalinen ja eettinen työkyky</b>				
Työyhteisön avoimuus asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa	3,5	3,9	4,0	4,0
Työn innostavuus ja työssä koettu työn ilo	3,9	3,9	4,0	4,0
<b>6. Kilpailukyky työnantajana</b>				
Työhakemukset/avoin työpaikka, kpl	56	63	50	>30
Lähtövaihtuvuus, %	6,4	4,4	5-10	4-10

\*) seurantamittari

## 5. RESURSSIT

Tavoitteiden toteuttamiseksi valtion vuoden 2013 talousarvioehdotuksessa Tekesille esitetään seuraavia määrärahoja ja myöntövaltuuksia

	momentin nimi	määräraha, €	myöntövaltuus, €
32.20.06	Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskuksen toimintamenot	40 704 000	-
32.20.40	Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen	431 270 000	427 140 000
32.20.83	Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan	108 542 000	126 823 000

Lisäksi vuoden 2012 III lisätalousarviossa myönnetystä 8 000 000 euron valtuuden lisäyksestä vuoden 2012 aikana käyttämättä jäänyt osuus on käytettävissä vuonna 2013. Lisävaltuus on tarkoitettu pk-yrityksille suunnattuun verkkomyynti ja -markkinointivalmiuksien kehittämisohjelmaan sekä Green ICT:n ja älykkäiden kaupunkiympäristöjen kehittämishankkeisiin. Myöntämisvaltuuden lisäys liittyy ICT-klusterin äkillisen rakennemuutoksen vuoksi nopeasti toteutettaviin toimenpiteisiin.

Tekesin tehtävien hoitamiseen osallistuu oman henkilöstön lisäksi Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa innovaatiot ja kansainvälinen liiketoiminta –yksiköissä Tekes-tehtäviä hoitava henkilöstö (yhteensä 84 htv), joiden resurssit on budjetoitu momentille 32.01.02 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimintamenot. ELY-keskusten toimintamenoista varataan 600 000 euroa kohdennettaviksi erityiskohteisiin Tekesin esitysten perusteella.

Mikäli määrärahoihin tai myöntövaltuuksiin tulee merkittäviä muutoksia, käydään tätä tulossopimusta koskevat tarkentavat neuvottelut.

## 6. MUUT ASIAT

Finnveran pääomasijoitustehtävien siirtäminen organisoidaan Tekesin yhteyteen vuoden 2013 aikana asiaa valmistelevalle TEM:ön työryhmän suositusten pohjalta.

Tekes varautuu tulevan EU-rakennerahastokauden 2014-2020 hallintoihin kehittämällä tietojärjestelmäänsä TEM:n ohjeiden mukaisesti. Samalla varmistetaan, että Tekesissä hallinnoitavien rakennerahastohankkeiden kustannusmalli on EU-lainsäädännön ja kansallisten kustannusseurantavelvoitteiden mukainen.

Tekes osallistuu äkillisten rakennemuutosalueiden ja –toimialojen kehittämishankkeiden toteutukseen (EIO 4).

Tekes osallistuu kansallisen investointistrategian toteuttamiseen yhdessä muiden Team Finland-toimijoiden kanssa niin ulkomailla kuin kotimaassa, erityisesti kiihdytyskaistalle valittujen hankkeiden osalta (EIO 2,3).

Tekes osallistuu Enterprise Finland Venture Forum –sijoittajataapahtumaan.

Tekes osallistuu Työelämän kehittämisstrategian toimeenpanoon yritysten tuottavuutta ja innovointikyvykkyyttä lisäävien toimien osalta.

Tekes-arvioinnin suositukset on analysoitu ja relevanttien toimien toteutus aloitettu.

SHOK-arvioinnin julkistuksen jälkeen Tekes ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin.

Tekes noudattaa TEM tietohallintostrategian linjauksia ja periaatteita toiminnassaan ja palveluiden kehittämisessä. Linjausten mukaiseen malliin siirrytään asteittain aikataulussa, joka ei vaaranna Tekesin palvelutuotantoa.

## 7. RAPORTOINTI

Tulossopimuksen budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa sekä puolivuotistoteumaa syksyn tulosneuvottelujen yhteydessä. Raportointi tulostavoitteiden toteumista tapahtuu kaksi kertaa vuodessa Valtion tulostietojärjestelmään Netraan 30.6.2013 tilanteesta 30.8.2013 ja 31.12.2013 tilanteesta 15.3.2014 mennessä. Tavoitelinjausten alaisten tulostavoitteiden raportointi tapahtuu myös Netraan 30.6.2013 tilanteesta 30.8.2013 ja 31.12.2013 tilanteesta mahdollisuuksien mukaan 31.1.2014 mennessä.

Helsingissä, 20. päivänä marraskuuta 2012

Erkki Virtanen  
kansliapäällikkö

Kai Öistämö  
hallituksen puheenjohtaja

Petri Lehto  
teollisuusneuvos

Pekka Soini  
pääjohtaja



## TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN JA TEKNOLOGIAN TUTKIMUSKESKUS VTT:N VÄLINEN TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2012-2015

### 1. YLEISTÄ

VTT:n toiminta-ajatuksena on tuottaa kansainvälistä kilpailukykyä lisääviä tutkimus- ja innovaatiopalveluja yrityksille, yhteiskunnalle ja muille asiakkaille luoden siten edellytyksiä yhteiskunnan kestäväälle kehitykselle, työllisyydelle ja hyvinvoinnille.

Työ- ja elinkeinoministeriön konsernistrategian tavoitelinjaukset ovat politiikan painopisteitä, ja niissä määritellään ne toimenpidealueet, jotka ovat erityisen tarpeellisia ja ajankohtaisia työ- ja elinkeinopolitiikan tavoitteiden saavuttamiseksi tällä hallituskaudella. Niiden pohjalta määritellään hallinnonalan eri toimijoille yhteisesti toteutettavia tavoitteita.

VTT:n toimintaa suunnataan ja kehitetään hallitusohjelman, TEM konsernistrategian ja elinkeino- ja innovaatio-osaston (EIO) tulostavoitteiden vuosille 2013-2015 mukaisesti. VTT osallistuu myös valtioneuvoston pitkän aikavälin ilmasto- ja energiastrategian toteuttamiseen edistämällä energia- ja ympäristötekniikan kehittämistä.

EIO:lle vuosille 2013-2016 –asiakirjassa asetetut tulostavoitteet ohjaavat elinkeino- ja innovaatiopolitiikan toimeenpanoa elinkeino- ja innovaatio-osastolla sekä osaston ohjaamissa virastoissa ja laitoksissa. VTT toteuttaa toiminnassaan näihin linjauksiin perustuvia tehtäviä joko suoraan tai välillisesti.

Tulossopimus toteutetaan monivuotisen tulossopimuksen pilotointina ja koskee vuosia 2012-2015. Tulossopimuksen välitarkistus toteutetaan vuonna 2013. Muina vuosina käydään kevyempi tarkistusneuvottelu, jossa sovitaan kunkin vuoden tavoitetasot ja erityisteemat. Tarkistusneuvottelujen tulokset kirjataan tulossopimukseen.

### 2. YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS

Työ- ja elinkeinoministeriö on asettanut VTT:lle viisi yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitetta, joissa on otettu huomioon TEM-konsernin tavoitelinjaukset<sup>1</sup>. VTT:n toiminnan yhteiskunnallinen vaikuttavuus ilmenee ensisijaisesti tavoitelinjauksen 1:n, mutta myös tavoitelinjauksen 3:n alaan koskevassa toiminnassa. Muissa tavoitelinjauksissa mainittuja

<sup>1</sup> Tavoitelinjaus 1 (TL 1): Edistämme korkean arvonlisän uutta, kasvavaa ja vientiin suuntautuvaa yritystoimintaa

Tavoitelinjaus 2 (TL 2): Edistämme työllisyyttä panostamalla erityisesti nuoriin, pitkäaikaistyöttömiin ja työelämän laatuun

Tavoitelinjaus 3 (TL 3): Lisäämme Suomen energiaomavaraisuutta

Tavoitelinjaus 4 (TL 4) Poistamme rakenteellisia kilpailun esteitä.

asiakokonaisuuksia VTT:n toiminta edistää välillisesti eikä VTT:n toiminnasta seuraavaa vaikuttavuutta ole tältä osin mahdollista mittareiden avulla yksiselitteisesti osoittaa.

Konsernin tavoitelinjausten toteuttamiseksi TEM on asettanut elinkeino- ja innovaatiopolitiikan tulosalueelle talousarvioesityksen valmisteluun liittyen konsernistrategian tavoitelinjauksista ja muista tulosalueen strategioista johdetut yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuodelle 2013. VTT:n toiminta kytkeytyy suoraan tai välillisesti seuraaviin tavoitteisiin:

- Innovaatiotoiminta lisääntyy ja sen hyödyntäminen elinkeinoelämässä ja julkisella sektorilla kasvaa (EIO1)
- Yritysten vienti ja kansainvälistyminen lisääntyvät ja kansainvälistynyt yritystoiminta monipuolistuu (EIO2)
- Kansainvälisesti vetovoimaiset innovaatiokeskittymät vahvistuvat (EIO3) Elinkeinorakenne uudistuu ARM-toimintamallin kohdealueilla (EIO4)
- Uutta liiketoimintaa syntyy Suomen uusille vahvuusalueille, erityisesti bio- ja luonnonvaratalouteen ja ympäristöalalle (EIO5)

VTT:n yhteiskunnalliset tavoitteet vuosina 2012-2015 ovat seuraavat:

- 1 VTT:n **tieteellinen edelläkävijä** valituilla aloilla **luo kilpailu- ja arvonluontikykyä** suomalaiselle elinkeinoelämälle. (TL1)
  - VTT ylläpitää ja kehittää maailmanluokan osaamista valituilla kansainvälisesti strategisilla alueilla suuntaamalla perusrahoitusta kärki- ja innovaatio-ohjelmiin, joiden tieteellistä ja taloudellista vaikuttavuutta arvioidaan ennen tulossopimuskauden päätyttyä.
- 2 VTT luo edellytyksiä **yrittäjyydelle ja talouden uudistumiselle** yhdistämällä monialaista osaamista sekä suuntaamalla tutkimusta yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisemiseen ja käyttäjälähtöiseen tutkimukseen. (TL1.1)
  - VTT vahvistaa ja kehittää yhteistyö- ja tutkimuskäytäntöjä, joissa yhdistyvät VTT:n monialainen teknologinen osaaminen, asiakkaiden tarpeet, käyttäjälähtöisyys ja/tai liiketoimintaosaaminen.
- 3 Teknologian ja osaamisen siirron kautta **kasvuhakuisten pienten ja keskisuurten yritysten liikevaihto ja vienti** kasvavat. (TL1.3)
  - VTT vahvistaa ja kehittää toimintamalleja, joilla tuetaan kansainväliseen kasvuun pyrkiviä pieniä ja keskisuuria yrityksiä.
- 4 Kytkeytymällä kansallisiin ja ylikansallisiin arververkostoihin sekä hyödyntämällä kansallista ja kansainvälistä kärkiosaamista, **Suomen vetovoimaisuus innovaatioympäristönä ja -kumppanina** vahvistuu. (TL1)
  - Kumppanuusstrategian mukaisesti VTT vahvistaa yhteistyötään kotimaisten yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa sekä osallistuu strategisten huippuosaamisen keskittymien (SHOK) kehittämiseen sekä niiden toteuttamiseen ja hyvien toimintamallien käyttöönottamiseen. Näiden lisäksi VTT muodostaa strategisia asiakaskumppanuusohjelmia suomalaisten kärkiyritysten kanssa.

- o VTT luo yhteistyötä kansainvälisesti merkittäviin innovaatiokeskittyisiin varmistaen pääsyn uusimpaan tutkimustietoon ja keskeisiin toimijoihin, sekä välittäen tietoa ja osaamista suomalaiseen elinkeinoelämään ja yhteiskuntaan.
  - o VTT hyödyntää EU:n tutkimus- ja innovaatio-ohjelmia osallistumalla ohjelmien hakuihin ja vaikuttamalla tulevan EU:n Horizon 2020 -ohjelman sisältöihin.
- 5 VTT:n biotalouden strategiaohjelma tukee Suomen energiaomavaraisuusasteen kasvattamista ja metsä- sekä biomassavarojemme optimaalista hyödyntämistä uuden liiketoiminnan synnyttämiseksi. VTT osallistuu aktiivisesti kansallisen biotalousstrategian syntymiseen ja kehittää omaa rooliaan sen toteuttamisessa. (TL 3.2)
- o Biotalousstrategian edistäminen integroidaan vahvasti VTT:n kärki- ja innovaatio-ohjelmiin.
  - o Uusiutuvien energialähteiden koetoimintainvestoinneilla tuetaan tutkimustulosten saattamista kaupalliseen tuotantoon ja toiminnan vaikuttavuutta.

Taulukko 1. Yhteiskunnallista vaikuttavuutta kuvaavat mittarit ja tavoitetasot

	2011	2012	2013	2014	2015	Arviointinäkökulma
	Tavoite/ toteuma	Tavoite/ toteuma				
<b>1 Tieteellinen edelläkävijyys luo kilpailu- ja arvонуontikykyä suomalaiselle elinkeinoelämälle</b>						
Yritystuotosten osuus kärki- ja innovaatio-ohjelmissa, %	23	20-25 22,2 (10/12)	20-25	20-25	20-25	Edelläkävijyys & arvонуonti
2015 arvioitavia: -Referoidut kansainväliset tieteelliset lehtiartikkelit kärki- ja innovaatio-ohjelmissa, lkm/v						
<b>2 Yrittäjyyden ja talouden uudistumisen tukeminen synnyttää uusia yrityksiä ja elinkeinorakenne uudistuu</b>						
Kaupallisesti tai tuotannollisesti hyödynnetyt hanketulokset 1-3 vuoden kuluessa, VTT:n asiakasvaikuttavuuskysely, % vastaajista	74 (tot)	69	65-70	65-70	65-70	Yrittäjyys & talouden uudistuminen
2015 arvioitavia: - Uudet yritysaihiot ja liiketoiminta-avaukset - Osaamisen yhdistämisen kautta syntyvät innovaatiot - Radikaalit innovaatiot - Elinkeinoelämän avainalojen uudistuminen						
<b>3 Pienet ja keskisuuret yritykset kasvavat ja kansainvälistyvät</b>						
VTT:n rooli teknologian kehittäjänä ja käyttöönoton edistäjänä, VTT:n asiakasvaikuttavuuskysely (1-5) ka.	4,0 (tot)	3,74	4,0	4,0	4,0	Kasvuyrittäjyys
2015 arvioitavia: - Osallistuvien pk-yritysten hankerahoitus, euroa - pk-yritysten kasvu ja kansainvälistyminen						

4 Suomen vetovoimaisuus innovaatioympäristönä ja -kumppanina vahvistuu						
VTT:n ulkopuoliset tuotot SHOK-projekteista , milj. euroa	18,6	11-13	11-13	11-13	11-13	Suomen vetovoimaisuus Kilpailuedut TKI-investointien ja huippuosaajien houkuttelu Suomeen
2015 arvioitavia: - Kotimainen TKI-yhteistyö (yliopisto-kumppanuudet, strategiset yritys-kumppanuudet) - EU-yhteistyö - FinNode toiminta - Kv-strategiset kumppanuudet - TKI-infra -investoinnit (yksityinen & julkinen rahoitus)						
5 Suomen energiaomavaraisuusaste kasvaa ja metsä- sekä biomassavaroja hyödynnetään optimaalisesti						
VTT:n rooli energian ja raaka-aineiden käytön tehostamisessa, VTT:n asiakasvaikuttavuuskysely (1-5), ka	3,96 (tot)	3,78	3,6-3,8	3,6-3,9	3,6-3,9	Energiaomavaraisuus
2015 arvioitavia: -Uusiutuvien energialähteiden koelaitteinvestointien vaikuttavuus: yritys-yhteistyökumppaneiden lukumäärän muutos -uudet energiaratkaisut metsäteollisuudelle - energiateknologian demonstraatiohankkeet						

VTT:n vuosille 2012-2015 asetettujen yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteutumista arvioidaan erillisselvitysten perusteella. Väliarviointi toteutetaan vuonna 2013 VTT:n itsearviointina ja kauden loppuarviointi ulkopuolisena suppeana arviointina vuoden 2015 tilinpäätöksiä valmistuttua. Ulkopuolisen arvioinnin kustannukset katetaan ensisijaisesti VTT:n toimintamenoista tai tuottavuusohjelmasta.

### 3. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

VTT panostaa kansainväliseen huippuosaamiseen valituilla kärkialoilla ja laajentaa kansainvälistä toimintaansa. VTT:n toiminnalliselle tuloksellisuudelle asetetaan seuraavat määrälliset tavoitteet:

#### 3.1 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

	2011 Ta- voite	2012	2013	2014	2015
<b>Toiminnallinen tehokkuus</b> Ulkomaiset tuotot (% liikevaihdosta)	17	18	18	18	18
<b>Tuottavuus</b> Liikevaihto (1 000 euroa/htv, % vuotuinen kasvu)	106	+2%	+2%	+2%	+2%
<b>Maksullinen kannattavuus</b> Maksullisen toiminnan erillistulos, milj. euroa	3,3	4,0	4,0	4,0	4,0

### 3.2 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

	2011 Tavoite/ Toteuma	2012 Tavoite/ toteuma	2013	2014	2015
<b>Tuotokset</b>					
Referoidut kansainväliset tieteelliset lehtiartikkelit, lkm/v	600	600/ 489 (10/12)	600	600	600
Uudet keksintö- ja ohjelmistoilmoitukset, lkm/v	300	300/ 218 (10/12)	300	300	300
Uudet VTT:llä syntyvät spin-off yritysaihiot, lkm/v	N.A.	10-15	10-15	10-15	10-15
<b>Laatu</b>					
Asiakastytyväisyys projektikohtainen, (1-5)	4,3	4,3/ 4,4 (10/12)	4,3	4,3	4,3
Yrityspalvelujen laatu, VTT:n asiakasvakuuttavuuskysely (1-5) 1-5	3,95 (tot)	3,9/ 3,84	3,9	4,0	4,0
Tunnettuuden lisääntyminen, kansainvälistymällä kasvua hakevat yritykset, TEM yhteinen kysely, %	71, 2	73	74	74	75
Palvelumielikuva, Liiketoiminnan ymmärrys, TEM yhteinen kysely, 1-5	N.A.	3,3	3,3	3,3	3,4

### 3.3 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

	2011 Tavoite	2012	2013	2014	2015
<b>Henkilöstön määrä</b>					
Henkilötyövuosien kehitys <sup>2</sup>	2561	2562	2562	2565	2566
Budjettirahoitteinen toiminta (sis. harjoittelijat) (kehyspäätös)	823	845	853	851	848
Ulkopuolinen rahoitus, htv	1738	1740	1759	1779	1789
<b>Henkilöstön fyysinen hyvinvointi paranee</b>					
Sairauspoissaolopäivät/htv	<7	<7	<7	<7	<7
<b>Organisaation osaaminen uusiutuu</b>					
Ulkomaisen tutkimushenkilöstön osuus VTT:llä, %	7,7	9	10,5	12	13,5
<b>Työnantajan kilpailukyky paranee</b>					
Lähtövaihtuvuus (poislukien siirtymiset eläkkeelle ja valtiokonsernin sisällä), %	N.A.	<8	<8	<8	<8
Kokonaistytytyväisyys (1-5)	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5

<sup>2</sup> Henkilötyövuosien osalta budjettirahoitteinen htv-kehitys on kehyspäätöksen mukainen, muut luvut ovat VTT:n suunnitelmasta.



#### 4. ERITYISTEEMAT VUONNA 2013

VTT noudattaa TEM tietohallintostrategian (19.6.2012) linjauksia ja periaatteita toiminnassaan ja palvelujen kehittämisessä.

VTT osallistuu äkillisten rakennemuutosalojen uusyritystoiminnan vauhdittamiseen tarjoamalla teknologia-asiantuntemustaan Protomo –tyyppisten (non-profit) yrityskiihdyttämöiden osajatiimeille ideoinnin alkuvaiheessa. VTT:n Entrepreneurship-in-Residence –toiminta tarjoaa työstä vapautuville osajille mahdollisuuden osallistua VTT:lle syntyneen hyödyntämätömän IPR:n kaupallistamiseen.

VTT edistää osaltaan Team Finlandin ja FinNoden toiminnan kehittämistä niissä maissa, joissa se itse toimii.

VTT osallistuu TEM:n yritysasiakkuusstrategian yhteisten toimintamallien ja palvelujen (ml. Yritys-Suomi) kehittämiseen sekä hyödyntää niitä toiminnassaan.

Vuoden 2013 aikana VTT tunnistaa 2–4 arvoketjua markkina-aluetta, joissa selvitetään VTT:n vaikutusmahdollisuudet tukea suomalaisten yritysten menestystä globaaleissa arvoverkkoissa. Arvonluontianalyysin perusteella suunnitellaan toimintamalli, joka otetaan käyttöön seuraavina vuosina osana VTT:n innovaatio- ja kärkihjelmien toteutusta. Arvonluontianalyysi liittyy kiinteästi vuoden 2011 alussa luotuun VTT:n tutkimus- ja innovaatiovisioon 2020, joka ohjaa VTT:n strategista tutkimusta tulevaisuuden kannalta keskeisiin haasteisiin.

#### 5. RESURSSIT

Valtion vuoden 2013 talousarvioesityksessä esitetään VTT:n toimintamenoihin 91 334 000 euron määrärahaa. Mikäli tähän tulee merkittäviä muutoksia, käydään tulostavoitteita koskevat tarkentavat neuvottelut valtion vuoden 2013 talousarvioesityksen hyväksymisen jälkeen. Voimassa olevan 22.3.2012 kehyspäättöksen mukaisesti valtion talousarviorahoitus VTT:n toimintamenoihin on vuosina 2014-2016 seuraava: Vuotuisissa tarkistusneuvotteluissa sovitaan resurssit ja tavoitteet.

87 511 000 euroa/v. 2014

87 334 000 euroa/v. 2015

87 334 000 euroa/v. 2016.

#### 6. RAPORTOINTI

Tulossopimuksen budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa sekä puolivuotistoteumaa syksyn tulosneuvottelujen yhteydessä. Raportointi tulostavoitteiden toteutumisesta tapahtuu kaksi kertaa vuodessa Valtion tulostietojärjestelmään Netraan 30.6 tilanteesta 30.8 mennessä ja 31.12 tilanteesta 15.3 mennessä. Tavoitelinjausten alaisten tu-

lostavoitteiden raportointi tapahtuu myös Netraan 30.6 tilanteesta 30.8 ja 31.12 tilanteesta 31.1. mennessä.

Helsingissä 14.11.2012

Työ- ja elinkeinoministeriön  
puolesta

Teknologian tutkimuskeskus VTT:n  
puolesta

Erkki Virtanen  
kansliapäällikkö

Martti Mäenpää  
VTT:n johtokunnan puheenjohtaja

Pirjo Kutinlahti  
neuvotteleva virkamies

Erkki KM Leppävuori  
pääjohtaja



Tulossopimus

11.12.2012

TEM/2168/00.03.01.02/2012

## TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN JA PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUKSEN VÄLINEN TULOSSOPIMUS VUODELLE 2013

### 1 YLEISTÄ

Patentti- ja rekisterihallitus (PRH) toimii työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) hallinnonalalla tehtävänänsä teknisen ja taloudellisen kehityksen edistäminen. Se käsittelee patenttia, integroidun piirin piirimallia, hyödyllisyysmallioikeutta, mallioikeutta, tavaramerkkiä, yrityskiinnitystä, kaupparekisteriä, yhdistysrekisteriä, uskonnollisten yhdyskuntien rekisteriä, säätiörekisteriä ja säätiölaissa tarkoitettua säätiöiden valvontaa, tilinpäätösasiakirjojen julkistamista ja toiminimeä koskevat asiat sekä tarjoaa alansa tietopalveluja.

PRH on määritellyt perustehtävänsä mukaisesti toiminta-ajatuksensa, visionsa ja arvonsa ([www.prh.fi](http://www.prh.fi)).

PRH toteuttaa vuosittain asiakastyytyväiskyselyn ja työtyytyväisyyskyselyn (VM Baro). Virasto varmistaa palvelujen ja päätösten laadun hyödyntämällä sertifioituja laatu-järjestelmiä (ISO 9001) ja laatuarviointimallien (EFQM/CAF) kriteerejä.

### 1.1 Toiminnan kytkentä hallituksen ja ministeriön strategiaan linjauksiin

PRH suuntaa ja kehittää toimintaansa perustehtävänsä ja PRH:lle keväällä 2012 vahvistettujen strategisten tavoitteiden mukaisesti. PRH:n toiminnassa noudatetaan ministeriön konsernistategian, innovaatiostrategian sekä valtioneuvoston syyskuussa 2009 tekemän aineettomien oikeuksien strategiaa koskevan periaatepäätöksen linjauksia. PRH toteuttaa sille strategioissa annetut tehtävät.

PRH toteuttaa, osana TEM-konsernia, konsernitason linjauksia sekä vastaa osaltaan niiden toimeenpanosta yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. PRH:n tulostavoitteet tukevat konsernistategian tavoitelinjauksia, erityisesti TL 0.1 sähköinen toimintatapa lisääntyy; TL 0.3 asiakaspalvelu parantuu; TL 1 edistämme korkean ar-

189628

vonlisän uutta, kasvavaa ja vientiin suuntautuvaa yritystoimintaa sekä; TL 4.3 harmaa talous supistuu.

PRH on julkishallinnon sähköisen asioinnin edelläkävijä, jonka palvelut ovat asiakaslähtöisesti, keskitetyksi ja yhteentoimivasti yritysten ja yhteisöjen käytettävissä. Asiakkaiden asiointia virastossa edistetään lisäämällä sähköisen asioinnin mahdollisuutta. Yrityksiä ja yhteisöjä sekä teollisoikeuksia koskevien tietojen saatavuutta tietoverkoissa lisätään samalla kun tietojen laatua ja ajantasaisuutta parannetaan.

## 2 YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS

Osana kilpailukykyistä elinkeinoelämän toimintaympäristöä PRH edistää välillisesti uutta ja kasvavaa yritystoimintaa. PRH vaikuttaa asiakkaiden toimintaedellytysten parantamiseen kehittämällä palveluitaan vastaamaan yritysten elinkaaren tarpeita. Tämä on PRH:n ydintehtäviä. Vaikuttavuuden kannalta keskeistä on myös se, että PRH on kansainvälisesti ja kansallisesti arvostettu yritysten tunnusmerkkien sekä keksintöjen yksinoikeuksien myöntäjä. PRH pyrkii olemaan kilpailukykyinen vaihtoehto immateriaalioikeuksien haltijoiden arvioidessa kansallisen ja kansainvälisten rekisteröintipalvelujen käyttöä. Tämä vaikuttavuustavoite toteuttaa tavoitelinjausta 1.

Vaikuttavuutta mitataan jäljempänä asetettavien sähköisen asioinnin tavoitteiden (3.2) ja käsittelytavoitteiden (3.3) avulla.

Pääministeri Kataisen hallitusohjelman mukaan julkishallinnon tietojen yhteiskäyttöä lisätään. Ohjelman mukaan julkiset tietoaaineistot saatetaan koneluettavassa muodossa avoimesti saataville ja jatkokäytettäviksi. PRH osallistuu tietovarantojen paremman saatavuuden edistämiseen sekä sopeuttaa tietopalvelumaksunsa vastaamaan hallitusohjelman linjauksia. Tämä vaikuttavuustavoite toteuttaa tavoitelinjauksia 0 ja 1.

PRH selvittää, yhteistyössä TEM:n kanssa, miten viraston maksut voitaisiin kohdentaa niin, että ne tukevat entistä paremmin rekisteritiedon ajantasaisuutta, aktiivivat asiakkaita käyttämään PRH:n palveluja ja kannustavat sähköiseen asiointiin.

## 3 TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

### 3.1 Tuottavuudelle ja taloudellisuudelle asetetaan seuraavat tavoitteet:

TULOKSELLISUUS		2011 toteuma	2012 tavoite	2013 tavoite
Työn tuottavuus	Tuottavuuden muutos	+ 15,5	+2,0	≥ + 2,0

Taloudellisuus	Yksikkökustannusten muutos	-3,4	+2,0	≤ + 2,0
----------------	----------------------------	------	------	---------

### 3.2. Sähköiselle asioinnille asetetaan seuraavat tavoitteet:

Sähköisen asioinnin käyttöä ja neuvontaa PRH:ssa lisätään, erityisesti uudistetun tietojärjestelmän ja viranomaisten yhteispalvelujen avulla (Novus- ja YTJ -hankkeet). Varmistetaan Novus -hankkeen eteneminen siten, että se valmistuu vuoden 2013 aikana. Sähköisen asioinnin kehittämistä laajennetaan kattamaan kaikki PRH:n toiminnot. Tavoitteet toteuttavat tavoitelinjausta TL 0,1

SÄHKÖINEN ASIOINTI	2011 toteuma	2012 tavoite	2013 tavoite
Patentihakemukset	94,0 %	90	≥ 90
Tavaramerkkihakemukset	46,0 %	60	≥ 60
Kaupparekisteri-ilmoitukset	50,7 %	60	≥ 60
Yhdistysrekisteri-ilmoitukset	46,4 %	50	≥ 55

### 3.3. Tuotoksille ja laadunhallinnalle asetetaan seuraavat tavoitteet:

Asiakastyytyvyydelle asetetut tavoitteet toteuttavat tavoitelinjausta 0,3

ASIAKASTYYTYVÄISYYS	2011 toteuma	2012 tavoite	2013 tavoite
Asiakastyytyvyys (asteikko 1-5)	4,0	4,0	≥ 4,0

KÄSITTELYAIKATAVOITTEET	2011 toteuma	2012 tavoite	2013 tavoite
Kansalliset patentihakemukset (v)	2,6	2,7	≤ 2,7
1. tekninen välipäätös alle 10 kuukautta % osuus	82,3	85	≥ 85

PCT-hakemukset, tutkimukset annetuissa määräajoissa, %	60,7	80	≥ 80
Kansalliset tavaramerkkihakemukset (kk)	4,8	5	≤ 5
Kaupparekisteri-ilmoitukset (pv)	9	8	≤ 8
Yrityskiinnityshakemukset (pv)	8	8	≤ 8
Yhdistysten perustamisilmoitukset (kk)	2,2	2,0	≤ 2,0

### 3.4 Kustannusvastaavuuden osalta asetetaan seuraavat tavoitteet:

KUSTANNUSVASTAAVUUS		2011 toteuma	2012 tavoite	2013 tavoite
Omakustannusarvoon hinnoiteltavat, %	2011 tuotot: 42 299 000 €	105	96	100
Alle omakustannusarvoon hinnoiteltavat, kustannusvastaavuus, kun maksut + toimintamenomääräraha huomioidaan, %	2011 tuotot: 1 389 000 €	43	42	100*
Liiketaloudelliset suoritteet, %	2011 tuotot: 2 941 000 €	87	100	100

\*) Tavoitteen esitystapa muuttuu aikaisemmista tulossopimuksista

### 3.5. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Henkisten voimavarojen hallinnalle ja kehittämiselle asetetaan seuraavat tulostavoitteet:

HENKILÖSTÖN HYVINVOINTI PARANEE	2011 toteuma	2012 tavoite	2013 tavoite
Työtyytyväisyysindeksi 1-5	3,5	3,5	≥ 3,5
Johtaminen (1-5, VM baro)	3,6	3,6	≥ 3,6
Sairauspoissaolopäivät /htv	10,3	< 9	≤ 9
Lyhytaikaiset (1-3 pv) sairauspoissaolojen määrä/htv.		< 2	≤ 2

Inhimillisen pääoman kehittämiselle asetetaan seuraavat tulostavoitteet:

INHIMILLINEN PÄÄOMA (VM baro)	2011 toteuma	2012 tavoite	2013 tavoite
Johdon toimina esi- merkkinä ja suunnan- näyttäjänä (1-5)	3,3	-	3,4
Töiden yleinen orga- nisointi työyhteisössä (1-5)	3,4	-	3,5
Tulos- ja kehitys- keskustelujen toimi- vuus osaamisen kehittä- misessä (1-5)	3,3	-	3,4
Esimiesten ja johdon asetamat mahdolli- suudet uudistua työs- sä (1-5)	3,4	-	3,5
Työyhteisön avoi- muus asioiden val- mistelussa ja päätök- senteossa (1-5)	3,2	-	3,3
Työn innostavuus ja työssä koettu ilo (1-5)	3,6	-	3,7
Sairauspoissaolojen väheneminen (työpäi- vää/htv)	10,3	< 9	≤ 9

### 3.6. Muut asiat

#### **PRH tehtäviin vaikuttavat hankkeet**

IPR -tuomioistuinhanke osana (HE 124/2012 vp) PRH:n valituslautakunta lakkautetaan. Lakkauttamisen lopullinen ajankohta riippuu siitä, milloin valituslautakunnassa vireillä olevat ja siirtymäaikajärjestelyiden perusteella valituslautakuntaan jäävät asiat on käsitelty loppuun. PRH varmistaa valitusten käsittelyn siten, että valituslautakunta voidaan lakkauttaa viimeistään 1.3.2014.

PRH on vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelman (VaTu) yhteydessä esittänyt tuotavuushankkeina integroitujen piirien piirimallien rekisteristä sekä patenttiasiamiesrekisteristä luopumisen. Toisaalta VaTu hankkeen yhteydessä esitettiin myös PRH:n paikallisviranomaisverkoston uudistamista, mistä saattaa seurata mm. asunto-osakeyhtiöiden käsittelyn keskittäminen PRH:lle. SADE – hankkeen Yrityksen perustajan palvelukokonaisuuden osana on valmisteltu uuden yleisen rooli- ja valtuuspalvelun (RoVa) kehittämistä. Mikäli RoVa-palvelu vastuutetaan PRH:lle, aiheutuu tästä virastolle uusia lakisääteisiä tehtäviä.

#### **TEM-konsernin yhteiset tavoitteet**

PRH ottaa toiminnassaan huomioon konsernin yhtenäisen toimintatavan: Tämä tarkoittaa konsernin asiakkuus-, palvelu- ja tietohallintostrategialinjausten huomiointia. TEM:n tietohallintostrategian ja kokonaisarkkitehtuurin linjaukset otetaan huomioon PRH:n toiminnassa, kehityshankkeissa ja palvelujen sähköistämisessä.

PRH osallistuu yritysasiakkuuksien yhteisten toimintamallien kehittämiseen ja toimeenpanoon yhdessä toimijaryhmä 1 toimijoiden kanssa. Yhteisiin toimintamalleihin kuuluu mm. mahdollistaa yhteinen asiakastieto sekä monikanavainen yhteistyö Yritys-Suomi—palveluiden rakentamiseksi ja tunnetuksi tekemiseksi.

#### **Riskienhallinta**

PRH:n toiminnan keskeiset riskit liittyvät resursseihin: tietojärjestelmähankkeiden onnistumiseen aikataulussaan sekä nettobudjetoinnin edellyttämään suoritteiden kysynnän ennakointiin. Riskien hallintaa toteutetaan osana määräaikaissuunnittelua PRH:ssa ja sen tulosalueilla, hankkeissa ja projekteissa.

#### **Tulosohjauksen kehittäminen**

PRH kehittää, yhteistyössä TEM kanssa, vuoden 2013 aikana tulosohjaukseen soveltuvat mittarit viraston neuvonta- ja asiakaspalvelun tulostavoitteiden asettamiseen ja seuraamiseen.



## 4. RESURSSIT

### 4.1. Henkilötyövuositavoitteet

Henkilötyövuositavoitteissa tulee edetä valtion tuloksellisuus- ja vaikuttavuusohjelman mukaisesti. Tarkoituksena on 2013 kuluessa toteuttaa PRH:ssa Novus -järjestelmän käyttöönotosta aiheutuvat muutokset viraston organisaatiossa ja toimintatavoissa. Tietojärjestelmähanke Novuksen henkilötyövuosia vähentävä vaikutus alkaa asteittain näkyä PRH:n toiminnassa vuoden 2013 aikana, mutta merkittäviä vaikutuksia sillä on vasta 2014 lähtien.

RESURSSIT	2011 toteuma	2012 tavoite	2013 tavoite
Henkilötyövuosien kehitys (htv)	432,6 htv *)	418 htv *)	425 htv *)

\*) Vuonna 2012 tulossopimustavoite asetettiin valtion tuottavuusohjelman mukaisesti eli henkilötyövuodet on ilmoitettu tuolloin ns. nettolukuna. Tämä tarkoittaa, että htv-luku ei pidä sisällä harjoittelijoita eikä eläkeiän saavuttaneita. Valtion tuottavuusohjelmassa haluttiin kannustaa työurien sekä alku- että loppupään pidentämiseen. Vuoden 2013 henkilötyövuositavoitteiden osalta siirrytään käyttämään kokonaisyhteistyövuosia eli ns. bruttolukua, jossa edellä mainittuja vähennyksiä ei ole mukana. Valtion talousarviossa vuodelle 2013 oli henkilötyövuosikertymän alustavaksi tavoitteeksi asetettu 412 htv. Tähän tulossopimukseen kirjattu tavoite 425 htv (brutto) vastaa 412 htv (netto), joten laskutavan muutoksesta huolimatta henkilötyövuosien määrä vähenee edellisvuodesta. Vuoden 2011 toteuma on brutto-htv.

### 4.2. Talousarvioesitykseen sisällytetyt toimintamäärärahat

#### **PRH toimintamääräraha (32.40.03)**

Valtion talousarvioesityksessä PRH:n toimintamääräraha vuodelle 2013 on 1.434.000,00 euroa. Sillä on tarkoitus kattaa yhdistysrekisterin kustannuksia, jonka maksut eivät ole kustannusvastaavia yhteiskuntapoliittisista syistä.

#### **TEM hallinnonalan tuottavuusmääräraha (32.01.21)**

Yritys- ja yhteisölinjan Novuksen ja YTJ:n sähköisen asioinnin kehittämiseen (yhteensä 1,5 miljoonaa euroa) sekä tavaramerkkilinjan sähköisen asioinnin ja käsittelyjärjestelmän osana OHIM-FSP (100 000 €) kehittämisen ulkopuolisen rahoituksen tarve vuodelle 2013 on yhteensä 1,6 miljoonaa euroa. Tuottavuusmäärärahaa koskeva hakemus käsitellään osana hankehallinta- ja tuottavuusmäärärahan jakoprosessia ja päätökset tehdään myöhemmässä vaiheessa.

#### 4.3. Muut PRH:n resursseja ja taloutta koskevat näkökohdat

PRH:n vuoden 2011 kustannusvastaavuuslaskelma osoittaa säätiövalvonnan osalta 405.000 euron alijäämää vuonna 2011. Säätiövalvonnan kustannusvastaavuus edellyttäisi PRH:n momentille 350.000 euron lisäystä. Ensi vuoden budjetille ei ole osoitettu tähän määrärahaa. Yhtenä vaihtoehtona on kattaa alijäämä vuosivalvontamaksulla, jonka säätiöt maksaisivat vuosittain taseen loppusummaan sidotulla maksulla. Vuosivalvontamaksun käyttöönotto edellyttäisi muutoksia lainsäädäntöön.

Julkisten tietovarantojen avaamista koskevien hankkeiden osalta lähtökohtana pidetään sitä, että PRH:lle mahdollisesti aiheutuvat tulonmenetykset ja lisäkustannukset kompensoidaan täysimääräisesti budjettirahoituksella.

Yhtenäispatentin mahdolliseen voimaantumoon ja EU:n tavaramerkkijärjestelmän mahdollisiin muutoksiin sekä niistä johtuviin muutoksiin PRH:n maksutuloissa on tarpeellista valmistautua.

Mikäli määrärahoihin tulee merkittäviä muutoksia, käydään tätä tulossopimusta koskevat tarkentavat neuvottelut.

#### 5. RAPORTOINTI

Tulossopimuksen budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa sekä puolivuotistoteumaa syksyn tulosneuvottelujen yhteydessä. Raportointi tulostavoitteiden toteutumisesta tapahtuu kaksi kertaa vuodessa Valtion tulostietojärjestelmään Netraan 30.6. tilanteesta 30.8. ja 31.12. tilanteesta 15.3. mennessä. Tavoitelinjausten alaisten tulostavoitteiden raportointi tapahtuu myös Netraan 30.6. tilanteesta 30.8. ja 31.12. tilanteesta mahdollisuuksien mukaan 31.1. mennessä.

Lisäksi PRH raportoi säännöllisesti ministeriölle taloutensa kehityksestä, sekä merkittävistä tilinpäätöspoikkeamista.

Helsingissä 11.12.2012

Työ- ja elinkeinoministeriön puolesta

Patentti- ja rekisterihallituksen puolesta

Raimo Luoma  
Ylijohtaja

Jorma Turunen  
Johtokunnan puheenjohtaja

Antti Riivari  
Hallitusneuvos

Rauni Hagman  
Pääjohtaja



MUISTIO

TEM/1584/00.03.01.02/2001

19.12.2012

STRATEGISEN TULOSSOPIMUKSEN TARKISTAMINEN

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Hyväksymme Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen 20.1.2012 allekirjoitetun strategisen tulossopimuksen tarkistuksen vuosille 2013–2015. Tulossopimus koostuu tästä muistiosta liitteineen:

- ELY-keskuksen strateginen tulossopimus 2012-2015, tarkistuslomake (liite 1) ja
- ELY-keskuksen inhimillisen pääoman suunnitelma (IPO, liite 2).

Lisäksi liitteenä on alustava ELY-keskusten ja niiden alaisten TE-toimistojen toimintamenoja koskeva määrärahajako vuodelle 2013 (liite 3).

ELY-keskus laatii vuodelle 2013 toimintamenojen käyttösuunnitelman vastuualueittain ja toimittaa käyttösuunnitelman tiedoksi työ- ja elinkeinoministeriölle 31.1.2013 mennessä.

Heikki Aurasmaa  
Osastopäällikkö

Antti-Jussi Oikarinen  
Ylijohtaja

Marja-Riitta Piilman  
Teollisuusneuvos

Aulis Rantala  
Johtaja

Anders Östergård  
Johtaja

- LIITTEET
- strateginen tulossopimus 2012-2015, tarkistuslomake
  - IPO-suunnitelma
  - ELY-keskusten ja TE-toimistojen toimintamenojen määrärahajako 2013, alustava



**MUISTIO**

**TEM/1584/00.03.01.02/2001**

**19.12.2012**

**STRATEGISEN TULOSSOPIMUKSEN TARKISTAMINEN**

**Etelä-Savon ELY-keskus**

Hyväksymme Etelä-Savon ELY-keskuksen 20.1.2012 allekirjoitetun strategisen tulossopimuksen tarkistuksen vuosille 2013–2015. Sopimus koostuu tästä muistiosta liitteineen:

- ELY-keskuksen strateginen tulossopimus 2012-2015, tarkistuslomake (liite 1) ja
- ELY-keskuksen inhimillisen pääoman suunnitelma (IPO, liite 2).

Lisäksi liitteenä on alustava ELY-keskusten ja niiden alaisten TE-toimistojen toimintamenoja koskeva määrärahajako vuodelle 2013 (liite 3).

ELY-keskus laatii vuodelle 2013 toimintamenojen käyttösuunnitelman vastuualueittain ja toimittaa käyttösuunnitelman tiedoksi työ- ja elinkeinoministeriölle 31.1.2013 mennessä.

**Erillisneuvottelu**

- TE-hallinnon asiakaspalvelukeskuksen toiminnan kehittäminen: Käytiin keskustelu asiasta.
- Ympäristöhallinnon monikanavainen asiakaspalvelu-hanke: Todettiin hankekokonaisuuden tärkeys. Hankkeiden rahoitukseen liittyvät päätökset tehdään vuoden 2013 alussa.
- Ympäristövastuualueen ja ELY-keskusten prosessien kehittäminen ja sähköistäminen: ELY-keskus esitti valmiutensa ko. tehtävien kehittämiseen ja sähköistämiseen valtakunnallisen suunnittelun edetessä. Merkittiin tiedoksi.
- ELY-keskuksen ja Mikkelin seudun välinen aiesopimus: Todettiin menettely ELY-keskuksen ja seudun strategian jalkauttamiseksi periaatteessa hyväksi. Maakunnan liiton osallistuminen aiesopimuksen toteutukseen tulee vielä varmistaa.



Heikki Aurasmaa  
Osastopäällikkö



Pekka Häkkinen  
Ylijohtaja



Marja-Riitta Pihlman  
Teollisuusneuvos



Juha Pulliainen  
Johtaja

LIITTEET

- strateginen tulossopimus 2012-2015, tarkistuslomake
- IPO-suunnitelma
- ELY-keskusten ja TE-toimistojen toimintamenojen määrärahajako 2013, alustava



MUISTIO

TEM/1584/00.03.01.02/2001

19.12.2012

STRATEGISEN TULOSSOPIMUKSEN TARKISTAMINEN

Hämeen ELY-keskus

Hyväksymme Hämeen ELY-keskuksen 20.1.2012 allekirjoitetun strategisen tulossopimuksen tarkistuksen vuosille 2013–2015. Sopimus koostuu tästä muistiosta liitteineen:

- ELY-keskuksen strateginen tulossopimus 2012–2015, tarkistuslomake (liite 1) ja
- ELY-keskuksen inhimillisen pääoman suunnitelma (IPO, liite 2).

Lisäksi liitteenä on alustava ELY-keskusten ja niiden alaisten TE-toimistojen toimintamenoja koskeva määrärahajako vuodelle 2013 (liite 3).

ELY-keskus laatii vuodelle 2013 toimintamenojen käyttösuunnitelman vastuualueittain ja toimittaa käyttösuunnitelman tiedoksi työ- ja elinkeinoministeriölle 31.1.2013 mennessä.

Heikki Aurasmaa  
Osastopäällikkö

Pekka Savolainen  
Ylijohtaja

Marja-Riitta Pihlman  
Teollisuusneuvos

Harri Kallio  
Johtaja

- LIITTEET
- strateginen tulossopimus 2012-2015, tarkistuslomake
  - IPO-suunnitelma
  - ELY-keskusten ja TE-toimistojen toimintamenojen määrärahajako 2013, alustava



MUISTIO

2011  
TEM/1584/00.03.01.02/2001

19.12.2012

## STRATEGISEN TULOSSOPIMUKSEN TARKISTAMINEN


Kaakkois-Suomen ELY-keskus

Hyväksymme Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen 20.1.2012 allekirjoitetun strategisen tulossopimuksen tarkistuksen vuosille 2013–2015. Sopimus koostuu tästä muistiosta liitteineen:

- ELY-keskuksen strateginen tulossopimus 2012-2015, tarkistuslomake (liite 1) ja
- ELY-keskuksen inhimillisen pääoman suunnitelma (IPO, liite 2).

Lisäksi liitteenä on alustava ELY-keskusten ja niiden alaisten TE-toimistojen toimintamenoja koskeva määrärahajako vuodelle 2013 (liite 3).

ELY-keskus laatii vuodelle 2013 toimintamenojen käyttösuunnitelman vastuualueittain ja toimittaa käyttösuunnitelman tiedoksi työ- ja elinkeinoministeriölle 31.1.2013 mennessä.

  
Heikki Aurasmaa  
Osastopäällikkö

  
Leena Gunnar  
Ylijohtaja

  
Marja-Riitta Pihlman  
Teollisuusneuvos

  
Satu Mäkelä  
Johtaja

  
Antti Rinta-Porkkunen  
Johtaja

- LIITTEET
- Strateginen tulossopimus 2012-2015, tarkistuslomake
  - IPO-suunnitelma
  - ELY-keskusten ja TE-toimistojen toimintamenojen määrärahajako 2013, alustava





02.01.2013

TEM/1584/00.03.01.02/2011

**MUISTIO**

**TEM/1584/00.03.01.02/2001**

**19.12.2012**

**STRATEGISEN TULOSSOPIMUKSEN TARKISTAMINEN**

**Kainuun ELY-keskus**

Hyväksymme Kainuun ELY-keskuksen 20.1.2012 allekirjoitetun strategisen tulossopimuksen tarkistuksen vuosille 2013–2015. Sopimus koostuu tästä muistiosta liitteineen:

- ELY-keskuksen strateginen tulossopimus 2012-2015, tarkistuslomake (liite 1) ja
- ELY-keskuksen inhimillisen pääoman suunnitelma (IPO, liite 2).

Lisäksi liitteenä on alustava ELY-keskusten ja niiden alaisten TE-toimistojen toimintamenoja koskeva määrärahajako vuodelle 2013 (liite 3).

ELY-keskus laatii vuodelle 2013 toimintamenojen käyttösuunnitelman vastuualueittain ja toimittaa käyttösuunnitelman tiedoksi työ- ja elinkeinoministeriölle 31.1.2013 mennessä.

**Erillisneuvottelut**

Ympäristöministeriön kirjallinen vastaus ELY-keskuksen neuvottelu-esitykseen:

**1. Kaivoserikoistuminen**

Kaivosalan erikoistumistehtävän järjestämiseen palataan keväällä 2013. Tällöin tulee mm ratkaista se, että erikoistuu ko tehtävään yksi vai useampi ELY-keskus sekä erikoistumistehtävän sisältö. Tarkastelussa otetaan huomioon Talvivaaran ympäristövahingon selvitystyön tulokset sekä ympäristöministeriön johdolla käynnistyvä laajempi kaivosten ympäristönsuojelun ja viranomaisyhteistyön läpikäynti.

**2. Alueellisten jätesuunnitelmien toimeenpanoon ja seurantaan erikoistuminen**

Pohjois-Suomen alueellisten jätesuunnitelmien toimeenpanoon ja seurantaan valmistaudutaan Kainuun, Pohjois-Pohjanmaan ja Lapin ELY-keskusten alueilla. Tehtävästä sovitaan ELY-keskusten yhteisen esityksen pohjalta maaliskuussa 2013.

Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole neuvottelutarvetta patoturvallisuustehtävien hoitamiseen liittyen.



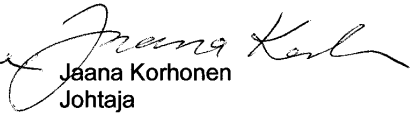
Heikki Aurasmaa  
Osastopäällikkö



Kari Pääkkönen  
Ylijohtaja



Marja-Riitta Pihlman  
Teollisuusneuvos



Jaana Korhonen  
Johtaja

LIITTEET

- Strateginen tulossopimus 2012-2015, tarkistuslomake
- IPO-suunnitelma
- ELY-keskusten ja TE-toimistojen toimintamenojen määrärahajako 2013, alustava



MUISTIO

TEM/1584/00.03.01.02/2011

19.12.2012

STRATEGISEN TULOSSOPIMUKSEN TARKISTAMINEN

Keski-Suomen ELY-keskus

Hyväksymme Keski-Suomen ELY-keskuksen 20.1.2012 allekirjoitetun strategisen tulossopimuksen tarkistuksen vuosille 2013–2015. Sopimus koostuu tästä muistiosta liitteineen:

- ELY-keskuksen strateginen tulossopimus 2012-2015, tarkistuslomake (liite 1) ja
- ELY-keskuksen inhimillisen pääoman suunnitelma (IPO, liite 2).

Lisäksi liitteenä on alustava ELY-keskusten ja niiden alaisten TE-toimistojen toimintamenoja koskeva määrärahajako vuodelle 2013 (liite 3).

ELY-keskus laatii vuodelle 2013 toimintamenojen käyttösuunnitelman vastuualueittain ja toimittaa käyttösuunnitelman tiedoksi työ- ja elinkeinoministeriölle 31.1.2013 mennessä.

Heikki Aurasmaa  
Osastopäällikkö

Juhana S. Niemelä  
Ylijohtaja

Marja-Riitta Pihlman  
Teollisuusneuvos

Jukka Lehtinen  
Johtaja

Kari Lehtinen  
Johtaja

- LIITTEET
- strateginen tulossopimus 2012-2015, tarkistuslomake
  - IPO-suunnitelma
  - ELY-keskusten ja TE-toimistojen toimintamenojen määrärahajako 2013, alustava



02.01.2013

TEM/1584/00.03.01.02/2001

MUISTIO

TEM/1584/00.03.01.02/2001

19.12.2012

STRATEGISEN TULOSSOPIMUKSEN TARKISTAMINEN

Lapin ELY-keskus

Hyväksymme Lapin ELY-keskuksen 20.1.2012 allekirjoitetun strategisen tulossopimuksen tarkistuksen vuosille 2013–2015. Sopimus koostuu tästä muistiosta liitteineen:

- ELY-keskuksen strateginen tulossopimus 2012-2015, tarkistuslomake (liite 1) ja
- ELY-keskuksen inhimillisen pääoman suunnitelma (IPO, liite 2).

Lisäksi liitteenä on alustava ELY-keskusten ja niiden alaisten TE-toimistojen toimintamenoja koskeva määrärahajako vuodelle 2013 (liite 3).

ELY-keskus laatii vuodelle 2013 toimintamenojen käyttösuunnitelman vastuualueittain ja toimittaa käyttösuunnitelman tiedoksi työ- ja elinkeinoministeriölle 31.1.2013 mennessä.

Heikki Aurasmaa  
Osastopäällikkö

Pirkko Saarela  
Ylijohtaja

Marja-Riitta Pihlman  
Teollisuusneuvos

Jaakko Ylinen  
Johtaja

Timo Jokelainen  
Yksikön päällikkö

- LIITTEET
- Strateginen tulossopimus 2012-2015, tarkistuslomake
  - IPO-suunnitelma
  - ELY-keskusten ja TE-toimistojen toimintamenojen määrärahajako 2013, alustava



MUISTIO

TEM/1584/00.03.01.02/2001

19.12.2012

## STRATEGISEN TULOSSOPIMUKSEN TARKISTAMINEN

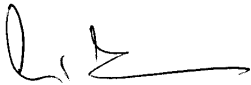
Pirkanmaan ELY-keskus

Hyväksymme Pirkanmaan ELY-keskuksen 20.1.2012 allekirjoitetun strategisen tulossopimuksen tarkistuksen vuosille 2013–2015. Tulossopimus koostuu tästä muistiosta liitteineen:


- ELY-keskuksen strateginen tulossopimus 2012–2015, tarkistuslomake (liite 1) ja
- ELY-keskuksen inhimillisen pääoman suunnitelma (IPO, liite 2).

Lisäksi liitteenä on alustava ELY-keskusten ja niiden alaisten TE-toimistojen toimintamenoja koskeva määrärahajako vuodelle 2013 (liite 3).

ELY-keskus laatii vuodelle 2013 toimintamenojen käyttösuunnitelman vastuualueittain ja toimittaa käyttösuunnitelman tiedoksi työ- ja elinkeinoministeriölle 31.1.2013 mennessä.

  
Heikki Aurasmaa  
Osastopäällikkö

  
Marja-Riitta Pihlman  
Teollisuusneuvos

  
Leena Vestala  
Ylijohtaja

  
Ulla Koivusaari  
Johtaja

  
Juha Sammallahti  
Johtaja

- LIITTEET
- strateginen tulossopimus 2012-2015, tarkistuslomake
  - IPO-suunnitelma
  - ELY-keskusten ja TE-toimistojen toimintamenojen määrärahajako 2013, alustava



MUISTIO

TEM/1584/00.03.01.02/2001 ✓

19.12.2012

## STRATEGISEN TULOSSOPIMUKSEN TARKISTAMINEN


Pohjanmaan ELY-keskus

Hyväksymme Pohjanmaan ELY-keskuksen 20.1.2012 allekirjoitetun strategisen tulossopimuksen tarkistuksen vuosille 2013–2015. Tulossopimus koostuu tästä muistiosta liitteineen:

- ELY-keskuksen strateginen tulossopimus 2012–2015, tarkistuslomake (liite 1) ja
- ELY-keskuksen inhimillisen pääoman suunnitelma (IPO, liite 2).

Lisäksi liitteenä on alustava ELY-keskusten ja niiden alaisten TE-toimistojen toimintamenoja koskeva määrärahajako vuodelle 2013 (liite 3).

ELY-keskus laatii vuodelle 2013 toimintamenojen käyttösuunnitelman vastuualueittain ja toimittaa käyttösuunnitelman tiedoksi työ- ja elinkeinoministeriölle 31.1.2013 mennessä.

  
Heikki Aurasmaa  
Osastopäällikkö

  
Kaj Suomela  
Ylijohdaja

  
Marja-Riitta Pihlman  
Teollisuusneuvos

- LIITTEET
- strateginen tulossopimus 2012-2015, tarkistuslomake
  - IPO-suunnitelma
  - ELY-keskusten ja TE-toimistojen toimintamenojen määrärahajako 2013, alustava



MUISTIO

19.12.2012

2011  
TEM/1584/00.03.01.02/2011

## STRATEGISEN TULOSSOPIMUKSEN TARKISTAMINEN

Pohjois-Karjalan ELY-keskus

Hyväksymme Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen 20.1.2012 allekirjoitetun strategisen tulossopimuksen tarkistuksen vuosille 2013–2015. Tulossopimus koostuu tästä muistiosta liitteineen:

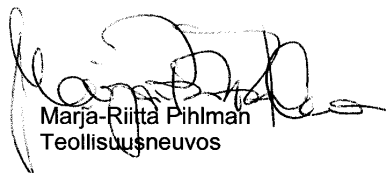
- ELY-keskuksen strateginen tulossopimus 2012–2015, tarkistuslomake (liite 1) ja
- ELY-keskuksen inhimillisen pääoman suunnitelma (IPO, liite 2).

Lisäksi liitteenä on alustava ELY-keskusten ja niiden alaisten TE-toimistojen toimintamenoja koskeva määrärahajako vuodelle 2013 (liite 3).

ELY-keskus laatii vuodelle 2013 toimintamenojen käyttösuunnitelman vastualueittain ja toimittaa käyttösuunnitelman tiedoksi työ- ja elinkeinoministeriölle 31.1.2013 mennessä.

  
Heikki Aurasmaa  
Osastopäällikkö

  
Ari Niiranen  
Ylijohtaja

  
Marja-Riitta Pihlman  
Teollisuusneuvos

  
Ritva Saarelainen  
Johtaja

- LIITTEET
- strateginen tulossopimus 2012-2015, tarkistuslomake
  - IPO-suunnitelma
  - ELY-keskusten ja TE-toimistojen toimintamenojen määrärahajako 2013, alustava



MUISTIO

TEM/1584/00.03.01.02/2011

19.12.2012

STRATEGISEN TULOSSOPIMUKSEN TARKISTAMINEN

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Hyväksymme Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen 20.1.2012 allekirjoitetun strategisen tulossopimuksen tarkistuksen vuosille 2013–2015. Tulossopimus koostuu tästä muistiosta liitteineen:

- ELY-keskuksen strateginen tulossopimus 2012–2015, tarkistuslomake (liite 1) ja
- ELY-keskuksen inhimillisen pääoman suunnitelma (IPO, liite 2).

Lisäksi liitteenä on alustava ELY-keskusten ja niiden alaisten TE-toimistojen toimintamenoja koskeva määrärahajako vuodelle 2013 (liite 3).

ELY-keskus laatii vuodelle 2013 toimintamenojen käyttösuunnitelman vastuualueittain ja toimittaa käyttösuunnitelman tiedoksi työ- ja elinkeinoministeriölle 31.1.2013 mennessä.

Heikki Aurasmaa  
Osastopäällikkö

Matti Räinen  
Ylijohtaja

Marja-Riitta Pihlman  
Teollisuusneuvos

Leila Helaakoski  
Johtaja

Heikki Aronpää  
Johtaja

- LIITTEET
- strateginen tulossopimus 2012-2015, tarkistuslomake
  - IPO-suunnitelma
  - ELY-keskusten ja TE-toimistojen toimintamenojen määrärahajako 2013, alustava





02.01.2013

TEM/1584/00.03.01.02/2011

MUISTIO

TEM/1584/00.03.01.02/2001

19.12.2012

STRATEGISEN TULOSSOPIMUKSEN TARKISTAMINEN

Pohjois-Savon ELY-keskus

Hyväksymme Pohjois-Savon ELY-keskuksen 20.1.2012 allekirjoitetun strategisen tulossopimuksen tarkistuksen vuosille 2013–2015. Tulossopimus koostuu tästä muistiosta liitteineen:

- ELY-keskuksen strateginen tulossopimus 2012–2015, tarkistuslomake (liite 1) ja
- ELY-keskuksen inhimillisen pääoman suunnitelma (IPO, liite 2).

Lisäksi liitteenä on alustava ELY-keskusten ja niiden alaisten TE-toimistojen toimintamenoja koskeva määrärahajako vuodelle 2013 (liite 3).

ELY-keskus laatii vuodelle 2013 toimintamenojen käyttösuunnitelman vastualueittain ja toimittaa käyttösuunnitelman tiedoksi työ- ja elinkeinoministeriölle 31.1.2013 mennessä.

Heikki Aurasmaa  
Osastopäällikkö

Kari Virranta  
Ylijohtaja

Marja-Riitta Pihlman  
Teollisuusneuvos

Petri Keränen  
Johtaja

Jari Mutanen  
Johtaja

- LIITTEET
- strateginen tulossopimus 2012-2015, tarkistuslomake
  - IPO-suunnitelma
  - ELY-keskusten ja TE-toimistojen toimintamenojen määrärahajako 2013, alustava



MUISTIO

TEM/1584/00.03.01.02/2011

19.12.2012

## STRATEGISEN TULOSSOPIMUKSEN TARKISTAMINEN

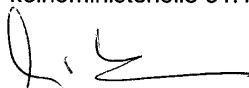
### Satakunnan ELY-keskus

Hyväksymme Satakunnan ELY-keskuksen 20.1.2012 allekirjoitetun strategisen tulossopimuksen tarkistuksen vuosille 2013–2015. Tulossopimus koostuu tästä muistiosta liitteineen:

- ELY-keskuksen strateginen tulossopimus 2012–2015, tarkistuslomake (liite 1) ja
- ELY-keskuksen inhimillisen pääoman suunnitelma (IPO, liite 2).

Lisäksi liitteenä on alustava ELY-keskusten ja niiden alaisten TE-toimistojen toimintamenoja koskeva määrärahajako vuodelle 2013 (liite 3).

ELY-keskus laatii vuodelle 2013 toimintamenojen käyttösuunnitelman vastuualueittain ja toimittaa käyttösuunnitelman tiedoksi työ- ja elinkeinoministeriölle 31.1.2013 mennessä.

  
Heikki Aurasmaa  
Osastopäällikkö

  
Marja Karvonen  
Ylijohtaja

  
Marja-Riitta Pihlman  
Teollisuusneuvos

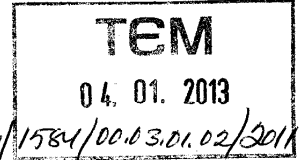
- LIITTEET
- strateginen tulossopimus 2012-2015, tarkistuslomake
  - IPO-suunnitelma
  - ELY-keskusten ja TE-toimistojen toimintamenojen määrärahajako 2013, alustava



MUISTIO

19.12.2012

TEM/1584/00.03.01.02/2001



## STRATEGISEN TULOSSOPIMUKSEN TARKISTAMINEN

Uudenmaan ELY-keskus

Hyväksymme Uudenmaan ELY-keskuksen 20.1.2012 allekirjoitetun strategisen tulossopimuksen tarkistuksen vuosille 2013–2015. Tulossopimus koostuu tästä muistiosta liitteineen:

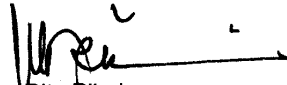
- ELY-keskuksen strateginen tulossopimus 2012–2015, tarkistuslomake (liite 1) ja
- ELY-keskuksen inhimillisen pääoman suunnitelma (IPO, liite 2).

Lisäksi liitteenä on alustava ELY-keskusten ja niiden alaisten TE-toimistojen toimintamenoja koskeva määrärahajako vuodelle 2013 (liite 3).


ELY-keskus laatii vuodelle 2013 toimintamenojen käyttösuunnitelman vastuualueittain ja toimittaa käyttösuunnitelman tiedoksi työ- ja elinkeinoministeriölle 31.1.2013 mennessä.

  
Heikki Aurasmaa  
Osastopäällikkö

  
Marja-Riitta Pihlman  
Teollisuusneuvos

  
Rita Piirainen  
Ylijohtaja

  
Petri Knaapinen  
Johtaja

  
Marketta Virta  
Johtaja

- LIITTEET
- strateginen tulossopimus 2012-2015, tarkistuslomake
  - IPO-suunnitelma
  - ELY-keskusten ja TE-toimistojen toimintamenojen määrärahajako 2013, alustava



MUISTIO

TEM/1584/00.03.01.02/2001

19.12.2012

## STRATEGISEN TULOSSOPIMUKSEN TARKISTAMINEN

Varsinais-Suomen ELY-keskus

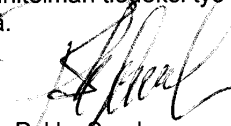
Hyväksymme Varsinais-Suomen ELY-keskuksen 20.1.2012 allekirjoitetun strategisen tulossopimuksen tarkistuksen vuosille 2013–2015. Tulossopimus koostuu tästä muistiosta liitteineen:

- ELY-keskuksen strateginen tulossopimus 2012–2015, tarkistuslomake (liite 1) ja
- ELY-keskuksen inhimillisen pääoman suunnitelma (IPO, liite 2).

Lisäksi liitteenä on alustava ELY-keskusten ja niiden alaisten TE-toimistojen toimintamenoja koskeva määrärahajako vuodelle 2013 (liite 3).

ELY-keskus laatii vuodelle 2013 toimintamenojen käyttösunnitelman vastuualueittain ja toimittaa käyttösunnitelman tiedoksi työ- ja elinkeinoministeriölle 31.1.2013 mennessä.

  
Heikki Aurasmaa  
Osastopäällikkö

  
Pekka Sundman  
Ylijohtaja

  
Marja-Riitta Pihlman  
Teollisuusneuvos

  
Matti Vehviläinen  
Johtaja  
  
Risto Timonen  
Johtaja

- LIITTEET
- strateginen tulossopimus 2012-2015, tarkistuslomake
  - IPO-suunnitelma
  - ELY-keskusten ja TE-toimistojen toimintamenojen määrärahajako 2013, alustava



Sopimus

10.12.2012

TEM/2286/00.03.01.01/2012

## Työ- ja elinkeinoministeriön ja Kuntaliiton välinen tulossopimus julkisten hankintojen neuvontayksikön toiminnasta vuonna 2013

### 1 Yleistä

#### Tausta

Julkisten hankintojen neuvontayksikkö perustettiin vuoden 2004 alussa edistämään julkisen sektorin valmiuksia hyödyntää yksityistä palvelusektoria palveluiden tuottamisessa.

Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelmassa on todettu, että julkisten hankintojen neuvontayksikön resurssit turvataan osapuolten sopimuksella. Sopimusosapuolet ovat nähneet neuvontayksikön toiminnan jatkumisen tarpeelliseksi.

Työ- ja elinkeinoministeriö on antanut 12.12.2011 tekniset ohjeet yleisavustuksen hakemisesta, käyttämisestä ja tilittämisestä. Ohjeissa on todettu, että hallitusohjelmakirjausten mukaisesti työ- ja elinkeinoministeriön on tarkoitus myöntää vuosittain avustusta julkisten hankintojen neuvontayksikön toimintamenoihin vuosina 2012–2015 valtion kunkin vuoden talousarvion rajoissa.

#### Sopimuksen tarkoitus

Tällä sopimuksella määritellään julkisten hankintojen neuvontayksikön tulostavoitteet vuodeksi 2013. Asetettuja tavoitteita voidaan tarkentaa yksikön vuosisuunnitelmassa, jonka sisältö sovitetaan työ- ja elinkeinoministeriön ja Kuntaliiton välisissä neuvotteluissa.

Tällä sopimuksella toteutetaan osaltaan työ- ja elinkeinoministeriön tavoitelinjausta 4, rakenteellisten kilpailunesteiden poistaminen sekä erityisesti tulostavoite 4.3, harmaan talouden supistaminen.

#### Neuvontayksikön toiminta-ajatus

Julkisten hankintojen neuvontayksikön toiminnalla tavoitellaan tehokasta, avointa ja osaavaa julkista hankintatoimintaa, joka takaa yrityksille tasapuoliset ja avoimet mahdollisuudet tarjota palveluja, tavaroita ja rakennusurakoita julkiselle sektorille ja parantaa erityisesti palvelumarkkinoiden toimivuutta.

Neuvontayksikön toiminta pohjautuu Yritysten toimintaympäristö, markkinoiden sääntely ja työelämä -politiikkalohkon seuraavaan tulostavoitteeseen: Kaikkien toimijoiden toimintaolosuhteet markkinoilla ovat tasavertaiset ja kilpailumahdollisuudet ovat parantuneet.

196088

## Neuvontatoiminnan kohdistuminen

Neuvontayksikkö palvelee kuntien ja valtion viranomaisia sekä kunnallis- ja valtionhallinnon piiriin kuuluvia hankintayksiköitä antamalla maksuttomia neuvoja julkisten hankintojen lainsäädännöstä, lainsäädännön soveltamisesta, julkisiin hankintoihin liittyvistä hyvistä käytännöistä sekä hankintatoimen järjestämisestä.

Yksikkö toimii Kuntaliiton organisaatiossa. Yksikkö ei osallistu Kuntaliiton edunvalvontatehtävien hoitamiseen. Neuvontayksikkö pyrkii toimimaan tehtävässään tasapuolisesti ja puolueettomasti. Tulkinnanvaraisessa tilanteessa neuvontayksikkö ei pyri suosimaan yhtä osapuolta muiden vahingoksi.

## 2 Toiminnallinen tuloksellisuus

### Tavoitteet vuodelle 2013

1. Aktiivinen tiedotustoiminta hankintalainsäädännön sisällöstä, hyvistä käytännöistä, koulutusmahdollisuuksista sekä ajankohtaisista asioista. Tiedotustoiminta kattaa myös hankintalainsäädäntöä sivuavien säädösten sisällön ja muutosten tiedottamisen (mm. tilaajavastuulaki, puolustus- ja turvallisuuslainsäädäntö, kuntalaki). Lisäksi huomioidaan palvelumarkkinoiden toimivuus ja erityisesti hankintaosaamisen kehittäminen opastuksen kautta. Eriytenä painopistealueena vuonna 2013 on Euroopan unionin hankintalainsäädännön modernisaatioprosessista tiedottaminen.
2. Eriytenä toiminnassa keskitytään edelleen vuonna 2013 harmaan talouden torjumisen edistämiseen julkisissa hankinnoissa.
3. Jatkuva neuvontatyö, jonka painopisteenä ovat hankintalainsäädännön tuomioistuinikäytännössä linjatut tulkinnat.
4. Kuntaliitto laatii selvityksen ja arvion siitä, miten hankintayksiköiden hankintaosaamista voidaan vahvistaa ja siitä, mitä parantaminen edellyttää. Esitys toimitetaan työ- ja elinkeinoministeriölle maaliskuun 2013 loppuun mennessä.

Tulostavoitteiden toteutumisen seurannasta sovitaan toimeksiannoissa.

### **1. Tiedon levittäminen hankintalainsäädännön sisällöstä, hyvistä käytännöistä, koulutusmahdollisuuksista sekä ajankohtaisista asioista**

Nykyinen hankintalainsäädäntö astui voimaan 1.6.2007. Hankintalakia ja erityisalojen hankintalakia on muutettu 1.6.2010 voimaantulleilla laeilla (321/2010 ja 322/2010). Muutoksella on pantu voimaan oikeusuojadirektiivi 2007/66/EY sekä korotettu hankintalain mukaisia kansallisia kynnyksisarvoja valtioneuvoston selontekoon (VNS 7/2008 vp) eduskunnan antaman kannan (EK 5/2009 vp) mukaisesti. Lisäksi 1.10.2011 on tullut voimaan laki sähköisestä huutokaupasta ja dynaamisesta hankintajärjestelmästä (698/2011). Vuodesta 2012 EU:n julkisten hankintojen lainsäädännön modernisaatiota on alettu valmistella. Tavoitteena on julkaista uudet direktiivit julkisia hankintoja ja käyttöoikeussopimuksia koskien vuonna 2013.

Neuvontayksiköstä ja sen palveluista sekä lainsäädännöstä ja sen muutoksista tiedotetaan aktiivisesti. Neuvontayksikön sivuilla ei kuitenkaan mainosteta kaupallisten toimijoiden tilaisuuksia,

vaan hankinnat.fi – sivuston koulutukseen ja ajankohtaisiin teemoihin liittyvä tiedottaminen keskitetty neuvontayksikön, Suomen Kuntaliiton ja ministeriöiden tarjontaan.

Tiedottamisessa käytetään kustannustehokkaita ja mahdollisimman hyvin alan toimijat tavoittavia kanavia. [www.hankinnat.fi](http://www.hankinnat.fi) -internetpalvelun sisältöä kehitetään ja täydennetään. Sivuille kootaan ja sinne tuotetaan hankintalainsäädännön soveltamiseen ja strategiseen ajatteluun liittyviä ohjeita, oppaita, asiakirjamalleja sekä ajankohtaista tietoutta.

Neuvontaa pyritään edelleen siirtämään puhelinpalvelusta verkkoon.

Neuvontayksikkö tiedottaa aktiivisesti sivuillaan ja tilaisuuksissaan julkisten hankintojen EU-lainsäädännön uudistamisprosessin vaiheista ja sisällöstä. Tarvittaessa neuvontayksikkö järjestää direktiivi uudistusta koskevia tiedotustilaisuuksia yhdessä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa.

Neuvontayksikkö seuraa kotimaista ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä. Erityisesti tiedotetaan uuden hankintalainsäädännön aiheuttamia muutoksista kotimaiseen oikeuskäytäntöön. Keskeisistä oikeustapauksista sekä tulkintalinjoista neuvontayksikkö tiedottaa sivuillaan sekä info-kirjeissään.

Sähköisten hankintamenettelyjä koskevan lakiehdotuksen lisäksi neuvontayksikkö seuraa ja tiedottaa aktiivisesti sähköisiä julkisia hankintoja koskevasta kehityksestä. Neuvontayksikkö tiedottaa niin ikään vuonna 2013 aktiivisesti sosiaali- ja terveystaloushankintoja koskevista ohjeista, hyvistä käytännöistä, ajankohtaisista lainsäädäntö- ja muista hankkeista sekä hankintalainsäädännön mahdollisuuksista neuvontatoiminnassaan ja erityisesti internetsivuillaan.

Internet-sivuston kävijämääriä seurataan. Eri tilaisuuksissa tapahtuvaa tiedottamisen määrää ja tavoitavuutta seurataan. Tiedotuksen laatua seurataan esimerkiksi asiakaspalauttein. Neuvontayksikkö raportoi seurannasta työ- ja elinkeinoministeriölle osana jäljempänä tässä sopimuksessa sovittavaa raportointia.

## **2. Erityisteemanä toiminnassa keskitytään harmaan talouden torjumisen edistämiseen julkisissa hankinnoissa**

Neuvontayksikkö jatkaa neuvontatyössä ajankohtaisen tiedon keräämistä harmaan talouden näkymisestä julkisten hankintojen toimintaympäristössä ja kartoittaa hyviä käytäntöjä torjua harmaata taloutta hankintamenettelyssä.

Neuvontayksikkö toteuttaa aktiivista yhteistyötä harmaan talouden osalta sidosryhmiensä kanssa sekä toteuttaa tulostavoitteeseen 1 kirjattua aktiivista tiedottamista ja verkostoyhteistyötä harmaan talouden torjunnassa.

## **3. Neuvontatyö**

Neuvonnassa ja ohjauksessa keskitytään lainsäädännön sisällön ja sen soveltamiskäytännön yleiseen esittelyyn sekä strategisen ajattelun edistämiseen. Neuvonnan tulee edistää vuoropuhelua ja avoimuuden lisäämistä julkisissa hankinnoissa. Neuvontaa annetaan sähköpostitse ja puhelimitse sekä osallistamalla tilaisuuksiin, joissa käsitellään julkisia hankintoja. Neuvontayksikkö tuottaa ja kerää julkisia hankintoja koskevaa tietoa, ohjeita ja malliasiakirjoja [www.hankinnat.fi](http://www.hankinnat.fi) -sivuille sekä tuottaa sähköistä hankintainfo-kirjettä.

Neuvontayksikön keskeisenä tehtävänä vuoden 2013 aikana on antaa neuvontaa ja ohjeistusta tuoreimpien kotimaisten (markkinaoikeus ja korkein hallinto-oikeus) sekä Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisujen tulkintojen perusteella. Tuomioistuinratkaisut muodostavat keskeisen oikeuslähteistön julkisten hankintojen oikeudellisiin kysymyksiin.

Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelmassa on todettu, että hallitus tukee hankkeita yritysvaluutta koskevien kansainvälisten normien ja ohjeistojen vahvistamiseksi ja edistää vastuullisuusnäkökohtien parempaa huomioimista elinkeinopolitiikassa ja julkisissa hankinnoissa. Samoin hallitusohjelman mukaan kasvatetaan luomu- ja lähiruoan osuutta julkisista hankinnoista paranta-

malla ja vahvistamalla pienyritysten ja lähiruoan tuottajien osallistumista julkisten hankintojen kilpailutuksiin mm. parantamalla hankintaosaamista ja laadullisten kriteerien esilletuloa.

Hallitusohjelmakirjausten mukaisesti vuoden 2013 aikana neuvontayksikkö jatkaa aktiivisesti viestittämistä eri palveluissaan hankintalainsäädännön mahdollisuuksista ottaa hankinnoissa ympäristö- ja sosiaaliset näkökohdat huomioon.

Lainsäädännön sisältöä ja soveltamista koskevien tiedustelujen määrää seurataan neuvontatarpeen selvittämiseksi.

**4. Kuntaliitto laatii selvityksen ja arvion siitä, miten hankintayksiköiden hankintaosaamista voidaan vahvistaa ja siitä, mitä parantaminen edellyttää. Esitys toimitetaan työ- ja elinkeinoministeriölle maaliskuun 2013 loppuun mennessä.**

Julkisten hankintojen neuvontayksikön toiminnassa puhelin- ja sähköpostivastausten antaminen on pysynyt toiminnan alusta lähtien keskiössä. Hankintamenettelyjen ja niihin liittyvien oikeudellisten kysymysten monimutkaistuesssa voidaan tarkastella hankintayksiköiden osaamisen parantamista muillakin keinoin. Koska Kuntaliitto ja julkisten hankintojen neuvontayksikkö ovat tältä osin suorassa asiakaskontaktissa ja koska näillä on hyvä tuntemus hankintayksiköiden osaamisesta ja tarpeista, Kuntaliitto laatii selvityksen ja arvion siitä, miten hankintayksiköiden hankintaosaamista voidaan vahvistaa ja siitä, mitä parantaminen edellyttää. Esitys toimitetaan työ- ja elinkeinoministeriölle maaliskuun 2013 loppuun mennessä.

Esityksessä voidaan käsitellä esimerkiksi sitä, miten erilaisilla tarjouskilpailuihin ja hankintoihin liittyvillä asiakirjamalleilla tai kuntien nykyistä tehokkaammalla verkostoitumisella voitaisiin kehittää osaamista.

### 3. Resurssit

Neuvontayksikössä työskentelee kokoaikaista henkilöstöä, minkä lisäksi Kuntaliitto osoittaa sen muiden yksiköiden palveluksessa olevien asiantuntijoiden työpanosta neuvontayksikön käyttöön noin 2,5 henkilötyövuoden verran. Tähän tulostavoitesopimukseen kirjatut tavoitteet ja periaatteet koskevat myös mainittujen asiantuntijoiden neuvontayksikköön kohdistamaa työtä.

#### *Henkisten voimavarojen hallinta*

Neuvontayksikön henkilöstöresurssien riittävyttä seurataan ja Kuntaliiton muiden yksiköiden palveluksessa olevien asiantuntijoiden neuvontayksikköön kohdistuvaa työpanosta seurataan. Huomiota kiinnitetään myös yksikön tavoitteiden toteutumista edistävien asianmukaisten toiminta- ja työskentelytapojen omaksumiseen sekä toimenkuvien selkeyteen. Tarpeen vaatiessa ryhdytään toimenpiteisiin järjestelyn toimivuuden turvaamiseksi ja asiakkaiden tasapuolisen palvelun toteutumiseksi.

Huomiota kiinnitetään neuvonnan korkeaan laatuun ja asiantuntijoiden osaamisen kehittämiseen. Neuvontaa antavien asiantuntijoiden omaa osaamista vahvistetaan asiantuntijoiden välisellä yhteistyöllä, ajankohtaisten asioiden seurannalla ja osallistumalla julkisia hankintoja käsitteleviin tilaisuuksiin ja koulutukseen.

### 4. Tulosten seuraaminen ja raportointi

Neuvontayksikkö seuraa sille asetettujen tavoitteiden toteutumista sekä ohjaus-, tiedotus- ja neuvontatoiminnan vaikuttavuutta. Seuranta toteutetaan eri tavoin, kuten keräämällä palautetta neuvontatyöstä ja sen toteuttamistavoista tai toiminnan tavoitteiden toteutumista koskevin selvityksin.



Neuvontayksikkö raportoi toiminnastaan sekä tulostavoitteiden toteutumisesta työ- ja elinkeino-ministeriölle vuosittain ajalta 1.1 – 30.6. syyskuun 15. päivään mennessä. Koko vuoden tulostavoitteiden toteutumisesta yksikkö raportoi seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Raportoinnissa kiinnitetään huomiota toiminnan tuloksellisuuteen.

## **5. Muut asiat**

Neuvontayksikön tarjoamat internet-, puhelin- ja sähköpostineuvontapalvelut samoin kuin tiedotustilaisuudet ovat maksuttomia. Asiantuntijoina kuulemisista kaupallisissa koulutustilaisuuksissa ja muissa vastaavissa tilaisuuksissa voidaan periä korvaus. Neuvontayksikkö ei harjoita konsultointia, julkaisutoimintaa, maksullisten koulutuspalvelujen myyntiä tai muutakaan toimintaa, jolla on haitallisia vaikutuksia markkinoilla olevaan kaupalliseen palvelutarjontaan.

## 6. Voimaantulo

Tämä sopimus on voimassa vuoden 2013 loppuun saakka. Tästä sopimuksesta tehdään kaksi kappaletta, yksi kullekin sopimuspuolelle.

Helsingissä 10. päivänä joulukuuta 2012

Työ- ja elinkeinoministeriö:

Suomen Kuntaliitto:

Raimo Luoma  
Ylijohdaja

Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma  
Toimitusjohtaja

Markus Ukkola  
ylitarkastaja



TEM/2274/00.03.01.02/2012

## **TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN JA KEKSINTÖSÄÄTIÖN VÄLINEN TULOSSOPIMUSASIAKIRJA VUODELLE 2013**

### **1 Yleistä**

Keksintösäätiö edistää keksinnöllisyyttä ja tukee keksintöjen kehittämistä ja hyödyntämistä riskialttiin alkuvaiheen yli. Säätiö voi avustaa yksityishenkilöitä ja alkavia yrityksiä. Säätiön perustoiminnot ovat neuvonta, keksintöjen arviointi ja niiden suojauksen, tuotekehityksen ja kaupallistamisen rahoitus sekä keksintöjen kaupallistamisen muu edistäminen.

Keksintösäätiön toiminta- ja taloussuunnitelmat perustuvat säätiön hallituksen hyväksymään strategiaan ja työ- ja elinkeinoministeriön asettamiin strategiisiin tavoitteisiin. Keksintösäätiö toteuttaa osana TEM konsernia hallituksen elinkeino- ja innovaatiopolitiittisia tavoitteita.

Keksintösäätiön visiona on olla Suomen merkittävin ja arvostetuin keksintötoiminnan asiantuntija- ja palveluorganisaatio. Keksintösäätiö auttaa kehittämään yksityishenkilöiden, yliopistotutkijoiden ja aloittavien yritysten ideoista ja keksinnöistä liiketoimintaa tarjoamalla neuvontaa, osaamista ja rahoitusta keksinnön kehittämisen alkuvaiheeseen.

Keksintösäätiön neuvonta- ja rahoituskohteena ovat sekä tekniset että palveluihin liittyvät ideat ja keksinnöt. Säätiö panostaa niiden kaupallistamisen ja liiketoiminnan kehittämiseen teknisen kehittämisen lisäksi.

Säätiön rooli painottuu kasvu- ja kansainvälistymismahdollisuuksia omaavien keksintöjen ja liikeideoiden etsimiseen, arviointiin ja kehittämiseen. Kotimaan markkinoille tähtäävien ideoiden ja keksintöjen neuvontaa ja rahoittamista ei kuitenkaan unohdeta, varsinkin jos keksinnön kansainvälistyminen on mahdollista myöhemmin.

Työ- ja elinkeinoministeriö on ilmoittanut siirtävänsä keksintöjen kansallisen edistämistoiminnan eli Tuoteväylä-palvelut konserninsa osaksi, käytännössä Uudenmaan ELY-keskuksen vastuulle ja johdettavaksi vuoden 2014 alusta alkaen. Näin ollen Keksintösäätiön saama valtionavustus loppuu vuoden 2013 lopussa.

Vuoden 2013 aikana Pääministeri Kataisen hallitusohjelman (22.6.2011) mukaan julkisen kasvu- ja tutkimus-, kehitys ja innovaatiotoiminnan-rahoituksen toimijoiden työnjakoa selkeytetään. Keksintötoiminnan rahoittamisen kannalta muutoksen tavoitteena on tarjota keksintöasiakkaiden käyttöön ELY-keskusten monipuoliset innovaatiotoiminnan rahoitusinstrumentit. Muutoksella voidaan nykytilanteeseen verrattuna lisätä keksintötoiminnan tavoitetasoa ja vaikuttavuutta. Lisäksi muutoksen tavoitteena on tehostaa hankehallintoa ja jatkossa parantaa hallinnon läpinäkyvyyttä sekä lisätä keksintöasiakkaiden oikeusturvaa.

Muutoksen toimeenpanoa varten on asetettu ministeriötyöryhmä valmistelemaan keksintöjen edistämistoiminnan liittämistä osaksi ELY-keskusten yritys- ja innovaatiotoimintaan. Keksintösäätiön johto osallistuu työhön asiantuntijajäsenenä. Muutoksen etenemisestä tiedotetaan henkilöstölle vuoden 2013 aikana. Muutoksessa pyritään varmistamaan osaamisen siirto Uudenmaan ELY-keskukselle.

## 2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Keksintösäätiö osallistuu omalla toimialallaan innovaatiotoiminnan edistämiseen yhteistyössä TEM-konsernin muiden organisaatioiden kanssa. Säätiön keskeiset toiminnot ovat keksijöiden neuvonta, ideoiden ja keksintöjen arviointi, tuotekehityksen ja kaupallistamisen neuvonta ja rahoitus, keksintöjen markkinointi ja kaupallistaminen sekä viestintä. Keksintösäätiö pyrkii edistämään hankkeiden kehittämistä erityisesti riskialteimman alkuvaiheen yli tuotteistamisen ja markkinoille viennin varmistamiseksi.

Keksintösäätiö koordinoi Tuoteväylä-toimintaa kaikkiaan 15 ELY-keskuksessa. Tuoteväylä-tiimien tarkoituksena on etsiä alueella syntyneitä uusia liikeideoita ja keksintöjä ja arvioida näitä ehdotuksia sekä poluttaa ehdotukset sopivaksi katsomalleen julkiselle tai yksityiselle toimijalle. Toiminnalla aktivoidaan suomalaisia tuomaan esiin ideoitaan. Samalla ideoiden arviointi on tehokasta ja osaavaa.

Vuosi 2013 merkitsee edelleen Tuoteväylä-palvelun hiomista ja kehittämistä. Toisaalta säätiön on huolehdittava myös siitä, että palvelu voidaan siirtää sujuvasti ELY-keskukseen. Tämän edellyttämä suunnittelu ja toteutus vaativat säätiöläisten resursseja huomattavasti vuoden 2013 aikana.

Vuoden 2013 kuluessa Keksintösäätiön tulee keskittyä erityisesti Tuoteväylä-palvelun markkinoinnin tehostamiseen jo suunnitellulla tavalla. Tuoteväylä-tiimeissä ensiarvioidut kasvumahdollisuuksia omaavat ideat ja keksinnöt ohjataan Keksintösäätiön kehittämisvaiheeseen. Säätiön työkalu, liiketoimintaosaajien verkosto auttaa säätiön liiketoiminnan kehityspäälliköitä löytämään ehdotuksille asiantuntijan, jolla on ko. toimialalta omakohtaista kansainvälistä yrittäjäkokemusta. Vuoden 2013 lopulla on ko. verkostossa noin 70 osaajaa, jotka ovat tehneet säätiön kanssa yhteistyösopimuksen.

Säätiö on vastannut ammattikorkeakouluissa syntyvien keksintöjen tukemisesta saamansa lisärahoituksen turvin 2012 alusta alkaen. Tätä toimintaa on yhdistetty osaksi Tuoteväylä-palvelua ja sen kehittäminen ja hiominen jatkuu vuoden 2013 aikana.

Vigo-kiihdyttämöt toimivat läheisesti säätiön kanssa. Osa säätiön synnyttämistä kasvuyrityshioista sopii hyvin Vigo-kiihdyttämöjen asiakkaiksi. Yhteistyö säätiön asiakkaiden jatkorahoittajien, Tekesin, Finnveran ja yksityisten pääomasijoittajien kanssa tiivistyy jatkorahoituksen turvaamiseksi.

Säätiö tekee innovaatiotoiminnan merkitystä sekä säätiötä ja sen toimintaa tunnetuksi ja tunnustetuksi myös innovaatiotapahtumien ja viestinnän avulla. Keksintösäätiö tukee myös joitain alueellisia innovaatiohankkeita. Säätiö ohjaa ja rahoittaa keksijöiden järjestötoimintaa tulostulojen avulla.

Keksintösäätiöllä on laaja sidosryhmäverkko, johon kuuluvat mm. keksijät ja keksijäjärjestöt, yrittäjät ja yrittäjäjärjestöt, julkisen vallan edustajat, patenttiviranomaiset ja -asiamiehet, yliopistot, tiede- ja ammattikorkeakoulut, tutkimuslaitokset, riskirahoittajat, eri alojen tekniikan ja markkinoinnin asiantuntijat, keksintöjen kaupallistajat ja kuluttajat sekä tiedotusvälineiden edustajat.

### 3 Toiminnallinen tuloksellisuus

Keksintösäätiön ja sen asiamiesten palvelut ovat monipuolisia ja laadukkaita. Toiminnallista a tuloksellisuutta koskevat vuoden 2013 tavoitteet ja mittarit ovat tulossopimuksen liitteenä. Keksintöjen suoraa tukea seurataan. Maassamme arvioidaan syntyvän vuosittain innovatiivisia ehdotuksia arviolta 10.000 kpl joista Tuoteväylä-tiimeihin seuloutuu vuosittain 1000 kpl. AMK Idea- ja keksintöehdotuksia esitetään 800 kpl/v.

Säätiön toimintaa arvioidaan seuraavilla mittareilla vuositasolla:

- ehdotuksia Tuoteväylä-tiimeihin 1000 kpl/v
- näistä ehdotuksia Keksintösäätiöön 150 kpl/v ja AMK toiminnasta 150 kpl/vuosi
- uudet yritysaihiot ja lisensointikohteet: 83 kpl
- joista jatkorahoitettavia kasvuyrityshioita 60 kpl

### 4 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Keksintösäätiö huolehtii siitä, että henkilökunnan osaaminen säilyy vähintään nykyisellä tasolla. Tavoitteena on siirtää henkilöstö ja sen mukana Tuoteväylä-osaaminen Uudenmaan ELY-keskukseen vuoden 2014 alussa. Muut henkilöstön, osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittämistä koskevat tavoitteet ovat liitteenä.

## 5 Resurssit

Esitettyjen tavoitteiden toteuttamiseksi Keksintösäätiölle on esitetty vuoden 2013 yleisavustukseksi yhteensä 8,36 milj. euroa. Mikäli määrärahoihin tulee merkittäviä muutoksia tai ehdotus ei oleellisilta osin toteudu, tätä tulossopimusta tarkentavat neuvottelut käydään määräraharvioehdotuksen hyväksymisen jälkeen.

## 6 Raportointi

Keksintösäätiön tulee raportoida työ- ja elinkeinoministeriölle tulostavoitteiden toteutumisesta 1.1. - 30.6.2013 myöhemmin sovittavana aikana. Koko vuoden 2013 tavoitteiden toteutumisesta Keksintösäätiö raportoi ministeriölle 30.4.2014 mennessä. Raportointi voidaan siirtää Uudenmaan ELY-keskuksen tehtäväksi. Ministeriö antaa palautteen vuosiraportista.

Helsingissä 30.11.2012

Työ- ja elinkeinoministeriö

Keksintösäätiö

Petri Peltonen

Pekka Roine

ylivohtaja

hallituksen puheenjohtaja

Tuija Ypyä

Juha Jutila

neuvotteleva virkamies

toiminnanjohtaja

# KEKSINTÖSÄÄTIÖN VUODEN 2013 TAVOITTEET

## 1. YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS

	2013 tavoitearvo tai toimenpide
<p>Tavoitelinjaus: Edistämme korkean arvonlisän uutta, kasvavaa ja vientiin suuntautuvaa yritystoimintaa.</p> <p>Säätiö jalostaa jatkorahoittajille kelvollisia yritysaihoita ja lisensoitavia keksintöjä mahdollisimman paljon.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Yritysaihoiden ja lisenssisopimusten määrä yhteensä (kpl)</li> <li>- Joista kasvuyritysaihoiden määrä, (jatkorahoittajana Tekes, Avera, yks. pääomasijoittaja tai Vigo)</li> <li>- Ammattikorkeakouluista löytyy Tuoteväylään lupaavia keksintöjä</li> </ul> <p>Yleinen tietoisuus innovatiivisuuden merkityksestä kasvaa ja myönteinen ilmapiiri niiden hyödyntämiseen paranee</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Tuoteväylä-palvelun tunnettuus kasvaa</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- 83 kpl</li> <li>- 60 kpl</li> <li>- yhteistyötä tiivistetään muiden innovaatioalan toimijoiden, liiketoimintaosaajien, rahoittajien ja asiantuntijoiden kanssa</li> <li>- 80</li> <li>- tunnettuustutkimukset käynnistetään 2013</li> <li>- Keke ry:n toimintaa ohjataan teknologia- ja innovaatiopolitiikan tavoitteiden mukaisesti</li> </ul>

## 2. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

### 2.1 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

#### Suoritteet, julkishyödykkeet ja palvelukyky

	2013 tavoitearvo tai toimenpide
<p>Tuoteväylä-tiimit toimivat aktiivisesti ideoiden löytämiseksi ja arvioimiseksi</p> <p>AMK:t aktivoituvat innovaatiotoiminnassaan</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Tuoteväylä-tiimeissä arvioidaan yht. 1000 ideaa</li> <li>- Idea- ja keksintöehdotuksia esitetään 800 kpl/v</li> </ul>

<p>Tuoteväylä-tiimit tunnistavat kaikki kansainvälisiä markkinapotentiaalia omaavat ideat Suomesta.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Säätiön kehittämissivaiheeseen ohjattujen ideoiden määrä</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- yht. 150 kpl</li> </ul>
<p>Ulkoisia liiketoimintaosaajia (LTO) on merkittävässä osaamisalueilla</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- LTO verkostoon sitoutuneiden LTO:n määrä</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- 70 henkilöä</li> </ul>

## Laatu

	2013 tavoitearvo tai toimenpide
Asiakastyytyväisyys (1-5)	- 3,5
Sidosryhmäkysely Tuoteväylä-tiimeille (1-5)	- 3,5
Keksintöjen käsittelyajat Tuoteväylä-tiimeissä	- 30 vrk
CAF	- ei
Tunnettuus (TEMn yhteinen kysely)	- yritysten perustajat 30% ja kansainvälistymällä kasvuhakuiset 35%

## 2.2 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

### Taloudellisuus

	2013 tavoitearvo tai toimenpide
Keksintöjen suoran tuen osuus valtionavustuksesta	- vähintään 50,0 %

### Tuottavuus

	2013 tavoitearvo tai toimenpide
Säätiö valvoo rahoitussopimusten noudattamista tehokkaasti	
- Rahoitettujen keksintöjen palautusten määrä	- 360 000 €
- Satunnaistarkastusten määrä	- 5 % rahoituspäätöksistä



### 3.3 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

	2013 tavoitearvo
Henkilötyövuosien kehitys:	
- Säätiö (htv)	- 23 htv
- ELY-keskukset (htv)	- 13,1 htv
Henkilöstön fyysinen hyvinvointi paranee:	
- Sairauspoissaolopäivät (pv/hlö)	- max 6 pv/hlö
- Lyhytaikaiset sairauspoissaolotapaukset (1-3 pv)	- max 3 pv/hlö
Organisaation osaaminen kasvaa:	
- Koulutuspäivät (pv/hlö)	- 4,8 pv/hlö
- Pätevyysinvestoinnit (€/htv)	- 1300 €/htv
Työnantajan kilpailukyky paranee	
- Lähtövaihtuvuus ml. IATit (pl valtio tai eläköityminen)	- ei tavoitetta
- Työhakemukset / avoin työpaikka	- ei tavoitetta
- Kokonaistyöttömyys (1-5)	- 3,5
Kestävä kehitys	
- Etätyössä ajoittain (% säätiön henkilöstöstä)	- 53 %

## Riskit merkittävimpien tulostavoitteiden osalta

Tulostavoite	Riski	Riskin voimakkuus (1-5)	Riskin todennäk. toteutuminen (1-5)	Riskin seuraukset toteutuksessaan	Toimenpiteet / vastuutaho riskin ehkäisemiseksi
Tuoteväylä-tiimit toimivat aktiivisesti ideoiden löytämiseksi, toimintatavat kehittyvät ja osaaminen kasvaa	Säätiö ei onnistu viestimään Tuoteväylä-palvelusta riittävästi ja Suomesta ei löydy tarpeeksi lupaavia ideoita	3	3	Tuoteväylä-tiimeille ei tule 1000 laadukasta ideaa arvioitavaksi ja tiimien jäsenet eivät ole motivoituneita toimintaan	Säätiö panostaa erityisesti alueelliseen viestintään. / Alueen asiamies
Tuoteväylä-tiimit tunnistavat kaikki kansainvälistä markkinapotentiaalia omaavat ideat Suomesta.	Tuoteväylä-tiimien liiketoiminta-osaaminen ei ole tarpeeksi hyvä	3	3	Osa lupaavista ideoista jää tunnistamatta ja ilman kehittämistä eivätkä jalostu liiketoiminnaksi	Tuoteväylä-tiimeihin valitaan osaavia jäseniä ja heitä koulutetaan tarpeen mukaan / Alueen asiamies, Kehitysjohdaja



TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ  
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET  
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

TEM/2298/00.03.01.02/2012

## **Työ- ja elinkeinoministeriön ja Matkailun edistämiskeskuksen tulossopimus vuodelle 2013**

Tulossopimus 30.11.2012  
Täydennysosa 8.1.2013

## **Työ- ja elinkeinoministeriön ja Matkailun edistämiskeskuksen tulossopimus vuodelle 2013**

### **1. Yleistä**

Matkailun edistämiskeskuksen (MEK) toimintaa ohjaa TEM konsernistrategia (30.8.2011) ja sen mukaiset tavoitelinjaukset sekä Elinkeino- ja innovaatio-osaston tulostavoitteet vuosille 2013–2015 (7.5.2012). MEK toteuttaa osana TEM -konsernia konsernitason linjauksia sekä vastaa osaltaan niiden toimeenpanosta yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Vuonna 2010 päivitetty Suomen matkailustrategia vuoteen 2020 ohjaa MEKin toimintaa. Sen linjausten mukaan MEKin päätavoitteena on koordinoida matkailumaakuvan vahvistumista. MEK on strategian keskeinen toteuttajataho.

Työ- ja elinkeinoministeriö ja Matkailun edistämiskeskus ovat sopineet seuraavista tulostavoitteista vuodelle 2013.

### **2. Vaikuttavuus**

#### **2.1 Konsernistrategian tavoitelinjaukset**

TEM- konsernistrategia ottaa huomioon sekä hallitusohjelman että toimintaympäristön muutosten vaatimukset työ- ja elinkeinopolitiikalle. Tavoitelinjaukset määrittelevät ne toimenpidealueet, jotka ovat erityisen tarpeellisia työ- ja elinkeinopolitiikan tavoitteiden saavuttamiseksi.

Matkailun edistämiskeskuksen substanssitoimintaa koskevat erityisesti konsernistrategian TL1 sekä EIO:n tulostavoitteet EI01 ja EI02.

TL 1: Edistämme korkean lisäarvon uutta, kasvavaa ja vientiin suuntautuvaa yritystoimintaa  
EIO 1.1. Yritys- ja innovaatiopolitiikan toimenpiteet kohdistuvat uudistuviin ja kasvuhakuisiin yrityksiin  
EIO1.3. Pk-yritysten kansainvälistymisvalmiudet paranevat

EIO2: Yritysten vienti ja kansainvälistyminen lisääntyvät ja kansainvälistynyt yritystoiminta monipuolistuu

**Tavoitelinjaus 1/1.1.** Yritys- ja innovaatiopolitiikan toimenpiteet kohdistuvat uudistuviin ja kasvuhakuisiin yrityksiin

Matkailun edistämiskeskus osallistuu Team Finland - toimintamallin toimeenpanoon yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa toimintamallin periaatteiden mukaisesti. MEK huolehtii sen toteutumisesta tarkoituksemukaisella tavalla, erityisesti matkailumaakuvamarkkinoinnin osalta sekä varmistaa ulkomaan edustajaverkoston yhteistyön muiden kohdemaan Team Finland-edustajien kanssa.

MEK osallistuu vuonna 2013 TEM toimialapalveluiden Matkailun toimialaraportin kansainvälistymiskatsauksen laadintaan.

Yhteistyössä yritysten kanssa tehdyt moninaiset markkinointitoimenpiteet sekä kesäaktiiviteettien ja kulttuurimatkailuun liittyvien katto-ohjelmien tuottamien että talvi- ja hyvinvointimatkailuun kehittämisen myötä syntyneiden erilaisten työkalujen kautta matkailuyritysten kansainvälistymisvalmiudet paranevat.

## 2.2 Muu vaikuttavuus

MEK edistää toiminnoillaan matkailuelinkeinon elinkeinopoliittista asemaa kotimaassa, jotta yhteiskunnallinen päätöksenteko tukisi osaltaan toimialan myönteistä kehitystä nykyistäkin vankemmin, etenkin markkinoinnin puolella.

Alla esitetyt vaikuttavuusmittarit kuvaavat matkailun valtakunnallista kokonaiskehitystä, joihin MEKin toimenpiteillä on vain osittainen vaikutus. Kasvuluvut on saatu päivitetystä matkailustrategiasta, jossa on asetettu tavoitteeksi ulkomaalaisten yöpyvien matkailijoiden (international arrivals) määrän kasvavan vuoden 2009 toteutuneesta 3,4 miljoonasta kävijästä 5,1 miljoonaan vuoteen 2020.

	<b>toteuma 2011</b>	<b>arvio 2012</b>	<b>tavoite 2013</b>
Ulkomaisesta matkailusta saatavat tulot (ilman kuljetustuloja, milj. euroa) <sup>1</sup>	2 768	2 870	2 956
Ulkomaisesta matkailusta saatavat tulot (ml. kuljetustulot, milj. euroa) <sup>1</sup>	3 885	4 028	4 150
Rekisteröidyt ulkomaiset yöpymiset (1000 vrk) <sup>1</sup>	5 507	5 710	5 880
Rekisteröimättömät ulkomaiset yöpymiset (1000 vrk) <sup>1</sup>	24 552	25 534	26 555
Suomeen saapuvat yöpyvät matkailijat (milj. henkilöä) <sup>1</sup>	4 192	4 347	4 477
Suomen markkinaosuus Pohjoismaihin saapuvasta matkailusta (%) <sup>2</sup>	16,5 %	16,6 %	16,7 %

<sup>1</sup>Tilastokeskus

<sup>2</sup>TourismDecisionMetrics

### 3. Toiminnan tuloksellisuus

#### 3.1. Laadunhallinta

Vuonna 2013 MEK toteuttaa EFQM –mallin mukaista toiminnan laadunkehittämistyötä oman toimintansa kehittämisen tueksi ja edistämiseksi.

	<b>toteuma 2011</b>	<b>toteuma 2012</b>	<b>tavoite 2013</b>
Ulkoinen asiakastytyväisyys (sidosryhmät) *	3,1	3,2	3,3
Tutkimustoiminta* markkinatiedon analysointi ja välittäminen	3,5	3,75	3,9
Tuotekehitystoiminta* MEKin tuotekehitystoiminnan hyödyllisyys	3,2	3,2	3,4
Markkinointi toimenpiteet* Tyytyväisyys markkinointitoimenpiteisiin kokonaisuutena	3,1	3,1	3,4
Ulkoisten edustajien toiminta* Visit Finland –edustajille annettu arvosana	3,2	3,7	3,8

\*Lähde: *Addvalue palvelukuva –tutkimus*

#### 3.2. Toiminnallinen tehokkuus

##### 3.2.1. Taloudellisuus

MEKin markkinoinnista vähintään 50 % tulee suuntautua matkailumaakuvan edistämiseen. Tulossopimuksella seurataan määrärahojen käytön kehittymistä.

<b>Määrärahan jakautuminen tehtävittäin, %</b>	<b>toteuma 2011</b>	<b>arvio 2012</b>	<b>tavoite 2013</b>
Matkailumaakuvan markkinointi	53	57	57
Matkailumaakuvaa tukeva tuotemarkkinointi	38	32	33
Tuotekehityksen ja tuotteistamisen edistäminen	5	4	4
Markkinatiedon hankinta ja välittäminen	3	7	6
<b>Markkinointipanostukset €/saapuva matkailija</b>	-	0,69	0,65

##### Kustannusvastaavuudet

MEK toteuttaa messuosallistumiset ja tuotemarkkinointikampanjat aktiivisesti yhdessä yritysten kanssa, yritysrahoitusosuuden tavoitteen ollessa 50 %. Kustannusvastaavuuksia tarkennetaan vuoden 2014 tulosneuvotteluissa, kun asetusta MEKin maksullisista suoritteista vuoden 2013 syksyllä muutetaan. Liitteenä (liite 1) on kustannusvastaavuuslaskelma vuosilta 2011 ja 2012. Vuoden 2013 kustannusvastaavuus tulee olemaan samalla tasolla.

### 3.2.2. Maakuvamarkkinointi

Matkailun edistämiskeskuksen tärkein tehtävä on Suomen matkailumaakuvan edistäminen ulkomailla. Tavoitteena on edistää yhtenäistä, omaleimaista ja vetovoimaista matkailumaaprofiilia, joka tukee matkailutuotteiden viestintää ja myyntiä. Matkailu-Suomen tunnettuutta lisätään erityisesti modernien humanistien (RISC Monitor – tutkimus) keskuudessa.

Vuonna 2013 jatketaan syksyllä 2012 aloitetun rullaavaan markkinointisuunnitelman uudistustyötä.

Vuonna 2013 MEK toteuttaa kaksi matkailumaakuva-markkinointikampanjaa - Ranskassa ja Italiassa. Tavoitteena on, että kokonaishuomioarvon tulee olla *vähintään 10 % modernien humanistien keskuudessa Ranskassa ja Italiassa kampanjan jälkimitauksella mitattuna.*

MEK on mukana vuonna 2011–2014 toteutettavassa Lapin imagohankkeessa yhteensä 900 000 eurolla. Kampanjan kokonaisarvo on 5,8 milj. euroa.

### 3.2.3. Taktiset tuotemarkkinointikampanjat

Vuonna 2013 otetaan käyttöön uusi taktisen markkinoinnin malli, missä halutaan tarjota partnereille mahdollisimman suoraviivainen hyöty ja kuluttajille lyhyt polku tuotteeseen.

Vuonna 2013 toteutetaan taktisia kampanjoita Saksassa (Go Cottage, Lakeland, Cultural Beat ja Wild & Free), Italiassa ja Ranskassa (imagokampanjoiden yhteydessä), Venäjällä (sosiaalisen median kampanja “500 bloggaajaa Suomeen” ja Outdoors Finland kampanja) sekä Kiinassa (Peking & Chongqing, Shanghai, Hong Kong & Guangzhou). Intiassa ja USAssa toteutetaan yhteispohjoismainen (STI Inc:n) kuluttajakampanja, joka ajoittuu “Nordic Cool Festival” Kennedy Centerin tapahtuman yhteyteen. Outdoors Finland -hanke osallistuu Venäjän, Saksan ja Ranskan kampanjoihin.

Tuotemarkkinointikampanjoissa partnerirahoitusta tavoitellaan vähintään saman verran kuin on MEKin oma panostus.

### 3.2.4. PR & media

MEK järjestää kansainväliselle medialle tutustumismatkoja, joiden seurauksena julkaistaan houkuttelevia artikkeleita ja ohjelmia kuluttajille. Tavoitteena on lisätä Suomen tunnettuutta matkailukohteena ja lisätä positiivista Suomi-kuvaa kansainvälisen median kautta.

Vuonna 2013 tavoitteena on järjestää viisi kansainvälistä ryhmämatkaa, joille osallistuu lehdistöä ja bloggaajia eri maista. Lisäksi järjestetään yksittäisiä tutustumismatkoja TV-ryhmille, lehdistölle ja online -medialle. Tavoite on saada Suomeen 130 eri median toimittajia.

Muutamissa MEKin kohdemaissa järjestetään PR-tilaisuuksia medialle ja kuluttajille.

Visit Finland palvelee toimittajia sekä verkkosivujensa että mynewsdesk- uutispalvelun kautta. Lisäksi MEKillä on kattava PR-verkosto niillä markkinoilla missä MEK toimii.

### 3.2.5. On line –mediat

Visit Finland haluaa inspiroida Suomesta kiinnostuneet ja yhteisöllistää Suomeen rakastuneet sosiaalisten palvelujen avulla. Tavoitteena on kasvattaa Suomen tunnettuutta ja haluttavuutta matkailumaana valitussa kohderyhmässä ja valituilla markkinoilla sekä ohjata kiinnostuneet tutustumaan laadukkaaseen sisältöön VisitFinland.comissa. Tätä tukevat seuraavat 2013 toteutettavat uudet toimenpiteet

- Kiinassa perustetaan tili Sina Weibo -palveluun
- Japanissa avataan japaninkielinen Facebook-sivu

	<b>toteuma 2011</b>	<b>arvio 2012</b>	<b>tavoite 2013</b>
<b>On line -mediat</b>			
www.visitfinland.com, kävijää/kk, vuonna 2013 kävijää/4 vkoa*	99 895	103 000	100 000*
<b>Viipymä VF-sivustolla min/kävijä</b>	-	<b>3</b>	<b>3</b>
I wish I was in Finland -Facebook, fania	61 600	135 000	170 000
OurFinland-twitter, seuraajaa	4 000	6 000	8 000

MEKillä on oma mediapankki, jonka tavoitteena on varmistaa laadullisesti korkeatasoinen kuva- ja markkinointimateriaali matkailu-Suomesta. Matkailuelinkeinon ja median edustajat Suomessa ja ulkomailla voivat hyödyntää mediapankkia markkinoissaan Suomea matkailumaana. Lisäksi Visit Finland-kanavat löytyvät Youtubesta, Flickr:stä ja Pinterestistä.

### 3.2.6 Myyninedistämistoimenpiteet

Vuonna 2013 järjestetään Suomeen 6–8 kansainvälistä matkanjärjestäjien tutustumismatkaa sekä 1–2 tutustumismatkaa Pohjoismaihin matkaohjelmia tekeville ja myyville incoming -toimistoille.

Ensisijaisesti uusille ulkomaisille ostajille järjestetään tutustumismatkoja Suomeen. Tavoite on 370 ostajaa.

MEK järjestää myös networking ja myyntitilaisuuksia, joihin osallistuvat suomalaiset myyjät ja ulkomaiset ostajat.

Lisäksi uutena kanavana Saksassa toteutetaan Visit Finland Sales Run, joka tavoittaa uusia matkanjärjestäjiä ja alan kontakteja ja USAssa jatketaan vuonna 2012 aloitettua 3-vuotista, yhteispohjoismaista “Scandinavian Partnership Program”.

### 3.3. Muut toiminnalliset tavoitteet

	<b>toteuma 2011</b>	<b>arvio 2012</b>	<b>tavoite 2013</b>
Meeting industry			
Kansainvälisten kongressien määrä Suomessa	417	420	410
Suomessa vierailneiden kongressivieraiden määrä	59 000	60 000	62000
Laatutonnivalmennus			
Laatutonnivalmennuksen läpikäyneet organisaatiot	773	830	880



Finland Convention Bureau kutsuu kongressien ja yritystapahtumien järjestäjiä tutustumismatkoille Suomeen, osallistuu messuihin ja järjestää workshoppeja uusien kongressien saamiseksi Suomeen.

MEKin kampanjoissa edellytetään, että mukana olevat yritykset ovat mukana Laatutonnissa tai jossain muussa yleisessä laatujärjestelmässä.

MEK jalkauttaa aktiivisesti sekä Modernit humanistit - kohderyhmätutkimuksen että muiden tutkimusten tulokset alueille ja yrityksille.

Vuonna 2013 on suunniteltu toteutettavan seuraavat tutkimukset:

- Kongressitutkimus liittyen delegaatteihin ja kongressijärjestäjiin. Tutkimukset teetetään kolmen vuoden välein.
- Kohderyhmätutkimus kiinalaisista matkailijoista
- Matkailijakäyttäytymisen muutokseen liittyvä skenaariotutkimus

Suunnitellaan lopetettavan Rajahaastattelututkimuksen korvaavat tiedonkeruutavat.

Vuoteen 2013 ulottuvat teemakohtaiset kehittämisstrategiat päivitetään vuosille 2014-2017.

MEK osallistuu teemakohtaisten katto-ohjelmien (OutdoorsFinland ja CultureFinland) hallinointiin ja ohjaukseen. Näiden lisäksi MEK edistää talvimatkailun ja hyvinvointimatkailun tuotekehitystä.

## **Konsernin erityisteemat**

### **Tietohallinto**

Matkailun edistämiskeskus noudattaa ministeriön tietohallintastrategian (19.6.2012) linjauksia ja periaatteita toiminnassaan ja palveluja kehittäessään.

#### 4. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

	toteuma 2011	toteuma 2012	tavoite 2013
Henkilötyövuosien kehitys htv	31,5 <sup>2</sup>	31,6 (ennuste)	33
Henkinen, fyysinen, sosiaalinen ja eettinen työkyky			
• työyhteisön avoimuus asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa	2,74	3,06	3,1
• työn innostavuus ja työssä koettu työn ilo	3,87	3,29	3,5
• sairauspoissaolopäivät / htv	7,2	5,5 (arvio)	5,5
• lyhytaikaiset (1-3 pvää) sairauspoissaolotapaukset /htv	3,3	3,5 (arvio)	3,5
Työnantajan kilpailukyky paranee <sup>1</sup>			
• sisäinen työnantajakuva	3,2	3,29	3,4
• kokonaistyötyytyväisyys	3,5	3,4	3,7
Osaamisen kehittyminen ja uudistuminen <sup>1</sup>			
• Tulos- ja kehitys-keskustelujen toimivuus osaamisen kehittämisessä	3,43	3,29	3,3
• Esimiesten ja johdon asettamat mahdollisuudet uudistua työssä	3,61	4,00	4,1
Innostava johtaminen ja esimiestyö <sup>1</sup>			
• Johdon toiminta esimerkkinä ja suunnannäyttäjänä	3,00	3,12	3,2
• Töiden yleinen organisointi työyhteisössä	3,22	3,00	3,2

<sup>1</sup>Lähde VMBaro

<sup>2</sup>Sis. erillisrahoituksella 0,96 htv

#### 5. Resurssit

Vuoden 2013 valtion talousarviossa on MEKin menomomentille myönnetty nettomäärärahaa 10 097 000 euroa. Henkilötyövuosia on 33. Mikäli määrärahoihin tulee merkittäviä muutoksia, käydään tätä tulossopimusta koskevat tarkentavat neuvottelut.

Toiminnan tulot ja menot 1 000 €	toteutuma 2011	varsinainen TA 2012	HE esitys 2013	TTS 2014
<b>Bruttomenot</b>	13 036	10 870	10 747	11 254
<b>Bruttotulot</b>	1 103	555	650	1 200
<b>Nettomenot</b>	11 933	10 315	10 097	10 054

## 6. Raportointi

Tulossopimuksen budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa sekä puolivuotisto- teumaa syksyn tulosneuvottelujen yhteydessä. Raportointi tulostavoitteiden toteumista tapahtuu kaksi kertaa vuodessa Valtion tulostietojärjestelmään Netraan 30.6. tilanteesta 30.8. ja 31.12. tilanteesta 15.3. mennessä. Tavoitelinjausten alaisten tulostavoitteiden raportointi tapahtuu myös Netraan 30.6. tilanteesta 30.8. ja 31.12. tilanteesta mahdollisuuksien mukaan 31.1. mennessä.

Helsinki 30.11.2012

TEM:n puolesta

Petri Peltonen  
ylijohtaja

Nina Vesterinen  
erityisasiantuntija

MEKin puolesta

Heikki Vesa  
johtokunnan puheenjohtaja

Jaakko Lehtonen  
ylijohtaja

## LIITE 1

**MAKSULLISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA**

(1000 euro)

<b>TUOTOT</b>	<b>2012 ARVIO</b>	<b>2011 TOT.</b>
Maksullisen toiminnan tuotot		
Maksullisen toiminnan myyntituotot	289	791
Maksullisen toiminnan muut tuotot		
<b>Tuotot yhteensä</b>	<b>289</b>	<b>791</b>
<b>KOKONAISKUSTANNUKSET</b>		
Erilliskustannukset		
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	4
- henkilöstökustannukset	42	74
- vuokrat	1	0
- palvelujen ostot	181	706
- muut erilliskustannukset	18	31
<b>Erilliskustannukset yhteensä</b>	<b>242</b>	<b>815</b>
<b>Käyttäjäämä</b>	<b>47</b>	<b>-25</b>
Osuus yhteiskustannuksista		
- tukitoimintojen kustannukset	4	120
- poistot	12	39
- korot	1	2
- muut yhteiskustannukset		
<b>Osuus yhteiskustannuksista yhteensä</b>	<b>17</b>	<b>161</b>
<b>Kokonaiskustannukset yhteensä</b>	<b>259</b>	<b>976</b>
<b>Kustannusvastaavuus (tuotot-kustannukset)</b>	<b>30</b>	<b>-185</b>

Suuri ero vuosien 2011 ja 2012 välillä johtuu kirjauskäytännön muutoksesta, joka otettiin käyttöön vuoden 2012 alusta.

Messut käsitellään vuoden 2012 alusta yhteisrahoitteisena toimintana.

Vuoden 2012 arvio on laskettu lokakuun lopun tilanteesta ja tulee vielä tarkentumaan tilinpäätökseen.

**YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUSLASKELMA****(1000 euro)**

<b>TUOTOT</b>	<b>2012 ARVIO</b>	<b>2011 TOT.</b>
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus		
EU:lta saatu rahoitus		
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus		
Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	345	321
<b>Tuotot yhteensä</b>	<b>345</b>	<b>321</b>
<b>KUSTANNUKSET</b>		
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset		
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	10	3
- henkilöstökustannukset	129	126
- vuokrat	2	4
- palvelujen ostot	860	822
- muut erilliskustannukset	22	15
<b>Erilliskustannukset yhteensä</b>	<b>1024</b>	<b>970</b>
<b>Käyttäjäämä</b>	<b>-679</b>	<b>-649</b>
Yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannusosuus		
- tukitoimintojen kustannukset	237	213
- poistot	52	46
- korot	3	2
- muut yhteiskustannukset		
<b>Osuus yhteiskustannuksista yhteensä</b>	<b>292</b>	<b>261</b>
<b>Kokonaiskustannukset yhteensä</b>	<b>1 316</b>	<b>1231</b>
<b>Omarahoitusosuus (tuotot-kustannukset)</b>	<b>-971</b>	<b>-910</b>
<b>Omarahoitusosuus, %</b>	<b>74 %</b>	<b>74 %</b>

Vuoden 2012 arvio on laskettu lokakuun lopun tilanteesta ja tulee vielä tarkentumaan tilinpäätökseen.

TEM/2298/00.03.01.02/2012

**TÄYDENNYSOSA: Työ- ja elinkeinoministeriön ja Matkailun edistämiskeskuksen tulossopimus 2013**

Eduskunta on myöntänyt MEKin menomomentille nettomäärärahaa 11 097 000 euroa 21.12.2012 hyväksytyssä vuoden 2013 talousarviossa.

Lisäys 1 000 000 euroa (siirtomääräraha 2 v) kohdennetaan Venäjältä suuntautuvan matkailun edistämiseen ja sitä koskevan kaksivuotisen hankkeen toteuttamiseen. Tavoitteena on toteuttaa Moskovassa ja valituissa Venäjän kasvukeskuksissa lisämäärärahan avulla markkinointia, joka kohdistuu kahteen tuoteryhmään: talvimatkailuun sekä hyvinvointimatkailuun.

Hyvinvointimatkailu nostetaan uutena tuoteryhmänä erityisen tuotekehittelyn kohteeksi. Tavoitteena on vähintään 20 suomalaispartnerin osallistuminen markkinointitoimenpiteisiin. Talvimatkailun markkinointitoimenpiteiden osalta mittareina käytetään kampanjan kokonaishuomioarvoa, jonka tulee ylittää vähintään 10 % valitun kohderyhmän keskuudessa päämarkkina-alueilla. Yhteensä markkinointitoimenpiteisiin tavoitellaan vuosina 2013 – 14 vähintään 300 000 euron suuruista partnerirahoitusta suomalaisilta ja/tai venäläisiltä yhteistyökumppaneilta.

Lisämäärärahan avulla suoritettujen markkinointitoimenpiteiden avulla matkailu Suomeen Venäjältä kasvaa vuosien 2013 – 14 aikana nopeammin kuin venäläisten ulkomaanmatkailu keskimäärin.

Helsinki 8.1.2013

TEM:n puolesta

MEKin puolesta

Petri Peltonen  
ylijohtaja

Heikki Vesa  
johtokunnan puheenjohtaja

Nina Vesterinen  
erityisasiantuntija

Jaakko Lehtonen  
ylijohtaja



TULOSSOPIMUS  
27.11.2012

TEM/1276/00.03.01.02/2012

## TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN JA SUOMEN STANDARDISOIMISLIITTO SFS ry:n VÄLILINEN TULOSSOPIMUS VUODELLE 2013

### 1. Yleistä

#### 1.1 Suomen standardisoimisliiton toiminnan tarkoitus ja toiminta-ajatus

Suomen Standardisoimisliitto SFS on elinkeinoelämälle ja julkishallinnolle palveluja tuottava järjestö, joka:

- luo edellytykset standardisointiin osallistumiselle
- tiedottaa standardeista ja standardisoinnista
- on vaikutuskanava kansalliseen ja kansainväliseen standardisointiin
- vastaa standardien saatavuudesta
- markkinoi ja myy standardeja ja niihin perustuvia tuotteita ja palveluita.

SFS:n toiminta-ajatus tämän tehtävän hoitamiseksi on:

- SFS parantaa yhteiskunnan ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä tarjoamalla yrityksille ja muille sidosryhmille mahdollisuuden osallistua ja vaikuttaa kansalliseen ja kansainväliseen standardisointiin.
- SFS edistää standardien käyttöä.

#### 1.2 SFS:n visio

SFS:n visiona on:

- Suomessa on tehokas ja yhdenmukaisesti toimiva standardisointijärjestelmä.
- Olennot tahot osallistuvat standardisointiin ja hyödyntävät standardeja.

- Suomi on aktiivinen vaikuttaja eurooppalaisessa ja kansainvälisessä standardisoinnissa.
- SFS toimii vahvana teknisen yhteistyön foorumina omilla vastuualueillaan.

### 1.3 Valtionrahoituksella hoidettavat tehtävät

Standardisoinnin valtionrahoituksen peruslähtökohtana Suomessa on ollut, että kukin sidosryhmä rahoittaa osallistumisensa ja erityistarpeensa itse. Valtio rahoittaa standardisointia lähinnä tukemalla standardisoinnin perusrakenteita sekä avustamalla taloudellisesti SFS:n toimialayhteisöjen osallistumista eurooppalaiseen ja kansainväliseen standardisointiin. Valtaosa sekä SFS:n että toimialayhteisöjen työstä rahoitetaan muin keinoin – esimerkiksi standardien myyntituloilla, komiteamaksuilla sekä ennen kaikkea standardisointityöhön osallistuvien tahojen antamalla työpanoksella.

SFS osallistuu osaltaan työ- ja elinkeinoministeriön teknologia- ja innovaatiopolitiikan toimeenpanoon.

SFS hoitaa myös WTO-tiedotuskeskusta TEMin kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti. Vuoden 2013 aikana selvitetään vastuunjako standardeihin ja toisaalta teknisiin määräyksiin liittyvien tehtävien osalta.

### 1.4 Toiminnan kytkentä hallituksen ja ministeriön strategisiin linjauksiin

Sekä lyhyen että pitkän tähtäyksen tulostavoitteita linjataan TEMin ja SFS:n yhteistyönä ottaen huomioon seuraavat linjaukset:

- TEM:n konsernitason strategiat ja tavoitelinjaukset, SFS noudattaa toiminnassaan soveltuvilta osin ministeriön teknologia- ja innovaatiopolitiikan linjauksia.
- EU:n standardisointipoliittiset linjaukset: Yleisenä ohjenuorana on EU:n neuvoston päätöslauselma 28.10.1999 sekä sitä seuranneet päätelmät, joista viimeisimpänä innovaatiopoliittiset päätelmät 25.9.2008 ja komission Action Plan heinäkuulta 2011.
- Komission tiedonanto (strateginen visio vuoteen 2020).
- SFS:n ja sen sidosryhmien linjaukset sekä kansainvälisten standardisointijärjestöjen strategiat.

Toimeenpanosta käydään tarvittaessa ministeriön ja SFS:n kesken tarkentavia keskusteluja sekä arvioidaan valtionrahoituksen toimialayhteisöjen avustusta koskevia kriteerejä.



## 2. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

TEM asettaa Suomen Standardisoimisliitto SFS ry:lle seuraavat taulukossa esitetyt vaikuttavuustavoitteet vuodelle 2013.

SFS:n ja sen yhteistyökumppaneiden toiminnan tuloksena saatavia yhteiskunnallisia vaikutuksia arvioidaan ja mitataan alla olevassa taulukossa esitetyillä mittareilla.

VAIKUTTAVUUS	MITTARI
Standardisointi edesauttaa taloudellista kasvua ja hyvinvointia	Useat kansainväliset tutkimukset
Standardeja hyödynnetään EU:n lainsäädännön ja politiikkojen apuvälineinä	Mandatoitujen standardien lukumäärä
Standardisointi tukee uusien teknologioiden ja markkinoiden kehittymistä ja kaupallistamista osana laaja-alaista innovaatiopolitiikkaa	Työkohteiden lukumäärä uusilla alueilla
Kaupan tekniset esteet madaltuvat ja avoin kilpailu markkinoilla lisääntyy	Standardikokoelman kasvu ja arvio kattavuudesta ja vaikuttavuudesta
Tuotteiden terveellisyys, turvallisuus ja ekologisuus paranevat	Standardikokoelman kasvu ja arvio kattavuudesta ja vaikuttavuudesta
Tuotteiden ja järjestelmien yhteensopivuus ja vaihdettavuus paranevat (TAE 2013)	Standardikokoelman kasvu ja arvio kattavuudesta ja vaikuttavuudesta

## 3. Vuoden 2013 toiminnallinen tuloksellisuus

### 3.1 Standardisoinnin infrastruktuuri on kansainväliset mitat täyttävä

#### 3.1.1 Kansainväliseen toimintaan osallistuminen (CEN, ISO)

SFS vastaa osaltaan Suomen kansainvälisten veloitteiden täyttymisestä (ml. EU:n parlamentin ja neuvoston standardisointiasetus, CENin ja ISON jäsenilleen asettamat veloitteet) sekä suomalaisten näkökantojen esilletuomisesta.

#### 3.1.2 Keskusjärjestötehtävät

SFS vastaa siitä, että Suomessa on tarpeita vastaava standardikanta.

Yhteistyö sidosryhmien (jäsenet, toimialayhteisöt ja viranomaiset) kanssa on tehokasta ja tuloksellista.

#### 3.1.3 Standardisoinnin tietojärjestelmien kehittäminen ja ylläpito

SFS huolehtii siitä, että toiminnan edellyttämät tietojärjestelmät ovat toimivat ja ajanmukaiset.

### 3.1.4 SFS edistää tiedottamalla standardisointia ja standardien hyödyntämistä

Standardisointia ja sen hyödyntämistä edistävää tiedotusta edistetään tehokkaasti eri tiedotuskanavia käyttäen.

### 3.1.5 WTO-tiedotuskeskus ja kirjasto täyttävät kansainväliset vaatimukset ja asiakastarpeet

WTO-tiedotuskeskus toimii tehokkaasti asiakkaiden tarpeen mukaisesti.

SFS ylläpitää (<http://www.sfs.fi/julkaisut/newapproach>) luetteloa New Approach -direktiiveihin liittyvistä kansallisista harmonisoiduista standardeista. Sivuilta on linkki EU:n komission ylläpitämään harmonisoitujen standardien luetteloon.

Vuoden 2013 aikana selvitetään työjako standardeihin ja toisaalta teknisiin määräyksiin liittyvien WTO-tehtävien osalta.

Kirjaston palvelut vastaavat käyttäjien tarpeita.

### 3.1.6 Innovaatio-organisaatioiden tietoisuuden lisääminen standardisoinnista

Saatetaan eri innovaatiotoimintaa tukevat organisaatiot (mm. Tekes, VTT) aikaisempaa paremmin tietoisiksi standardisoinnin merkityksestä ja mahdollisuuksien mukaan pyritään integroimaan standardisoinnin huomioonottaminen näiden prosesseihin, erityisesti vuoden 2013 aikana käynnistyvän Horizon 2020 – ohjelman osalta.

### 3.2 Toimialayhteisöjen avustaminen on tehokasta ja tuloksellista

Toimialayhteisöjen työn tuloksellisuutta seurataan vuosiraporttien avulla. Kokoiskohtaiset matkaraportit ovat myös saatavilla. Nykyisiä kriteerejä sovelletaan käyttöön tehokkaasti.

Selvitetään yhteistyössä TEMin kanssa tarve uudistaa toimialayhteisöavustusten jakokriteerit.

### 3.3 TEM:n hallinnonalan standardisoinniprojektit hoidetaan tavoitteellisesti ja tehokkaasti.

SFS vastaa toimialayhteisönä seuraavien TEM:n hallinnonalan standardien laadinnasta:

- mittayksiköt,
- akkreditointi-, sertifiointi-, tarkastus- ja testaustoiminnalle asetettavat vaatimukset,
- lastenhoitotarvikkeet ja lelut sekä kuluttajansuojaan liittyvät standardit ja

- tutkimus-, tuotekehitys- ja innovaatio toimintaan liittyvä standardisointi.

### 3.4 Tietotekniikan standardisointi

Tietotekniikan standardisointi hoidetaan tätä varten perustetun ohjausryhmän linjausten mukaisesti.

### 3.5 Tunnusluvut (SFS:stä riippuvien osien)

Tuloseurannassa käytetään seuraavia tunnuslukuja:

- standardien läpimenoajat, joiden tulee olla alle 3 kk ja
- EN-standardien implementointiaste 6 kk:n määräajan sisällä (ta-voite on 100%).

Lisäksi seurataan vahvistettujen standardien määrää, WTO-tiedotuskeskuksen saamien notifi kaatioiden määrää (vrt. kohta 3.1.5).

## 4. Rahoitus

Vuoden 2013 talousarvioesityksessä SFS:lle on alustavasti tarkoitus osoittaa määrä-raha, joka TEM:n pääluokan osalta on 1,50 milj. €.

Määrärahan alustava jakautuminen käyttökohteittain on seuraava:

1.	Standardisoinnin infrastruktuuri - kansainvälinen toiminta, jäsenmaksut kansainvälisille järjestöille - kansallisen standardisoinnin keskusorganisaation tehtävät - kansallisen ja kansainvälisen standardisointitietojärjestelmän kehittäminen - tiedottaminen - WTO-tietokeskus ja kirjasto - innovaatio-organisaatioiden tietoisuuden lisääminen standardisoinnista	720.000,-
2.	Projektikohtainen rahoitus kansainvälisten standardien laadintaan (Toimialayhteisöavustukset)	500.000,-
3.	Projektikohtainen rahoitus TEM:n hallinnonalan standardien laadintaan - Mittayksiköt	30.000,-

	<ul style="list-style-type: none"><li>- Akkreditointi-, sertifiointi-, tarkastus- ja testaustoiminnalle asetettavat vaatimukset</li><li>- Lastenhoitotarvikkeet ja lelut sekä muu kuluttajansuojaan liittyvä standardisointi</li><li>- Tutkimus- tuotekehitys ja innovaatiotoimintaan liittyvä standardisointi</li></ul>	
4.	Tietotekniikan standardisointi	250.000,-
	Yhteensä	1.500.000,-

## 5. Raportointi

SFS raportoi vuoden 2013 tavoitteiden toteutumisesta työ- ja elinkeinoministeriölle 15.3.2014 mennessä. Ministeriö antaa raportin perusteella SFS:lle sekä kirjallisen että suullisen palautteen vuoden 2013 tavoitteiden saavuttamisesta.

Mikäli eduskunnan vahvistama vuoden 2013 talousarvio ja sen pohjalta tehty ao. momentin määrärahajako eroaa huomattavasti esitetystä, käydään tulosneuvottelut tarvittavin osin uudelleen.

Työ- ja elinkeinoministeriössä 27.11.2012

Työ- ja elinkeinoministeriön puolesta

Suomen Standardisoimisliitto SFS ry:n  
puolesta

Tomi Lounema

Kimmo Saarinen

Kaupallinen neuvos

Hallituksen puheenjohtaja

Matti Alasalmi

Pekka Järvinen

Ylitarkastaja

Toimitusjohtaja



## Tulossopimus

TEM/2273/00.03.01.02/2012

KTK/168/00.01-04/2012

### Työ- ja elinkeinoministeriön ja Kuluttajatutkimuskeskuksen välinen tulossopimus vuodelle 2013

#### 1. Yleistä

##### 1.1. Visio ja toiminta-ajatus

Kuluttajatutkimuskeskus (KTK) vaikuttaa tutkimuksellaan yhteiskunnalliseen päätöksentekoon ja kehitykseen sekä kuluttajien elämään. KTK:n tavoitteena on olla arvostettu toimija, jonka osaamiselle on kysyntää.

KTK:n strategisina tavoitteina on jatkaa luottamuksellisten suhteiden rakentamista tutkimuksen hyödyntäjiin ja parantaa kykyä reagoida nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Talouden näkökulmasta tavoitteina on varmistaa riittävä rahoitus ja yhteisrahoitteisten hankkeiden kustannusvas- taavuuden parantaminen. Lisäksi toimintaa kehitetään siten, että tutkimuksen toteutus ja rahoitus on läpinäkyvää ja suunnitelmallista.

KTK:n asemaa ollaan järjestämässä uudelleen osana valtion tutkimuslaitosten kokonaisuudistusta. Tutkimuskeskus sitoutuu toimimaan valtion tutkimuslaitosuudistuslinjausten mukaisesti

##### 1.2. Toiminnan kytkentä hallinnonalan strategiaan linjauksiin

KTK:n suuntaa ja kehittää toimintaansa kuluttajapoliittisen ohjelman ja työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) konsernistategian mukaisesti..

Vuoden 2013 aikana KTK ottaa käyttöön uudistetun strategiansa ja uudistaa tutkimus- ja julkaisuohjelmansa. Uuden ohjelman valmistelussa KTK ottaa huomioon hallitusohjelman tavoitteet sekä keskeisten yhteistyötahojen strategiset linjaukset.

Tutkimusta kehitetään yhteistyössä TEM:n ja Kilpailu- ja kuluttajaviraston kanssa.

#### 2. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

KTK:n yhteiskunnallinen vaikuttavuus perustuu laitoksen kyvyille ennakoida uusia yhteiskuntaan vaikuttavia ilmiöitä ja sen myötä vaihtoehtoisia tapoja ratkaista kulutukseen liittyviä haasteita. Kulutus- tutkimuksen vaikuttavuus perustuu seuraaville elementeille:

- innovatiivinen ja ennakoiva tutkimus- ja kehittämistoiminta
- kuluttajien kuuleminen sekä heidän näkemystensä välittäminen päätöksentekoon ja kehittämiseen
- politiikkatoimenpiteiden arviointi
- yhteistyö eri toimijatahojen, tieteenalojen ja tutkimuslaitosten kanssa

202787

- tutkimustiedon ja asiantuntemuksen välittäminen eri medioiden kautta julkiseen keskusteluun.

Tutkimusta ja asiantuntemusta suunnataan vahvasti kuluttajapoliittisen ohjelman painoalueille sekä työ- ja elinkeinoministeriön strategiaan painopisteisiin poistaa rakenteellisia kilpailun esteitä (TL 4), edistää kysyntä- ja käyttäjälähtöistä innovaatiotoimintaa (TL 1) sekä lisätä energiatehokkuutta ja energiaomavaraisuutta (TL 3).

KTK osallistuu asiantuntijana EU:n komission kuluttajamarkkinoiden tulostaulujen kehittämiseen sekä aineistojen hyödyntämiseen yhteistyössä TEM:n ja Kilpailu- ja kuluttajaviraston kanssa.

KTK:n toiminnan vaikuttavuutta ja laatua arvioidaan sillä, kuinka hyvin tuotettu tieto ja palvelut vaikuttavat kulutusta koskevaan suunnitteluun, päätöksentekoon, lainsäädännön valmisteluun ja toimeenpanoon. Välillisesti toiminnan vaikuttavuutta kuvaavat erilaisten tuotosten määrä- ja laatu tiedot, kuten vertaisarvioitujen julkaisujen määrät, asiantuntemuksen kysyntä esiintymisiin, työryhmiin ja paneelieihin (ks. luku 3.1).

### 3. Toiminnallinen tuloksellisuus

#### 3.1 Tuotokset ja laadunhallinta

	2010 toteuma	2011 toteuma	2012 tavoite	2013 tavoite
<b>Tuotokset</b>				
Julkaisut (kirjalliset tuotokset), kpl	105	115	100	100
Vertaisarvioidut julkaisut, kpl	28	20	15	25
Esitelmät eri foorumeilla, kpl	139	173	110	110
Tieteelliset esitelmät, kpl	48	57	30	50
<b>Laadunhallinta</b>				
Sidosryhmäkysely	-	-	kyllä	ei
- palvelumielikuva (1-5)	-	-	3	-
- yhteistyö (1-5)	-	-	3	-
- kuinka hyvin täyttäneet odotukset (1 - 5)	-	-	3	-
Laadunarviointi, käyttö kyllä/ei		-	kyllä	kyllä

#### 3.2 Toiminnallinen tehokkuus

<b>3.2.1 taloudellisuus</b>	2010 toteuma	2011 toteuma	2012 tavoite	2013 tavoite
Tutkimustoiminta kokonaiskustannuksista, %	94	94	> 90	> 90
Tietopalvelu kokonaiskustannuksista, %	6	6	< 10	< 10
Kokonaiskustannukset, 1 000 euroa	3 086	3 074	3 250	3 663
<b>3.2.2 tuottavuus</b>	2010 toteuma	2011 toteuma	2012 tavoite	2013 tavoite
Suoritemäärä (ind)/htv	247	261	250	280
Ulkaisen tulorahoituksen onnistuneisuus, tulot % menoista	28	37	30	30
Verkkojulkaiseminen, vain sähköisesti julkaistut		90	90	100

KTK- julkaisut, % KTK-julkaisuista

<b>3.2.3 Maksullisen toiminnan tulos sekä kannattavuus ja yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus</b>	2010 toteuma	2011 toteuma	2012 tavoite	2013 tavoite
Maksullisen toiminnan tuotot, euroa	20 083	120 220	20 000	20 000
Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus, %	46	51	48	48

### 3.3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

HENKILÖSTÖN HYVINVOINTI PARANEE	2011 toteuma	2012 tavoite	2013 tavoite
Työtyytyväisyysindeksi (1-5)	3,4	3,5	3,5
Johtaminen (1-5, VM baro)	3,4	3,0	3,5
Sairauspoissaolopäivät/htv	9,8	<5	<5
Lyhytaikaiset (1-3) sairauspoissaolojen määrä/htv	2,2	2,3	2,3

Inhimillisen pääoman kehittämiseksi asetetaan seuraavat tulostavoitteet:

INHIMILLINEN PÄÄOMA (VM baro)	2011 toteuma	2012 tavoite	2013 tavoite
Johdon toiminta esimerkkinä ja suunnannäyttäjänä (1-5)	2.88	3.0	3.2
Töiden yleinen organisointi työyhteisössä (1-5)	3.13	3.0	3.2
Tulos- ja kehityskeskustelujen toimivuus osaamisen kehittämisessä (1-5)	2.97	3.0	3.2
Esimiesten ja johdon asettamat mahdollisuudet uudistaa työssä (1-5)	3.13	3.0	3.2
Työyhteisön avoimuus asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa (1-5)	3.19	3.0	3.3
Työn innostavuus ja työssä koettu ilo (1-5)	3.38	3.4	3.5
Sairauspoissaolojen väheneminen (työpäivää/htv)	-5.5	-4.9	0

Vuosille 2012 - 2015 ajoittuvan vaikuttavuus- ja tulokellisuusohjelman tavoite täyttyy, kun pitäydään edeltäneen tuottavuusohjelman mukaisissa henkilöstöresursseissa (35 htv:tä vastaavat henki-



löstömenot vuonna 2015). KTK pitäytyy rekrytoinnissa mahdollisuuksien mukaan määräaikaisiin rekrytointeihin.

#### 4. Resurssit

Valtion vuoden 2013 talousarviossa KTK:n nettobudjetoiduksi toimintamäärärahaksi päätettiin 2 213 000 euroa ja tuloiksi 1 100 000 euroa. Määrärahassa on vuoteen 2012 verrattuna 90 000 euron korotus. Siihen sisältyy keskustason sopimuskorotuksia palkkoihin 97 000 euroa ja yhteishankinnoista johtuvaa vähennystä 7 000 euroa.

Taloussuunnitelmassa 2013 KTK varautuu toiminnan kasvun tuomiin henkilöstökulujen lisääntymiseen ja muihin välttämättömiin kuluihin. Rahoitukseen KTK käyttää siirtomäärärahaa noin 250 000 euroa. Vuodelle 2013 on saatu jo useita rahoituspäätöksiä, ja talousarvioehdotuksen tulorahoitustavoite tultaneen ylittämään 100 000 eurolla.

#### Taloussuunnitelma 2013

	euroa	%	rahoituspohja %
Henkilöstökulut	2 760 000	75	
Toimitilavuokrakulut	235 000	6	
Palvelujen ostokulut	458 000	13	
Muut kulut	210 000	6	
<b>Bruttomenot</b>	<b>3 663 000</b>	<b>100</b>	<b>100</b>
Maksullisen toiminnan tulot	20 000	2	
Muut tuotot	1 180 000	98	
<b>Bruttotulot</b>	<b>1 200 000</b>	<b>100</b>	<b>33</b>
Nettokäyttöarvio	2 463 000		
Siirty määrärahaa 2012 (arvio)	750 000		
<b>TAE 2013</b>	<b>2 213 000</b>		<b>60</b>
<b>Siirtomäärärahan käyttö 2013</b>	<b>250 000</b>		<b>7</b>
Siirty määrärahaa 2014 (arvio)	500 000		

#### 5. Muut asiat

KTK:n siirtyessä pois työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalta pyritään varmistamaan henkilöstön osaaminen ja työhyvinvointi. Strategisena tavoitteena on se, että henkilöstö säilyttää työpaikkansa vähintään entisin ehdoin.

## 6. Raportointi

KTK raportoi tulostavoitteiden toteutumisesta ajalta 1.1.2013 - 30.6.2013 elokuun 2013 loppuun mennessä. Koko vuoden tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan 15.3.2014 mennessä. Tavoitelinjausten mukaisten tulostavoitteiden raportoinnista raportoidaan myöhemmin annettavan ohjeen mukaisesti.

Helsingissä tammikuun pnä 2013

Työ- ja elinkeinoministeriön  
puolesta

Kuluttajatutkimuskeskuksen  
puolesta

Pekka Timonen  
Ylijohtaja

Päivi Hentunen  
Johtokunnan puheenjohtaja

Eeva-Liisa Koltta-Sarkanen  
Neuvotteleva virkamies

Päivi Timonen  
Johtaja



Sopimus

TEM/234/00.03.01.02/2013

28.1.2013

## Työ- ja elinkeinoministeriön ja Kilpailu- ja kuluttajaviraston välinen tulossopimus vuodelle 2013

### 1 YLEISTÄ

Kilpailu- ja kuluttajavirasto on aloittanut toimintansa 1.1.2013. Se on muodostettu yhdistämällä aiemmat Kilpailuvirasto ja Kuluttajavirasto. Näiden lakisääteiset tehtävät säilyvät entisellään, mutta tavoitteena on synergian avulla lisätä kilpailu- ja kuluttaja-asioiden yhteiskunnallista painoarvoa ja tehostaa hallintoa.

Virastoa johtaa pääjohtaja. Lisäksi virastossa on kilpailuasioiden vastuualueen ylijohdaja ja kuluttaja-asioiden vastuualueen ylijohdaja. Kuluttaja-asioiden vastuualueen ylijohdaja toimii kuluttaja-asiamiehenä. Kuluttaja-asiamiehen lakisääteiset tehtävät ja toimivalta eivät muutu aiemmassa.

Ensimmäisen toimintavuoden keskeisiä tehtäviä on saattaa loppuun yhdistymisprosessi organisaation eri tasoilla ja toiminnan vakiinnuttaminen – mm. yhteisten verkkopalvelujen ja toimitilojen suunnittelu ja toteutus. Synergiaetuja saavutetaan, kun luodaan toimintatavat ja rakenteet, joilla monipuolinen asiantuntemus saadaan koko organisaation käyttöön ja sitä voidaan hyödyntää ristiin kilpailu- ja kuluttaja-asioissa. Lisäksi virasto edistää markkinoiden toimivuutta kummankin politiikkalohkon keinoin. Synergiaetujen täysimääräinen hyödyntäminen edellyttää strategiatyötä, joka aloitetaan alkukevästä 2013.

#### 1.1 Toiminta-ajatus

Uuden viraston toimialaan kuuluvat kilpailu- ja kuluttajapolitiikan toteuttaminen, markkinoiden toimivuuden varmistaminen, kilpailulain ja EU:n kilpailusääntöjen täytäntöönpano sekä kuluttajan taloudellisen ja oikeudellisen aseman turvaaminen. Tavoitteena on terveet ja toimivat markkinat, joilla yritykset ja muut taloudellisen toiminnan harjoittajat toimivat vastuullisesti ja ottavat huomioon myös kuluttajien edut. Toiminta-ajatus täsmentyy vuoden 2013 strategiatyön aikana.

#### 1.2 Kytkeä TEMin konsernistrategiaan, tavoitelinjauksiin ja substanssistrategioihin

Kilpailu- ja kuluttajaviraston toiminta tukee työ- ja elinkeinoministeriön konsernistrategian tavoitelinjauksia 1 ja 4:

- Poistamme rakenteellisia kilpailun esteitä (TL 4), jolle on asetettu hallinnonalan yhteiset tulostavoitteet:

- Kaupan keskittymisestä aiheutuvat haitat vähenevät (tavoitelinjaus 4.1)
- Julkisten toimijoiden liiketoiminta muuttuu kilpailuneutraaliksi (tavoitelinjaus 4.2)
- Harmaa talous supistuu (tavoitelinjaus 4.3)
- Edistämme korkean arvonlisän uutta, kasvavaa ja vientiin suuntautuvaa yritystoimintaa (TL 1)

Lisäksi viraston toimintaa ohjaavat kaksi valtioneuvoston substanssistrategiaa:

- Terveen kilpailun edistämishjelma (2012 - 2015) ja
- Kuluttajapoliittinen ohjelma (2012 – 2015)

## 2 VAIKUTTAVUUS

Kilpailu- ja kuluttajavirasto edistää markkinoiden toimivuutta. Tavoitteena on terveen ja toimivan kilpailun turvaaminen ja talouden tehokkuuden lisääminen sekä yksityisessä että julkisessa toiminnassa ja kuluttajien valintamahdollisuuksien turvaaminen. Tavoitteena on myös se, että yritykset toimivat vastuullisesti ja että kuluttajat voivat luottaa markkinoiden toimivuuteen ja häiriötilanteiden nopeaan selvittämiseen. Viraston toiminta kohdentuu yhteiskunnallisesti merkittäviin asioihin ja ongelmiin.

TEM on asettanut Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintaa koskevat pitkän aikavälin tavoitteet.

Vaikuttavuustavoitteita ovat:

- Kuluttajapoliittisen ohjelman ja terveen kilpailun edistämishjelman toteuttaminen
- Markkinoita koskevat ilmiöt nousevat monipuolisen analysoinnin ja kannanottojen keskiöön
- Kuluttaja-asiamiehen roolin merkittävyys säilyy

### Työ- ja elinkeinoministeriön konsernistrategiaan kytkeytyviä vaikuttavuustavoitteita

- Kiellettyjen kilpailunrajoitusten paljastaminen tehostaa markkinoiden toimivuutta parantaa talouden uudistumiskykyä ja luo lisää arvoa asiakkaiden ja kuluttajien rahoille. Vuoden 2013 aikana resursseja suunnataan erityisesti kartellien vastaisen työhön osana vuonna 2012 aloitettua harmaan talouden torjuntaohjelmaa (TL 4.3).
- Virasto valmistautuu päivittäistavarakauppaa koskevan kilpailulain muutoksen voimaantuloon ja lain tultua voimaan ryhtyy sen toimeenpanoon. Elinkeinoharjoittajille annetaan neuvontaa pykälän soveltamiskäytännöistä (TL 4.1). Selvitys alkutuottajien asemasta elintarvikeketjussa valmistuu vuonna 2013.
- Virasto valmistautuu kilpailuneutraliteettia koskeviin säädösmuutoksiin ja ryhtyy muutosten voimaantulon jälkeen niiden toimeenpanoon ja antaa neuvontaa säädöksen soveltamisesta (TL 4.2). Virasto osallistuu julkisten hyvinvointipalvelujen uudistuskehitystä koskevaan keskusteluun ja seuraa markkinoiden ja kilpailun soveltamista uudistuksissa. Erityistä huomiota kiinnitetään kuluttajien valintamahdollisuuksien ja preferenssien toteutumisen edistämiseen.
- Viraston toimenpiteillä pyritään edistämään kuluttajien asemaa ja mahdollisuutta liikkuvuuteen (TL 4) EU:n kuluttajamarkkinoiden tulostaulun mukaan ongelmallisilla toimialoilla.

## Terveen kilpailun edistämishjelma

- Terveen kilpailun edistämishjelman toteutumista tuetaan kilpailuvalvonnan keinoin. Vuoden 2014 loppuun mennessä tehdään selvitys terveen kilpailun edistämishjelman vaikutuksista.

## Kuluttajapoliittinen ohjelma

- Kohdistetaan toimenpiteitä ohjelman mukaisesti kuluttajan aseman turvaamiseen rahoitus- ja viestintäpalvelujen käyttäjinä sekä digitaalisessa toimintaympäristössä. Ohjelman toteutumista seurataan TEMissä ja ohjelman ohjausryhmässä.
- Avustetaan ministeriötä kuluttaja-asiamiehen nykyisen keinovalikoiman toimivuutta ja uudistamistarpeita koskevilla selvityksillä sekä valmismatkaliikkeiden vakuusjärjestelmän uudistamiseen liittyvässä selvityksessä.

## 3 TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

### 3.1. Tuotokset ja laadunhallinta

Suoritteet, julkishyödykkeet, palvelukyky ja laatu

Koko virasto	Toteuma 2010	Toteuma 2011	Tavoite 2012	Tavoite 2013
<b>Sidosryhmäkysely</b>	-	-	-	kyllä
— Palvelumielikuva (1—5)	-	-	-	-
— Yhteistyö (1—5)	-	-	-	-
— Kuinka hyvin täyttänyt odotukset (1—5)	-	-	-	-
<b>CAF- laatujärjestelmän mukainen arviointi</b> (arviointi toteutetaan joka toinen vuosi)	-	-	-	kyllä
<b>Kuluttajilla ja elinkeinonharjoittajilla on käytettävissään sisällöltään ajankohtaiset, helppokäyttöiset ja itsepalveluna sujuvasti toimivat verkkopalvelut</b>				
— Verkkopalvelujen käyntimäärä / kk	-	-	-	155000
<b>Verkkopalvelujen asiakastytyväisyys kasvaa</b>				
— Verkkopalvelujen asiakastytyväisyys (1-5)	-	-	-	>4,2

Kilpailuasiat	Toteuma 2010	Toteuma 2011	Tavoite 2012	Tavoite 2013
<b>Käsittelyajat pysyvät kohtuullisina</b> (kilpailuasiat)				
— Yli 3 vuotta käsittelyssä olleet kotimaiset kilpailunrajoitustapaukset (lkm)	19	16	< 15	0
— Ratkaisupyyntöjen käsittelyajat (mediaani, pv)				
o Vaikuttavuusluokka 1 (vaativin)	1729	388	< 730	< 600
o Vaikuttavuusluokka 2	737	461	< 630	< 500
o Vaikuttavuusluokka 3	26	28	< 30	< 30

<b>Päätökset ovat sisällöltään oikeita ja laadukkaita</b>				
— Sidosryhmien arvio (1—5)	3,8	4,0	>3,9	>4,0
<b>Uskottavan "hard core" -kartellien vastaisen politiikan vahvistaminen (TL 4.3)</b>				
— Sidosryhmien arvio (1—5)	3,8	4,0	>3,8	>4,0
— Seuraamusmaksuesitysten määrä merkittävisä (I-II -luokka) asioissa	1	1	>1	>1
<b>Yrityskauppa- ja valvonnalla estetään tehokkaasti keskittymien kilpailu-ongelmat (TL 4)</b>				
— Sidosryhmien arvio (1—5)	3,5	3,6	>3,7	>3,7
<b>Vaikutetaan markkinoiden avaamiseen ja tasapuolisten kilpailuolosuhteiden aikaansaamiseen (TL 4.2)</b>				
— Sidosryhmien arvio (1—5)	3,2	3,3	>3,3	>3,4
<b>Puututaan keskittyneillä markkinoilla kilpailun vastaiseen koordinaatioon ja kilpailijoiden poissuljentaan (TL 4)</b>				
— Sidosryhmien arvio (1—5)	3,3	3,3	>3,3	>3,5
— Merkittävien (I-II -luokka) ratkaistujen tapaus-ten määrä, joissa rajoitus on poistunut	13	15	10	10

Kuluttaja-asiat	Toteuma 2010	Toteuma 2011	Tavoite 2012	Tavoite 2013
<b>Kuluttajavalvonta on tehokasta ja ongelmia ennalta ehkäisevää</b>				
— Kuluttaja-asiamiehen ala- ja aihekohtaisten hankkeiden onnistuminen, itsearviointi (1-5)	4,25	4,45	>4,0	>4,5
— Päätettyjen ja saapuneiden kuluttajaoikeudellisten valvontailmoitusten välinen suhde (%)	127	110	>100	>100
— Vakuuksien riittävyys valmismatkaliikkeiden konkurssitapauksissa (%)	100	100	100	100
— Valmismatkaliikevalvonnan vakuuspäätösten laatuindeksi (ind) <sup>1</sup>	1,26	1,26	0,95- 1,05	1,0-1,1
— Valmismatkaliikkeiden rekisteröintihakemusten käsittelyaika (pv)	-	5,7	7	7
<b>Kuluttajan asema turvataan ETA-alueen rajat ylittävässä kaupassa opastamalla kuluttajia ja tarjoamalla tukea yksittäisissä riitatapauksissa</b>				
— Komission suoritusarvio EKK -hankkeen toiminnasta	above avg	erin- omainen	hyvä	hyvä

<sup>1</sup> Vakuuspäätösten laatuindeksi kuvaa sitä miten hyvin yrityksille ennakoon asetetut vakuudet vastaavat yritysten myynnin mukaista todellisia vakuustarvetta. Laatuindeksin ollessa > 1, on ylivakuutta ja < 1 alivakuutta.

**Viraston ohjaus tukee alue- ja paikallishallinnon tehtävien tehokasta hoitamista**

— Järjestetyn koulutuksen asiakastytyväisyys	4,0	4,0	>3,5	>3,5
<b>Parannetaan ja tehostetaan prosesseja tietojärjestelmähankkeen avulla</b>				
— Kuluttajahallinnon yhteinen tietopankki (KUTI) –hankkeen eteneminen <sup>2</sup>	-	-	Kilpailutus tehty ja testaus aloitettu	Perussovellus otettu käyttöön

### 3.2 Toiminnallinen tehokkuus

#### Taloudellisuus ja tuottavuus

**Virastoa johdetaan taloudellisesti ja tehokkaasti.**

**Resurssit kohdentuvat lisääntyvästi substanssitoimintoihin.**

— Tukitoimintojen henkilötyövuosien osuus pienenee vuoden 2014 loppuun mennessä

Henkilötyövuosien jakautuminen toiminnoittain	Toteuma 2010	Toteuma 2011	Tavoite 2012	Tavoite 2013 <sup>3</sup>
Markkinoiden toimivuuden edistäminen	-	-	-	23
Kilpailuvalvonta	-	-	-	55
Kuluttajaoikeudellinen valvonta ja taloudelliset hyvitukset	-	-	-	26
Kuluttajainformaatio	-	-	-	12
Alue- ja paikallishallinnon ohjaus	-	-	-	9
Hallintopalvelut <sup>4</sup>	-	-	-	22,5
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>144,2</b>	<b>138,7</b>	<b>150</b>	<b>147,5<sup>5</sup></b>

#### Kannattavuus ja kustannusvastaavuus

Tuottavuus, tehokkuus ja kustannusvastaavuudet	Toteuma 2010	Toteuma 2011	Tavoite 2012	Tavoite 2013
— Kokonaistuottavuuden muutos (%) (Tilastokeskus)	-	-	-	-
— Kuluttaja –lehden kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen (%)	91	90	94	100
— Valmismatkaliikerekisterin maksullisten suoritteiden kustannusvastaavuus (%)	59	75	100	100

<sup>2</sup> KUTI -hankkeen vaiheistus. Vuosi 2013: tietokannan käyttöönotto valvontailmoitusten käsittelyssä (käyttäjäsovellusten, raportointi- ja heräteosion käyttöönotto). Vuosi 2014: E-neuvojan käyttöönotto.

<sup>3</sup> Henkilötyövuosien jakautuminen toiminnoittain on laskennallinen arvio ja ei sisällä olettamuksia vuoden 2013 aikana laadittavan strategian vaikutuksista työajan kohdentumiseen.

<sup>4</sup> Hallintopalvelut = asiakirja-, tieto-, talous- ja henkilöstöhallinto sekä muut hallintopalvelut

<sup>5</sup> Harmaan talouden torjumisen lisäresurssien osuus 7 henkilötyövuotta

#### 4. HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

	Toteuma 2010	Toteuma 2011	Tavoite 2012	Tavoite 2013
<b>Henkilötyövuosien kehitys (htv)</b>	144,2	138,7	150	147,5
<b>Henkilöstön hyvinvointi paranee</b>				
— sairauspoissaolopäivät/htv	-	-	-	< 9,0
— lyhytaikaiset (1-3 pv) sairauspoissaolotapaukset/htv	-	-	-	< 2,6
— työtyytyväisyysindeksi (1-5, naiset/miehet, VM-baro)	-	-	-	3,5/3,5
— johtaminen (1-5, VM-baro)	-	-	-	3,7

Inhimillisen pääoman kehittämisalueille asetetaan seuraavat tulostavoitteet:

Inhimillisen pääoman kehittämisen ta- voitteet	Toteuma 2010	Toteuma 2011	Tavoite 2012	Tavoite 2013
<b>Innostavan johtamisen ja esimiestyön kehittäminen</b>				
— Johdon toiminta esimerkkinä ja suunnan näyttäjänä (1-5, VM-baro)	-	-	-	3,4
— Töiden yleinen organisointi työyhteisössä (1-5, VM-baro)	-	-	-	3,3
<b>Osaamisen kehittäminen ja uudistami- nen</b>				
— Tulos- ja kehityskeskusteluiden toimivuus osaamisen kehittämisessä (1-5, VM-baro)	-	-	-	3,3
— Esimiesten ja johdon asettamat mahdollisuudet uudistua työssä (1-5, VM-baro)	-	-	-	3,5
<b>Henkisen, fyysisen, sosiaalisen ja eetti- sen työkyvyn vahvistaminen</b>				
— Työyhteisön avoimuus asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa (VM- baro, 1-5)	-	-	-	3,3
— Työn innostavuus ja työssä koettu ilo (VM-baro, 1-5)	-	-	-	3,6
— Sairauspoissaolojen väheneminen (pv/htv)	-	-	-	< 9,0

#### 5. RESURSSIT

Valtion vuoden 2013 talousarviossa Kilpailu- ja kuluttajavirastolle on myönnetty nettomäärärahaa 10 959 000 euroa, josta Kuluttaja –lehden hinnan alentamiseen saa käyttää enintään 100 000 euroa. Henkilö- ja määräraharesursseihin voi tulla muutoksia Kuluttajalehden tulevaisuutta koskevien ratkaisujen myötä.



## 6. MUUT ASIAT

Kilpailu- ja kuluttajavirasto toteuttaa kevään 2013 aikana vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmaan (VaTu) kuuluvan ydintoimintoanalyysin ja hyödyntää sen tuloksia toiminnan suunnittelu- ja kehittämisessä. Lisäksi virasto tekee suunnitelman inhimillisen pääoman kehittämiseksi, joka on myös osa VaTu-hanketta.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston toiminnassa otetaan huomioon konsernin yhtenäiset toimintatavat, joita ohjaavat asiakkuus-, palvelu- ja tietohallintostrategioiden linjaukset. Kehittämis- ja sähköistämishankkeissa noudatetaan konsernille vahvistettuja periaatteita.

## 7. RAPORTOINTI

Kilpailu- ja kuluttajavirasto raportoi työ- ja elinkeinoministeriölle ministeriön ohjeistuksen mukaisesti hallinnonalan tavoitelinjauksiin kytkettyjen tavoitteiden toteutumisesta ja kaikkien tulostavoitteiden toteutumisesta ajalta 1.1. - 30.6.2013. Vuoden 2013 tilinpäätökseen sisältyvä toimintakertomus toimitetaan ministeriölle viimeistään maaliskuun 15 päivänä vuonna 2014. Virasto kiinnittää raportoinnissaan erityistä huomiota virastouudistuksen toteutumista koskeviin asioihin.

Työ- ja elinkeinoministeriössä 28.1.2013

Työ- ja elinkeinoministeriön puolesta

Kilpailu- ja kuluttajaviraston puolesta

Pekka Timonen  
ylijohtaja

Juhani Jokinen  
pääjohtaja

Tapio Laamanen  
kaupallinen neuvos

Veli-Matti Pulli  
hallintojohtaja



PÄIVITETTY  
TULOSSOPIMUS

4.12.2012

TEM/3065/00.03.01.02/2011

**TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN JA MITTATEKNIIKAN KESKUKSEN VÄLINEN  
TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2012–2015**

1 Yleistä

Tulossopimus on laadittu vuosille 2012–2015. Mittatekniikan keskus (MIKES) ja työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) käyvät vuosittain tarkistusneuvottelut, jolloin lähtökohtina ovat resurssista sopiminen, toiminnallisten tulostavoitteiden tavoitetasojen tarkistus ja muut erilliskysymykset. Tarkistusneuvottelujen tuloksista laaditaan vuosittain päivitetty sopimus.

1.1 MIKESin toiminta-ajatus ja visio

Toiminta-ajatus:

MIKES on tutkimus- ja asiantuntijakeskus, joka varmistaa kansainvälisesti hyväksytyt SI-mittayksiköt ja tuottaa pätevyydenarviointipalvelut elinkeinoelämän ja julkisen sektorin käyttöön sekä tuottaa niitä tukevaa tutkimusta.

Visio:

Metrologia ja akkreditointi ovat laajalti käytettyjä ja parantavat Suomen kilpailukykyä ja yhteiskunnan toimivuutta.

1.2 Toiminnan kytkentä työ- ja elinkeinoministeriön strategisiin linjauksiin

MIKESin toimintaa suunnataan ja kehitetään TEM:n konsernistrategian, innovaatio-osaston tavoitteet vuosille 2012–2016 -asiakirjan ja EIO:lle (elinkeino- ja innovaatio-osasto) asetetut tulostavoitteet vuosille 2013–2015 -asiakirjan mukaisesti. TEM:n konsernistrategian tavoitelinjaukset ovat politiikan painopisteitä ja niissä määritellään ne toimenpidealueet, jotka ovat erityisen tarpeellisia ja ajankohtaisia työ- ja elinkeinopolitiikan tavoitteiden saavuttamiseksi tällä hallituskaudella. Innovaatio-osaston tavoitteet vuosille 2012–2016 -asiakirjaan on koottu linjaukset hallitusohjelmasta, kansallisesta innovaatiostrategiasta ja tutkimus- ja innovaationeuvoston linjauksista sekä hallitusohjelmaan perustuvasta TEM:n konsernistrategiasta ja vuoden 2012 talousarvioesityksestä. EIO:lle asetetut tulostavoitteet vuosille 2013–2015 -asiakirjassa asetetut tulostavoitteet ohjaavat elinkeino- ja innovaatiopolitiikan toimeenpanoa elinkeino- ja innovaatio-osastolla sekä osaston ohjaamissa virastoissa ja laitoksissa. Asiakirjassa tulostavoitteet on jaettu kahteen ryhmään eli konsernistrategian tavoitelinjauksista johdettuihin tulostavoitteisiin ja tarkemmin EIO:n poliittikka-alueita koskevista elinkeino- ja innovaatiopolitiikan linjauksista johdettuihin tulostavoitteisiin. MIKES toteuttaa toiminnassaan näihin linjauksiin perustuvia tehtäviä joko suoraan tai välillisesti.

## 2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

TEM on asettanut toimialalleen hallituskauden mittaiset konsernistrategian mukaiset yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet<sup>1</sup>. MIKESin toiminnan yhteiskunnallinen vaikuttavuus ilmenee tavoitelinjauksien 1:n ja tavoitelinjauksien 4:n alaan kuuluvassa toiminnassa. Muissa tavoitelinjauksissa mainittuja asiakokonaisuuksia MIKESin toiminta edistää välillisesti eikä MIKESin toiminnan vaikuttavuutta ole mahdollista tältä osin mittareiden avulla yksiselitteisesti osoittaa.

Konsernin tavoitelinjauksien toteuttamiseksi TEM on asettanut elinkeino- ja innovaatiopolitiikan tulosalueelle talousarvioesityksen valmisteluun liittyen konsernistrategian tavoitelinjauksista ja muista tulosalueen strategioista johdetut yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuodelle 2013. MIKESin toiminta kytkeytyy suoraan tai välillisesti seuraaviin tavoitteisiin:

- Innovaatiotoiminta lisääntyy ja sen hyödyntäminen elinkeinoelämässä ja julkisella sektorilla kasvaa.
- Kansainvälisesti vetovoimaiset innovaatiokeskittymät vahvistuvat.

### Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

	2010 toteuma	2011 toteuma	2012 välitavoite	2013 välitavoite	2014 välitavoite	2015 tavoite
<b>MIKESin toiminta ja palvelut varmistavat yhteiskunnan ja elinkeinoelämän kilpailukykyä ja teknistä turvallisuutta.</b>						
MIKESin toiminnan vaikutusmekanismi yhteiskuntaan (panos-tuotos-suhde) selvitetään yliopistotutkimuksena.		Selvityshanketta valmistelevia hankkeita Oulun yliopiston ja Measurepolisin kanssa 3 kpl, 1 diplomityö ja 1 väitöskirjan osajulkaisu	Varsinaisen selvityshankkeen käynnistys	Väliraportti	Loppuraportti	Toimenpideehdotukset; mahdollinen strategian ja painopistealueiden tarkistus
MIKES edistää toiminnallaan metrologian ja akkreditoinnin käytön horisontaalista laajentamista eri hallinnonalaloilla (MMM, STM, LVM, YM ja SM).			Valmistelevat keskustelut hallinnonalojen kanssa	Yhteistyön käynnistäminen kahden hallinnonalan kanssa	Yhteistyön käynnistäminen kolmen muun hallinnonalan kanssa	Metrologia ja akkreditointi välineenä valtionhallinnossa ympäristö-, terveys- ja turvallisuusaloilla
MIKES sijoittuu hyvin eurooppalaisten metrologialaitosten joukossa strategisesti keskeisillä alueilla, sija.	5.	5.	5.	5.	5.	5.
<b>Metrologian ja akkreditoinnin palveluja käyttävät asiakkaat ovat kansainvälisillä markkinoilla kilpailukykyisiä.</b>						
Suomi on mukana kaikissa MIKESin toimialan kansainvälisissä sopimuksissa, kyllä /ei.	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä

<sup>1</sup> TL 0 Toteutamme strategiaa seuraavia periaatteita noudattaen:

- syvennämme vuorovaikutusta hallinnon ja sidosryhmien kanssa eri toimien yhdensuuntaistamiseksi
- uudistamme rakenteitamme ja toimintatapojamme jatkuvasti
- keskitymme olennaiseen ja toimimme siinä tehokkaasti

TL 1 Edistämme korkean arvonlisän uutta, kasvavaa ja vientiin suuntautuvaa yritystoimintaa

TL 2 Edistämme työllisyyttä panostamalla erityisesti nuoriin, pitkäaikaistyöttömiin ja työelämän laatuun

TL 3 Lisäämme Suomen energiaomavaraisuutta

TL 4 Poistamme rakenteellisia kilpailun esteitä.

### 3 Toiminnallinen tuloksellisuus

Toiminnallisen tuloksellisuuden mittarit kytkeytyvät konsernistrategian tavoitelinjauksiin 1 ja 4.

#### 3.1 Toiminnallinen tehokkuus

##### Taloudellisuus ja tuottavuus

	2010 toteuma	2011 toteuma	2012 tavoite	2013 tavoite	2014 tavoite	2015 tavoite
<b>Metrologian omatoimisen rahoituksen osuus kasvaa.</b>						
Kotimaisten hankkeiden volyyymi, €	70 000	500 000	500 000	520 000	540 000	610 000
Kajaanin yksikön kalibrointitoiminnan volyyymi, €		110 000	250 000	300 000	330 000	330 000
Suomen osuus eurooppalaisista metrologian alan tutkimushankkeista (EMRP, vuodesta 2013 eteenpäin EMPIR), %-osuus volyyymistä	n/a	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
MIKESin osuus eurooppalaisista metrologian alan tutkimushankkeista (EMRP, vuodesta 2013 eteenpäin EMPIR), %-osuus volyyymistä	3,06	4,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Kajaanin yksikön volyyymi metrologian kokonaisvolyyymistä, %		10	5	5	6	7
<b>Resurssien käyttöä tehostetaan strategisten ja operatiivisten liittoutumien, verkottumien sekä muun yhteistyön avulla.</b>						
Alihankinnan lisääminen akkreditoititöinnässä, alihankinnan osuus akkreditoititöinnästä, %	37	37	38	39	40	42

##### Kannattavuus ja kustannusvastaavuus

	2010 toteuma	2011 toteuma	2012 tavoite	2013 tavoite	2014 tavoite	2015 tavoite
<b>Maksullinen toiminta</b>						
Maksuperustelain mukaisten julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus, %	105	106	100	100	100	100
Maksuperustelain mukaisten markkinasuoritteiden kustannusvastaavuus, %	90	94	110	115	115	115

## 3.2 Tuotokset ja laadunhallinta

Suoritteet ja julkishyödykkeet

	2010 toteuma	2011 toteuma	2012 tavoite	2013 tavoite	2014 tavoite	2015 tavoite
<b>MIKES toimii yli hallinnonalarajojen ja kasvaa verkostojen kautta.</b>						
Kajaanin yksikkö keskittyy CEMIS-yhteistyössä ympäristön mittausten luotettavuuden kehittämiseen, hankkeiden vuosittainen määrä.		4	6	6	7	8
MIKES toimii valituissa SHOKeissa. Tutkimustoiminnan tavoitteena on synnyttää kaupallistettavia ideoita ja tuotteita.	Osakkuus CLEEN Oy:ssä	Hanke- päällikkyy CLEEN Oy:ssä	MIKES on mukana SHOKeissa, joissa tuotetaan mittaus- tuloksia.	• Osakkuus CLEEN Oy:ssä • Ohjelmapäällikkyy CLEEN Oy:ssä • MIKES on mukana 2-3 SHOK- ohjelmassa, joissa tuotetaan mittaustuloksia. Tavoitteena on, että vuoden 2015 loppuun mennessä hanketoiminnan avulla on syntynyt 2 kaupallistettavaa ideaa tai tuotetta yrityksille.		
Metrologiatoiminnan sopimuslaboratoriot, kpl	6	5	5	6	6	6
Akkreditoinnin tekniset tukiverkostot kattavat keskeiset toimialat, sidosryhmäyhteistyön laajuus, tekniset tukiryhmät, kpl.			Tukiverkos- toperiaattei- den luominen	2	3	3
<b>Suomalainen mittaus- ja laatutoiminta on eurooppalaista huipputasoa.</b>						
SI-mittanormaalijärjestelmää ja pätevyysarviointia toteutetaan kansallisten tarpeiden mukaan sekä kansainväliset sopimukset ja normit täyttäen. Metrologian vertailumittauksissa menestyminen asteikolla 1-5.	3	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
MIKES-metrologian antamat kalibrointitodistukset	1 097	1 615	1 700	1 700	1 700	1 700
FINASin arvioimat toimitelimit, lukumäärä	209	208	212	213	215	218

Palvelukyky ja laatu

	2010 toteuma	2011 toteuma	2012 tavoite	2013 tavoite	2014 tavoite	2015 tavoite
<b>Pätevyysdenarviointipalvelujen laajeneva kysyntä tyydytetään, kyllä/ei</b>	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä	kyllä
Asiakastytytvyisyys (1-5)	• Metrologia 4,7 • FINAS 4,4	• Metrologia 4,7 • FINAS 4,2	>4	>4	>4	>4
<b>Sidosryhmäkysely (joka toinen vuosi) (kyllä/ei) (tavoitetasojen määrittely v. 2013)</b>				kyllä		kyllä
<b>Käsittelyajat merkittävimmistä suoritteista</b>						
MIKES-metrologian antamat kalibrointitodistukset			Toimitus- aikaselvitys	-10% toimitus- ajassa	Toimitus- ajassa pysytään samalla tasolla kuin edellisenä vuotena.	-10 % toimitus- ajassa
FINASin arvioimat toimitukset			Toimitus- aikaselvitys	80 % palveluista tavoiteajassa	90 % palveluista tavoiteajassa	95 % palveluista tavoiteajassa
<b>CAF (joka toinen vuosi) kyllä/ei</b>		kyllä		kyllä		kyllä

### 3.3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

#### Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

	2010 toteuma	2011 toteuma	2012 tavoite	2013 tavoite	2014 tavoite	2015 tavoite
<b>Henkilötyövuosien kehitys, htv</b>	71,7	77,9	80	80	80	80
<b>1. Henkilöstön fyysinen hyvinvointi paranee</b>						
-Sairauspoissaolopäivät/htv*	3,7	3,6	<4	<4	<4	<4
-Lyhytaikaiset (1-3 pv) sairauspoissaolotapaukset/htv	0,8	1,06	<0,6	<0,6	<0,6	<0,6
<b>2. Organisaation osaaminen kasvaa liikkuvuutta lisäämällä</b>						
-Organisaation/valtiokonsernin sisäiset henkilökierrot lkm/v ja kansainväliset vaihdot lkm/v	2	3	2	2	3	4
<b>3. Työnantajan kilpailukyky paranee</b>						
-Sisäinen työnantajakuva (1-5)		3,37	3,5	3,5	4	4
-Muun työnantajan kuin valtion palvelukseen siirtyneet pl. eläköitymiset		2	2,5	2,5	2,5	2,5
-Työhakemukset/avoin työpaikka		31	>20	>20	>20	>20
-Kokonaistyöttötytvyisyys (1-5)	3,2	3,4	4	4	4	4
-Työttötytvyisyysindeksi (1-5) naiset/miehet	3,1/3,4	3,2/3,5	4,0/4,0	4,0/4,0	4,0/4,0	4,0/4,0
-Johtaminen (1-5)		3,4	3,5	3,5	4	4
<b>4. Työurien pidentyminen</b>						
-Henkilökohtaisen eläkeiän ylittäneiden / yli 65-vuotiaiden %-osuus 31.12.		1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
<b>5. Tarkoituksenmukainen tapa tehdä työtä</b>						
-Etätöyssä olevat, % (lasketaan vuoden aikana etätöyssä olleiden lkm:stä)	18	17	25	25	30	30

\* Inhimillisen pääoman suunnitelmassa sama tavoite

Inhimillisen pääoman suunnitelma

		2011 toteuma	2012 toteuma	2013 toteuma	2014 toteuma	2015 toteuma
<b>Innostava johtaminen ja esimiestyö</b>	Johdon toiminta esimerkkinä ja suunnannäyttäjänä	2,98	3,5	3,5	3,5	3,5
	Töiden yleinen organisointi työyhteisössä	3,1	3,5	3,5	3,5	3,5
<b>Osaamisen kehittyminen ja uudistuminen</b>	Tulos- ja kehityskeskustelujen toimivuus osaamisen kehittämisessä	Kaikki käyvät kehityskeskustelut	Kaikki käyvät kehityskeskustelut	Kaikki käyvät kehityskeskustelut	Kaikki käyvät kehityskeskustelut	Kaikki käyvät kehityskeskustelut
	Esimiesten ja johdon asettamat mahdollisuudet uudistua työssä	3,47	4	4	4	4
<b>Henkinen, fyysinen, sosiaalinen ja eettinen työkyky</b>	Työyhteisön avoimuus asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa	2,87	3,5	3,5	3,5	3,5
	Työn innostavuus ja työssä koettu työn ilo	3,55	4	4	4	4
	Sairauspoissaolojen väheneminen (työpäivää/htv)	3,6	3	3	3	3

## 4 Resurssit

Voimassa olevan valtiovarainministeriön kehyspäätöksen (21.3.2012) mukainen valtion talousarviorahoitus momentille 32.20.05.:

	2013 kehyspäätös	2014 kehyspäätös	2015 kehyspäätös	2016 kehyspäätös
32.20.05. Mittatekniikan keskuksen toimintamenot	5 978 000	5 979 000	5 979 000	5 979 000

Tavoitteiden saavuttamiseksi valtion vuoden 2013 talousarvioesityksessä MIKESin toimintamenoihin esitetään 5 978 000 euron määrärahaa. Mikäli vuoden 2013 talousarvioesitykseen tulee merkittäviä muutoksia, käydään tätä tulossopimusta tarkentavat neuvottelut valtion vuoden 2013 talousarvion hyväksymisen jälkeen.

Voimassa olevan kehyspäätöksen mukaisesti MIKESin henkilötyövuosimäärä vuosina 2013–2015 on 63,4 henkilötyövuotta, mutta tähän lukuun ei sisälly ulkopuolisella tutkimusrahoituksella palkattuja.

MIKESin arvioitu henkilötyövuosien kehitys vuosina 2012–2015:

	2013 tavoite	2014 tavoite	2015 tavoite
<b>Henkilötyövuosien kehitys</b>	80	80	80
-toimintamenoilla palkatut	38	38	38
-maksullisen palvelutoiminnan tuloilla palkatut	25	25	25
-ulkopuolisella tutkimusrahoituksella palkatut	17	17	17

## 5 Muut asiat

MIKES noudattaa TEM tietohallintostrategian (19.6.2012) linjauksia ja periaatteita toiminnassaan ja palvelujen kehittämisessä.

## 6 Raportointi

Tulossopimuksen budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa sekä puoli-vuotistoteumaa syksyn tulosneuvottelujen yhteydessä. Raportointi tulostavoitteiden toteutumisesta tapahtuu kaksi kertaa vuodessa Valtion tulostietojärjestelmään Netraan 30.6. tilanteesta 30.8. ja 31.12. tilanteesta 15.3. mennessä. Tavoitelinjausten alaisten tulostavoitteiden raportointi tapahtuu myös Netraan 30.6. tilanteesta 30.8. ja 31.12. tilanteesta mahdollisuuksien mukaan 31.1. mennessä.

TEM seuraa MIKESin metrologiatoimintaa johtokunnan ja FINASin akkreditointitoimintaa valtuuskunnan edustajiensa kautta.

Helsingissä 4.12.2012

Työ- ja elinkeinoministeriön puolesta

Mittatekniikan keskuksen puolesta

Sakari Immonen  
osastopäällikön sijainen  
teollisuusneuvos

Kari Knuutila  
johtokunnan puheenjohtaja

Ulla-Maria Wilenius  
ylitarkastaja

Jaakko-Juhani Himberg  
akkreditointiasian valtuuskunnan  
puheenjohtaja

Timo Hirvi  
ylijohtaja





## Tulosopimus

20.11.2012

TEM/2153/00.03.01.02/2012

### Työ- ja elinkeinoministeriön, maa- ja metsätalousministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja ympäristöministeriön sekä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston välinen tulosopimus vuodelle 2013

#### 1 Yleistä

##### 1.1 Tukesin toimiala

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) ehkäisee henkilö-, omaisuus- ja ympäristövahinkoja sekä terveys- ja ympäristöhaittoja ja varmistaa vaatimusten mukaisten tavaroiden ja palveluiden vapaata liikkuvuutta.

Tukes valvoo ja edistää tuotteisiin, palveluihin ja tuotantojärjestelmiin liittyvää turvallisuutta ja vaatimustenmukaisuutta, kuluttaja- ja kemikaaliturvallisuutta sekä kasvinsuojeluaineiden turvallisuutta ja laatua.

Tukesin tehtäväalueet

- 1. Tehtäväalueet, joissa rahoitus TEM:n pääluokassa. Tehtävistä sovitaan tällä tulosopimuksella (lainsäädäntövastuu TEM, jos muu niin esitetty sulkeissa):** sähkölaitteet ja -laitteistot, sähkömagneettinen yhteensopivuus, hissit, kemikaalit (STM, YM), kasvinsuojeluaineet (MMM), biosidit (YM, STM), vaarallisten kemikaalien teollinen käsittely ja varastointi, räjähteet, kaivostoiminta, kemikaalisäiliöt, kaasulaitteet, painelaitteet, jalometallituotteet ja mittauslaitteet, kuluttajakäytössä olevat koneet ja henkilösuojaimet, kosmetiset valmisteet (STM), lelut sekä yleisen kuluttajaturvallisuussääntelyn alalle kuuluvat tavarat ja palvelut. Lisäksi TEM:n osalta energiatehokkuus sekä tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnoille asetettavat vaatimukset. Tukesissa toimii vaarallisia tuotteita koskeva eurooppalaisen Rapex-Gras -ilmoitusjärjestelmän sekä markkinavalvontaa koskevan ICSMS-tietojenvaihtojärjestelmän kansalliset yhteyspisteet.
- 2. Tehtäväalueet, joissa rahoitus ei ole TEM:n pääluokassa. Tehtävistä sovitaan tällä tulosopimuksella (sulkeissa vastuuministeriö):** vaarallisten aineiden rajoittaminen sähkö- ja elektroniikkalaitteissa (YM) sekä akut ja paristot (YM) ja kylmälaitteiden huolto (YM).
- 3. Tehtäväalueet, joista Tukes sopii ao. hallinnonalan kanssa erikseen. Rahoitus tulee ao. hallinnonalalta.**
  - **sisäasiainministeriön** kanssa pelastustoimen laitteiden valvonnasta,
  - **ympäristöministeriön** kanssa CE-merkittyjen rakennustuotteiden markkinavalvonnasta, lämmänvesikattiloiden hyötysuhteen valvonnasta ja ilmastointilaitteiden energiamerkin-

192491

tojen valvonnasta sekä lisäksi YM:n osalta energiatehokkuus sekä tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnoille asetettavat vaatimukset, sekä

- **liikenne- ja viestintäministeriön** hallinnonalalla Liikenteen turvallisuusviraston, Trafikin kanssa kuljetettavien painelaitteiden markkinavalvonnasta ja vaarallisten aineiden kuljetuspakkausten ja -säiliöiden tuotevalvonnasta. Lisäksi LVM:n kanssa sovitaan LVM:n vasuulle kuuluvien rakennustuotteiden markkinavalvonnasta yhteistyössä YM:n kanssa.

Tukes edistää tehtävälueellaan hallitusohjelman keskeisten tavoitteiden toteuttamista. Hallitusohjelman mukaan Tukesin kaivostoiminnan resurssit turvataan lupakäsittelyjen nopeuttamiseksi.

Tukesin toimintaa suunnataan ja kehitetään TEM:n konsernistrategian, MMM:n, STM:n ja YM:n strategioiden sekä kuluttajapoliittisen ohjelman<sup>1</sup> ja kansallisen vaarallisia kemikaaleja koskevan ohjelman<sup>2</sup> mukaisesti.

TEM on antanut koko hallinnonalaan koskevat tavoitelinjaukset<sup>3</sup>. Rakenteellisten kilpailun esteiden poistamista koskevalla tavoitelinjauksella (TL 4) pyritään siihen, ettei tarpeettomasti estetä uusien toimijoiden alalle tulemistä eli näin ollen edistetään kilpailun lisääntymistä. Toisaalta tavoitelinjauksella pyritään harmaan talouden torjuntaan (TL 4.3). Tukesin valvonta- ja viestintätoiminta palvelee omalta osaltaan tämän tavoitelinjauksen toteutumista.

MMM:n yksi strategisista päämääristä on, että eläinten ja kasvien terveys sekä maatalouden tuotantopanosten turvallisuus ja laatu säilyy edelleen hyvänä.

STM:n strategisten linjausten mukaisesti terveyttä edistetään parantamalla elin- ja työympäristön laatua. EU:n uuden kemikaalilainsäädännön toimeenpanolla edistetään markkinoilla olevien kemikaalien turvallisuutta.

YM:n yksi strategisista päämääristä on, että ympäristöriskit hallitaan ja tunnetaan. Kriittinen menestystekijä on, että vaarallisten aineiden aiheuttamat merkittävät ympäristö- ja terveysriskit ovat hallinnassa.

## 2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Tukesin toiminnan vaikuttavuustavoitteena on, että **teknisessä, kemikaali- ja kuluttajaturvallisudessa sekä luotettavuudessa Suomi on parhaiden joukossa Euroopassa 2016.**

Tukes toimii niin, että *turvallisuus- ja ympäristötietoisuus sekä turvalliset toimintatavat lisääntyvät yhteiskunnassa.* Tätä on täsmennetty seuraaviksi tavoitteiksi:

<sup>1</sup> Kuluttajapoliittisessa ohjelmassa vuosille 2012–2015 (TEM 41/2012) erityisesti Tukesia koskevat seuraavat toimenpiteet:

- Kannustetaan ja opastetaan kuluttajia turvallisuushakuisen toimintaan koti- ja vapaa-ajan tapaturmien määrän vähentämiseksi.
- Yrittäjille suunnatuissa neuvontapalveluissa kiinnitetään entistä paremmin huomiota kuluttajakaupan sekä tuotteiden ja palvelujen turvallisuutta koskeviin kysymyksiin.

<sup>2</sup> Kansallinen vaarallisia kemikaaleja koskeva ohjelma on tarkistettavana ja ohjelma on tarkoitettu hyväksyä alkuvuonna 2013.

<sup>3</sup> Tavoitelinjaukset:

1. Edistetään korkean arvonlisän uutta, kasvavaa ja vientiin suuntautuvaa yritystoimintaa.
2. Edistetään työllisyyttä panostamalla erityisesti nuoriin, pitkäaikaistyöttömiin ja työelämän laatuun.
3. Lisätään Suomen energiaomavaraisuutta.
4. Poistetaan rakenteellisia kilpailun esteitä.

- turvallisuusriskien hallinnan puutteista johtuvat henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahingot sekä haitat vähenevät Tukesin toimialoilla,
- yritysten, toiminnanharjoittajien ja kansalaisten toimintatavat tulevat turvallisemmiksi, kaivostoiminta edistää taloudellista, ekologista ja yhteiskunnallisesti kestäväää kehitystä,
- tuotteiden, laitteistojen ja laitosten turvallisuus ja luotettavuus sekä energiatehokkuus paranevat,
- terveydelle ja ympäristölle haitallisimpien kemikaalien riskit on tunnistettu ja ne ovat hallinnassa sekä
- markkinoilla on vain turvallisia kasvinsuojeluaineita ja niitä on riittävästi eri käyttökoh-teisiin.

Tavoitteiden toteutumista seurataan indikaattoreilla. Vaikuttavuustavoitteiden tavoitearvot on esitetty liitteessä 1.

Tukes edistää toiminnallaan sitä, että *säädöstö on ajanmukainen ja toimiva*. Tukes osallistuu lainsäädännön valmisteluun ministeriöiden apuna ja tukee asiantuntemuksellaan toimialan lainsäädännön kehittämistä. Tukes hyödyntää säädösvalmistelussa valvonnasta, sidosryh-mäyhteistyöstä sekä tutkimus- ja selvitystoiminnasta saatuja tietoja.

Laaditaan suunnitelma Tukesin antamien ohjeiden päivittämisestä ottaen huomioon viran-omaisohjeiden hallinnollinen asema sekä lainsäädäntöhankkeiden aikataulu.

### 3 Toiminnallinen tuloksellisuus

#### 3.1 Tuotokset ja laadunhallinta

##### 3.1.1 Suoritteet ja julkishyödykkeet

#### a) Valvonta, toimeenpano ja viestintä on näkyvää, riskiperusteista ja ennaltaehkäise-vää (tukeslähtöinen)

1) Kenttävalvonnan kattavuus on riittävä. Tavoitteena on, että valvonta on riittävän katta-vaa ottaen huomioon kunkin toimialan erityispiirteet ja että toiminnanharjoittajat poista-vat turvallisuuspuutteet ja vaatimustenvastaisuudet omaehtoisesti. Toimialakohtaiset ta-voitteet ovat liitteessä 2.

Kehitetään valvontamenettelyjä siten, että riskiperusteisuus voidaan osoittaa. Kehitetään tuotevalvontaprosessien menettelytapoja niin, että toiminnanharjoittajiin kohdistuva val-vonta on tasapuolista ja yhdenmukaista sekä tehokasta ottaen huomioon sektorilainsäädännön erilaisuus.

2) Toteutetaan suunnitellut valvontatoimenpiteet.

### Valvontakäyntien ja valvontatapausten määrä vv. 2010–2013

Valvontakäynnit/-tapaukset yhteensä	2010 tot	2011 tot	2012 arvio	2013 arvio
Sähkötuotteet (kohteet)	2 659	3 369	2 600	2 600
Mittauslaitteet (kohteet)	655	628	500	500
Sähkölaitteistot ja -urakoitsijat	230	229	225	225
Kemikaali- ja nestekaasulaitokset, räjähdetarastot ja kaivokset (kaivosturvallisuus)	257	257	248	250
Kaivostoiminta <sup>1)</sup>	-	-	150	150
Muut teknologia-alueet yht. <sup>2)</sup>	1 127	744	750	750
Kuluttajaturvallisuus, tavaravalvonta <sup>3)</sup>	322	330	330	330
Kemikaalien markkinavalvontatapaukset	-	250	250	250
Uuden kemikaalilain mukaiset kenttätarkastukset	-	-	-	100
<b>Yhteensä</b>	<b>5 250</b>	<b>5 807</b>	<b>5 053</b>	<b>5 155</b>

1) Valvonta kohdennetaan riskiperusteisesti. 2) Mittauslaitteet, jalometallituotteet, painelaitteet, kaasulaitteet, räjähteet, paineelliset järjestelmät, tarkastustoiminta. 3) Kuluttajaturvallisuuslain nojalla valvottavat tuotteet ml. lelut, kosmetiikka ja kuluttajakäytössä olevat koneet ja henkilösuojaimet.

3) Kehitetään kemikaalituotevalvontaa

Aloitetaan kansallisen kemikaaliohjelman toteutus Tukesin vastuulla olevien suositusten osalta.

Valmistaudutaan kemikaalilain uudistuksen mukaisiin uusien tehtävien vastaanottamiseen (kuntien ja aluehallintovirastojen siirtyvät markkinavalvontatehtävät) sekä kehitetään valvontaviranomaisten välistä yhteistyötä.

Kehitetään tarvittavat menettelyt uuden kemikaalilain mukaista biosidien erityis- ja tuholais- torjuntatutkintoa varten. Kasvinsuojeluaineiden kestävään käyttöön liittyvä koulutusjärjestelmä valmistuu.

Osallistutaan REACH-asetuksen suojalausekkeen käyttöön liittyviin menettelyihin metanolin rajoittamiseksi.

4) Kehitetään malminetsinnän ja kaivostoiminnan lupakäsittelyprosessia. Käsittelyajat lyhenevät.

Tarkastetaan kaikkien kaivosyhtiöiden lupaehdot kaivoslain siirtymäsäännösten toimeenpanemiseksi. Luodaan menettelyt kaivospiirien ja malminetsintälupien vakuuksien määräämiseksi.

Kaivoslain mukaista tietopalvelutehtävää ylläpidetään siten, että TEM:llä ja muilla viranomaisilla on käytössään riittävät tiedot malminetsinnän ja kaivostoiminnan kehittymisestä.

5) Alueellista ja paikallista valvontaa ohjataan ao.<sup>4</sup> ohjelmien ja suunnitelmien mukaisesti. Tähän liittyen Tukes laatii ohjeistusta eri valvonta-alueille.

<sup>4</sup> Kuluttajaturvallisuuslain (myös kosmeettiset aineet ja lelut) perusteella aluehallintovirastot, tulli ja kunnan valvontaviranomaiset; mittauslaitteista annetun lain perusteella aluehallintovirastot; kasvinsuojeluaineista annetun lain perusteella elinkeino- ja liikenne- ja ympäristökeskukset; kemikaalilain perusteella aluehallintovirastot (Peruspalvelut, oikeusturva ja kuvat -vastuualue) ja kunnan kemikaaliviranomaiset (kemikaalit ja kemikaaleja sisältävät esineet ja biosidit) ja vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain perusteella pelastuslaitokset ja poliisi.

6) Toteutetaan suunnitellut viestintätoimenpiteet.

#### Viestintätuotosten määrä vv. 2010–2013

Tuotokset yhteensä	2010 tot	2011 tot	2012 arvio	2013 arvio
Tiedotteet, julkaisut ym. viestintätuotokset	82	112	110	110
Verkkopalvelujen käyttö (kävijämäärä/arkipäivä)	1 580	1 566	2 000	2 000
REACH- ja CLP-neuvontapalvelu: yhteydenotot (kpl)	-	580	700	600
Biosidi-neuvontapalvelu: yhteydenotot (kpl)	-	-	-	50 <sup>1)</sup>

1) Biosidi-neuvontapalvelu aloittaa toimintansa syyskuussa 2013

Huolehditaan siitä, että Tukesin toimialoihin liittyvät teemat ovat hyvin esillä julkisuudessa ja että kuluttajilla ja toiminnanharjoittajilla on käytettävissä monipuolista ja ajantasaista turvallisuustietoa.

Osallistutaan kansallisen kemikaaliohjelman viestintäsuunnitelman valmisteluun ja laaditaan Tukesin oma, kemikaaleja koskeva viestintäsuunnitelma. Kehitetään ja otetaan käyttöön Biosidi-neuvontapalvelu ja tuotetaan neuvontapalvelun internetsivustolle sisältöä biosidiasetuksen keskeisistä asioista ja uuden kemikaalilain mukaisista siirtymäkauden menettelyistä. Toteutetaan monipuolista viestintää kasvinsuojeluaineiden kestävästä käytöstä.

Jatketaan viestintää Tukesista kaivosviranomaisena ja uuden kaivoslain mukaisista ohjeistuksista. Rakennustuotteita koskevista uusista säädöksistä ja tulevista muutoksista viestitään alan yrityksille.

#### b) Palvelut ovat asiakastarpeiden ja säädösvaativuorokausen mukaisia

Toteutetaan asiakkailta tulleen kysynnän mukaiset valvontatoimenpiteet.

#### Valvonta- ja toimeenpanotuotosten määrä vv. 2010–2012 (asiakaskysyntä)

Tuotokset yhteensä	2010 tot	2011 tot	2012 arvio	2013 arvio
Luvat ja ilmoitukset, josta	11 942	9 697	5 000	6 050
<i>kemikaali, nestekaasu, maakaasu ja räjähteet</i>	414	507	450	450
<i>kullanhuuhdonta, malminetsintä ja kaivokset</i>	-	72	450	700
<i>sähkö- ja hissiurakointi</i>	1 585	1 845	1 500	1 500
<i>sähkölaitteistot</i>	450	637	400	400
<i>kylmälaitteet</i>	8 165	5 055	1 200	2 000
<i>muut yhteensä<sup>1)</sup></i>	1 328	1 581	1 000	1 000
Turvallisuusselvitykset	13	23	50	50
Tutkimnot	1 685	1 802	1 500	1 500
Kemikaalituoterekisteri-ilmoitukset	-	12 774	12 000	12 000
Korjattavaksi palautetut kemikaalituoterekisteri-ilmoitukset	-	3 171	3 000	3 000

Painelaitetarkastuspöytäkirjojen ja muutositmoitusten käsittely	11 000	13 200	13 200	13 200
REACH- ja CLP-asetusten arviointitehtävät <sup>2)</sup>	-	108	115	120
Biosididirektiivin mukaiset valmistepäätökset	-	5	30	12
Kansalliset biosidien hyväksymispäätökset	-	61	50	40
Kasvinsuojeluaineiden hyväksymispäätökset	-	207	370	400
Suomen kantojen valmistelu biosidi- ja kasvinsuojeluaineiden hyväksymiseksi EU:ssa	-	86	80	75
Biosidien riskinarviointi EU-käyttöön	-	1	3	3
Kasvinsuojeluaineiden riskinarviointi EU-käyttöön	-	3	11	16
Kasvinsuojeluaineiden käytön hyväksymiset <sup>3)</sup>	-	4	1	11
Sähkölaitteistojen tarkastusilmoitukset	750	550	500	500
Kuluttajaturvallisuus, käsitellyt ilmoitukset <sup>4)</sup>	360	373	200	200
Rapex-ilmoitukset <sup>5)</sup>	1 500	1 263	1 200	1 200
Muut selvitykset <sup>6)</sup>	1 800	1 699	1 500	1 500
<b>Tuotokset yhteensä<sup>7)</sup></b>	<b>29 050</b>	<b>45 027</b>	<b>38 810</b>	<b>39 877</b>

1) Jalometallituotteet, painelaitteet, räjähteiden siirtodistukset, sähkölaitteistot, tarkastuslaitokset ja -liikkeit, öljy- ja kaasuasennusliikkeit, 2) Sisältää toimivaltaisen viranomaisen suoritteet (CoRAP-arvioinnit, SVHC-tunnukset, rajoitus- ja luokitusehdotukset) 3) Sisältää kasvinsuojeluaineiden kestävän käytön kouluttajien, tutkinnon järjestäjien ja levitysvälineiden testaajien hyväksymiset. 4) Kuluttajaturvallisuuslain nojalla valvottavat tuotteet ml. lelut, kosmetiikka ja kuluttajakäytössä olevat koneet ja henkilösuojaimet, 5) Järjestelmän kautta tulleet, Tukesin toimialaan liittyvät ilmoitukset, 6) Sis. testattavat sähkötuotteet, asiakirjavalvonta, vakauskehotteiden seuranta, asiakkaiden selvityspyynnöt (sähköurakointi ja -laitteet), töiden johtajan nimeämisen kehotuskirjeet (sähköurakointi), 7) Kysymyksessä kooltaan hyvin erilaiset tuotokset, joita ei voi verrata keskenään.

### c) Tutkimustulokset ovat näkyviä ja käytännössä hyödynnettäviä

Toteutetaan tutkimus- ja kehittämisohjelman hankkeet. Tutkimuslinjausta toteutetaan strategian mukaisesti.

Kehitetään T&K- toiminnan tulosten ulkoista ja sisäistä hyödyntämistä ja viestintää. Tutkimustoiminnassa edistetään Tukesin toimialueiden turvallisuustutkimuksen verkottumista ja osallistutaan aktiivisesti ydintoimintaa tukeviin kansallisiin ja kansainvälisiin yhteistyöhankkeisiin. Kansainvälisen tutkimuksen osalta osallistutaan EU 7 puiteohjelman Micro and Nano Technology (MNT) -alueen European Technology Platform on Industrial Safety (ETPIS) -verkoston SAFERA-ERANET-tutkimusohjelman toteuttamiseen ja tutkimustulosten hyödyntämiseen valvontaviranomaistyössä ja kansallisessa tutkimuskentässä. Osallistutaan hallitusohjelman mukaisesti nanopartikkeleiden turvallisuutta, kemikaalien yhteisvaikutuksia sekä hormonitoimintaa (endokriini) häiritseviä kemikaaleja käsittelevään yhteistyöhön (EU, OECD, Pohjoismaat). Muutetaan kasvinsuojeluaineiden vesistörajoitukset riskiin perustuviksi. Selvitetään onnettomuustietojen keräämisen ja rekisteröinnin laajentamista niille Tukesin toiminta-alueille, joissa sitä ei vielä käytetä.

### 3.1.2 Palvelukyky ja laatu

Asiakastyytyväisyys (asteikko 1-5) pyritään muutostilanteessa pitämään toimialoittain hyvällä tasolla.

Palvelut ovat oikea-aikaiset:

Käsittelyaikatavoitteet	Enimmäisaika- tavoite vv.2010 –2013	2010 tot	2011 tot	2012 tavoite	2013 tavoite
	max. (pv)	tavoiteajassa käsiteltyjen asioiden osuus (%)			
Kuulemis- ja lausunto-menettelyä edellyttävät luvat ja ilmoitukset	180	80	77	80	80
Muut luvat ja ilmoitukset	80	86	88	90	90
Pätevyysarvioinnit	20	99	99	90	90
Siirtodistukset	7	77	75	90	90
Sähkölaitteistojen käytönjohtaja -ilmoitukset	30 <sup>1)</sup>	51	22	80	80
Sähköurakointi-ilmoitukset	30 <sup>1)</sup>	27	48	80	80
Kylmälaiteliikkeiden ilmoitukset	60	65	75	80	90
Räjähäiden vaarallisuusluokitus	60	70	100	90	90
Vakavamman riskin kulutustavara- ja kuluttaja-palvelusilmoitusten käsittely	42	100	50	90	90
Rapex- tiedonvälitys	2	100	98	100	100
REACH- ja CLP- neuvontakyselyjen kirjallinen vastaus	7	-	90	90	90
Biosidien neuvontakyselyjen kirjallinen vastaus <sup>2)</sup>	14	-	-	-	90
Kasvinsuojeluainehakemukset <sup>3)</sup>	säädösperusteinen	-	-	90	90
Biosidihakemukset <sup>3)</sup>	säädösperusteinen	-	-	90	90

1) enimmäisaika on muutettu v. 2013 alkaen (aik. 20 pv), 2) Biosidien neuvontapalvelu aloittaa toimintansa syyskuussa 2013, 3) Biosidi- ja kasvinsuojeluaineiden arviointien ja valmistehyväksymisten käsittelyjen määräajat vaihtelevat 30 - 365 vrk.

Kaivosvalvonnan ruuhkautuneet lupahakemukset käsitellään vuonna 2013 asetettavien käsittelyaikojen puitteissa.

### TEM-konsernin yhteiset tavoitteet

Konsernin yhteinen tapa toimia: asiakkuus-, palvelu- ja tietohallintostrategialinjausten mukaisesti. Tukes ottaa huomioon TEM:n tietohallintostrategian ja kokonaisarkkitehtuurin linjaukset kehityshankkeissaan ja palvelujen sähköistämisessä. Tietohallinnon peruspalvelujen tuottamista ulkopuolisena palveluna selvitetään.

Keskeiset riskit liittyvät resursseihin: henkilöstön ja määrärahan riittävyyteen ja tietohallintoon. Riskienhallintaa toteutetaan neljännesvuosiraportoinnin ja projektiseurannan avulla. Tietohallintoon liittyvät riskit käsitellään tietohallintostrategian mukaisesti. Toimintajärjestelmän kehittämisessä otetaan huomioon riskienhallinta.

Tasa-arvon valtavirtaistaminen. Osallistutaan yhteistyöhön. Viestinnässä huomioidaan tapaturmaherkät väestöryhmät.

### 3.2 Toiminnallinen tehokkuus

Tehokkuustavoite on: **Toimintaprosessit ja yhteistyöverkostot ovat tehokkaat ja toimivat.**

Taloudellisuus- ja tuottavuustavoitteisiin ei sisälly vielä kaivostoiminnan tietoja. Toiminnoille kehitetään taloudellisuus- ja tuottavuusmittarit.

#### 3.2.1 Taloudellisuus

Toiminnan taloudellisuudelle on asetettu seuraavat tavoitteet:

Taloudellisuus <sup>1)</sup> (€/kpl)	2010	2011	2012	2013
	tot	tot	arvio	arvio
sähkötuotteiden valvonta	455	329	336	343
mittauslaitteiden ja jalometallituotteiden valvonta	33	31	35	35
pätevyyskoe	62	50	52	53
luvut ja ilmoitukset	71	86	90	93
kemikaalituoterekisteri-ilmoitus	-	62	77	77
turvallisuusselvitys ja pelastussuunnitelma	-	-	900	900
kuluttajaturvallisuus, tavaravalvonnan käsitellyt tapaukset	-	1 227	1 248	1 266

1) Panos (€) sisältää välittömät kustannukset sekä osuuden yhteiskustannuksista. Suoriteryhmät kattavat runsaan puolet Tukesin toiminnasta.



### 3.2.2 Tuottavuus

Toiminnan tuottavuudelle on asetettu seuraavat tavoitteet:

<b>Tuottavuus<sup>2)</sup></b> <b>(kpl/htp)</b>	2010 tot	2011 tot	2012 arvio	2013 arvio
sähkötuotteiden valvonta	2,1	2,9	2,9	2,9
mittauslaitteiden ja jalometallituotteiden valvonta	17,4	16,0	16,0	16,0
pätevyyskoe	8,4	9,8	9,0	9,0
luvut ja ilmoitukset	7,3	5,4	5,0	5,0
kemikaalituoterekisteri-ilmoitus	-	7,5	5,2	5,2
turvallisuusselvitys ja pelastussuunnitelma	-	-	0,5	0,5
kuluttajaturvallisuus, tavaravalvonnan käsitellyt tapaukset	-	0,4	0,4	0,4

2) Panos (htp) sisältää suoritteen tuottamiseen käytetyn välittömän työajan. Suoriterityhmät kattavat runsaan puolet Tukesin toiminnasta.

Kokonaistuottavuudelle on asetettu seuraava tavoite:

<b>Kokonaistuottavuus<sup>3)</sup></b>	2010 tot	2011 tot	2012 arvio	2013 arvio
Kokonaistuottavuusindeksin arvo vähintään	84,3	88	100	100

3) Indeksi on Tilastokeskuksen Valtion tuottavuustilastosta. Tuottavuusindeksi lasketaan viraston suoritemääristä ja niihin käytetyistä panoksista, vertaamalla kahta peräkkäistä vuotta keskenään. Vuosina 2010 ja 2011 panosmuutos oli suurempi kuin suoritemäärämuutos. Vuoden 2013 tavoite on tuottaa kasvanutta panosta vastaava suoritemäärä.

Vaikuttavuus- ja tulokellisuusohjelman (tuottavuusohjelman) toteutus:

Htv-vähennys/vuosi	2010 tot	2011 tot	2012 arvio	2013 arvio
Htv-vähennys	- 4	- 4,6	0	0

Tuottavuuden parantamiseksi

- jatketaan kemikaalituotevalvontatehtävien yhtenäistämistä ja yhdistämistä Tukesin toimeenpano- ja valvonta-, viestintä- sekä kehittämisprosesseihin,
- keskitytään kaivostoiminnan hakemusruuhkan vähentämiseen ja uuden kaivoslain toimintaprosesseihin,
- toteutetaan IT-strategian vuodelle 2013 ajoitetut kehityshankkeet, mm. jatketaan rekisterien kehittämistä ja yhtenäistämistä, mm. asiakirja-, valvontakohde-, kemikaali- ja mineraalirekisterit sekä sähköisen asioinnin ja sähköisten palvelujen lisäämistä,
- aloitetaan kemikaalituotevalvonnan rekistereiden ja sähkölaitteisto- ja urakointirekisterin uusiminen ja yhtenäistäminen. Samalla valmistellaan sähköisen asioinnin ja sähköisten palvelujen mahdollistamiseksi tarvittavat liittymät (mm. asiakashallinta), alustat ja rajapinnat. Valmistelua tehdään yhteistyössä hallinnonalan kanssa,
- valmistellaan tiedonhallinnan ohjaussuunnitelma (TOS),
- otetaan käyttöön MAREK-järjestelmä kemikaalituotevalvonnassa sekä
- kehitystyössä keskitytään uuden Tukesin prosessi- ja toimintajärjestelmien kehittämiseen.

### 3.2.3 Maksullisen toiminnan tulos sekä kannattavuus ja yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Maksulliselle toiminnalle on asetettu seuraavat tavoite:

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus (%)	2010 tot	2011 tot	2012 arvio	2013 arvio
Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus	106	97	100	100
Nettobudjetoidun kemikaalituotekisterin kustannusvastaavuus	-	105	100	100

## 4 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Henkilöstöä ja osaamista koskeva tavoite on: **Johtaminen on laadukasta ja henkilöstö on osaava, yhteistyökykyinen ja voi hyvin.**

Tavoitteen toteutuminen edellyttää:

- ammattitaitoista ja esimerkillistä johtamista sekä tehokasta johtamisjärjestelmää,
- hyvinvoivan työyhteisön rakentamista yhdessä,
- tulevaisuuteen suuntautuvaa osaamisen kehittämistä ydintehtävissä.

Henkisten voimavarojen kehittämistä toteutetaan uusitun henkilöstölinjauksen (2012) ja Inhimillinen pääoma -suunnitelman mukaisesti.

	2010 tot	2011 tot	2012 tavoite	2013 tavoite
<b>1. Henkilötyövuosien kehitys (htv)</b>	123	199	217 <sup>1)</sup>	218 <sup>1)</sup>
<b>2. Henkilöstön hyvinvointi paranee</b>				
-sairauspoissaolopäivät/htv	8,7	8,2	max. 4,9	max. 6
-lyhytaikaiset (1-3 pvä) sairauspoissaolotapaukset/htv	1,1	1,4	1,2	1,4
-kokonaistyötyytyväisyys (asteikko 1-5, THB <sup>2)</sup> ) naiset	3,5	3,6	3,5	
/miehet				
- johtaminen (asteikko 1-5, THB <sup>3)</sup> )	3,3	3,4	3,5	

1) sis. v. 2012 ja v. 2013 1 htv/v lisäyksen YM:n CE-merkittyjen rakennustuotteiden markkinavalvontaan

2) THB: ka. kaikki pl. Kiire ja henkinen kuormitus (v. 2012 siirrytään VM Baron käyttöön eikä THB:tä enää tehdä)

3) THB: ka. Esimiestoiminta ja Tiedonkulku, (v. 2012 siirrytään VM Baron käyttöön eikä THB:tä enää tehdä)

Tukes siirtyy vuonna 2012 VM Baro työtyytyväisyyskyselyn käyttöön ja ensimmäinen tällainen kysely on tarkoitus toteuttaa joulukuussa 2012. Inhimillinen pääoma -suunnitelman toteutuksesta seurataan seitsemällä pääosin VM Baroon perustuvalla mittarilla, joita ovat

- johdon toiminta esimerkkinä ja suunnannäyttäjänä,
- töiden yleinen organisointi työyhteisössä,
- tulos- ja kehityskeskustelujen toimivuus osaamisen kehittämisessä,
- esimiesten ja johdon asettamat mahdollisuudet uudistua työssä,
- työyhteisön avoimuus asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa,
- työn innostavuus ja työssä koettu työn ilo,
- sairauspoissaolojen väheneminen (työpäivää/htv).

Näitä mittareita koskevat tavoitearvot sisällytetään seuraavaan tulossopimukseen.

## 5 Resurssit

Tavoitteiden saavuttamista varten hallituksen esityksessä valtion talousarvioksi vuodelle 2013 Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenoiksi esitetään 18 269 000 euroa. Jos eduskunnan hyväksymä talousarvio eroaa huomattavasti esitetystä, tulostavoitteita koskevat tarkentavat neuvottelut käydään uudestaan.

Tukesin henkilötyövuosien arvio vuodelle 2013 on 218 htv.

Määrärahan ja henkilötyövuosien jakautuma tulosalueittain on seuraava:

	2011 tot		2012 arvio		2013 arvio	
	Määräraha (1000 €)	Htv	Määräraha (1000 €)	Htv	Määräraha (1000 €)	Htv
Laitos- ja kaivosvalvonta	3 458	45	4 100	51,5	4 030	51,5
Tuote- ja laitteistovalvonta	3 890	53	4 000	56	3 930	57
Kemikaalituotevalvonta <sup>1)</sup>	4 026	69	4 250	75	4 180	75
Tuki- ja kehityspalvelut, viestintä ja yhteiset	5 918	32	6 235	34	6 129	34
<b>Yhteensä</b>	<b>17 292</b>	<b>199</b>	<b>18 585</b>	<b>216,5</b>	<b>18 269</b>	<b>217,5</b>

1) sisältää kemikaalituoterekisterin htv:t, mutta ei nettoutettuja tuloja/määrärahaa (920 t€/vuosi)

## 6 Raportointi

Tulossopimuksen budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa sekä puolivuotistoteumaa syksyn tulosneuvottelujen yhteydessä. Raportointi tulostavoitteiden toteutumisesta tapahtuu kaksi kertaa vuodessa Valtion tulostietojärjestelmään Netraan 30.6. tilanteesta 30.8. ja 31.12. tilanteesta 15.3. mennessä. Tavoitelinjausten alaisten tulostavoitteiden raportointi tapahtuu myös Netraan 30.6. tilanteesta 30.8. ja 31.12. tilanteesta mahdollisuuksien mukaan 31.1. mennessä.

Maa- ja metsätalousministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö ja ympäristöministeriö ovat hyväksyneet tämän sopimuksen.

Helsinki 20.11.2012

Työ- ja elinkeinoministeriö

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Raimo Luoma  
ylijohtaja

Seppo Ahvenainen  
ylijohtaja

Tomi Lounema  
kaupallinen neuvos

Juha Karjalainen  
johtaja

## LIITTEET

Liite 1. Vaikuttavuustavoitteet ja niiden tavoitearvot

Liite 2. Kenttävalvonnan kattavuus

**Liite 1.** Vaikuttavuustavoitteet ja niiden tavoitearvot***Turvallisuus- ja ympäristötietoisuus sekä turvalliset toimintatavat lisääntyvät yhteiskunnassa.***

*Turvallisuusriskien hallinnan puutteista johtuvat henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahingot eivät lisääny Tukesin toiminta-alueilla.*

<b>Toimialan<sup>5</sup> onnettomuudet</b>	<b>2010 tot.</b>	<b>2011 tot.</b>	<b>2012 tav.</b>	<b>2013 tav.</b>	<b>2017 tav.</b>
* Toimialueella kuolemaan johtaneiden onnettomuuksien (pl. sähköpalokuolemat) lukumäärien 10 vuoden liukuva keskiarvo (lähtövuosi 2004: 9,2)	6,9 (2001-2010)	6,6 (2002-2011)	8,5 (2003-2012)	8,4 (2004-2013)	<7,3 (2008-2017)
* Sähköpalokuoleminen lukumäärä (2004: 25)	21	15	<19	<19	<16
* Vakavien kemikaalivuotojen (tutkintaluokan 2 <sup>6</sup> ja 3 <sup>7</sup> ) lukumäärä Tukesin valvontakohteissa (kemikaalien laajamittainen teollinen käsittely; 2004: 19)	15	15	<18	<18	<16
* Prosessiteollisuuden onnettomuuksien <sup>8</sup> vuosittainen lukumäärä	25	36	< 44	< 44	<40
*Toimialueen sähköstä aiheutuvat tulipalot (lukumäärä; 2004: 989)	630	592	910	<900	<890

*Tuotteiden, laitteistojen ja laitosten tekninen turvallisuus ja luotettavuus pysyvät vähintään ennallaan.*

<b>Tekniikan vaatimusten mukaisuus</b>	<b>2010 tot.</b>	<b>2011 tot.</b>	<b>2012 tav.</b>	<b>2013 tav.</b>	<b>2016 tav.</b>
Markkinoilla olevien vakavasti puutteellisten sähkötuotteiden (taso 0-1, asteikolla 0-5) 5 vuoden keskiarvo kääntyy laskuun	71 (2006-2010)	82 (2007-2011)	alenee	alenee	alenee
Sähkölaitteistojen vakavien teknisten puutteiden osuus (taso 0-1, asteikolla 0-3) säilyy matalana.	3,9%	4,3%	4%	4%	4 %

<sup>5</sup> käsittää ns. vanhan Tukesin toimialueen ennen vuotta 2010 (ts. ei sisällä kuluttajaturvallisuutta ja kemikaalituotevalvontaa). Indikaattorit uudistetaan vuoden 2012 aikana.

<sup>6</sup> Tutkintaluokka 2: Toimialalla sattunut vakava onnettomuus, josta on aiheutunut merkittäviä vahinkoja.

<sup>7</sup> Tutkintaluokka 3: Toimialalla sattunut onnettomuus, jonka syy on usein tiedossa ilman erillistä tutkintaa.

<sup>8</sup> Onnettomuudet, jotka ovat sattuneet seuraavissa Tukesin valvontakohteissa: vaarallisten kemikaalien ja nestekaasun käsittely ja varastointi sekä kaikki painelaitteet Tukesin luvilla toimivissa kohteissa, kaikki rekisteröidyt painelaitteet myös muissa kohteissa, maakaasun käyttö Tukesin valvontakohteissa sekä räjähteiden valmistus ja varastointi räjähdetehtaissa.

*Yritysten, toiminnanharjoittajien ja kansalaisten toimintatavat tulevat turvallisemmiksi.*

Toimintatavat	2010 tot.	2011 tot	2012 tav.	2013 tav	2016 tav.
Toimintatavoiltaan merkittävästi puutteellisten (taso 0-1, asteikolla 0-5) kemikaali- ja räjähdetuotantolaitosten osuus valvontakohteista vähenee (%).	5	5	<5	<5	<5
Kemikaali- ja räjähdetuotantolaitoksien, joissa riskienhallinta on hyväksyttävällä tasolla (vähintään 3 asteikolla 0-5), osuus valvontakohteista kasvaa (%).	42	59	> 45	>45	>50
Maakaasutoiminnanharjoittajien ja käytön valvojien toiminta pysyy hyvällä tasolla (asteikko 1-3), keskiarvo >2	>2	2	>2	>2	>2
Rekisteröityjen painelaitteiden määräikaistarkastusten kattavuus paranee (%).	80	80	>90	>90	>90
Kuluttajat, jotka eivät luota markkinoilla olevien tuotteiden olevan turvallisia <sup>9</sup> (Suomi)	3 %	6 %	6 %	<6 %	-
Yritykset, jotka ovat testauttaneet tuotteitaan <sup>10</sup> (Suomi)	40 %	21 %	>30 %	>30 %	-
Kuluttajilta ja markkinoilta poistettujen tuotteiden lukumäärä <sup>11</sup> (Suomi)	-	64 000	43 000	50 000 <sup>12</sup>	-
CMR, PBT yms. kemikaalien käyttö- / maahantuontimäärät. Seurattavien aineiden lista (trendit)	-	-	-	tavoitellut kehitetään <sup>13</sup>	-
Kasvinsuojeluaineiden / haitallisten aineiden ympäristöpitoisuus (vesi, pohjavesi) monitorointi (trendit, ympäristönormien ylitykset)	-	-	-	tavoitellut kehitetään <sup>13</sup>	-
Kasvinsuojeluaineiden riski-indikaattori	-	-	-	tavoitellut kehitetään <sup>13</sup>	-
Kasvinsuojeluaineiden jäämät, enimmäismäärien ylitykset ja tuotteiden takaisinvetojen määrä	-	-	-	tavoitellut kehitetään <sup>13</sup>	-

9 Percentage of consumers who think a significant number of nonfood products are unsafe, EU keskiarvo 25 % v. 2011 (Consumer Market Scoreboard).

10 Percentage of retailers who carried out tests to make sure that any of the products they were selling were safe (Consumer Market Scoreboard).

11 Arvio vuonna 2012 poistettujen tuotteiden lukumäärästä (syyskuuhun mennessä).

12 Lukumäärää ei ole aiemmin seurattu, joten tavoiteluku on arvio. Tavoitetta tarkennetaan, kun saadaan useamman vuoden seurantatiedot.

13 Kemikaalituotevalvonnan indikaattoreita testataan 2013.

## Liite 2. Kenttävalvonnan kattavuus

Toimiala	Valvontakohte ja lukumäärä <sup>1)</sup>	Kattavuus-%			
		2010 tot.	2011 tot.	2012 tav.	2013 tav.
Sähkötuoteturvallisuus ja EMC	myymälät ja maahantuojat (lukumäärä 5 000)	>30	>30	30	30
Rekisteröimättömät painelaitteet	käytössä 3 milj. kpl, markkinoilla 400 000 kpl	< 0,1	< 0,1	< 0,1	< 0,1
Sähkö- ja hissiurakoitsijat	Tukesin rekisterissä (lukumäärä 18 000)	1	1	1	1
Valtuutetut tarkastajat	Tukesin rekisterissä (lukumäärä 90)	23	22	30	30
Rekisteröidyt painelaitteet	Tukesin rekisterin painelaittekohteet (lukumäärä 8 700)	0,5	0,5	1	1
Kemikaalitehtaata, räjähdetehtaata ja kaivokset					
- turvallisuusselvityslaitokset ja kaivokset (kaivos-turvallisuus)	Tukesin rekisterissä (lukumäärä 170)	48	49	50	50
- toimintaperiaatelaitokset	Tukesin rekisterissä (lukumäärä 130)	21	22	25	25
- lupalaitokset ja räjähdetarastot	Tukesin rekisterissä (lukumäärä 650)	18	18	15	15

<sup>1)</sup> Tietolähde: Valvonnan volyyymimatriisi. Taulukko ei kata kaikkia Tukesin toimialoja, mukana ovat vain laajimmat toimialat.

Työ- ja elinkeinoministeriö  
Energiamarkkinavirasto

**TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN  
JA ENERGIAMARKKINAVIRASTON  
VÄLINEN TULOSSOPIMUS VUODELLE 2013**



## 1. Yleistä

### 1.1. Toiminta-ajatus

Energiamarkkinavirasto on työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan asiantuntijavirasto, jonka toiminta-ajatuksena on valvoa ja edistää sähkö- ja maakaasumarkkinoiden toiminta, ilmastotavoitteiden saavuttamista sekä uusiutuvan energian käyttöä.

### 1.2. Visio

Energiamarkkinavirasto on määrittänyt itselleen päivitetyn vuoteen 2020 tähtäävän vision syksyllä 2012.

#### **VISIO 2020**

**Sähkön ja maakaasun toimitusvarmuus on korkealla tasolla, verkkopalvelut vastaavat asiakkaiden ja yhteiskunnan tarpeita ja palveluiden hinnoittelu on kohtuullista.**

**Yhdentyneet sähkömarkkinat välittävät tehokkaasti hintasignaalit ja mahdollistavat kilpailukyisen sähkön hinnan.**

**Päästökauppa ja uusiutuvan energian käyttö edistävät kustannustehokkaasti ilmastotavoitteiden saavuttamista.**

**Energiamarkkinavirasto on osaava asiantuntijaorganisaatio, joka toimii aktiivisesti sekä kotimaassa että kansainvälisesti.**

### 1.3. Kytkeä hallituksen pitkän aikavälin ilmasto- ja energiastrategiaan, hallitusohjelmaan sekä työ- ja elinkeinoministeriön konsernistrategiaan

Valtioneuvoston marraskuussa 2008 antamassa pitkän aikavälin ilmasto- ja energiastrategiassa asetettiin strategiseksi tavoitteeksi energian loppukulutuksen kasvun pysäyttäminen ja kääntäminen laskuun. Valtioneuvosto on asettanut tavoitteeksi nostaa uusiutuvan energian osuus vuoteen 2020 mennessä 38 %:iin RES-direktiivissä Suomelle asetetun veloitteen mukaisesti. Energia-alan sääntely-ympäristöä hallitsee kasvavassa määrin EU:ssa annettu lainsäädäntö ja eurooppalaistuva valvonta.

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelmassa todetaan, että päästöjen vähentämisessä ja samalla energiansaannin turvaavassa työssä energiatehokkuus, toimitusvarmuus, energian kohtuuhintaisuus sekä omavaraisuuden lisääminen muodostavat yhteen sovitettavan tavoitteiden kokonaisuuden. Energia- ja ilmastoasiat ovat enenevästi EU:ssa linjattavia asioita ja tätä varten laaditaan pitkän aikavälin kansallinen EU-strategia ilmasto- ja energia-asioista.

Hallitus on asettanut tavoitteekseen muun muassa sähköntuotannon omavaraisuuden parantamisen. Työ- ja elinkeinoministeriön konsernin tavoitelinjausten mukaan energiapolitiikan keskeinen tavoite on energiaomavaraisuuden lisääminen. Omavaraisuutta lisätään käyttäen taloudellisia kannusteita, normeja ja johdonmukaista lupapolitiikkaa sekä edistämällä energiatehokkuutta. Mitattavana tavoitteena on, että energiaomavaraisuus kasvaa (51,9 prosenttia vuonna 2010).

Energiamarkkinaviraston toiminnalle sovitaan jäljempänä tulossopimuksessa seuraavat yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet:

- (1) sähkö- ja maakaasuverkkopalvelujen hinnoittelu on kohtuullista ja toimitusvarmuus korkealla tasolla;
- (2) kilpailu yhdyntävillä sähkömarkkinoilla on toimivaa;
- (3) uusiutuvan energian osuus sähköntuotannossa kasvaa;
- (4) Suomi täyttää Kioton pöytäkirjan velvoitteet ja päästökauppasektorin velvoitteet kaudella 2013-2020.

Energiamarkkinavirasto on yksi toimija muiden joukossa vaikuttamassa näiden yhteiskunnallisten tavoitteiden toteutumiseen. Virasto edistää osaltaan aktiivisesti näiden tavoitteiden toteutumista hoitaessaan sille lainsäädännössä annettuja tehtäviä.

## 2. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Työ- ja elinkeinoministeriö on valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen liittyen asettanut yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet energiapolitiikan tulosalueelle (32.60). Osana EU:n yhteisiä tavoitteita Suomen on vähennettävä päästökaupan ulkopuolella olevien toimintojen päästöjä 16 prosenttia vuoden 2005 tasosta vuoteen 2020 mennessä ja lisättävä vastaavana ajanjaksona uusiutuvan energian käyttöä 28,5 prosentista 38 prosenttiin energian loppukulutuksesta laskettuna. Päästökaupan piiriin tulevien toimintojen päästöjen tulisi vähentyä EU:ssa keskimäärin 21 prosenttia. Lisäksi liikenteessä biopolttoaineen osuuden tulee olla vähintään 10 % vuonna 2020, Suomen itse asettaman tavoitteen ollessa 20 %.

Työ- ja elinkeinoministeriö on asettanut strategiassaan tavoitelinjaukseksi (TL 3): Lisäämme Suomen energiaomavaraisuutta.

Tavoitelinjauksen pohjalta on asetettu seuraavat tulostavoitteet:

TL 3.1. Sähkömarkkinoiden toimivuus paranee.

TL 3.2. Uusiutuvan energian osuus energian loppukulutuksesta lisääntyy 33 prosenttiin vuonna 2015.

TL 3.3. Energiatehokkuus paranee.

Näihin yleisiin tavoitteisiin liittyy mitattavia tavoitteita, jotka Energiamarkkinaviraston toimialaan ja tehtäviin kuuluvien osin on sisällytetty tähän tulossopimukseen. Seuraavassa asetetaan viraston yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet.

### 2.1. Sähkö- ja maakaasuverkkopalvelujen hinnoittelu on kohtuullista ja toimitusvarmuus korkealla tasolla (TL 3.1.)

Sähkö- ja maakaasuverkkotoiminnan sääntelyviranomaisena Energiamarkkinaviraston keskeisenä tehtävänä on varmistaa lakisääteisenä monopolina toimivan verkkotoiminnan tuottamien palvelujen hinnoittelun kohtuullisuus ja verkkotoiminnan tehokkuus, palveluiden korkea laatu ja toimitusvarmuus sekä liiketoiminnan kehittäminen asiakastarpeiden muuttuessa ja liiketoiminnan jatkuvuuden turvaaminen myös pitkällä aikavälillä.

Sähkö- ja maakaasuverkkojen palvelujen hinnoittelun kohtuullisuudelle ja verkkotoiminnan tehokkuudelle ei aseteta numeerista tavoitearvoa. Energiamarkkinavirastolle asetetaan tavoitteeksi pyrkimys varmistaa verkkopalvelujen hinnoittelun kohtuullisuus ja verkkotoiminnan tehokkuus siten, että verkonhaltijat suorittavat lakisääteiset tehtävänsä ja pystyvät toteuttamaan palvelujen laadun ja tason kehittämiseksi tarvittavat riittävät investoinnit. Energiamarkkinavirasto valvoo sähköverkkotoimintaa tavoitteenaan kohtuullisen hinnoittelun ja tehokkaan sähköverkkotoiminnan ohella sähkönsiirron ja -jakelun korkea laatu. Sähkön siirron ja jakelun häiriötömyyttä mitataan asiakkaan kokemalla keskimääräisellä keskeytysajalla,

keskeytysten keskimääräisellä lukumäärällä sekä vähintään 12 tunnin keskeytysten perusteella vakiokorvauksia saaneiden asiakkaiden osuudella.

Energiamarkkinavirasto edistää edellä lueteltuja tavoitteita omin toimin. Kunkin tavoitteen toteutumiseen vaikuttaa myös monia Energiamarkkinaviraston vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevia tekijöitä. Verkkopalvelujen hinnan kehitys on paljolti riippuvainen yleisen korkotason, rakennuskustannusindeksin ja kuluttajahintaindeksin kehityksestä. Valvontamenetelmät mahdollistavat myös hintatason kohoamisen esimerkiksi investointien lisääntymisen tai verkkotoiminnan laadun parantamisen perusteella. Suuri osa verkonhaltijoista ei ole tähän mennessä ottanut täysimääräistä sallittua tuottoa ja ne voisivat siten hinnoittelun sääntelyn estämättä nostaa hintojaan. Sähkön siirron ja jakelun häiriöttömyyttä koskeva tavoite on haasteellinen, sillä voimakkaat sääilmiöt kuten myrskyt voivat vaikuttaa merkittävästi mittareiden arvoihin, kuten kävi vuosina 2010 ja 2011.

## **2.2. Kilpailu yhdyntävillä sähkömarkkinoilla on toimivaa (TL 3.1.)**

Sähkön tukkumarkkinoiden toimivuuden edistämisen kohteita ovat markkinoiden käytettävissä olevan riittävän siirtokapasiteetin varmistaminen, siirtorajoitusten hallinta, tasesähkömarkkinoiden integraatio ja markkinoiden läpinäkyvyys. Siirtokapasiteetin riittävyttä sekä siirtorajoitusten hallinnan optimaalisuutta markkinoiden kannalta mitataan sillä, kuinka suuren osan ajasta Suomi muodostaa sähkön tukkumarkkinoilla oman hinta-alueen. Toteumaan vaikuttavat merkittävästi vesivoiman tarjonta pohjoismaisilla sähkömarkkinoilla, sähkön tuonti Venäjältä ja sähköjärjestelmän keskeisten siirtoyhteyksien käytettävyys. Mittarille ei aseteta numeerista tavoitearvoa. Energiamarkkinavirastolle asetetaan tavoitteeksi pyrkimys vaikuttaa markkinaintegraation etenemiseen sekä riittävien siirtoyhteyksien varmistamiseen ja siirtorajoitusten optimaaliseen hallintaan.

Vähittäismarkkinoiden toimivuutta Energiamarkkinavirasto edistää parantamalla sähkönmyyjän vaihdon sujuvuutta asiakkaiden, myyjien ja verkonhaltijoiden näkökulmasta. Vähittäismarkkinoiden toimivuutta mitataan myyjän vaihtoaktiivisuuden perusteella sekä eri sidosryhmille (myyjät, verkonhaltijat ja sähkön käyttäjät) tehtävän asiakaskyselyn avulla. Mittarina toimii myös Euroopan komission julkaisema kuluttajilta kerätty arvio Suomen sähkömarkkinoiden toimivuudesta (MPI, Market Performance Indicator). Tavoitteena on, että vuoden 2013 aikana vähintään 7 prosenttia asiakkaista vaihtaa sähkön toimittajansa ja asiakas- ja sidosryhmäkyselyssä sähkön myyjien, verkonhaltijoiden ja loppukäyttäjien vähittäismarkkinoiden toimivuudesta antamien arvosanojen keskiarvo on vähintään 3,5 (asteikolla 1-5). Komission keräämän MPI-tunnusluvun osalta tavoitteena on vähintään 75 (asteikolla 0-100).

Pienkäyttäjien arviot sähkömarkkinoiden toimivuudesta ovat perinteisesti olleet melko kriittisiä. Nämä arviot sekä sähkönkäyttäjien aktiivisuus myyjänvaihdossa ovat osittain riippuvaisia ulkoisista, viraston kontrollin ulkopuolella olevista asioista kuten sähkönhinnan kehityksestä ja siitä, onko markkinoilla tarjolla kilpailukykyisiä sähkötarjouksia.

### **2.3. Uusiutuvan energian osuus sähkötuotannossa kasvaa (TL 3.2.)**

Energiamarkkinaviraston tehtävänä on edistää uusiutuvien energialähteiden käyttöä sähkötuotannossa. Energiamarkkinavirasto edistää tavoitteen saavuttamista hoitamalla uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotukijärjestelmään liittyviä viranomaistehtäviä. Viraston omassa strategiassa tavoitteeksi on asetettu toimiva ja kustannustehokas sähkön syöttötariffijärjestelmä.

Virasto hoitaa lisäksi yleistä sähkömarkkinoiden valvontatehtäväänsä varmistaen, että verkkoon pääsyä koskevat ehdot ovat tasapuolisia ja syrjimättömiä sähkön tuotantomuotojen suhteen ja että uusiutuvaan energiaan perustuvan tuotannon tarpeet otetaan huomioon verkkojen kehittämisessä. Näiden toimenpiteiden lisäksi Energiamarkkinavirasto edistää uusiutuvan energian käyttöä sähkötuotannossa valvomalla sähkön alkuperätakuujärjestelmän toimintaa sekä tarjoamalla nettihintapalvelun kautta kuluttajille tietoa siitä, mistä energialähteistä myytäväksi tarjottu sähkö on tuotettu.

Uusiutuvien energialähteiden edistämistä koskevan tavoitteen toteutumista mitataan uusiutuvan energialla tuotetun sähkön osuudella Suomen sähkökulutuksesta. Tavoitteen saavuttamiseen vaikuttavat olennaisesti myös tekijät, jotka kohdistuvat tuotantotukijärjestelmissä olevien tuottajien ja todentajien toimintaan, tuotantotukijärjestelmissä olevien kannusteiden riittävyteen sekä tuotantolaitoksia koskeviin lupamenettelyihin.

### **2.4. Suomi täyttää Kioton pöytäkirjan velvoitteet ja päästökaupasektorin velvoitteet kaudelle 2013-2020**

YK:n ilmastomuutosta koskevan puitesopimuksen ja sitä täsmentävän Kioton pöytäkirjan tavoitteena on vakiinnuttaa ilmakehän kasvihuonekaasujen määrä vaarattomalle tasolle. EU:ssa ollaan aloittamassa uutta päästökauppakautta 2013 - 2020. Unionissa on siirrytty yhteiseen päästöoikeusrekisteriin ja päästöoikeuksien huutokauppa käynnistyy. Energiamarkkinavirasto toimii Suomen huutokaupanpitäjänä.

Virasto vaikuttaa sekä EU:n päästökaupan että Kioton pöytäkirjan velvoitteiden täyttämiseen valvomalla, että päästökauppaan kuuluvat yritykset raportoivat päästönsä vuosittain sekä varmistamalla, että yritykset palauttavat päästöjä vastaavan määrän päästöoikeuksia tai -yksiköitä. Energiamarkkinavirasto osallistuu myös Kioton pöytäkirjan raportointivelvoitteiden täyttämiseen.

Energiamarkkinavirasto toteuttaa yllä mainittuja tavoitteita omin toimin. Omassa strategiassaan virasto on asettanut tavoitteeksi, että päästöjen tarkkailu ja päästöoikeuksien hallinto on luotettavaa ja kustannustehokasta. Päästöoikeuksien palauttamista koskevan aikataulutavoitteen toteutumiseen vaikuttaa yritysten vuosittaisen päästöraportoinnin virheettömyys.

Vaikuttavuus	Mittari <sup>1)</sup>	2010 Toteuma	2011 Toteuma	2012 Tavoite	2013 Tavoite
Kohtuuhintaiset ja tehokkaat sähköverkkopalvelut (TL 3.1.)	Hinnan reaalikehitys. Tulostavoitteelle ei aseteta numeerista tavoitearvoa	4,6	-0,8	-	-
Kohtuuhintaiset ja tehokkaat maakaasuverkkopalvelut	Hinnan reaalikehitys. Tulostavoitteelle ei aseteta numeerista tavoitearvoa	3,0	5,8	-	-
Sähkön siirto ja jakelu ovat riittävän häiriöttömiä ja keskeytyksettömiä (TL 3.1.)	Asiakkaan kokema keskimääräinen keskeytysaika jakeluverkossa, enintään (min)	296	586	100	120
	Asiakkaiden kokemien keskeytysten lukumäärä jakeluverkossa, enintään (kpl)	6,8	10,1	4,2	5,0
	Vähintään 12 tunnin keskeytysten perusteella vakiokorvauksia saaneiden asiakkaiden osuus, enintään (%)	3,39	11,1	0,8	0,8
Siirtokapasiteetin riittävyys ja siirtorajoitusten hallinnan optimaalisuus (TL 3.1.)	Osuus ajasta, jonka Suomi on oma hinta-alueensa pohjoismaisilla tukkusähkömarkkinoilla (%). Tulostavoitteelle ei aseteta numeerista tavoitearvoa.	6	23	10	-
Sähkön vähittäismarkkinoiden toimivuus (TL 3.1.)	Sähkönmyyjän vaihtoaktiivisuus vähittäismarkkinoilla, vähintään (%)	7,6	7,6	7,0	7,0
	Komission julkaisema kuluttaja-arvio Suomen sähkömarkkinoista (MPI), vähintään (asteikolla 0-100) <sup>1)</sup>	75,0	73,7	76,0	75,0
	Energiamarkkinaviraston vuotuinen asiakaskysely sähkön vähittäismarkkinoiden toimivuudesta, vähintään (asteikolla 1-5)	3,3	3,2	3,5	3,5
Uusiutuvan energian osuus sähköntuotannossa kasvaa (TL 3.2.)	Uusiutuvalla energialla tuotetun sähkön osuus kulutetusta sähköstä, %		28		30
Päästökauppasektori täyttää hiilidioksidipäästöjen rajoittamisveloitteet	Kaikki toiminnassa olevat laitokset palauttavat päästöjä vastaavat päästöoikeudet tai -yksiköt päästökaupparekisteriin, mennessä	30.4. 2010	30.4. 2011	30.4. 2012	30.4. 2013

<sup>1)</sup> Euroopan komission (DG SANCO) vuosittain julkaisema Consumer Market Scoreboard.

### 3. Toiminnallinen tuloksellisuus

#### 3.1. Toiminnallinen tehokkuus

##### 3.1.1. Taloudellisuus

Energiamarkkinaviraston eri toimintojen taloudellisuuden kehittymistä voidaan arvioida suhteuttamalla niiden aiheuttamia kustannuksia kyseisten markkinoiden kokoon nähden. Seurattavia toimintoja ovat sähkömarkkinoiden valvonta sisältäen sekä verkkotoiminnan että muun sähkömarkkinoiden valvonnan, maakaasumarkkinoiden valvonta (vastaavalla tavalla kuin sähkö), päästökaupan valvonta samoin kuin syöttötariffijärjestelmän hallinnollinen tehokkuus.

Tavoitteena on valvonnan taloudellisuus. Mittareina käytetään sähkö-, maakaasu- ja päästökaupan valvontaan kohdistettuja kustannuksia suhteutettuna sähkön ja maakaasun kulutukseen sekä päästökauppasektorin päästöihin sekä syöttötariffien hallinnoinnin toimintamenoja suhteessa uusiutuvalla energialla tuotetun sähkön määrään. Mittareiden saamiin arvoihin vaikuttavat sekä toimintamenojen muuttuminen että jakajana olevien suureiden muutokset.

Valtioneuvoston periaatepäätös toimintameno säästöistä edellyttää toimintameno säästöjen aikaansaamista muun muassa tehostamalla valtion yhteisten palvelujen käyttöä sekä viraston omaa toimintaa tehostamalla. Energiamarkkinavirasto tehostaa toimintaansa periaatepäätöksen mukaisesti.

Taloudellisuus	Mittari	2010 Toteuma	2011 Toteuma	2012 Tavoite	2013 Tavoite
Valvonnan taloudellisuus	Sähkömarkkinavalvonnan toimintakulut/sähkön kulutus, enintään (snt/kWh)	0,004	0,003	0,004	0,004
	Maakaasumarkkinavalvonnan toimintakulut / maakaasun kulutus, enintään (snt/m <sup>3</sup> )	0,034	0,0037	0,03	0,03
	Päästökaupan hallinnon toimintakulut / päästökauppasektorin CO <sub>2</sub> päästöt, enintään (snt/tCO <sub>2</sub> )	2,46	2,23	2,5	2,7
	Syöttötariffijärjestelmän hallinnoinnin toimintakulut/syöttötariffijärjestelmällä tuotettu sähkö (eur/MWh)				0,27

##### 3.1.2. Tuottavuus

Tuottavuudella tarkoitetaan tuotosten suhdetta panoksiin. Energiamarkkinaviraston tuottavuutta mitataan Tilastokeskuksen laskemalla kokonais-tuottavuuden indeksillä. Tuottavuusindeksissä käytettäviä mitattavia tuotoksia eli suoritteita ovat päätökset, luvat, lausunnot, raportit sekä erilaiset

valvontatoimenpiteet kuten vuotuiset sähkö- ja maakaasuverkkotoiminnan kohtuullisuuslaskelmat ja päästöselvitysten läpikäynti. Panoksia puolestaan ovat toimintamenot.

Energiamarkkinaviraston tavoitteena on, että tuottavuus kehittyy myönteisesti. Vuosi 2006 on vertailuvuosi, jona tuottavuusindeksi saa arvon 100.

Toiminnan tuottavuutta tukee tehokas sisäinen toimintatapa, jota koskevia tavoitteita ovat toimivat prosessit ja viraston toimintaa tukeva organisaatio. Näitä arvioidaan tekemällä koko viraston toimintaa koskeva itsearviointi kahden vuoden välein EFQM-mallilla. Vuonna 2009 toteutetussa arvioinnissa tulos oli 544 pistettä. Myös 2011 tulos oli erinomainen, 547 pistettä.

Tuottavuus	Mittari	2010 Toteuma	2011 Toteuma	2012 Tavoite	2013 Tavoite
Kokonaistuottavuus	Kokonaistuottavuusindeksin arvo vähintään	83,8	98	92	92
Viraston toiminta on järjestetty tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti	EFQM-itsearvioinnin tulos	-	547	-	550

### 3.1.3. Kannattavuus ja kustannusvastaavuus

Energiamarkkinaviraston toiminnan kannattavuutta arvioidaan taloussuunnittelun osuvuudella, jota mitataan budjetin ja toteutuman erolla. Maksullisten toimintojen kustannusvastaavuus on jatkossakin tärkeää, vaikka viraston on määrä siirtyä laajalti bruttobudjetointiin vuoden 2013 alusta. Tavoitteena on, että maksullisen toiminnan kustannukset ja niiden rahoittamiseksi perittävät lupa-, valvonta- ja muut maksut vastaavat toisiinsa.

Kannattavuus ja kustannusvastaavuus	Mittari	2010 Toteuma	2011 Toteuma	2012 Tavoite	2013 Tavoite
Taloussuunnittelun osuvuus	Talousarvion ja toteutuman erotus, enintään (+ %)	5,5	13	3-10	3-10
Maksullisten toimintojen kustannusvastaavuus	Kustannusvastaavuus (%)	98	99	100	100



## 3.2. Tuotokset ja laadunhallinta

### 3.2.1. Suoritteet ja julkishyödykkeet

#### Toimiva ja tavoitteellinen sähkö- ja maakaasuverkkotoiminnan valvonta (TL 3.1.)

Vuonna 2013 tulee voimaan uudistunut sähkömarkkinalaki. Energiamarkkinaviraston on selvitettävä, tarvitseeko sähköverkkotoiminnan kolmannen valvontajakson (2012 – 2015) valvontamenetelmiä muuttaa lakimuutosten johdosta. Tavoitteena on, että tarvittaessa virasto antaa 29.11.2013 mennessä uudet vahvistuspäätökset siltä osin kuin sähköverkonhaltijoiden kolmannen valvontajakson valvontamenetelmiä täydennetään tai muutetaan. Lisäksi tavoitteena on, että virasto antaa 31.10.2012 mennessä sähköverkonhaltijoiden ja maakaasuverkonhaltijoiden verkko-toiminnan kohtuullisen tuoton laskelmat vuodelta 2012.

#### Sähkön tukku- ja vähittäismarkkinoiden toimivuuden sekä energiatehokkuuden edistäminen (TL 3.1. ja TL 3.3.)

Kolmannen sisämarkkinapakettin täytäntöönpano kansallisessa lainsäädännössä sekä muun muassa REMIT-asetuksen<sup>2</sup> toimeenpano merkitsevät Energiamarkkinavirastolle uusia valvonta- ja seurantatehtäviä.

Energiamarkkinavirasto edistää sähkön ja maakaasun tukku- ja vähittäismarkkinoiden toimivuutta osallistumalla aktiivisesti pohjoismaisella tasolla NordREGin (Nordic Energy Regulators) sekä eurooppalaisella tasolla CEERin (Council of European Energy Regulators) ja ACER:n (Agency for Co-operation of Energy Regulators) toimintaan. Virasto osallistuu aktiivisesti niiden asioiden valmisteluun, joissa virastolla on toimivalta ja joissa Suomelle on tärkeää pyrkiä edistämään suomalaisten, alueellisten ja EU:n sähkömarkkinoiden kehittymistä ja toimivuutta. Kansainvälisessä yhteistyössä ja vaikuttamisessa Energiamarkkinaviraston tavoitteena on turvata Suomen energiajärjestelmän vahvuudet sekä edistää Suomelle tärkeiden etujen huomioon ottamista.

Energiamarkkinavirasto vaikuttaa sähkön tukkumarkkinoiden kehittymiseen erityisesti osallistumalla aktiivisesti verkkosääntöjen laatimiseen ACER:ssa. CEER:n kautta virasto pyrkii vaikuttamaan eurooppalaisten tukku- ja vähittäismarkkinoiden kehitykseen myös muilta osin. Energiamarkkinavirasto edistää sähkön tukkumarkkinoiden toimivuutta Pohjoismaissa osallistumalla tiiviisti NordREG-yhteistyöhön.

Vuoden 2011 lopulla voimaantullut REMIT-asetus on tuonut Energiamarkkinavirastolle uusia sähkön ja maakaasun tukkumarkkinoiden valvontaan ja seurantaan liittyviä tehtäviä. Uusiin tehtäviin sisältyy mm. tukkumarkkinatoimijoiden rekisteröinti, joka edellyttää Energiamarkkinavirastolta tarvittavien toimintaprosessien määrittelyä sekä tietojärjestelmien kehittämistä. Viraston tavoitteena on luoda valmius tukkumarkkinatoimijoi-

---

<sup>2</sup> Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta (1227/2011)

den rekisteröinnin käynnistämiseksi viimeistään kolmen kuukauden kuluessa komission annettua asetuksen täytäntöönpanosäädökset, jotka annetaan vuoden 2013 aikana.

Sähkön vähittäismarkkinoiden toimivuutta Energiamarkkinavirasto edistää ensinnäkin valvomalla Suomessa eri sähkömarkkinaosapuolten toimintaa sekä parantamalla sähkönmyyjän vaihdon sujuvuutta. Keinoja vähittäismarkkinoiden toimivuuden parantamiseksi ovat hintatietojen saatavuuden parantaminen, sähkömarkkina-asioista tiedottaminen, kilpailun esteiden poistaminen verkkopalveluhinnoista ja -ehdoista sekä sähkönmyyjän vaihtoprosessin kehittäminen.

Virasto osallistuu NordREG-yhteistyön puitteissa ja pohjoismaisten energiainistereiden päätösten mukaisesti yhteispohjoismaisten sähkön vähittäismarkkinoiden luomiseen. Viraston tavoitteena on vaikuttaa yhteistä markkinamallia koskeviin linjauksiin siten, että ne edistävät vähittäismarkkinoiden kilpailua ja tuovat hyötyjä sähkönkäyttäjille.

Onnistumistaan sähkön tukku- ja vähittäismarkkinoiden edistämisessä pohjoismaisen ja eurooppalaisen viranomaisyhteistyön avulla Energiamarkkinavirasto arvioi vuosittaisella asiakaskyselyllä, joka sisältää kysymyksiä Energiamarkkinaviraston kansainvälisen toimintaan osallistumisen riittävytydestä ja sen vaikuttavuudesta.

Sähkön vähittäismarkkinoiden toimivuutta sekä sähkönmyyjän vaihdon sujuvuutta arvioidaan Energiamarkkinaviraston teettämällä asiakaskyselyllä, johon sisältyy sähkön pienkäyttäjille suunnattu kysymysosio.

### **Sähkön ja maakaasun toimitusvarmuuden luotettava seuranta (TL 3)**

Energiamarkkinavirasto seuraa sähkön ja maakaasun tarjonnan ja kysynnän tasapainon sekä sähkönsiirron ja -jakelun toimitusvarmuuden kehitystä Suomessa yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Energiamarkkinavirasto vaikuttaa omalta osaltaan sähkön ja maakaasun toimitusvarmuuden edistämiseen hoitamalla sille annettua valvontatehtävää tehokkaasti ja luotettavasti.

Sähkön ja maakaasun toimitusvarmuuden seuranta koskevina tavoitteena on, että valvontatieto on mahdollisimman luotettavaa ja ajantasaista ja että sillä edistetään sähköverkkojen nykyisen käyttövarmuustason nostamista. Energiamarkkinavirastolta tämä edellyttää hyvää toimitusvarmuuden seurantarjestelmää ja analysointiosaamista.

Energiamarkkinavirasto vaikuttaa toimitusvarmuuden toteutumiseen ja markkinoiden toimintaan myös hoitamalla sähkön tuotannon ja kulutuksen tasapainoa turvaavaan tehoreservijärjestelmään liittyviä viranomaistehtäviä. Vuonna 2013 viraston tavoitteena on suorittaa 31.5.2013 mennessä tarvittavan tehoreservikapasiteetin kilpailutus ja hankinta ottaen huomioon myös mahdollisuudet kysyntäjoustopuutarjoamiseen osana tehoreservikapasiteettia.

### **Toimiva sähkön tuotantotukien lupa- ja maksatusjärjestelmä (TL 3.2.)**

Energiamarkkinaviraston tehtäviin kuuluvat tuotantotukijärjestelmiin ha-  
keutuvien sähkön tuottajien hyväksymis- ja valvontatehtävät, tuottajille  
maksettavien tukien maksatustehtävät sekä järjestelmässä mukana olevien  
todentajien hyväksymis- ja valvontatehtävät.

Energiamarkkinaviraston tavoitteena on ylläpitää ja kehittää toimiva tuo-  
tantotukien lupa- ja maksatusjärjestelmä. Tavoitteen saavuttamiseksi vi-  
raston keinoina ovat kehittää toimiva ja tehokas sähköinen asiointijärjes-  
telmä tuottajille ja todentajille sekä määrittää tehokkaat käsittely- ja val-  
vontaprosessit.

Toimivan tuotantotukien lupa- ja maksatusjärjestelmän saavuttamista mi-  
tataan ennakkotieto- ja lupahakemusten käsittelyajoilla, tuotantotukien  
maksatusaikatauluilla sekä asiakaskyselyllä tuotantotukijärjestelmän toi-  
mivuudesta.

### **Toimiva päästökauppajärjestelmä ja päästökaupan valvonta**

Energiamarkkinaviraston tehtävänä on luoda edellytyksiä suomalaisille  
toimijoille osallistua päästökauppajärjestelmään. Energiamarkkinaviraston  
tehtävänä on hallinnoida unionin päästökaupparekisteriä, varmistaa toimi-  
va ja tehokas lupaprosessi sekä luotettava ja asiantunteva valvonta. Lisäksi  
uutena vastuualueena virastolla on kansallisen päästöoikeuksien huuto-  
kaupanpitäjän tehtävät.

Vuosi 2013 on uuden päästökauppakauden 2013 - 2020 ensimmäinen vuo-  
si. Virastolle se tarkoittaa tehtävien lisääntymistä ja laajentumista komi-  
sion asetusten vaatimusten mukaisesti noin 20 laitoksen, typpioksiduulin,  
sekä huutokaupanpitäjän tehtävien osalta.

EU:n komission uusien tarkkailu- ja raportointi sekä akkreditointi- ja to-  
dentamisasetuksien voimaantulo ja soveltaminen vuoden 2013 alusta luki-  
en edellyttävät Suomessa noin 600 laitoksen päästöluvan ja päästöjen  
tarkkailumenettelyiden tarkistamista. Myös todentajien hyväksymispää-  
töksen kaudelle 2013 – 2020 tulee uusia. EU:n komission asetukset asetta-  
vat myös uusia vaatimuksia päästöjen tarkkailun ja todentamistoiminnan  
valvonnalle.

Toimivan päästökauppajärjestelmän tavoitteen saavuttamista mitataan  
asiakaskyselyn tuloksilla, lupa- ja lupamuutosten käsittelyajoilla ja toteu-  
tuneiden laitoskohtaisten päästötietojen julkistamisajankohdalla.

### **Biopolttoaineiden ja bionesteiden kestävyys arviointiin liittyviin viranomais- tehtäviin valmistautuminen (TL 3.2.)**

Valmisteilla on hallituksen esitys laiksi biopolttoaineiden ja bionesteiden  
kestävyydestä. Lain on määrä tulla voimaan vuoden 2013 aikana ja siihen  
sisältyvien viranomaistehtävien hoitaminen on suunniteltu uskottavaksi

Energiamarkkinavirastolle. Virasto valmistautuu näiden tehtävien tehokkaaseen hoitamiseen päätettävässä aikataulussa.

### **3.2.2. Palvelukyky ja laatu**

Energiamarkkinaviraston palvelukykyä ja tuotosten laatua mitataan toimenpitepyyntöjen ja lupahakemusten käsittelyajoilla, vuotuisella asiakaskyselyllä, jolla selvitetään valvottavien yritysten ja muiden sidosryhmien näkemyksiä Energiamarkkinaviraston valvontatoiminnasta sekä viraston laatimien vuotuisen sähkö- ja maakaasuverkkotoiminnan hinnoittelua koskevien kohtuullisuuslaskelmien valmistumisaikatauluilla. Osa viraston palvelukyvyistä syntyy myös toimivasta ja ajantasaisesta viestinnästä asiakkaille sähkö- ja maakaasumarkkinoista, päästökaupasta sekä uusiutuvas- ta energiasta, jossa onnistumista mitataan asiakkaille ja sidosryhmille kohdistetun vuotuisen asiakaskyselyn avulla.

Tuotokset ja laadunhallinta	Mittari	2010 Toteuma	2011 Toteuma	2012 Tavoite	2013 Tavoite
Toimiva ja tavoitteellinen sähkö- ja maakaasuverkotoiminnan valvonta (TL 3.1.)	Verkkovalvonnan toimenpidepyyntöjen ja lupahakemusten keskim. käsittelyaika, enintään (kk) - sähköverkkokoasiat a) toimenpidepyynnöt (arvio, 40 kpl) b) lupa-asiat (arvio, 20 kpl)	3,0 3,2	1,5 2,5	3,0	3,0
	- maakaasuverkkokoasiat (arvio, 5 kpl)	0,4		3,0	3,0
	Vuotuinen asiakaskysely verkkovalvonnan toivuudesta, ka. vähintään (asteikolla 1-5) - sähköverkkovalvonta - maakaasuverkkovalvonta	3,7 3,8	3,5 3,7	3,6 3,6	3,6 3,6
	Sähkö- ja maakaasuverkotoiminnan hinnoittelun kohtuullisuuslaskelmien valmistuminen, mennessä (arvio, 97+24 kpl):	28.10.2010	28.10.2011	31.10.2012	31.10.2013
Sähkön tukku- ja vähittäismarkkinoiden edistäminen (TL 3.1.)	Vuotuinen asiakaskysely viraston osallistumisesta pohjoismaiseen ja eurooppalaiseen viranomaisyhteistyöhön ja vaikuttamisesta tukku- ja vähittäismarkkinakehitykseen, ka. vähintään (asteikolla 1-5, kolmen arvosanan ka)	3,6	3,7	3,6	3,6
	Valmius sähkön ja maakaasun tukkumarkkinatoimijoiden rekisteröinnin käynnistämiseksi, mennessä	-	-	-	3 kk kuluessa komission annettua täytäntöönpanosäädökset
	Vuotuinen asiakaskysely sähkön pienkäyttäjien kokemasta sähkömyyjän vaihdon sujuvuudesta, ka. vähintään (asteikolla 1-5)	4,1	4,3	4,0	4,0
	Sähkön vähittäismyyntiä koskevien toimenpide- ja lausuntopyyntöjen keskim. käsittelyaika, enintään (kk) (arvio, 20 kpl)	1,2	3,2	3,0	3,0
Sähkön ja maakaasun toimitusvarmuuden luotettava seuranta (TL 3)	Toimitusvarmuusraportin julkaiseminen, mennessä	1.11.2010	14.10.2011	1.11.2012	1.11.2013
Riittävien tehoreservien varmistaminen (TL 3)	Hankintapäätökset tarvittavasta tehoreservikapasiteetista, mennessä	-	27.5.2011	-	31.5.2013
Toimiva ja luotettava päästökauppajärjestelmä ja	Laitoskohtaisten päästö- ja päästöoikeustietojen jul-	1.4.2010	1.4.2011	1.4.2012	1.4.2013

Tuotokset ja laadunhallinta	Mittari	2010 Toteuma	2011 Toteuma	2012 Tavoite	2013 Tavoite
päästökaupan valvonta	kistaminen, mennessä (arvio, 590 kpl)				
	Lupa- ja lupamuutoshakemusten keskim. käsittelyaika, enintään (kk) (arvio, 600 kpl)	3,8	4,05	3,0	3,5
	Vuotuinen asiakaskysely päästökaupan valvonnan toimivuudesta, ka. vähintään (asteikolla 1-5)	3,7	3,89	3,6	3,6
Toimiva sähkön tuotantotukien lupa- ja maksatusjärjestelmä (TL 3.2.)	Tuottajien ennakkotieto- ja hyväksymishakemusten keskim. käsittelyaika, enintään (kk) (arvio, 50 kpl)	-	4,8	4,0	3,8
	Tuotantotukien maksatusten keskimääräinen käsittelyaika, kk (arvio, 300 kpl)	-	-	3,5	2,0
	Vuotuinen asiakaskysely tuotantotukijärjestelmän toimivuudesta, ka. vähintään (asteikolla 1-5)	-	3,15	3,4	3,4
Aktiivinen ja toimiva viestintä	Vuotuinen asiakaskysely viestinnän toimivuudesta, ka. vähintään (asteikolla 1-5)	-	3,83	4,0	4,0

### 3.3. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tavoitteena on varmistaa viraston tehtävien edellyttämä riittävä teoreettinen ja käytännön osaaminen sekä haasteelliset, vaihtelevat ja mielenkiintoiset työtehtävät organisaation kaikilla tasoilla. Kriittisenä tekijänä tässä suhteessa on asiantuntemuksen hankkiminen, ylläpito ja säilyttäminen virastossa, sillä kilpailu työvoimasta kiristyy. Näiden tavoitteiden toteutumista mitataan VM-Baro -kyselyllä, koulutuspäivien lukumäärällä ja asiakaskyselyn tuloksilla. Lisäksi arvioidaan Energiamarckkinaviraston työnantajakuvan houkuttelevuutta lähtövaihtuvuuden ja avointa työpaikkaa kohden tulevien työhakemusten määrällä.

Virastossa ylläpidetään hyvää työilmapiiriä, joka on tärkeä tekijä henkilöstön pysyvyydelle. Hallittava työn kuormittavuus on yhtenä keskeisenä edellytyksenä henkilöstön hyvinvoinnille, joka pitää sisällään henkilöstön fyysisen ja henkisen terveyden sekä hyvän työilmapiirin. Näiden tavoitteiden seurannassa käytetään mittareina sairauspoissaoloja ja VMBaro -henkilöstökyselyä.

Osa mittareista ei ollut mukana vuoden 2012 tulossopimuksessa, eikä niille siksi ole asetettu tavoitetta vuodelle 2012. Näiden mittareiden \*)-merkatut luvut kuvastavat vuoden 2012 toteumaa.

Henkiset voimavarat	Mittari	2010 Toteuma	2011 Toteuma	2012 Tavoite	2013 Tavoite
Henkilötyövuosien kehitys (htv)	HTV-lukumäärä	38	46	56	56
Henkilöstön hyvinvointi paranee	Sairauspoissaolopäivät/htv	5,8	5,5	5,0	5,0
	Lyhytaikaiset (1-3 pv) sairauspoissaolotapaukset/htv	2,5	2,4	2,5	2,5
	Työtyytyväisyysindeksi (1-5, VM-baro), naiset / miehet		3,6 / 3,8	3,8 / 3,8	3,8 / 3,8
	Hyvä työilmapiiri (1-5, VM-baro)	3,9	4,1	3,8	4
Innostava johtaminen ja esimiestyö (1-5, VM-baro)	Johdon toiminta esimerkkinä ja suunnannäyttäjänä	3,37	3,26	3,44 (*)	3,5
	Töiden yleinen organisointi työyhteisössä	3,3	3,26	3,44 (*)	3,5
	Tehokas ja kannustava johtaminen	3,8	3,6	3,6	3,8
Osaamisen kehittyminen ja uudistuminen	Tulos- ja kehityskeskustelujen toimivuus osaamisen kehittämisessä (1-5, VM-baro)	3,73	3,57	3,38 (*)	3,4
	Esimiesten ja johdon asettamat mahdollisuudet uudistua työssä (1-5, VM-baro)	3,73	3,91	3,58 (*)	3,6
	Motivoitunut ja osaava henkilöstö (1-5, VM-baro)	4,0	3,9	3,7	3,8
	Koulutuspäivät/htv, vähintään	6,0	5,3	5,0	5,0
Henkinen, fyysinen, sosiaalinen ja eettinen työkyky (1-5, VM-baro)	Työyhteisön avoimuus asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa	3,28	3,64	3,5 (*)	3,5
	Työn innostavuus ja työssä koettu työn ilo	3,87	3,8	3,6 (*)	3,6
Työnantajan kilpailukyky paranee	Lähtövaihtuvuus vakinaisesta henkilöstöstä, enintään (%)	5,6	12,9	7	7
	Työhakemukset / avoin työpaikka, vähintään (kpl)	45,5	53	20	20
Osaava henkilöstö	Vuotuinen asiakaskysely EMV:n henkilöstön asiantuntevuudesta, keskiarvo vähintään (asteikolla 1-5)		4,2	4,0	4,0

#### 4. Resurssit

Energiamarkkinaviraston tehtävät ovat viime vuosina jatkuvasti lisääntyneet, mikä selittää viraston toimintamenojen ja henkilötyövuosien nopeaa kasvua.

Vuonna 2013 virastolle on tulossa uutena tehtäväkokonaisuutena biopolttoaineiden ja bionesteiden kestävyden arviointiin liittyvät viranomaisteh-tävät. REMIT-asetuksen toimeenpano tuo virastolle valvonta- ja seuranta-tehtäviä. Valtion vuoden 2013 talousarvioesityksessä resurssitarve on huomioitu siten, että virastolle on osoitettu 56 henkilötyövuotta.

Vuonna 2013 annettavaan lainsäädäntöön sisältyvien uusien tehtävien edellyttämät resurssitarpeet arvioidaan siinä yhteydessä.

Mikäli määrärahoihin tulee merkittäviä muutoksia, käydään tätä tu-lossopimusta koskevat tarkentavat neuvottelut.

<b>ENERGIAMARKKINAVIRASTON TULOT JA MENOT VUOSINA 2010 – 2013</b> (1000 euroa. Luvut eivät pidä sisällään valtion ta-lousarviosta myönnettyjä tuottavuusmäärärahoja)	2010 Toteuma	2011 Toteuma	2012 Arvio	2013 Arvio
<b>TULOT</b>				
Toiminnan tulot	3 138	3 672	3 682	2 192
Käytettävissä oleva siirtomääräraha	465	170	433	602
Tulot valtion talousarviosta	1 450	1 998	2 325	5 175
<b>TULOT YHTEENSÄ</b>	<b>5 053</b>	<b>5 840</b>	<b>6 440</b>	<b>7 968</b>
<b>MENOT</b>				
Henkilöstömenot	2 576	3 127	3 670	4 133
Vuokrat	332	464	467	532
Ostetut palvelut	1 525	1 155	991	1 015
Muut menot	306	317	336	250
Investoinnit	143	345	374	785
<b>MENOT YHTEENSÄ</b>	<b>4 883</b>	<b>5 407</b>	<b>5 838</b>	<b>6 714</b>
<b>YLIJÄÄMÄ+/ALIJÄÄMÄ-</b>	<b>170</b>	<b>433</b>	<b>602</b>	<b>1 254</b>
<b>HENKILÖTYÖVUODET YHTEENSÄ</b>	<b>37,9</b>	<b>46,3</b>	<b>56</b>	<b>56</b>



## 5. Muut asiat

Energiamarkkinavirasto edistää tietohallinnon yhteentoimivuutta tietohallintolain mukaisesti, noudattaa konsernin yhteistä tietohallintostrategiaa sekä osallistuu TEM-konsernin sähköisen hallinnon kehittämiseen palvelutoiminnan ja IT-johtoryhmien linjausten mukaisesti. Tehokkaat sähköiset järjestelmät on asetettu viraston omaksi strategiseksi tavoitteeksi. Energiamarkkinavirasto saavuttaa tietoturva-asetuksen mukaisen tietoturvan perustason vuoden 2013 aikana.

## 6. Raportointi ja seuranta

Tulossopimuksen budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa sekä puolivuotis-toteumaa syksyn tulosneuvottelujen yhteydessä. Raportointi tulostavoitteiden toteutumisesta tapahtuu kaksi kertaa vuodessa Valtion tulostietojärjestelmään Netraan 30.6. tilanteesta 30.8. ja 31.12. tilanteesta 15.3. mennessä. Tavoitelinjausten alaisten tulostavoitteiden raportointi tapahtuu myös Netraan 30.6. tilanteesta 30.8. ja 31.12. tilanteesta mahdollisuuksien mukaan 31.1. mennessä.

Helsingissä, 17. joulukuuta 2012

Työ- ja elinkeinoministeriö

Energiamarkkinavirasto

Esa Härmälä  
osastopäällikkö, ylijohdaja

Riku Huttunen  
ylijohdaja

Arto Rajala  
hallitusneuvos



Tulossopimus

28.11.2012

## Työ- ja elinkeinoministeriön ja Kuluttajaliiton välinen tulossopimus vuodelle 2013

### 1. Yleistä

Kuluttajaliitto on riippumaton kuluttajien oikeuksien ja etujen ajaja.

Liiton ydintehtäviä ovat kuluttajien edunvalvonta, neuvonta- ja asiantuntijapalveluiden tuottaminen sekä vapaan kansalaistoiminnan tukeminen ja edistäminen. Liitto valvoo kuluttajien oikeutta, taloutta, elintarvike- ja ravitsemusasioita koskevia kysymyksiä sekä käsittelee kulutukseen liittyviä ympäristö- ja eettisyysasioita.

### 2. Valtion rahoituksella (32.40.50) hoidettavat tehtävät

Valtion talousarviossa vuodelle 2013 pääluokan 32 (Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala) lukuun 40 (Yritysten toimintaympäristö, markkinoiden sääntely ja työelämä) sisältyy valtionavustus (673 000 euroa) kuluttajajärjestölle. Määrärahaa saa käyttää avustuksena Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry:n tukemiseen. Talousarviossa on liiton tulostavoitteeksi asetettu se, että kotitalouksien toimivuus ja tehokkuus sekä kuluttajien omat toimintaedellytykset paranevat järjestön myötävaikutuksella. Kuluttajaliitto ottaa toiminnassa huomioon kesäkuussa 2012 hyväksytyin kuluttajapoliittisen ohjelman, josta on tehty valtioneuvoston periaatepäätös.

### 3. Tulostavoitteet vuodelle 2013

Liiton toiminta jakautuu seuraaville sektoreille:

- Kuluttajan oikeudet
- Kuluttajan talous
- Elintarvikkeet ja ravitsemus
- Ympäristö ja eettiset valinnat
- Neuvonta- ja asiantuntijapalvelut
- Kansalaistoiminta
- Eurooppalainen, kansainvälinen ja pohjoismainen yhteistyö
- Viestintä ja vuoropuhelu

Liitteenä olevasta Kuluttajaliiton toimintasuunnitelmasta ilmenee yksityiskohtaisemmin liiton toiminnan tavoitteet vuonna 2013.

189901

#### 4. Resurssit

Kuluttajaliitolle on esitetty vuodelle 2013 valtionapua 673 000 euroa.

Liitto keskittyy ydintehtäviinsä kuluttajien etujen ajajana.

Aktiivisen jäsenistön ohella Kuluttajaliiton merkittävin voimavara on ammattitaitoinen, motivoitunut ja yhteistyöhön sitoutunut henkilöstö. Liiton tehtävänä on varmistaa voimavarojen riittävyys. Riittävä rahoituspohja tukee tätä tavoitetta. Henkilöstön ja hallinnon toiminnalle asetetaan selkeät tavoitteet, joiden tuloksellisuutta seurataan vuosittain.

#### 5. Raportointi

Kuluttajaliitto raportoi tulostavoitteiden toteutumisesta ajalta 1.1.2013 - 30.6.2013 elokuun 2013 loppuun mennessä. Koko vuoden tulostavoitteiden toteutumisesta raportoidaan 15.3.2014 mennessä.

Tarvittaessa tätä sopimusta tarkennetaan liittyen kuluttajapolitiikassa tapahtuviin yleisiin muutoksiin.

Helsingissä marraskuun 28. pnä 2012

Työ- ja elinkeinoministeriön  
puolesta

Kuluttajaliiton  
puolesta

Raimo Luoma  
Ylijohtaja

Riitta Myller  
Hallituksen puheenjohtaja

Eeva-Liisa Koltt-Sarkanen  
Neuvotteleva virkamies

Juha Beurling  
Pääsihteeri

<b>Tekijät   Författare   Authors</b> TEM/Koncernstyrningsenhet	<b>Julkaisuaika   Publiceringstid   Date</b> Mars 2013 <b>Toimeksiantaja(t)   Uppdragsgivare   Commissioned by</b> Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy <b>Toimielimen asettamispäivä   Organets tillsättningsdatum   Date of appointment</b>
<b>Julkaisun nimi   Titel   Title</b> Resultatmålen för arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde 2013	
<b>Tiivistelmä   Referat   Abstract</b> <p>Arbets- och näringsministeriet fastställer enligt denna publikation med stöd av 11 § förordningen om statsbudgeten (1243/1992) resultatmålen för sitt förvaltningsområde 2013.</p> <p>ANM-koncernens (arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde) grundläggande uppgift är att sörja för verksamhetsbetingelserna för innovationsverksamhet och företag i Finland, för arbets-, nyttighets- och energimarknadens funktion, arbetstagarnas sysselsättningsmöjligheter och regionernas harmoniska utveckling i en global ekonomi.</p> <p>Man har utifrån den koncernstrategi som baseras på riktlinjerna för regeringsprogrammet för Jyrki Katainens regering, utarbetat koncernens gemensamma målriktlinjer. Dessa har beaktats i målen för resultatområdena och i resultatavtalen för enheterna inom förvaltningsområdet. Koncernstrategin och dess underordnade resultatmål gäller i regel hela regeringsperioden om det inte finns något särskilt behov att granska dem. Särskilt granskningsbehov utvärderas efter regeringens halvtidsrapport i februari 2013.</p> <p>Enligt koncernstrategin är ANM-koncernens mål en hög sysselsättning på en hållbar grund och välfärd till följd av detta. I ANM-koncernens vision ligger konkurrenskraften, sysselsättningen och välfärden i Finland i världstoppen och klarar av skakningar i världsekonomin. Koncernstrategin förtydligar de centrala mål som har beretts utifrån regeringsprogrammet. Dessutom styrs verksamheten inom de olika politiksektorerna av olika substansstrategier, som bestämmer en del av de centrala målen.</p> <p>I kapitel 2 presenteras målen för de samhälleliga verkningarna inom ministeriets ansvarsområde. I kapitel 3 presenteras de politiksektorspecifika resultatmålen, som baseras på de resultatmål som har bestämts enligt målriktlinjerna i koncernstrategin samt de övriga resultatmålen för resultatområdet. Dessa mål ingår i budgeten för 2013 och tillämpliga delar har granskats och uppdaterats.</p> <p>Som bilaga finns resultatavtal för ämbetsverk, inrättningar och avtalsammanslutningar inom förvaltningsområdet samt resultatmålsutskrift gällande målriktlinjerna.</p>  <p>Kontaktperson vid arbets- och näringsministeriet: Koncernstyrningsenheten/konsultativ tjänsteman Minna Tukiainen, tfn 029 506 4784</p>	
<b>Asiasanat   Nyckelord   Key words</b> Resultatmål, resultatavtal, budget	
<b>ISSN</b> 1797-3562	<b>ISBN</b> 978-952-227-752-7
<b>Kokonaissivumäärä   Sidoantal   Pages</b> 191	<b>Kieli   Språk   Language</b> Suomi, Finska, Finnish
<b>Julkaisija   Utgivare   Published by</b> Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy	Vain sähköinen julkaisu Endast som elektronisk publikation Published in electronic format only

<b>Tekijät   Författare   Authors</b>  MEE/Corporate Steering Unit	<b>Julkaisuaika   Publiceringstid   Date</b> March 2013 <b>Toimeksiantaja(t)   Uppdragsgivare   Commissioned by</b> Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy <b>Toimielimen asettamispäivä   Organets tillsättningsdatum   Date of appointment</b>
<b>Julkaisun nimi   Titel   Title</b> Performance targets for the Ministry of Employment and the Economy's administrative sector for the year 2013	
<b>Tiivistelmä   Referat   Abstract</b>  In line with this publication, the Ministry of Employment and the Economy hereby confirms the performance targets for its administrative sector for 2013, pursuant to Section 11 of the State Budget Decree (1243/1992). The MEE Group's (administrative sector of the Ministry of Employment and the Economy) fundamental task is to ensure an operating environment enabling innovation activities and enterprises, the functioning of the labour, commodity and energy markets, workers' capacities for finding employment, and balanced regional development within the global economy. Based on the corporate strategy prepared on the basis of the outlines of the Government Programme of Jyrki Katainen, common target policy definitions for the MEE Group were prepared that are catered for in the performance agreements for units in the administrative sector and in the targets set for each area of performance. In principle, the Corporate Strategy and the performance targets set in it cover the entire Government term of office unless there are specific needs for their review. Specific needs for review will be assessed after the Government's mid-term review in February 2013. In line with the Corporate Strategy of the MEE, the objective of the group is a high level of employment on a sustainable basis, and the resultant wellbeing. According to the MEE's vision, Finland's competitiveness, employment and wellbeing are of the highest level globally, and withstand tremors in the world economy. The strategy clarifies the key objectives prepared on the basis of the Government Programme. In addition, activities in each policy segment are steered by various strategies as to substance that determine certain key objectives. Chapter 2 presents the social impact targets for the ministry's sector. Chapter 3 presents the breakdown of performance targets by policy area. The targets have been determined on the grounds of the performance targets created in view of the Corporate Strategy's target policy outlines and other performance targets for the performance area in question. These targets are covered by the budget for 2013, reviewed and updated as required. Attached to the document are the performance agreements entered into by the administrative sector's agencies, departments and other contractual bodies, along with the performance target listing related to target policies.  Contact person within the Ministry of Employment and the Economy: Corporate Steering Unit/ Counsellor Minna Tukiainen, tel. 029 506 4784	
<b>Asiasanat   Nyckelord   Key words</b> Performance targets, performance agreement, the budget	
<b>ISSN</b> 1797-3562	<b>ISBN</b> 978-952-227-752-7
<b>Kokonaissivumäärä   Sidoantal   Pages</b> 191	<b>Kieli   Språk   Language</b> Suomi, Finska, Finnish
<b>Julkaisija   Utgivare   Published by</b> Työ- ja elinkeinoministeriö Arbets- och näringsministeriet Ministry of Employment and the Economy	Vain sähköinen julkaisu Endast som elektronisk publikation Published in electronic format only

# Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tulostavoitteet vuodelle 2013

Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisee talousarviossa esitetyt ja tarkistettut hallinnon-  
alan tulostavoitteet vuodelle 2013. Asiakirjaan sisältyvät myös ministeriön tekemät  
tulossopimukset hallinnonalan virastojen ja laitosten sekä sopimusyhteisöjen kanssa.

Verkojulkaisu  
ISSN 1797-3562  
ISBN 978-952-227-752-7



TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ  
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET  
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY